Alawiya Sobh

Se numeşte pasiune

BIBLIOTECA POLIROM

O odă de o intensitate mistuitoare
închinată trupului feminin

Alawiya Sobh

Se numeşte pasiune

roman

Traducere din limba arabă
şi note de Nicolae Dobrişan

POLIROM
2015

Alawiya Sobh, *Ismahul Gharam*
Copyright © Alawiya Sohb, 2010
Published by arrangement with Agence littéraire Astier-Pécher
All rights reserved
© 2015 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-5416-1
ISBN PDF: 978-973-46-5417-8
ISBN print: 978-973-46-5268-6

Coperta: Radu Răileanu
Foto copertă: © iStockphoto.com/Mark Kostich

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

Scriitoarea şi jurnalista libaneză ALAWIYA SOBH s-a născut la Beirut în 1955. A studiat literatura engleză şi literatura arabă la Universitatea Libaneză din Beirut. A lucrat în jurnalism încă de la începutul anilor ’80, publicînd articole în ziarele şi revistele vremii; în anii ’90 a fondat *Snob Al-Hasnaa*, revista celor mai bine vîndute scriitoare din lumea arabă contemporană, al cărei redactor-şef a rămas. Unul dintre romanele ei, *Maryam al-Hakaya* (*Maryam cea din poveşti*), a devenit repede un succes editorial internaţional şi a fost tradus în franceză, germană şi italiană. Romanul *Ismahul Gharam* (*Se numeşte pasiune*) a intrat în 2010 în competiţia pentru International Prize for Arabic Fiction.

1

M-a mişcat uşor.

Ştia că dormeam dusă. Aşa-mi făcea mereu. De multe ori venea la mine şi mă trezea, mai ales după ce a izbucnit războiul din iulie. Însă eu mi-am văzut mai departe de somn.

Apoi am simţit iar că mâna ei a revenit şi m-a zgâlţâit cu putere. Când a făcut asta, mi-a trecut prin minte să-i dau telefon lui Suad ca s-o liniştesc şi să-i spun că Nahla s-a întors, căci mi s-a părut că neliniştea întregii lumi era concentrată în glasul cu care m-a întrebat de ea.

De data asta am fost sigură că nu mi se mai întâmplă în somn, ca atunci când m-a atins cu blândeţe, iar eu m-am întors pe partea cealaltă şi am adormit la loc.

N-a fost nevoie să ridic capul şi să văd faţa ca să-mi dau seama cine este. Am recunoscut-o după glas. Şi totul a devenit foarte clar când am auzit-o ţipând:

— Ridică-te odată şi apucă-te de scris, ca să apuc să văd şi eu cartea. Ce, vrei să mor înainte s-o termini, ca să scrii ce pofteşti tu, să schimbi cum vrei povestea?…

M-a răscolit şi pe mine glasul ei puţin răguşit, care-l stârnise de atâtea ori pe Hani, umplându-i pieptul de un curent fierbinte de pasiune mistuitoare faţă de ea.

După ce m-am ridicat în capul oaselor şi am stat în pat câteva clipe, rezemându-mă pe partea stângă cu spatele la ea, m-am ridicat ca şi când aş fi vrut să mă apuc de lucru.

Carnetul mă aştepta cu stiloul alături pe comoda din faţă, dar mâna nu-mi dădea ascultare, refuza să se apuce de scris ca şi dăţile trecute când ea a venit şi m-a zgâlţâit, îndemnându-mă să mă apuc de lucru. M-am pomenit brusc vorbind de una singură: „Bine-bine, dar ce-aş putea eu să scriu despre tine de vreme ce nu

te cunosc mai deloc?... Nu ştiu decât ce mi-ai povestit şi asta nu înseamnă mare lucru, nu-i de ajuns ca să scriu o carte despre viaţa ta...“.

— Dar cine ţi-a spus că dacă m-ai fi cunoscut de mai multă vreme ai fi aflat totul despre mine şi ai fi scris o carte întreagă despre adevărata mea viaţă? Ridică-te şi apucă-te de scris şi, cine ştie, pe parcursul lucrului o să ajungi să mă şi cunoşti..., mi-a zis ea cu ironie în glas. Şi apoi, nu uita că o carte n-are cum să fie perfectă...

Glasul ei a căpătat un accent trist când a rostit vorbele astea. Apoi s-a aşternut o linişte apăsătoare, în capul meu învălmăşindu-se gândurile.

Mi-am revenit şi am încercat să mă liniştesc. I-am poruncit trupului să se întindă pe pat pentru a se relaxa după ce mi-am strunit mintea să nu mai ţopăie şi să nu mai danseze nebuneşte. M-am întrebat pentru o clipită ce s-a întâmplat. Ăsta nu-i un vis. Eram convinsă că nu dorm, dar nu-mi dădeam seama de ce eram întinsă în pat îmbrăcată şi încălţată. Scrisul nu are nimic comun cu toate astea, iar eu nu cred în demonii care l-ar inspira. Mă apuc să scriu în clipele de reflecţie şi concentrare, pentru că nici nu văd personajele în vise, nici nu visez că scriu. N-am fost în nici una din aceste ipostaze şi nu-mi dau seama ce noimă ar avea ce mi s-a întâmplat.

M-am ridicat din pat şi m-am îndreptat către birou. Mi-am sprijinit cotul pe el şi am rămas un timp cu ochii închişi în faţa filelor albe. Mi-am apăsat fruntea cu degetele şi am început să mă gândesc la Nahla. Cu un gest instinctiv, mi-am dus apoi mâna dreaptă la umăr, pipăindu-mi locul unde-i simţisem degetele smucindu-mă când mi-a cerut să scriu.

Am încercat să-i scriu povestea, dar nu am fost în stare. Simţeam că nu am putere să încep. Eram istovită şi aveam momente în care deliram din pricina oboselii. Din iulie, de când s-au declanşat ostilităţile, n-am mai ştiut ce e somnul. În momentul de faţă se dau lupte între rezistenţă şi armata israeliană în Valea al-Hujanir şi în satele din împrejurimi. Câteva săptămâni la rând

nu m-am dezlipit de ecranul televizorului, trecând în continuu de la un canal la altul. Ochii mi s-au afundat în orbite şi un văl de sânge mi-a împăienjenit privirile. Atât de absorbit am urmărit ştirile, că trupul şi mintea mi-au paralizat. Aveam senzaţia că pielea care-mi ţinea trupul laolaltă s-a subţiat gata să plesnească, iar articulaţiile zdrobite zăceau dinaintea mea întocmai ca victimele pe care le vedem pe ecran. Ştirile ce se succedau cu viteza fulgerului aproape că-mi mistuiseră creierul, iar secvenţele cu copii ucişi, căraţi ca nişte cârpe şi transformaţi în nume scrise pe saci de plastic aruncaţi pe pământ unul lângă altul, m-au făcut să-mi simt trupul schimbat în bucăţi risipite pe sub dărâmături, aşteptând parcă pe cineva să le adune şi să le scoată de acolo precum oamenii care au pierit striviţi sub molozul propriilor case.

Când am încercat să scriu, toate lucrurile mi s-au părut vagi, imprecise şi nu-mi mai dădeam seama dacă am cunoscut într-adevăr o femeie care se numea Nahla şi care mi-a relatat povestea vieţii ei sau dacă am născocit povestea uneia dintre femeile acelea pe care le-am văzut scoase de sub ruinele caselor distruse de bombe şi obuze.

Un alt război devastator mă smulgea din solitudinea mea, dintre colile şi personajele mele şi din lumea scrisului aşa cum îi smulge pe oameni din casele lor. Războiul care mă readucea întotdeauna la realitate, demolând lumea pe care o clădisem, ca şi cum războiul ar putea nimici construcţia narativă şi nu doar edificiile înălţate de om. Apoi era dificil să-mi adun gândurile şi să mă reîntâlnesc cu personajele mele, căci războiul le striveşte şi acestea dispar, sunt făcute pulbere. Mâna îmi părea amputată, precum mâna unei fetiţe pe care am văzut-o pe ecran, şi nu mai aveam putere să scriu… Iar Nahla se ţinea scai de mine, insistând să-i scriu povestea…

În cele din urmă n-am avut de ales şi am răspuns insistenţei Nahlei astfel încât scrisul să-mi împiedice moartea, iar romanul să nu rămână doar un titlu pe o copertă cu un vraf de foi albe. Şi apoi, dacă nu m-aş fi apucat să scriu despre viaţa ei, risca să

rămână doar un nume pe un sac de plastic, aşa cum s-a întâmplat cu copiii aceia şi cu atâtea alte victime inocente.

Aşa se face că m-am trezit ispitită să mă apuc de scris şi să cunosc mai bine povestea vie şi plină de iubire a Nahlei. Iar când Suad mi-a anunţat pe neaşteptate dispariţia ei, am simţit o dorinţă nestăvilită de a-i urmări istoria şi de a-i afla soarta.

Nahla nu mă mai contactase de la începutul războiului, după întoarcerea de la Paris unde s-a întâlnit cu iubitul ei, Hani, ca să hotărască împreună viitorul relaţiei lor. În schimb am încercat eu, de mai multe ori chiar, să o sun la mobil ca să-mi liniştesc grijile, dar de fiecare dată numărul era nealocat sau nu răspundea nimeni. Şi mai ciudat mi s-a părut faptul că de două ori am găsit pe telefonul meu mesajul „apel pierdut“: mă sunase ea, dar nu observasem la timp, fiindcă obişnuiam să las telefonul sunând fără să răspund. Când am apelat-o din nou, nu mi-a răspuns. M-am aşteptat totuşi să mă mai caute, dar a fost în zadar. Cel mai ciudat lucru a fost însă că am dat de mai multe ori nas în nas la cafenea cu prietenele ei, Aziza, Hoda şi Nadin, şi de Suad, iar ele de fiecare dată încercau să-mi evite privirea. Iar ceea ce mi-a sporit şi mai tare mirarea a fost faptul că după o vreme acestea mă priveau insistent, pentru ca în cele din urmă să mă întrebe totuşi direct dacă ştiu ceva de soarta ei.

Dar Suad mi-a cam încurcat socotelile.

Nu mi-a trecut prin cap că s-ar putea să vină la mine în timpul războiului să mă întrebe dacă ştiu unde este Nahla. În prima vizită pe care mi-a făcut-o acasă, taciturna Suad n-a făcut decât să pună întrebări. Era opt dimineaţa, se duceau lupte, când soneria de la uşă a început să ţârâie insistent. Am tresărit, luată prin surprindere. Mi-a fost teamă că vizitatorul ar putea să-mi aducă o veste neplăcută despre vreo rudă sau vreun prieten, şi apoi nu eram obişnuită să primesc musafiri la o asemenea oră; dar războiul făcea din ce în ce mai multe victime. Cu toate acestea, am alergat la uşă şi am întrebat fără să deschid:

— Cine e?

— Eu..., mi-a răspuns o voce gâtuită.

— Bine-bine... dar cine eşti?

— Suad, prietena Nahlei.

Am deschis şi, când am văzut-o, am rămas fără suflare. Arăta groaznic, de parcă n-ar mai fi dormit de un veac: faţa ei era şi mai tuciurie decât de obicei şi – lucrul care mi-a atras cel mai mult atenţia – ochii ei păreau că nu mai au gene. Am luat-o de mână, am invitat-o să ia loc pe canapea, i-am spus să se liniştească şi am pus de cafea. Am avut impresia că mirosul cafelei şi paşii mei, când mă întorceam de la bucătărie cu tava pe care se aflau un ibric şi două ceşti, au făcut-o să tresară. Părea să-şi fi revenit întrucâtva şi avea ochii aţintiţi absent asupra peretelui gol. Când am luat loc lângă ea pe canapea, m-a întrebat numaidecât dacă Nahla mi-a dat vreun telefon. I-am răspuns că nu m-a contactat deloc, că nu ştiu unde a plecat şi unde s-ar putea afla şi că de fapt nu ar fi avut nici un motiv să-mi dea vreun telefon. A pus numaidecât mâna pe poşetă şi, cu lacrimi în ochi, a ieşit valvârtej din apartament. Întrebarea despre Nahla mi-a stârnit mirarea şi curiozitatea, făcându-mă suspicioasă. Mi-am zis că nu e cu putinţă ca Suad să nu ştie unde se află Nahla, de vreme ce erau nedespărţite şi nu aveau nici un fel de secrete. Cum ar fi fost cu putinţă să nu ştie unde a dispărut jumătatea sufletului său? Pe urmă m-am mirat că Suad mă întreabă tocmai pe mine despre Nahla, de vreme ce nici nu am cunoscut-o prea bine şi nu m-am întâlnit cu ea decât arareori, momente când am aflat, alături de prietena sa, crâmpeie din povestea vieţii ei.

La mai puţin de o săptămână după ce dăduse buzna peste mine acasă, m-am trezit cu un telefon de la ea. Voia să mă vadă din nou. Luată iarăşi pe nepregătite, am crezut că este vorba de ceva grav, aşa că am acceptat să ne întâlnim în Cafeneaua Linei de pe bulevardul central El-Hamra.

Am străbătut bulevardul în grabă, astfel încât la ora cinci după-amiază să fiu la cafenea, aşa cum ne-am înţeles. Strada era aproape goală, spre deosebire de celelalte ceasuri ale zilei, căci bombardamentele asupra cartierului meridional al Beirutului

schimbaseră viaţa obişnuită, cu aglomeraţia de maşini şi mulţimea de pietoni, zguduind văzduh şi oameni deopotrivă.

În Cafeneaua Linei, Suad mi-a spus cu sufletul la gură că a căutat-o pe Nahla zile în şir fără să dea de urma ei.

— Sunt îngrijorată… Nu e cu putinţă ca Nahla să dispară aşa, pe neaşteptate… Nu pricep de ce s-o fi ascunzând… Asta mă scoate din minţi…, a mai adăugat ea cu ochii umezi.

Şi-a şters lacrimile şi m-a rugat s-o ajut să afle ce s-a întâmplat cu Nahla, de vreme ce scriu povestea ei, şi s-o anunţ îndată ce voi primi vreun telefon.

Am liniştit-o şi m-am străduit s-o conving că n-are nici un motiv să-şi facă griji, având totuşi senzaţia că ascunde de mine nişte secrete pe care aveam să le descopăr mai târziu. Presimţeam că Nahla se va întoarce, că va apărea înainte ca eu să termin romanul, dar nu-mi dădeam seama când şi cum. Pe urmă mi-am recitit notiţele luate când mi-a relatat povestea ei, în speranţa că m-ar putea ajuta să-mi dau seama ce s-a întâmplat. Bănuiala că va reapărea mi-a sporit, dar nu-mi dădeam seama când şi în ce condiţii sau în ce stare.

Totuşi îndoielile şi întrebările au început să mă chinuie din nou când Suad şi prietenele ei au reluat telefoanele şi întrebările: „Dacă i s-a întâmplat vreo nenorocire din pricina războiului? Dacă a murit în timpul schimbului de focuri şi n-a recunoscut-o nimeni? Să fi plecat în satul ei din sud înainte de declanşarea războiului şi să fi fost prinsă şi ucisă acolo? Ştirile despre lupte spun că satul ei a fost ras de pe faţa pământului. Sau a ucis-o soţul ei, Selim, şi i-a ascuns cadavrul când a aflat de povestea relaţiei cu Hani şi de plecarea ei la Paris ca să se vadă cu el acolo? Sau – cine ştie? – poate că a fugit împreună cu Hani pentru a-şi petrece anii bătrâneţii alături de el, după cum i-a spus de mai multe ori glumind?“.

Au început apoi să-mi treacă prin cap fel de fel de gânduri. M-am întrebat dacă nu cumva Suad este implicată în uciderea ei, iar acum are mustrări de conştiinţă şi vinovăţia nu-i mai dă pace. De ce a pomenit Nahla într-o zi – mai în glumă, mai în serios – că

Suad este mai geloasă pe ea din pricina lui Hani şi a soţului, decât pe propriul soţ, Suleiman? Ce-o fi vrut să spună? Când primea un telefon de la Hani şi se retrăgea în dormitor ca să stea singură de vorbă cu el, atunci o cuprindeau gelozia şi invidia, dar nu-şi dădea seama limpede dacă devenea geloasă pe ea sau din cauza ei.

N-aveam de ales: trebuia să scriu, căci numai aşa puteam lămuri întrebarea despre viaţa şi destinului ei, dar înclinam să cred că nu va rămâne dispărută pentru multă vreme, decât dacă – Doamne fereşte! – o fi pierit alături de alţii în război.

Nahla îmi dăduse telefon înainte de a pleca la Paris ca să se întâlnească cu Hani şi m-a întrebat când avea să fie gata cartea. Nu mi-am dat seama dacă nesiguranţa şi încordarea din glasul ei erau legate de plecare sau de altceva. Părea destul de incoerentă, de parcă nu-şi putea duce frazele până la capăt, şi mi s-a adresat de mai multe ori greşindu-mi numele. După aceea a dispărut fără să-mi mai dea nici un semn.

Dar înainte de a începe să aştern pe hârtie puţinele lucruri pe care mi le-a povestit despre ea, mi-au venit în minte nişte vorbe pe care mi le-a spus în timpul ultimei noastre întâlniri. „Când scriem despre altul“, zicea ea, „ne înstăpânim pe viaţa sa ca şi când cel care scrie o recreează de la naştere până la moarte…“

Of, cum aş putea să încep?

Cu povestea relaţiei şi prima întâlnire cu el după ce s-a căsătorit ori cu repetatele întâlniri înainte de a-l regăsi la mijlocul celui de-al şaselea deceniu de viaţă? Sau să încep vorbind despre copilăria ei, a prietenelor – Suad, Nadin, Aziza – şi a fratelui ei, Jawad? Sau cu schimbările pe care le-a cunoscut trupul ei când era îndrăgostită şi în perioada maternităţii? Sau să încep cu destinul ei şi al prietenelor ei?

Dar nu vreau să cedez în faţa ispitelor începutului.

De fapt, un roman poate începe din orice punct ales: fie de la jumătatea drumului, fie aproape de sfârşitul lui, fiindcă scrisul e diferit de vorbire. În relatarea orală, Nahla s-a lăsat condusă de

plăcerea de a povesti, pe când în scris trebuie să aleg momentul cel mai potrivit pentru începutul cărţii şi pentru încheierea ei dacă doresc ca naraţiunea să aibă o finalitate. În vorbire putem urmări firul de la început până la sfârşit, putem să revenim şi să facem modificări şi adăugiri, în vreme ce în scris – nu, fiindcă vorbele ar fi în acest caz condamnate inevitabil la dispariţie şi uitare, ceea ce o înspăimânta nespus de Nahla cea intens preocupată de trupul ei. Acest lucru mi-a atras atenţia din prima clipă a întâlnirii cu ea, din felul cum mergea, îşi mişca trupul sau se aşeza, ca şi din felul cum a vorbit atunci când mi-a depănat frânturi din povestea ei.

Primul lucru despre care mi-a vorbit Nahla a fost uitarea.

Când m-am întâlnit cu ea mi-a spus, înclinându-şi capul şi privind şovăitoare, că dimineaţă când s-a dat jos din pat a alergat la baie şi, stând cu ochii închişi sub duş, s-a chinuit să-şi amintească visul pe care-l avusese, spălându-şi părul cu apă şi cu şampon ca şi cum s-ar fi străduit să-şi stimuleze memoria, dar efortul a fost în zadar. Mâinile ei atingeau scalpul sub care nu era decât pâcla albă şi efemeră a visului. A deschis ochii şi părea că aburii care umpleau baia semănau cu lumina puternică a răsăritului, în vreme ce memoria ei era învăluită de o ceaţă deasă.

— Nu ştiu ce se întâmplă cu mine, de ce uit din ce în ce mai multe lucruri, iar memoria nu mai clocoteşte de viaţă aşa cum se întâmplă cu trupul meu… Acum, la vârsta asta, îmi dau seama că fiecare dintre noi vine pe această lume cu o memorie goală şi pleacă din ea la fel cum a intrat, tot aşa cum intră în ea purtat pe mâini şi iese din ea tot purtat pe mâini, lăsând memoria în această lume şi ducându-se fără ea. Se poate socoti norocos cel care a încredinţat-o unui scriitor spre păstrare, astfel încât să nu se descompună şi să dispară ca trupul şi oasele sale… La tine cum e? Ai început şi tu să uiţi?

Am clătinat din cap schiţând un zâmbet ironic care îi confirma că din păcate şi eu uit, la fel ca ea. A tras adânc din ţigară şi, în vreme ce-şi aranja şuviţa lipită de frunte din pricina căldurii, m-a

întrebat:

— Şi nu te sperie asta, mai ales că tu eşti scriitoare?... Cum o să mai scrii dacă memoria a început să te trădeze?

M-am întrebat şi eu asta, înspăimântată la gândul că s-ar putea să uit ce îmi povesteşte şi ce o să-şi mai aducă aminte. Mi-a cerut să scriu despre povestea pasiunii ei veşnice pentru Hani, dar şi despre surprizele pe care ni le rezervă timpul pe măsura înaintării în vârstă – timpul despre care a spus că are miros, întocmai ca şi spaţiul, unul pe care îl simţi în izul coclit al bătrâneţii, în parfumul proaspăt, puternic, al nepoţilor şi în toate trupurile şi lucrurile. Din când în când îşi întrerupea relatarea şi mă întreba, după un suspin adânc:

— Şi crezi că iubirea va dispărea odată cu sfârşitul povestirii?...

În ziua când m-a invitat să bem o cafea la ea acasă a vrut să ştie o mulţime de lucruri. Invitaţia m-a surprins întrucâtva, căci relaţia mea cu ea era mai degrabă întâmplătoare şi n-o mai vizitasem până atunci. În glasul ei cald, marcat de un timbru grav şi afectuos, am descifrat dorinţa ei stăruitoare de a sta de vorbă cu mine. Când am întrebat-o de ce nu-şi scrie singură povestea, a rămas puţin descumpănită, găsindu-şi cu greu cuvintele. Mi-a răspuns că nu poate să scrie despre iubirea ei pentru Hani pentru că este căsătorită, iar femeile au secrete pe care nu le pot mărturisi deschis.

A mai adăugat că nu este prozatoare, ci poetă, şi că pe când era mică a ascuns o serie de însemnări şi poezioare în grădina casei de la ţară unde-şi petrecuse primii ani de viaţă.

Mi-a dat de înţeles că ar mai avea şi ceva pagini de povestiri şi confesiuni pe care le ţine ascunse, dar nu am înţeles dacă le-a scris singură sau împreună cu Suad. După un răstimp de ezitări şi tăcere, mi-a mărturisit că ar vrea să-i fie scrisă viaţa de către altcineva, pentru ca să şi-o poată redescoperi astfel. Când vorbea despre trupul ei, ochii îi licăreau şi-şi recăpătau strălucirea, mai ales când pretindea că îl descoperise la mijlocul vieţii aşa cum l-a

descoperit şi în primele zile ale vieţii. El e şi acum proprietatea ei, ca întotdeauna, nefiind stăpânit de teama care a măcinat-o pe ea şi de care îl ţinuse departe până atunci.

Nu ştiu de ce mi-a vorbit atât despre uitare. După ce a spus că e *albă*, m-a întrebat:

— De ce lumea este nedreaptă cu albul, ce legătură are cu uitarea? Cum ar putea albul să fie un semn al morţii, când zăpada pe care îmi place nespus s-o simt topindu-se în gură, care înviorează sufletul şi stinge focul este albă, când lumina zorilor, primul lor firicel este alb, când parfumul săpunului este alb? De ce nu vorbeşte nimeni despre negrul memoriei, despre pelicula fotografică arsă şi neagră? De ce nu se spune „negrul memoriei“ sau orice altă culoare? De ce or fi repetând oamenii în continuu lucruri absurde? Şi cel mai des mi se întâmplă să uit numele, întocmai ca mamei mele…

Mi-a spus că nu înţelegea de ce mama ei, după ce trecuse de cincizeci de ani, iar ea era încă o copilă, atunci când voia s-o strige îi veneau pe limbă tot timpul numele mătuşilor, adică ale surorilor acesteia. Şi i se împleticea limba până ce izbutea să-i nimerească şi să-i rostească numele. Această ezitare îi dădea impresia că mamă-sa nu o iubea: dacă ar fi iubit-o, nu i-ar fi uitat numele ca la o străină.

Cu o zi înainte de a veni la mine, s-a oprit goală dinainte oglinzii şi a avut impresia că îşi vede mama la aceeaşi vârstă.

„Hani crede că nimic în afară de iubire nu rezistă bătrâneţii“, a zis ea surâzătoare. Pe urmă a coborât glasul şi a adăugat cu o umbră de tristeţe: „Iubirea are nevoie de sănătate şi de un trup şi, din păcate, trupul decade…, e un mecanism cu secretele lui misterioase… şi nu ştim când se opreşte…“.

„Am să-ţi povestesc totul despre această iubire. Hani este viaţa şi pasiunea mea, iar atunci când nu-l visez mă îmbolnăvesc. Dar să nu schimbi absolut nimic din ce-ţi povestesc. Voi, scriitorii, aveţi obiceiul să mai şi minţiţi şi să presăraţi fel de fel de înfloriturі. Ştiu că tu ai schimbat destinului Dunyei în romanul care-i poartă numele. Nu şi în cazul meu! Eu doresc ca povestea

mea să fi spusă aşa cum s-a petrecut. Promite-mi că vei scrie doar ce îţi povestesc, o istorie adevărată, nu una romanţată, pentru ca pasiunea noastră să trăiască veşnic în naraţiune“, a insistat să-mi spună.

„Şi înainte de a începe să scrii povestea noastră, trebuie să ştii că va fi citită şi de Hani şi că există multe lucruri pe care nu i le-am spus încă“, a mai adăugat la finalul întâlnirii.

2

Sunt tulburată şi confuză.

Uit multe lucruri, care apoi îmi revin în minte. Îmi aduc aminte de Hani şi îl uit, însă el nu mă părăseşte niciodată – tot timpul e prezent într-un ungher al sufletului meu, uneori tăcut, alteori zgomotos, copleşitor. Aşa se face că am continuat să-l iubesc fără întrerupere.

M-am căsătorit cu alt bărbat, dar l-am iubit tot pe Hani şi numai pe el. Am lunecat în mlaştinile poeziei şi adulterului, am fost râvnită de atâţia bărbaţi, dar am continuat să-l iubesc numai pe el. Mulţi bărbaţi s-au născut şi probabil mai mulţi au murit, dar eu l-am iubit mai departe pe el şi numai pe el. Este posibil ca milioane de oameni să se fi îndrăgostit în fiecare clipă de alte fiinţe omeneşti şi ca în aceeaşi clipă să se fi săvârşit milioane de trădări, dar eu am continuat să-l iubesc pe el şi numai pe el. Am adus pe lume un băiat şi o fată care mi-au făcut o mulţime de nepoţi, dar eu am continuat să-l iubesc.

Câteodată Hani a lipsit de lângă mine şi din viaţa mea. Vreau să zic că uneori l-am uitat şi nu mi-am mai adus aminte de el deloc zile în şir, săptămâni sau poate chiar luni, dar întotdeauna s-a întors, a revenit ca şi cum nu m-ar fi părăsit decât cu o zi în urmă. Când mi se ivea în faţa ochilor, trupul mi se înfiora şi ardea de dorinţă. Răsuflările lui calde mă împresurau; le simţeam ivindu-se prin toţi porii fiinţei lui. Inima mi se topea, devenea mai delicată, mai subţire decât o foiţă de ţigară… Şi într-o clipită mă cuprindea o uimire dulce, plăcută şi generoasă precum uimirea mamei care-şi revede fiul după o absenţă îndelungată.

De multe ori aveam impresia că i-aş fi mamă, că l-am zămislit, crescut, educat şi iubit nespus de mult, ca şi cum ar fi fost o parte din mine. Dar Hani n-a fost doar o parte din mine, ci a fost

întreaga mea fiinţă. El nu a fost doar iubitul meu, ci şi camaradul meu, jumătatea sufletului meu, fiul meu şi încă ceva – ceva care nu poate fi denumit şi descris decât printr-un singur cuvânt: *pasiune*. Doar gândul la el mă înfiora la fel ca atunci când îl vedeam aievea, fie că trupurile noastre se întâlneau, fie că doar se atingeau şi atunci inima mea exulta, înălţând chiote de bucurie – fiecare având culoarea, parfumul şi glasul lui.

Când mă strângea la piept îmi revenea sufletul la loc şi aveam senzaţia că trupurile noastre se îmbrăţişează pentru prima oară. Ce minunat ar fi fost dacă am fi rămas mult mai mult unul în braţele celuilalt!... Ce bine ar fi fost dacă aş fi izbutit să mă satur de îmbrăţişări, să nu mai simt suferinţa pe care o îndur acum din pricina absenţei lui!... Ce bine ar fi fost dacă l-aş fi putut răpi... sau dacă el m-ar fi răpit pe mine şi nu ne-am mai fi despărţit niciodată!...

Redobândirea iubirii de care am fost privată mi-a dăruit fericirea pe care nu voi mai îngădui nimănui să mi-o fure vreodată. Nu am iubit pe nimeni altcineva în toată viaţa mea cu pasiunea mistuitoare pe care o simt pentru el. Puţinele relaţii trecătoare pe care le-am avut cu alţi bărbaţi m-au învăţat că atunci când nu există iubire sexul echivalează cu o risipire a trupului, în vreme ce iubirea ne ajută să dăm de el, să-l găsim, iar mie nu-mi plac nici risipirea trupului, nici vorbele inutile... Nu-mi place să risipesc dacă n-am încotro... Îmi plac până şi firimiturile de pâine, orice fel de resturi...

Odată i-am spus asta lui Suad, ea fiind unica persoană căreia îi povestesc totul. În afară de ea, nu simt dorinţa de a-mi împărtăşi sentimentele decât trandafirilor îmbobociţi de pe terasă.

Săptămâna trecută m-am repezit până în satul natal ca să recit Al-Fatiha[1] la mormintele părinţilor. Am trecut şi pe la casa noastră. M-au chemat cei doi rodii de lângă bazin – unul dintre ei făcea fructe acre, celălalt fructe dulci. Am fost ispitită să stau de vorbă şi cu frunzele lor, convinsă că ele sunt în stare să-mi tăinuiască povestea, căci frunzele de rodiu sunt strânse, înfăşurate, nu sunt întinse ca frunzele celorlalţi pomi. Şi apoi, sub

unul dintre cei doi arbuşti se află îngropate primele mele poezii; acolo le-am ascuns de mama şi de fratele meu, Jawad. Am încredinţat acestor versuri sentimentele mele pentru Hassan, de care credeam că m-am îndrăgostit pe vremea când eram doar o puştoaică. Acum îmi dau seama că nu era decât un exerciţiu care mă pregătea pentru ce aveam să simt mai târziu faţă de Hani.

De data asta sunt hotărâtă să nu-l mai pierd, orice s-ar întâmpla. Puţin îmi pasă dacă soţul meu, Selim, o să divorţeze de mine sau o să-mi ia zilele. Acum n-o să mă mai împiedice nimic. Cei doi copii ai noştri s-au căsătorit şi sunt la casele lor, iar viaţa şi trupul îmi aparţin cu totul. De altfel, relaţia mea cu Selim este de multă vreme o fantasmă, chiar de dinainte ca trupul lui să se scufunde în abisul oceanelor bătrâneţii şi să se înece în ele. Nu trebuie să pierd şansa oferită de întâlnirea cu Hani la Paris. Cine ştie ce-o să se întâmple acolo, ce o să decidem? S-ar putea să se producă o răsturnare în viaţa noastră, chiar dacă suntem trecuţi de cincizeci de ani. Cine ştie?

Înainte de telefonul pe care l-am primit de la el acum două zile, nu-l mai văzusem de vreo douăzeci de zile, căci a trebuit să facă nişte analize medicale după ieşirea din spital.

Stăteam singură pe terasă contemplând întinderea de apă şi întrebându-mă: „Oare ce vârstă o fi având marea asta? S-o fi schimbând şi ea aşa cum ne schimbam noi?“.

Cât de mult m-a schimbat viaţa! Acum, când mă apropii de şaizeci de ani, nu mai suport zarva şi nici întâlnirile cu mulţi oameni. Nu mai am timp şi nici nu mai sunt dispusă să fac concesii. Am ajuns să ştiu foarte bine ce mă odihneşte şi ce mă plictiseşte. De fiecare dată când o văd pe Suad şuşotind, îmi aduc aminte de bunica mea şi de prietena ei Jamila, pe care le vedeam şuşotind şi râzând încetişor când eram mică. Pe urmă clătinau din umeri fără să rostească nici un cuvânt cu voce tare. Nu-mi dădeam seama despre ce vorbeau în şoaptă, căci glasurile lor se topeau în mijlocul liniştii şi tăcerii, tulburate doar de ţârâitul greierilor.

De pe terasa unde stăteam mi s-au conturat chipurile femeilor

singure stând pe banca de piatră din piaţa satului, întrebându-se cu privirile în gol ce le-a mai rămas să facă după ce copiii lor s-au căsătorit şi bărbaţii lor s-au stins din viaţă. Nu ştiu de ce mi s-a ivit în faţa ochilor umbra soţiei păstorului. După ce soţul i s-a prăpădit şi copiii s-au dus fiecare la casa lui, îşi făcuse obiceiul să treacă deseori pe la mama când nu eram decât o puştoaică. Parcă o văd şi acum stând pe o salteluţă alături de mama, frecându-şi de zor picioarele întinse şi, fără să scoată nici un cuvânt, exclamând din când în când: „Aah! Ah!“. Repeta de câteva ori sunetele astea aproape nearticulate, dar foarte expresive, după care se ridica şi pornea agale spre casa ei. Îmi amintesc că am întrebat-o odată pe mama de ce vine aproape seară de seară tocmai de la marginea satului, unde se află căsuţa ei, doar ca să ofteze. Ea mi-a răspuns că oamenii au mare nevoie, ba chiar tânjesc unul după mirosul altuia ca să se simtă bine şi că această femeie însingurată se trudeşte să vină până la noi pentru a respira mirosul oamenilor, apoi se întoarce acasă purtând cu ea un săculeţ cu mireasma serenităţii… sau cam aşa ceva.

Chipurile acelor femei mi s-au perindat prin faţa ochilor şi m-am speriat la gândul că dorinţa de a mă izola de lume şi de a mă însingura a început să pună stăpânire pe mine la vârsta asta, căci o astfel de schimbare ar echivala cu alunecarea spre moarte. Dar m-am speriat şi mai tare când mi-am dat seama că uneori mă copleşeşte senzaţia că nici memoria şi nici trupul nu-mi mai dau ascultare, însă brusc îmi revin şi bag de seamă că ele sunt de fapt prezente, dar nu mai sunt în stare să le stăpânesc. Nu ştiu dacă bătrâneţea este mai îndurătoare, dar povara vârstei de mijloc este uneori înspăimântătoare. Încerc să-mi recapăt starea de spirit din zilele tinereţii pentru a risipi spaima. Încerc să mă transfigurez, să mă îmbrac din nou în trupul de odinioară, dar îmi dau seama că nu mai este cu putinţă. De fiecare dată când încerc lucrul acesta, devin doar o umbră – umbra pe care o urmăream sub soare când eram mică şi cu care îmi plăcea să mă joc la infinit: o urmăream cum se alungeşte şi se scurtează sau cum se subţiază devenind ca un fir de aţă şi rămâneam descumpănită, neştiind

care dintre acele umbre aş fi vrut să fiu, întrebându-mă dacă ar fi cu putinţă să am nenumărate forme de umbră sau dacă umbra mea va rămâne cu o singură formă.

Uneori am impresia că tinereţea este numai un înveliş care plesneşte şi apoi dispare, lăsând în urmă doar amintiri, trecătoare şi ele. Cu toate astea, n-am încercat niciodată senzaţia că aş fi un mănunchi de tulpini uscate de flori, după cum n-am crezut nicicând că lumea ar fi mincinoasă, meschină, crudă şi egoistă, aşa cum încerca să mă convingă Suad. Dimpotrivă, simt că semăn cu buchetele de flori proaspete pe care le culegeam prin văile înverzite când eram copil şi al căror parfum umplea tot spaţiul din jur, iar apoi mă împac cu trupul meu aşa cum m-am împăcat întotdeauna, la toate vârstele, dacă nu chiar mai bine.

Am socotit că trupul meu, pentru care am avut o dragoste uriaşă – dragostea mea de viaţă –, e pur şi generos cu mine şi cu Hani. Nici chiar atunci când am avut relaţii pasagere n-am crezut că mi l-aş umili. De mai multe ori i-am explicat lucrul ăsta lui Suad fără nici un fel de ocolişuri: „Cum să-l umilesc? Îl fac să trăiască… Îi dau dreptul să rămână cu mine şi să mă poarte în continuare…“. Trupul era pentru mine un cufăr plin de taine, un sipet mare plin de secrete… De fiecare dată când îl răscolesc, chiar şi acum, când am trecut de cincizeci de ani, am parte de noi surprize.

L-am cunoscut atât de profund în intimitatea lui, încât sunt înclinată să cred că este infinit. Iar acum îl cunosc şi mai bine, ştiu ce vreau şi mă simt fericită de ceea ce doresc. Există senzaţii pe care nu le-am încercat în tinereţe, chiar dacă uneori când mă opresc în faţa oglinzii râvnesc pentru câteva clipe să fiu din nou tânără.

Toate gândurile mi s-au risipit din cap şi au pierit când am auzit telefonul, iar Hani m-a anunţat că a hotărât să se ducă la Paris. Un prieten apropiat lucrează într-un spital din capitala Franţei şi i-a propus să meargă acolo pentru analize. Apoi m-a întrebat dacă aş putea să mă duc şi eu, să ne întâlnim acolo.

Trupul meu a pornit să scoată triluri melodioase, asemenea

ciocârliei care se înalţă în văzduh. Am simţit viaţa prelingându-mi-se prin toate încheieturile şi mai că-mi venea să-mi iau zborul de fericire. Am acceptat fără să stau pe gânduri, convinsă că îmi voi găsi liniştea în privinţa lui Hani şi că vom putea astfel decide în legătură cu relaţia noastră. Cine ştie la ce hotărâre vom ajunge? Cu ocazia asta o să-l vizitez pe fiul meu, de care mi-e tare dor. După ce s-a căsătorit, Ahmad s-a stabilit la Paris şi lucrează la firma socrului său – un prieten de-al lui Selim – care a emigrat în Franţa la începutul Războiului Civil, în 1975, şi a dobândit cetăţenia franceză, devenind proprietarul unei mari firme de operaţiuni vamale.

M-am apucat numaidecât să-mi pregătesc geamantanul, ştiind de la bun început că voi avea nevoie de ceva timp pentru treaba asta. Conţinutul lui m-a făcut să-mi dau seama de trecerea anilor. Jumătate din el era ocupată de medicamente, vitamine, creme contra ridurilor şi alte lucruri de care nu aveam nevoie în tinereţe când plecam în călătorii.

Apoi m-am concentrat, mai ales acum, asupra alegerii desuurilor şi a cămăşilor de noapte. O să mă întâlnesc cu Hani la hotel. Mi-a dat numele şi adresa acestuia.

Am plecat cu ea la cumpărături. Are o feminitate debordantă. La vârsta ei dă mare atenţie trupului, vrea să-i ofere dreptul la viaţa care le-a mai rămas şi lui, dar şi ei. Mi-a spus că nu mai face nici un fel de concesii şi compromisuri şi nu-şi mai permite să se simtă decât aşa cum îi place. Nu mai poartă lenjerie de bumbac, ci alege lucrurile care-i pun în evidenţă feminitatea şi despre care crede că i se potrivesc mai bine, cu toate că trupul ei nu mai este ferm şi catifelat aşa cum a fost cu ani în urmă, plus că e mai împlinit. Îşi cunoştea trupul foarte bine şi ţinea seama de toate detaliile lui. Nu renunţa la cremele aromate şi hidratante şi se străduia să-şi maseze fiecare centimetru de pe spate ca să-şi păstreze delicateţea pielii. Iarna căuta cei mai frumoşi colanţi, după ce până nu demult îi purtase pe cei care îi acopereau şi îi apărau cel mai bine picioarele de frig. În orice caz, era mulţumită de cum arăta. De când a început să se îngraşe, evita să-şi scoată

fusta şi colanţii în faţa soţului ei, Tariq, înainte de a face dragoste. Amâna momentul până ce el se excita şi atunci stingeau luminile şi se ghemuiau unul în celălalt. Asta s-a tot repetat până într-o zi când s-a trezit că el vrea să facă dragoste cu ea altfel decât de obicei. De unde învăţase oare: din vreun film? Să fi fost altă femeie la mijloc? N-a interesat-o şi n-a vrut să afle, după cum mi-a mărturisit. El s-a aşezat în genunchi dinaintea ei, i-a tras ciorapii şi pe urmă a început s-o mângâie blând între coapse cu mâinile, apoi cu buzele, urcând uşor spre gâtul ei. A simţit că se topeşte, a tremurat ca o frunză şi din clipa aceea a înţeles că nu doar părţile ispititoare ale trupului simt plăcere atunci când sunt mângâiate, ci şi coapsele acum îngroşate şi a izbucnit într-un râs slobod când Tariq a lovit-o uşor peste şolduri, exclamând întrebător: „Splendide jamboane, nu-i aşa!?“.

Hoda m-a însoţit în mai multe magazine de unde am cumpărat desuuri de şifon şi dantelă de culoare neagră, cea care mi se potriveşte şi-i place şi lui Hani. Ne-a luat ceva timp! Vânzătoarele se uitau la mine cu o umbră de zâmbet pe buze în vreme ce probam diversele modele şi măsuri, iar una dintre ele, mai îndrăzneaţă, s-a încumetat să remarce: „Cu siguranţă o să-i placă soţului…“. I-am zâmbit şi am întrebat-o dacă chiar crede asta.

Realitatea este că nu am arătat atâta interes lenjeriei intime doar pentru a-l seduce pe Hani, fiindcă îmi dau foarte bine seama că sunt suficiente sentimentele mele pentru a-l ispiti – sentimente pe care am ajuns să le cunosc mult mai bine la vârsta aceasta decât în tinereţe. Toată viaţa am arătat multă atenţie trupului meu – slavă lui Allah! – şi mi-au plăcut atât părţile lui frumoase, cât şi cele mai puţin frumoase. Singurele intervale de timp când l-am neglijat întrucâtva au fost anii în care eram ocupată cu Ahmad şi cu Fatin. Făceam duş în grabă şi mâncam în fugă ca să am timp să mă îngrijesc de ei.

Acum, după ce-am îmbătrânit, mi-am regăsit trupul. Simt că îmi aparţine din nou. Nu mă interesează vârsta lui. Sunt încântată de el aşa cum am fost la toate vârstele sale. Uneori, când cânt, simt că şi el se bucură şi cântă laolaltă cu mine. Nu-mi

dau seama de ce Suad aruncă priviri piezişe şi nedumerite spre mine când întind braţele ca o pasăre care se înalţă şi pluteşte în văzduh, în vreme ce cânt şi dansez. Am surprins-o de câteva ori trăgând cu coada ochiului spre mine. Apoi priveşte absentă şi rămâne surdă la ce îi spun eu despre trupul meu şi despre relaţia cu Hani. Odată mi-a spus că mie nu-mi pasă de boala ei. I se pare că devine din ce în ce mai mică şi mai slabă, că trupul ei se face cât un grăunte de grâu, de linte, de bob. A ajuns să-l deteste. Are senzaţia că este mult mai neînsemnat decât ea şi că nu-i dă ascultare din pricină că a păstrat tăcerea în privinţa lui şi a acceptat să fie umilit. Când a venit pe la mine, după ce-am reluat relaţia cu Hani, i-am vorbit despre întâlnire şi am început să fredonez o melodie, iar buzele ei s-au mişcat într-o doară, parcă încercând să mă acompanieze, dar numaidecât au îngheţat în muţenie. M-am uitat la faţa ei palidă şi mi s-a părut că seamănă cu o vrăbiuţă ce stă pe creanga unui pom acoperit de zăpadă, pe un ger insuportabil, tăcută şi nemişcată, necutezând parcă să ciripească de teamă să nu-i îngheţe glasul.

Hani a fost primul care m-a făcut să-mi cunosc trupul şi să-i descopăr fiecare detaliu. Prima oară când m-a atins şi răsuflarea lui mi-a mângâiat urechea, un fior plăcut m-a fulgerat din cap până în picioare şi am ţipat de plăcere. „Afurisito, te-am prins, eşti a mea!“, a izbucnit el. S-a împăcat cu fundul meu puţin lăsat şi cu coapsele mele cam pline. Allah nu a fost prea îngăduitor atunci când le-a creat, mi-a dăruit în schimb chipul frumos, talia subţire şi sânii ascuţiţi, foarte seducători şi care dau glas trupului meu. De fiecare dată când ne-am întâlnit şi la orice vârstă am avut parte de clipe sublime pe care nu le cunoscusem înainte şi la care n-aş fi ajuns dacă n-ar fi fost el. Acum, la jumătatea vieţii, am încercat alături de el fiori minunaţi, necunoscuţi trupului meu.

Când m-am văzut în casă după cumpărături, am mai probat încă o dată lenjeria înainte de a o aşeza în geamantan. Dar m-am panicat brusc şi am ţipat:

— Doamne, cum pot să-mi pregătesc trupul pentru această

întâlnire, când ştiu că Hani ia medicamente pentru inimă şi calmante pentru creier, care-l pot slăbi la minte şi la trup. Trebuie să se ferească de emoţiile care i-ar putea agrava starea, mai ales după infarct…

Am simţit cum mă asaltează îndoielile şi mă copleşesc gândurile negre. M-a cuprins teama că l-ar putea lovi o altă nenorocire. Ce se va întâmpla dacă inima lui Hani va înceta să bată – Allah să-l ferească! – în vreme ce face dragoste cu mine sau dacă va avea o nouă criză?

Mi-am închipuit mâinile şi picioarele susţinându-i trupul, bălăbănindu-se în timp ce se află deasupra mea, apoi mi l-am închipuit prăvălindu-se peste mine cu inima oprită. Am rămas pironită pe canapeaua unde stăteam şi m-am trezit punându-mi fel de fel de întrebări. Dacă o să i se întâmple vreo nenorocire, o să-mi pun oare capăt zilelor alături de el? Căci îl ador. Oare o să telefonez la recepţie şi o să cer să vină o ambulanţă, ajungând astfel în centrul unui scandal? Dar înainte de asta, va trebui să-l îmbrac… Şi cum o să-l întorc eu singură de pe o parte pe alta? S-ar putea ca spaima să mă împingă să fug din camera lui fără să-mi dau seama, să-l las acolo singur în pielea goală lângă pat şi să alerg spre camera mea? Nu, sigur nu! Nu mi-aş ierta niciodată dacă aş face una ca asta… Cred că m-aş întoarce din capătul culoarului tot în fugă la camera lui şi aş da telefon la recepţie. Dar ce mă fac dacă găsesc camera încuiată? O să mă întorc şi o să cer recepţia din camera mea, o să fug pe furiş din hotel sau o să-mi iau viaţa acolo, pe loc?

Doamne, cum pot să mă las copleşită de astfel de gânduri ridicole? Cum poate spaima să domine iubirea atât de mult şi cum de mă gândesc la astfel de lucruri, când Hani este viaţa mea, ba chiar mai scump decât ea?

Am fugit de gândurile astea, străduindu-mă să-mi imaginez trupul lui fierbinte şi clipele frumoase în care vom fi împreună şi m-am mustrat pentru gândul că dragostea naşte întotdeauna bănuieli şi temeri în privinţa celui iubit. De câte ori nu mi-am închipuit că mi-am pierdut copiii!? De câte ori n-am visat că s-au

rătăcit şi s-au pierdut ori că au murit, şi nu m-am trezit din somn înspăimântată, cu ochii plini de lacrimi, mulţumindu-i lui Allah că nu s-a întâmplat nimic rău?!

Nu, nu! Hani este teafăr! Medicul l-a liniştit, spunându-i că a fost vorba doar de un accident trecător. Întâlnirea o să fie minunată şi o să luăm hotărâri esenţiale legate de viaţa noastră viitoare. M-am liniştit şi mai mult când mi-am adus aminte că, după ce soţia şi copiii lui au părăsit salonul de spital şi a rămas doar cu medicul, Hani l-a întrebat dacă are voie să facă sex:

— Bineînţeles! i-a răspuns acesta. Dar să nu exagerezi. Încearcă, dar bagă de seamă că medicamentele pe care le iei s-ar putea să-ţi reducă potenţa. Şi-apoi să nu cumva să iei Viagra sau ceva de genul ăsta!...

Am răsuflat uşurată şi m-am liniştit când mi-am adus aminte cât de frumoasă şi intimă a fost prima noastră întâlnire după părăsirea spitalului. Din pricina ischemiei, buzele lui încă rigide nu se mai rotunjeau complet când mă săruta, aşa că eu îl sărutam mai ales pe colţul gurii care era mai destins. Era locul care mi-a plăcut cel mai mult în clipa aceea şi-l sărutam cu toată dragostea, pasiunea şi afecţiunea. Îi umezeam buzele uscate şi simţeam mirosul de medicamente care se răspândea din gura lui. Îl inhalam ca pe o mireasmă plăcută de flori şi de tămâie. Apoi îl sărutam pe obrajii cu pielea puţin lăsată. Dacă la Paris îl voi găsi obosit, nu-mi voi îngădui mai mult decât să stau în poala lui, să ne atingem, să ne îmbrăţişăm şi să stăm de vorbă. Nu-i voi povesti decât lui Suad, prietena mea cea mai apropiată, despre ce am vorbit cu el. Şi apoi acum, când am reluat relaţia cu Hani, am descoperit că orice iubire este un concert şi că importantă este melodia, nu instrumentele. Şi fiecare membru al acestei orchestre are aria lui minunată în concertul iubirii. Şi dacă eu am simţit gustul sărutului său acum, îl voi putea simţi şi la bătrâneţe. Soţul meu a încetat să mă mai sărute când a îmbătrânit, ba chiar înainte, şi – sinceră să fiu – nu mi-a părut rău că s-a întâmplat asta, ci dimpotrivă. Nu-mi dau seama dacă doream gustul

sărutului lui Hani la bătrâneţe ca să i-l fur acum sau ca să mă liniştesc şi să mă asigur că iubirea va continua şi atunci.

În mod ciudat, atât pe drumul până la aeroport, cât şi în salonul de aşteptare, am avut tot timpul impresia că am uitat ceva, dar nu-mi dădeam seama ce anume. Senzaţia asta de uitare m-a tulburat, m-a făcut să cred că aş fi pierdută sau rătăcită. M-am străduit să-mi aduc aminte, să mă concentrez, dar fără folos. În clipa aceea am pierdut ceva din sentimentul de fericire şi m-a cuprins teama, dar când mi-am adus aminte că mă îndrept spre locul unde urmează să mă întâlnesc cu Hani, mi-am redobândit stăpânirea de sine şi calmul.

În avion am trecut în revistă etapele relaţiei noastre şi mi-am rememorat viaţa. Foarte ciudat că pornind de la o amintire putem ajunge să străbatem ani buni sau chiar întreaga viaţă.

1. „Deschizătoarea“ sau „Liminara“ este prima sură din Coran.

3

Am stat departe unul de celălalt mult timp, întâlnindu-ne doar din când în când. Treizeci de ani au trecut peste mine de la prima noastră întâlnire şi până când am reluat relaţia cu el, aproape acum un an, mai precis în primăvara lui 2005. Eram nerăbdătoare ca un lup înfometat să-l văd şi să mă vadă, să ne reîntoarcem la mângâierile şi îmbrăţişările noastre, să-i simt din nou căldura mâinilor…

Eram răvăşită pentru că în ultimele zile mă trezeam din somn cu numele lui pe buze, impregnat parcă în ele.

Mi s-au întâmplat mai multe lucruri ciudate: am presimţit că-l voi revedea şi nu m-am înşelat niciodată când e vorba de el şi de copiii mei.

Absenţa lui mi-a provocat răni adânci şi de nevindecat.

În dimineaţa aceea, casa era pustie. Golul pe care-l simţeam era imens. Părea umed şi rece în trupul meu, singurătatea plutea în atmosfera camerei, cuprinzând şi mobila, ceea ce îmi adâncea senzaţia de singurătate. Dorul să aud paşii copiilor şi glasurile lor în casă m-a făcut să izbucnesc în lacrimi şi nu m-am putut opri înainte de a-mi vărsa întreaga durere adunată în piept. Abia după aceea m-am putut ridica, m-am spălat pe faţă şi m-am rugat să aibă noroc în viaţă.

Fatin şi Ahmad s-au căsătorit şi s-au mutat, luând cu ei peste treizeci de ani din viaţa mea. Când a venit vara trecută de la Paris, Ahmad a umplut casa de veselie. O lună de zile cât a stat la noi, Fatin era prezentă în fiecare zi împreună cu soţul şi fetiţa să ia prânzul. Cei doi şi-au ocupat din nou scaunele pe care stătuseră înainte de căsătorie. Se hârjoneau şi râdeau întocmai ca pe vremuri, când erau mici. Îmi venea să plâng de fericire când îi vedeam în jurul meu, chiar dacă nepoţica ce mai venea uneori

împreună cu mama ei întorcea de fiecare dată casa pe dos şi o umplea de viaţă. I-am spus de mai multe ori lui Suad că aş minţi dacă n-aş recunoaşte că singurele clipe în care uit de Hani sunt acelea în care o am lângă mine pe nepoţică şi mă joc cu ea. O urmăream prin casă, jucându-ne de-a prinselea, şi inima mi se umplea de fericirea care îmi lipsise de mult timp. Îmi aduc aminte că mi-au trebuit luni sau poate chiar ani de zile ca să mă obişnuiesc cu absenţa copiilor din casă. Odată cu plecarea lor am avut impresia că cineva mi i-a smuls din braţe pe stradă, mi i-a răpit, ducându-i undeva, departe, lăsându-mă să mă întorc doar cu Selim acasă. Iar soţul meu nu mai vorbeşte şi nu citeşte decât despre regimuri dietetice de când i-au crescut colesterolul şi tensiunea, plus diabetul şi problemele cu prostata.

În dimineaţa aceea, înainte de sosirea lui Suad, am ascultat o casetă cu muzică clasică în salon, aşa cum făceam în fiecare zi, dând tare, astfel încât sunetul să poată ajunge la florile de pe terasă, pe care mă pregăteam să le ud. Era sâmbătă şi aşteptam dintr-o clipă în alta să bată în uşă ca să bem cafeaua împreună, căci Universitatea era închisă.

Am zâmbit privind îndelung la perechea de canari din colivia aşezată pe terasă – i-am adus cu o săptămână în urmă să-i fac o bucurie nepoatei. Eu n-am văzut când eram copil decât vrăbiuţele pe care le urmăream zburând prin văzduh, plecând cu ciripitul lor zgomotos pe câmp şi printre crengile pomilor. Apoi am început să stau de vorbă cu răsadurile de plante în vreme ce le udam, amânând ca de obicei dezmierdarea lor pentru alte momente ale zilei. Spuneam vorbe de dragoste fiecărei flori, şoptindu-i cuvintele pe care ştiam că ar fi vrut să le audă şi arătându-i afecţiunea de care avem nevoie. Mă adresam daliei semeţe cu frunze verzi: „Ce frumoasă eşti, scumpetea mea! Ce mult aş vrea să ştii cât te iubesc!“. Gardenia puţin ofilită m-a întristat şi am încercat s-o consolez şi s-o mângâi: „Cine te-a supărat, iubirea inimii mele? Ce-i cu tine? Doamne, râzi şi înviorează-te şi deschide-ţi florile ca luna plină! Dacă nu-ţi place

locul unde stai, o să te mut în altă parte... Poate că o să te simţi mai bine lângă o altă surată...“.

Apoi am dus-o în alt loc. Mă uitam cu atenţie la bobocii ei şi simţeam cum cresc, pregătindu-se să se deschidă, şi-i mângâiam cu vorbe delicate, chiar dacă erau şi momente când îmi dădeam seama că se retrag dacă îi ating... Mi-am adus aminte de reacţia mea la îmbrăţişarea lui Hani şi atunci când mă ghemuiesc la pieptul lui, nu din timiditate sau sfială, ci pentru că simt că mă lichefiez, că mă topesc în el.

Când m-am apropiat de tufele de busuioc să le ud, am fost învăluită de parfumul lor pătrunzător. În clipa aceea am avut impresia că parfumul florilor şi al celorlalte plante seamănă cu un salut adresat oamenilor, cu nişte sărutări trimise lor în semn de dragoste şi de mulţumire. Îmi plăcea atât de mult parfumul puternic al busuiocului, încât am ţinut întotdeauna ca ghiveciul lui să fie aşezat chiar lângă canapeaua de pe terasă, acolo unde stăteam de obicei. Am rămas cufundată în gânduri şi m-am întrebat care ar putea fi motivul pasiunii mele pentru acest parfum. Oare pentru că îmi aducea aminte de tufa de busuioc de lângă rodiul din grădina casei noastre de la ţară, la rădăcina căruia am îngropat în copilărie însemnările şi poezioarele mele, sau pentru că mirosul bunicii mele şi al prietenei sale Jamila se amesteca întotdeauna cu parfumul busuiocului şi mă învăluia atunci când stăteam în poala uneia dintre ele, încât am ajuns să-l asociez cu mirosul lor?

Eram fericită când udam răsadurile din soiuri perene aduse de curând. M-am hotărât să renunţ la florile sezoniere, care sunt minunate, dar au o viaţă foarte scurtă. Am ajuns să nu mai suport ideea pierderii şi morţii de când au dispărut atâţia apropiaţi: au plecat rând pe rând bunica, pe care am iubit-o nespus, mama şi tata, numeroase rude şi o mulţime de prieteni. Chiar ieri mi s-a strâns inima când m-am trezit cu Nadin dând buzna şi plângând înnebunită din pricină că prietena ei Mirna, bolnavă de cancer, este în agonie. De luni de zile stă pe pat la picioarele ei şi i le mângâie, ca şi cum ar putea să-i redea sănătatea prin aceste

atingeri. Într-adevăr, se trezea cu ea ridicându-se şi agăţându-se de mâinile sale ca şi cum i-ar fi cerut ajutorul să nu părăsească această lume. Pierderea vieţii a ajuns să mă înspăimânte din cauză că se întâmplă atât de des în jurul meu. După ce mi-a murit pisicuţa, care a trăit lângă mine mai mult de zece ani, n-am mai vrut să iau alta, cu toate că aceste sfinte animăluţe îmi sunt nespus de dragi. Nici nu pot exprima în cuvinte fericirea pe care o simt în fiecare dimineaţă când mă trezesc şi constat că cei doi canari pe care i-am adus pentru a o înveseli pe nepoţica mea sunt încă în viaţă. Apoi mă enervez iar că sunt atât de obsedată de ideea morţii când vine vorba de tot ce are viaţă. Dar cel mai tare mă tem pentru soţul meu, care se îmbolnăveşte ori de câte ori află de moartea unei rude sau a unui prieten, mai mult de frică decât din compasiune. Sentimentul că sunt asediată de moarte a devenit mult mai insistent acum şi nu ştiu dacă odată cu trecerea anilor teama că-i voi pierde pe cei dragi va fi la fel de puternică sau dacă voi deveni la fel ca bătrânele din satul meu. Parcă văd şi acum ochii lipsiţi de orice expresie ai uneia dintre ele când a venit de la o înmormântare împăcată cu ideea săvârşirii din viaţă şi convinsă probabil că îngerul morţii n-a făcut decât să o mai păsuiască înainte de a-i lua şi ei sufletul sau poate pentru că exerciţiul acesta al morţii îl face pe om să accepte ideea şi să se împace cu ea.

Când eram tânără nu-mi păsa de moarte; nici măcar nu-mi imaginam că există. Socoteam că ea se află undeva departe, într-un tărâm necunoscut, şi că nu-i afectează decât pe alţii, nu şi pe mine. Când eram tânără, moartea nu era o stare prezentă, cu toate că mureau atâţia oameni din pricina războiului. Acuma o simt aproape, prezentă şi în viaţa mea, iar asediul ei devine din ce în ce mai strâns. De fiecare dată când moare cineva care mi-a fost drag, simt că-mi iau rămas-bun de la o părticică din mine. Acum îmi dau seama că ieşirea din pântecele mamei n-a fost decât o trecere de la plutirea dinăuntrul lui la cea din oceanul vieţii. Şi tot aşa, viaţa nu este decât o plutire până la limanul morţii. Facem lucrul ăsta fără să ne dăm seama că vom ajunge

inevitabil acolo, vrăjiţi de farmecul plutirii, al întrecerii şi zbaterii în marea vieţii şi nu suntem siguri că am ajuns la ţărm decât în clipa când am atins nisipul de pe plajă, tot aşa cum cel care urcă pe o scară nu-şi dă seama că a ajuns pe terasă decât în clipa când a călcat pe ultima treaptă. Este ca şi cum moartea ne-ar ciocăni mai întâi la uşă, iar noi nu-i deschidem, crezând că ciudatul vizitator a greşit adresa şi nu pe noi ne caută. Dar pe măsură ce trece timpul ne obişnuim cu vizitele repetate ale acestui musafir, ba chiar ajungem să ni se pară ciudat că într-una din zile nu ne-a bătut la uşă. Iar când în sfârşit deschidem, constatăm că ea devine stăpână şi peste trupul nostru, nu doar peste casă, în vreme ce noi suntem nişte musafiri efemeri, străini de trupurile noastre, dar şi de viaţă. Ne schimbăm vârsta şi trupul, dar atunci vedem că trupurile tuturor oamenilor pe care îi ia sunt la fel, că nu există nici o deosebire între ele, toate având acelaşi miros de gunoi.

L-am auzit într-o zi pe bunicul spunându-i tatălui meu lucrurile astea. Bunicul avea o sută patru ani şi viaţa devenise fără sens pentru el, căci se săturase de singurătate după ce toţi prietenii lui se stinseseră. Socotea că odată cu ei a părăsit şi el această lume şi că locul său este printre ei. L-am surprins de câteva ori destăinuindu-se lui Allah:

— Când ai de gând să iei şi sufletul meu, Doamne, ca să ajung şi eu odată sus, pe terasă? Treptele astea parcă n-ar mai avea sfârşit...

În mod ciudat, în ultimele clipe ale vieţii care devenise pentru el o povară, presimţea că nu mai are mult până când va ajunge la capătul scării. Mi-a spus tata că a săvârşit abluţiunea, a spus rugăciunea, a băut un pahar de lapte şezând în pat, apoi s-a învelit cu giulgiul şi a recitat ruga morţilor, înainte să-şi acopere faţa şi să doarmă ultimul lui somn.

Când murea câte o plantă, nu aduceam alta decât dacă era o tufă de busuioc sau dalie, căci la acestea două ţineam cel mai mult.

După ce am terminat de udat florile, am oprit caseta cu muzică clasică şi am început să îngân singură prin casă cântecul „Unde mai găsesc altul ca tine, Ali?“, acelaşi pe care-l fredona mama când rămânea singură. Se înroşea de supărare când îşi dădea seama că am intrat în casă şi am auzit-o, căci cântecul era pentru ea o ruşine şi un păcat… Şi apoi ea n-avea dreptul să cânte: nu-i erau îngăduite decât bocetele şi tristeţea.

Exact când am început eu să cânt, a apăsat şi Suad pe butonul soneriei. A schiţat umbra aceea de zâmbet şi mi-a zis, întinzându-mi ziarul pe care-l ţinea în mână – un exemplar din cotidianul *El-Sabah*[1]:

— Ţine, doamna mea, ziarul ăsta!… Ai o ştire interesantă în pagina culturală…

Era vorba despre o masă rotundă organizată la Clubul cultural, unde urma să vorbească Hani împreună cu doi colegi sociologi despre tineretul libanez şi războiul civil.

Am hotărât împreună cu Suad să asistăm şi noi la întâlnire. Ba mai mult decât atât, am decis să-i dau un telefon şi am convenit să ne vedem după acea masă rotundă. Faptul că tânjeam să-l văd mi-a readus în minte părerea Hodei, cum că sentimentele şi dorinţa, spre deosebire de suflet, nu îmbătrânesc, ci mai degrabă se topesc treptat, asemenea memoriei, fără să părăsească trupul decât în clipa când el se desparte de viaţă.

De data aceasta nici eu, nici Hani n-am mai rezistat ispitei de a ne revedea după o întrerupere a relaţiei noastre care a durat aproape cincisprezece ani – timp în care am evitat atât locurile unde ne-am fi putut întâlni, cât şi să răspund la telefoanele lui care s-au repetat la mari intervale de timp, mai ales atunci când îmi apărea o poezie, un articol sau o carte.

Nu mi-am dat seama dacă dorinţa lui, care părea arzătoare, se datora faptului că nu se stinsese niciodată, ca la mine, sau dacă fiecare dintre noi era tentat să-i atribuie celuilalt dorinţe pe măsura celor nutrite de el ori fără nici o legătură cu asta, sau dacă asta avea vreo legătură cu teama lui că orice lucru poate să se sfârşească ori să fie pierdut. Şi asta mai ales după ce soţia lui

făcuse cancer la sân – lucru care-l afectase profund; plânsesem ca şi el din pricina acestei nenorociri, după cum am plâns şi mai abitir în momentul când doctorul a decis extirparea acelui sân în întregime, şi mi-am pus întrebarea, în faţa dorinţei lui insistente de a ne revedea, dacă moartea ne excită şi ne aprinde dorinţa.

Eram convinsă că dorinţa lui de a se întâlni cu mine a rămas neschimbată, dar am insistat să-mi pun aceste întrebări, iar când m-am întâlnit cu Suad – singura persoană cu care mi-am împărtăşit secretele –, i-am adresat şi ei aceleaşi întrebări, dar expresia ei trăda nedumerire. Întotdeauna Suad mi-a fost mai apropiată decât Nadin, Aziza şi Hoda. Parcă avea patru urechi cu care mă asculta interesată, iar când stăteam de vorbă cu ea, descopeream multe lucruri de care nu avusese habar până atunci.

— Vorbele se sting, dar focul dorului nu-l stinge decât alt foc…, i-am zis în repetate rânduri.

În realitate n-am ştiut niciodată ce gândea Suad când pleca de la mine. M-am întrebat de mai multe ori care sunt reacţiile ei când ajunge acasă: mă iubeşte şi mai mult, mă invidiază, mă urăşte, îşi detestă şi mai mult condiţia după ce mi-a auzit vorbele?…

Îmi dădeam perfect de bine seama că relaţia cu mine reprezenta singura ei libertate. Dar de ce vorbea atât de puţin? Care erau secretele pe care se ferea să mi le dezvăluie? Ca şi cum secretul ar reprezenta adevărata istorie a fiecăruia dintre noi şi el ne-ar ţine în viaţă, lucrurile ascunse constituind adevărata noastră esenţă, iar atunci când secretul a fost divulgat se sfârşesc şi istoria, şi viaţa.

De multe ori mi-aş fi dorit să-i pot citi gândurile sau să pot sta ascunsă undeva pentru a afla ce crede despre mine şi ce le spune despre mine Azizei, Nadinei şi Hodei. Alteori aş fi vrut să apeleze din greşeală numărul meu şi să lase aparatul deschis, astfel încât să aflu ce spune despre mine. Cred în dorinţa oamenilor de a spiona nu doar vieţile altora, ci şi gândurile lor, mai ales ale persoanelor taciturne şi misterioase şi în acelaşi timp preţuite şi

dragi, aşa cum era Suad.

Ştiu că Suad nu trăieşte sentimentele de dragoste decât în compania mea. Până şi copiii ei stau de vorbă cu ea mai degrabă din obligaţie decât din dragoste. Iubirea are întotdeauna nevoie de exemplu de la care să poată învăţa copiii.

***

După două sau trei întâlniri la cafenea în prezenţa lui Suad, am stabilit o întâlnire între patru ochi cu Hani. Înainte să ies din apartament ca să mă duc la locul stabilit, m-am trezit bâjbâind dintr-o cameră în alta, ca şi cum m-aş fi rătăcit. Luam un lucru şi apoi îl lăsam din mână şi luam altul; deschideam şifonierul şi luam din el haine sau câte un parfum, iar apoi le puneam la loc; intram în bucătărie să iau ceva, dar brusc uitam pentru ce-am intrat. Nu era vorba de o simplă confuzie, ci mai degrabă parcă s-ar fi stricat ceva înăuntrul meu. Să-i spun uitare? De ce mi se pare că mă împuţinez de fiecare dată când am această senzaţie?

Ori de câte ori uit, am acest sentiment de împuţinare şi aceeaşi stare mă cuprinde când mă părăseşte Hani.

De curând, când i-am vorbit lui Suad despre această defecţiune, am adus vorba şi despre uitare. La un moment dat am întrerupt conversaţia şi am ieşit pe culoar, lăsând-o nedumerită în salon. M-am oprit în faţa oglinzii mari fixate în perete pentru a-mi contempla silueta; i-am măsurat cu privirea înălţimea şi lăţimea, având presimţirea că memoria, la fel ca şi oasele, se contractă odată cu înaintarea în vârstă, se micşorează la fel ca şi ele, în vreme ce conţinutul ei se reduce, se diminuează, ajungând probabil să dispară în final. În clipa aceea am avut senzaţia că am slăbit, cu toate că greutatea îmi sporise. Dar această impresie s-a risipit după câteva clipe, când am observat că nu era aşa. Am râs în sinea mea şi m-am întors în salon unde Suad stătea nedumerită şi am îndrugat în doi peri: „E un cântec, un simplu cântec! Ţi l-am mai cântat şi altădată… Cu cât uit, cu atât devin mai mică şi mai plăpândă…“.

După ce m-am liniştit, i-am spus că în momentele de uitare simt că mă prăbuşesc într-un puţ, într-un hău foarte adânc. Această impresie am avut-o şi atunci când Hani m-a părăsit prima oară. Când nu l-am mai văzut lângă mine mi s-a părut că am rămas singură, în pofida vacarmului din jurul meu şi a tuturor acelora care se aflau în preajma mea. Nici soţul meu, Selim, nici zarva n-au izbutit să mă smulgă din teama că mă voi prăbuşi. Îmi închipuiam că Hani a uitat de mine după ce m-a abandonat într-un pustiu, pe marginea unui hău şi eram disperată. Într-un cuvânt, eram convinsă că m-a uitat.

Această senzaţie de scădere mă obseda de fiecare dată când lipsea sau mă părăsea ori doar aveam impresia că l-am pierdut. Nimeni nu-şi dă seama de această absenţă şi nu crede cu adevărat că ea s-a produs decât dacă este vorba de ceva concret, cum ar fi slăbirea sau pierderea simţurilor. Când pleca, simţeam că a dispărut ceva din mine, că văzul meu şi-a pierdut acuitatea, că auzul mi-a slăbit, că paşii nu-mi mai erau siguri şi nu-mi mai dădeau ascultare ca mai înainte. Uneori îmi pipăiam inconştient trupul şi mâinile, scrutam atent toate lucrurile asupra cărora îmi cădea privirea pentru a-mi controla puterea de a discerne amănuntele, ascultam atent toate sunetele de afară, verificându-mi capacitatea de a le stabili sursa.

„Despărţirea este la fel ca uitarea“, am bâiguit eu cu prefăcută jovialitate, adresându-mă lui Suad.

Când m-am întâlnit cu Hani şi a pomenit numele câtorva prieteni din anii facultăţii, n-am fost în stare să-mi mai aduc aminte de nici unul dintre ei. În clipa aceea m-a cuprins din nou senzaţia de gol care mă înspăimântă la fel ca moartea şi-mi provoacă teama de dispariţie şi de nimicire. Am simţit lângă Hani că am pierdut ceva din mine şi că omul pe care-l iubesc va observa numaidecât că sunt diferită, incompletă…

Senzaţia de lipsă şi pierdere este un infern şi un chin pentru cel care iubeşte. Cel îndrăgostit doreşte întotdeauna ca prezenţa lui în faţa celui iubit să fie totală, completă, copleşitoare…

Când am reluat relaţia pe la mijlocul vieţii, am încercat din

nou senzaţia împlinirii. În ziua când ne-am reîntâlnit, toate simţurile mele şi-au redobândit memoria. Hani era prezent în fiecare părticică din trupul meu, iar eu eram prezentă în tot ceea ce atingea el. El era fiinţa mea şi eu eram el. Memoria trupului său nu era separată de existenţa mea. Ea era impregnată şi plămădită de memoria mâinilor mele, a respiraţiei mele, a şoaptelor mele şi a mirosului meu... de memoria întregului meu corp.

I-am povestit lui Suad cum m-am oprit goală în faţa oglinzii pentru a-mi cerceta trupul înainte de a ieşi să mă întâlnesc cu Hani, după ce am stabilit să ne vedem. Nu ştiu de ce mi-a trecut prin minte că ar putea face şi ea aşa, însă nu mi-a mărturisit niciodată că s-ar fi oprit goală în faţa oglinzii pentru a-şi privi trupul şi pielea bolnavă. Şi-a muşcat buzele vinete, aşa cum făcea de multe ori, după cum alteori îşi acoperea trupul cu valul tăcerii. Nu mi-a mărturisit niciodată dacă privirile ei au plâns când au văzut ce-au făcut cu trupul ei rănile tăcerii.

Când m-am oprit goală în faţa oglinzii, am simţit că şi ochii lui Hani îmi cercetează trupul. El ştia cum arăta în anii tinereţii, însă nu l-a mai văzut de cincisprezece ani şi nu înţelegea schimbările care au venit peste el după vârsta de cincizeci de ani.

Am apreciat că trupul meu continuă să-şi păstreze trăsăturile frumoase, însă muşchii au început să slăbească puţin, iar sânii au început să se lase. În multe părţi ale trupului, până la glezne, au apărut mici zone tapetate cu grăsime. Coapsele s-au arcuit puţin la vârsta asta, dar sunt încă pline, după cum s-au îndoit puţin şi gambele, lăsând să li se vadă oasele. Fesele au devenit mai grele, talia subţire s-a mai îngroşat, iar burta mi s-a umflat vizibil. Braţele şi-au mai pierdut din graţia de odinioară, iar muşchii lor nu mai sunt perfect întinşi. Firele de păr de pe picioare şi de la subsuori s-au rărit şi au devenit mai moi, golurile dintre ele mărindu-se. Sub burtă şi în zona pubiană au apărut cute uşoare, probabil din pricina slăbirii muşchilor abdominali. Am pus mâna pe şoldurile care s-au mai lăsat din pricina măririi feselor. Apoi

m-am întors şi m-am uitat la pliurile de la subsuori, care s-au înmulţit, aruncându-mi ochii şi peste cutele coatelor care au început să bată în negru şi să se îngraşe de jur împrejur. După aceea am prins cu mâna pielea căzută a gâtului, am ridicat-o în sus şi am lăsat-o să cadă la loc. Mi-am privit atent faţa, puţinele riduri care au început să se ivească la coada ochilor, cu aceasta încheind trecerea în revistă a cutelor şi ridurilor. Buzele erau tot pline, aşa cum le ştia el, însă muşchii lor au mai slăbit puţin, iar sub contururile lor drepte s-au ivit riduri subţiri. Nasul mi s-a părut mai lung, cu nările erau parcă mai largi şi vârful mai îngust.

Am băgat de seamă că nu-mi mai priveam trupul unitar, aşa cum făceam când eram tânără, ci că îl luasem pe bucăţele – mâinile, burta, coapsele, sânii –, unele părţi plăcându-mi mai mult decât altele. Dar când mi-am pipăit pielea, mi-au scânteiat din nou ochii, căci am simţit că este tot catifelată, aşa cum era când o atingea el. Ciudat lucru – am avut impresia că mă pipăie chiar mâinile lui. Şi de câte ori nu mi-am mângâiat sânii când mi-a fost dor de el şi nu am privit cu nostalgie la degetul cel mai lung de la piciorul drept, pe care îi plăcea atât de mult să-l sărute!

Când am adus o oglindă mică pentru a-mi examina muntele lui Venus, mi-am adus aminte cu cât nesaţ se uita la el când ne-am reîntâlnit la începutul anilor ’90, zicându-mi: „Păsărica ta e la fel de frumoasă… Nu s-a schimbat deloc…“. Am râs de vorbele lui, căci nu-mi puteam imagina cum arată o păsărică frumoasă şi cum o fi arătând una urâtă. Pe urmă am băgat de seamă că şi penisul lui era frumos, cu forma lui şi cu pielea catifelată. Era diferit de-al soţului meu, lat la rădăcină şi puţin subţiat dedesubt, cu o culoare care sugera sufocarea, probabil din pricina venelor dezagreabile care-i dădeau o tentă violacee.

M-am cutremurat când am descoperit un fir alb în zona pubiană, de parcă n-ar fi găsit alt loc mai potrivit! Vopsitul părului mă ajută să mai uit cât de cât de trecerea timpului, dar un fir alb în acest loc intim o să-mi aducă mereu aminte de vârsta pe care o am. Muşchii labiilor parcă s-au lăsat şi ei puţin, iar când

ochii mi-au căzut pe clitoris, mi-am dat seama că şi-a pierdut şi el ceva din vigoarea de odinioară şi am avut impresia că s-ar fi mutat mult mai jos.

Senzaţia de amărăciune n-a durat prea mult, căci sentimentul feminităţii mele şi al trupului meu este acum mult mai puternic decât în tinereţe, iar dorul de Hani n-a slăbit câtuşi de puţin. Azi, când o să mă întâlnesc cu el, bănuiesc că voi descoperi noi secrete ale vârstei mele. În clipa de faţă nu mai am nici o jenă în privinţa stării sexului meu, care a şi început să pulseze de viaţă. Mi-a trecut prin minte că n-aş avea nici un motiv să-mi fie ruşine de el, aşa cum nu mi-a fost niciodată, începând din copilărie şi până astăzi. Mi-aduc aminte cum odată, în drum spre şcoală, Nadin mi-a cerut să-mi ţugui buzele ca să ghicească forma păsăricii mele. Am izbucnit în hohote de râs şi-am început să mă schimonosesc în fel şi chip, ca s-o văd cum o să se descurce. Atunci mi-a spus că dacă buza superioară este bine conturată şi adâncită înseamnă că forma clitorisului este conică, că dacă buzele sunt late, tot late sunt şi labiile vulvei şi la fel şi deschiderile ei. Mi-am făcut fel de fel de gânduri şi ardeam de nerăbdare să ajung acasă şi să intru în baie ca să-mi cercetez păsărica pe îndelete. Cu toate că eram lihnită de foame, am luat numaidecât o oglindă mică şi am alergat în baie. Mi s-a părut că seamănă cu o scoică închisă, dar nu mi-am dat seama dacă înăuntrul ei se afla o perlă sau nu se află nimic. Dar lucrurile s-au schimbat când am ajuns la maturitate – păsărica mea cuibărea acum într-o pădure de păr, o cercetam mai atent, privind în oglindă la pliurile şi detaliile ei, ca şi cum m-aş fi pregătit pentru o aventură sau un voiaj de recunoaştere într-o peşteră adâncă sau într-un puţ necercetat încă, pentru o călătorie într-o lume plină de mistere, ca să-i descopăr oceanele cu toate tainele lor.

După ce l-am născut pe Ahmad, am stat odată de vorbă cu Suad despre sexul femeilor şi-mi amintesc că i-am spus că nici instinctul matern, nici iubirea în general nu pot fi separate de el. „Când stau goală şi-mi cercetez vaginul îmi dau seama că el este izvorul maternităţii şi al pasiunii, al luminii, al căldurii şi al

tuturor sentimentelor. De ce spune lumea că inima pulsează? Nu pulsează şi el? El este, Suad, sursa fericirii şi sentimentelor, dacă îl consideri izvorul iubirii şi nu ca un motiv de suferinţă în urma siluirii, violului sau avortului. El este alfabetul tuturor celorlalte organe ale trupului. Fiecare spasm al sufletului interacţionează cu spasmele lui. Vaginul este un loc care se identifică de multe ori cu fiinţa ta – el ascultă, aude, vorbeşte, provoacă suferinţă şi suferă, acceptă sau respinge, e de acord sau nu. În clipele când se contractă sau îl cuprinde starea de amorţeală, ai senzaţia că el se deschide pentru a îmbrăţişa şi a săruta. Îl simţi duios şi afectuos, aşa cum sunt mâinile. El rezumă femeia şi mentalitatea ei dominantă cu o putere neobişnuită, îi conferă femeii un loc în care se poate exprima şi poate reacţiona cu violenţă, făcând-o să trăiască…“

Când mi-am desfăcut picioarele la începutul căsniciei cu Selim, am făcut lucrul ăsta ca şi cum aş fi vrut să deschid un izvor din care să ţâşnească viaţa. Doar iubirea m-a ajutat să-mi cunosc trupul, iar cu trecerea anilor am înţeles cât de important era ceea ce mama numea „ruşine“ şi-mi cerea să nu-l ating şi să nu las nimic să vină în contact cu el.

Locul sexului meu este în interior şi el a plin de reacţii pe care pot să le ascund, spre deosebire de bărbat care nu-şi mai poate controla reacţiile şi instinctele de moment în clipa erecţiei. Eu am senzaţii şi reacţii pe care le pot tăinui, iar Hani m-a ajutat să le descopăr, în vreme ce atunci când am început experienţa cu soţul meu, în ea am văzut doar posibilitatea eliberării de zidul fatal al virginităţii care stătea în calea tuturor dorinţelor. Mi-am simţit sexul eliberat şi am înţeles că el, asemenea tuturor lucrurilor minunate din Univers, este guvernat de dualismele acceptării şi refuzului, neliniştii şi extazului, suferinţei şi plăcerii, primirii şi respingerii. El poate fi prezent în orice acţiune, dar atunci de ce îi interzicem tot ceea ce ne sperie, de ce ne e frică să spunem că până şi cuvintele s-au ivit datorită lui?

Am revenit fascinată la oglindă, iar apoi m-am umplut de

frustrări.

Am simţit o oarecare dezamăgire după ce am descoperit schimbările ce au trecut peste trupul meu pe care nu l-am mai examinat cu atâta meticulozitate de multă vreme – de când s-a întrerupt legătura cu Hani şi am renunţat la acele relaţii pasagere prin care n-am urmărit decât să-l alung din trupul şi imaginaţia mea. Au fost nişte legături lipsite de însemnătate, în care trupul nu a fost prezent şi la care m-a împins doar mintea.

Am alungat senzaţia de dezamăgire care m-a cuprins când m-am privit în oglindă, întrebându-mă: „Dar oare nu se află Hani în tot trupul meu? Şi cum o fi, mai şifonat sau mai rezistent decât mine? Cred că şi pielea lui a început să atârne, dar eu îl doresc oricum“.

Apoi mi-am zis că astăzi, când o să mă întâlnesc cu Hani, trupul lui va găsi cu certitudine calea către al meu, iar aceste senzaţii vor deveni doar amănunte şi vor dispărea, chiar dacă lumina va rămâne aprinsă ca de obicei, căci nu-mi amintesc ca trupurile noastre să se fi întâlnit vreodată în întuneric… decât cu multă vreme în urmă.

1. *Dimineaţa.*

4

Plouă cu găleata. Din când în când îmi arunc privirea pe fereastra bucătăriei care dă spre mare, în vreme ce mâinile mele toacă de zor legăturile de pătrunjel pentru a pregăti salata *tabbule*, care ştiu că-i place foarte mult lui Suad. Dar brusc simt că mintea porneşte să-mi rătăcească şi nu-mi mai dau seama ce se întâmplă cu mine… Îmi apăs tâmplele cu palmele ambelor mâini, în timp ce ploaia neaşteptată coboară din cer ca o perdea, însoţită de tunete şi trăsnete, pătrunzându-mă până la piele, în vreme ce eu mă întorc de la şcoală cu ghiozdanul în spinare… mă văd ducând la păscut oile mamei, repetându-mi în acelaşi timp lecţiile… mă văd împreună cu mama la câmp, plivind nişte straturi. Frigul îmi pătrunde în tot trupul, obligându-mă să grăbesc pasul ca să ajung cât mai repede acasă şi să mă lipesc de sobă, ca să găsesc căldura de care are nevoie trupul meu îngheţat pentru a-şi recăpăta vioiciunea.

Mă copleşeşte deodată o senzaţie ciudată de bătrâneţe şi oboseală, jalnica impresie că viaţa mea se mişcă prea încet, stupid şi greoi şi că trupul meu trecut de cincizeci de ani este ameninţat să se prăbuşească, la fel cum se întâmplă şi cu casa aceea veche din colţul străzii, care m-a ispitit cu frumuseţea ei, făcându-mă să-i cer lui Selim la începutul căsniciei noastre să o cumpere şi să o repare ca să locuim în ea, dorinţă care lui i s-a părut nesăbuită. „Repararea ei ne-ar costa de câteva ori mai mult decât am dat pe noul nostru apartament de lux“, mi-a replicat el dojenitor. Mai târziu am visat că stăteam acolo împreună cu Hani. Şi că nu am locuit niciodată în altă casă.

Am lăsat pătrunjelul grămadă pe tocător şi m-am mutat în salon s-o aştept pe Suad la micul dejun. Presiunea timpului mă apasă din nou pe creier şi mă tulbură. Îmi pipăi trupul cu o teamă

prudentă. Închid ochii, îi strâng cu putere şi mă cufund adânc în trecut. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu mine şi de ce m-am apucat să răscolesc amintirile; poate de frică să nu se şteargă şi odată cu ele să dispară orice urmă a chipului copilei care am fost cu peste patruzeci de ani în urmă. În bezna ochilor închişi m-a părăsit treptat sentimentul de îmbătrânire, nonsens şi lentoare şi am simţit cum mă eliberez de povară şi cum copilăria mea izbucneşte brusc, asaltându-mă ca un uragan.

Am simţit parfumul locurilor şi uliţelor, al poienelor şi ogoarelor, al soarelui şi lunii. Mi-au venit în minte bucuria, durerea şi tristeţile de atunci. Mirosurile copilăriei m-au potopit şi s-au prefăcut într-un covor fermecat care m-a purtat înapoi, unde văzut chipul mamei împletindu-mi cosiţele în timp ce mă prevenea: „Ţii drumul drept şi te întorci acasă... Dacă vrei, abate-te împreună cu Suad şi luaţi-o cu voi şi pe Aziza!... Dar ai grijă să nu întârzii!... Mai bine... ca să nu vină fratele tău şi să avem probleme...“.

Glasul mamei se preschimbă într-un ecou şi apoi se stinge, iar chipul ei păleşte şi dispare. Rămân mai departe cu ochii închişi şi încep întrebările. Multe lucruri mi-au pierit din cap, în vreme ce altele continuă să strălucească. Memoria se joacă acum cu mine; timpul parcă rămâne tânăr, pe când memoria îmbătrâneşte; prezentul dispare, se topeşte, fiind înlocuit de trecut, ca şi când el ar fi timpul actual. Ca şi cum n-am fi ştiut şi n-am fi crezut că multe lucruri rămân ascunse în noi şi le purtăm cu noi vreme îndelungată, că trecem pe lângă ele şi le uităm ca pe un drum pe care am trecut întâmplător, grăbiţi, şi pe care nu ne mai întoarcem. Avem impresia că am părăsit multe lucruri sau că ele ne-au părăsit pe noi, dar ne trezim cu ele revenind pe neaşteptate... Se trezesc şi ne iau prin surprindere la vârsta de mijloc, când cenuşa memoriei acoperă tot după ce jarul copilăriei s-a stins. Oare pentru că mersul nostru devine mai greu şi mai lent şi nu mai avem picioarele iuţi care ne-o luau înainte în vremea copilăriei, obligându-ne să le urmăm şi să mergem fără oprire? Sau aprinderea amintirilor în prezent ne readuce la ea

pentru a îndepărta frica de uitare şi acestea ne reapar în minte şi când nu dormim, şi în visele în care ne pomenim din nou copii? Oare… oare simţurile au o memorie care stă la pândă aşteptând momentul potrivit, chiar şi după patruzeci de ani, pentru a se ridica din mantia sau din ascunzişurile lor ca să ne reproşeze uitarea atunci când nu ne mai stă în putere să întoarcem timpul înapoi pentru a-l retrăi, ci doar pentru a ni-l reaminti?

În salon, copilăria mea şi-a întins imaginile pe canapea şi am avut impresia că mă aflu la bordul unei corăbii care mă poartă legănat înapoi. Glasul mamei a tăcut, în vreme ce am pornit eu să turui. Am deschis ochii şi m-am uitat în jur, dar nu am găsit-o pe Suad. Acum este aproape trei. Să fi venit, să fi stat ca de obicei tăcută, ascultând balivernele mele şi pe urmă să fi plecat fără să mănânce, zăpăcită de monologul meu copilăros? Dar Suad, atât de blândă şi de răbdătoare, nu se supără pe mine niciodată şi nu a întârziat nicicând la întâlnirea stabilită pentru masă, după cum nu-mi amintesc să fi plecat vreodată de la mine înainte de ora patru şi jumătate.

De fapt, nu-mi dau seama prea bine dacă tot timpul ăsta am stat de vorbă doar cu mine sau dacă Suad a venit cu adevărat şi am vorbit cu ea înainte să plece; dar cred că am vorbit de una singură. Nu mai înţeleg nimic.

Memoria mă readuce pe corabie şi plutesc în întuneric, tremurând. Mă cuprinde o bucurie ciudată ascultând bubuitul tunetelor de afară. Am impresia că munţii, copacii şi djinnii urlă şi zbiară în toate limbile peste bicele ploii care loveşte în geam. Freamătul se joacă tânguios şi provocator cu închipuirile mele şi privirile îmi aleargă urmărind şiroaiele unduitoare de apă ce se preling pe geamul înnegurat de aburii amestecaţi cu căldura de la sobă. Clipesc fericită, urmărind dansul ploii.

Mi-au plăcut nespus de mult zilele cu ploaie, chiar şi atunci când tălpile mi se scufundau în nămolul de pe câmp sau se afundau în băltoacele de pe drumul către şcoală. Veşmintele ude mi se lipeau de corp în vreme ce chicoteam sau izbucneam în

hohote de bucurie. Mi se părea atunci că trupul meu ar fi sculptat din apă. Iubeam ploaia nespus. Prelingerea ei mă făcea să simt căldura iubirii. Simţeam că-mi împărtăşeşte secrete pe care nu le mai spusese nimănui. Îmi spunea vorbe pe care nu le auzeam rostite nici de mama, nici de mătuşa Ruqiya şi nici chiar de prietenele mele. O simţeam ca pe un iubit şi-mi desfăceam cosiţele, lăsând părul să atârne nestingherit, ca să simt picăturile pătrunzând prin el până la piele, spălând fiecare firicel. Ba uneori îmi închipuiam că ea ar fi tânjit după mine şi că ar fi pogorât din cer doar pentru mine.

De când am început să fiu conştientă de realitatea din jurul meu, am fost pasionată de toate lucrurile care inspiră dragoste – de vântul când violent, când delicat, de pomii îmbrăcaţi şi de cei goi. Îmi închipuiam că pomii îndrăgostiţi îşi leapădă veşmintele tristeţii atunci când le cad frunzele. Şirul lung al furnicilor care se grăbeau în direcţia muşuroiului mă înveselea, alungând tristeţea trecătoare ce mă cuprindea în răstimpuri şi încercam să mă dovedesc recunoscătoare presărând în calea lor firimituri de pâine pe care le cărau cu sârg. Îmbrăţişarea spicelor de grâu unduioase. Faţa lunii care dispare în spatele unui petic de nor pentru a reapărea de după el şi mai voioasă. Tutunul cultivat de vecini făcându-mi semne în dimineţile jilave. Rodiile mici rotunjindu-se asemenea sânilor mei. Fluturii rotindu-se câte doi sau în roiuri mici deasupra florilor deschise. Ţârâitul greierilor aurii care se luau la întrecere cu celelalte gâze care de-abia dacă mai pridideau alergând în sus şi-n jos pe frunzele murilor. Trilurile păsărelelor felurit colorate. Curcubeul aruncat peste pieptul cerului, prevestind – de obicei în zilele lunii Ramadan – împlinirea dorinţelor la care visam.

Era în ultimele zile ale Ramadanului când a murit Yusuf, verişorul meu mai mic. În seara aceea, fratele meu, Jawad, care era mai mare cu doi ani decât mine, mi-a propus să stăm de veghe toată noaptea pentru a fi martori la ivirea Nopţii Predestinate[1] şi pentru a vedea cum se prosternează şi cade în

genunchi întreaga fire. În noaptea aceea n-a dormit nimeni în tot satul. Tot timpul s-au înălţat rugăciuni şi implorări din geamia cătunului nostru şi din toate casele. Ploaia contenise în cursul dimineţii şi luna îşi întindea firele de lumină, îngăduindu-ne să vedem din spatele ferestrelor ce se întâmplă afară. Aşteptam cu sufletul la gură, lipită de Jawad şi atentă ca să nu-mi scape nici cel mai neînsemnat amănunt.

Basmala[2] rostită de mine se suprapunea cu cea rostită de Jawad, care mă dojenea, dar eu nu m-am sinchisit şi nu m-am clintit din loc. Farmecul aşteptării mi-a umplut sufletul de bucurie, nădăjduind să am noroc să treacă şi peste mine Noaptea Predestinată şi să se deschidă porţile cerului pentru a-mi împlini dorinţa cea mai mare. Am petrecut prima strajă a nopţii stând de veghe cu faţa lipită de geamul ferestrei, în speranţa de a vedea cum lumina inundă pământul şi se pogoară peste mine Noaptea Predestinată pentru ca Allah să răspundă rugii mele de a deveni una din păsările Paradisului. La cea de-a doua dorinţă nu m-am gândit nici o clipă în noaptea aceea. Mizam probabil pe zelul tatălui meu şi pe insistenţele lui, sperând că ele vor fi de ajuns pentru a înmuia inima mamei şi a o convinge să mă lase la şcoală.

„O să vină moartea“, aşa după cum îmi doream eu, „o să mă preschimb în pasăre, asemenea tuturor copiilor mici, şi-o să trăiesc în Paradis împreună cu ei“. Aşa le-am auzit eu bombănind pe femeile adunate grămadă în jurul mătuşii mele în ziua când a murit Yusuf: „E păcat… Nu trebuie să plângi… pentru că fiecare lacrimă care ţi se prelinge din ochi se va preschimba într-un tăciune care o să-l mistuie… Copilul tău este un îngeraş…, una dintre păsările Paradisului… Mâine o să-l vezi pe fiul tău stând alături de Familia Casei[3], dând mărturie pentru tine şi pentru tatăl lui… Copilul s-a stins din viaţă fără să fi săvârşit nici un păcat… De aceea, el este acum o pasăre în Paradis…“.

„Doamne, îndeplineşte-mi dorinţa… Nu vreau să fiu lipsită de Paradis… O să mă duc în el neprihănită, fără să fi săvârşit nici un păcat. Şi astfel voi putea da mărturie pentru mama… pentru tata… şi chiar pentru Jawad, asigurându-le intrarea în Paradis…“,

am zis şi eu în gând, scrutând toată noaptea bolta cerească.

Am rezistat cu încăpăţânare somnului, dar până la urmă tot am aţipit de câteva ori până ce s-a ivit lumina zorilor. Şi nu s-a întâmpla nici o minune. Rodiii din curtea noastră n-au căzut în genunchi şi nici pomii din grădinile vecinilor. Frânghiile de rufe de pe terase au rămas întinse, nemişcate. Ziua aceea a trecut fără să se ivească Noaptea Predestinată pe care am aşteptat-o cu atâta nerăbdare, nici în anul acela, nici în anii care au urmat, aşa că am încetat s-o mai aştept în cele din urmă şi am uitat definitiv de ea. M-au ţinut departe de urmărirea ei numeroase alte bucurii pe care mi le-a oferit natura, ea dovedindu-se mai generoasă prin desfătările şi plăcerile pe care le-am adunat din relaţia cu toate făpturile ei decât ar fi putut suporta trupul meu micuţ: florile sălbatice de multe soiuri şi culori; plantele cultivate şi buruienile viu colorate de pe câmp, cu gust dulce sau amar; smochinele cu spini pe care le decojeam şi muşcam din pulpa lor bombănind compătimitor „tu eşti mai dulce decât zahărul…!“, pentru că lumea nu dădea doi bani pe planta asta cu ghimpi; sumacul care mă fascina cu nuanţa lui verde închis, strălucind în verdele palid al celorlalte ierburi – mă căţăram până în vârful colinei înalte ce străjuia satul în căutarea lui, îl fluturam aproape de nas, inhalându-i parfumul cu tot pieptul şi şoptind încântată: „Gustul tău este mai plăcut decât oricare altul… şi nimic nu te întrece, după părerea mea… şi ce sunt pe lângă tine lămâile pe care le preferă Suad şi Aziza?…“. Am încercat gustul tuturor ierburilor ale căror nume nu le cunoşteam şi le-am numit eu… Le strigam cu porecla dată de mine şi mama se minuna, iar tata zâmbea, în vreme ce Nadin se amuza uneori cu ironie, alteori cu admiraţie. Paradisul meu a devenit natura care mi-a dezvăluit tainele ei şi m-a ajutat să mă cunosc mai bine. De la ea am aflat că multe lucruri care dispar la un moment dat revin, apar din nou, şi tot datorită ei am început să redescopăr şi stările trupului meu care-mi fuseseră până atunci necunoscute. Frigul ei m-a călăuzit să descopăr căldura şi atingerea lânii, inului şi mătăsii, iar căldura ei mi-a arătat plăcerea trupului gol. Îmi mângâiam braţele,

coapsele şi pieptul între sâni, ştergeam încet de pe corp broboanele de sudoare şi prin pori mi se prelingea un fior tulburător despre care am aflat mai târziu că este freamătul pasiunii adormite care aşteaptă maturizarea trupului. Până atunci îmi închipuiam că sexul, pe care lumea îl socoteşte „păcat“, este un lucru care îi priveşte doar pe adulţi. Îi invidiam, studiindu-mi plăcerea aceea ascunsă, apoi mă întrebam dezaprobatoare, aşteptând: „Unde este păcatul în această senzaţie de vreme ce ea izvorăşte din trupul meu şi inima mi se zbate la ivirea ei, făcându-mă să mă înalţ în al nouălea cer?...“. Dar când priveam la chipul lui Allah care umplea faţa cerului, mă cuprindea teama să nu se supere pe mine şi îmi acopeream sfioasă goliciunea, dezvinovăţindu-mă că doar încercam acea dorinţă oprită şi-i juram că voi renunţa la ea definitiv.

Singură natura continua să-mi seducă trupul, expunând în faţa ochilor mei minuni care-mi stârneau dorinţa şi mă lăsam în voia ei, începând să-mi mângâi sexul cu ochii închişi şi capul aplecat, ca să nu mă vadă Allah.

Adunam flori sălbatice şi făceam din ele coroniţe pe care mi le aşezam pe cap. Lipeam părăluţe roşii pe buze, pe obraji şi pe degetele de la mâini şi mă întindeam cu faţa în sus printre spicele verzi de grâu. Îmi închipuiam că sunt mireasă şi-l aştept pe alesul meu iubit... Trupul mi se înfiora, dorinţa fremăta în mine clocotind şi gemeam... gemeam cufundându-mă în plăcere. Transpiram şi apoi îmi reveneam încet-încet fără sentimentul de păcat. Îmbrăţişam firele de grâu şi le sărutam – rupeam câteva şi le vâram în gură, potolindu-mi setea cu seva lor plăcută. Înainte de a mă ridica în picioare, mă uitam la floarea albinelor din coroniţă şi mă minunam ca în ziua când am văzut-o prima oară. Am fost din nou uimită de asemănarea izbitoare cu o albină adevărată. Am întins mâna spre floare, închipuindu-mi că este cu adevărat o albină care s-a aşezat pe petalele unei plante cu tulpină scurtă şi frunze dese. Am atins-o cu vârful degetului arătător şi am înţeles atunci că unele flori sau frunze împrumută

forma gâzelor ce zboară prin văzduh. Mai mult decât atât, aveam să descopăr că există chiar şi unele buruieni care au imitat trăsăturile plantelor cultivate. În tarlaua cu bob verde am dat odată peste o buruiană care se înfăşoară în jurul tulpinilor acestei plante şi care face nişte păstăi semănând cu cele de bob, dar conţinând seminţe cu gust oarecum diferit – mai era o altă aromă plăcută, dar greu de definit. Cam la fel stăteau lucrurile şi cu verigelul, care imita alte plante şi se pricepea să le păcălească de minune, strecurându-se printre tulpinile de tutun, tomate, dovlecei şi chiar de linte şi năut. Mama se năpustea asupra acestei buruieni, smulgând-o cu rădăcină cu tot şi blestemând viclenia şi stricăciunile ei. Zicea că ea ar fura hrana plantelor folositoare şi de aceea creştea înaintea lor, ca să le facă rău. Verigelul, a cărui soartă m-a îndurerat, după cum m-a întristat şi felul cum îl pedepsea mama, lipsindu-l de viaţă, privându-mă astfel şi pe mine de posibilitatea de a urmări capacitatea lui uimitoare de a se infiltra printre celelalte plante şi de a le imita. Soarta lui m-a făcut să simt că mama se străduia să alunge întrebările care s-ar fi putut naşte în mintea mea şi să împiedice legătura mea specială, uimitoare, permanentă şi fermecată cu natura şi închipuirile care mi-ar fi putut stârni bucuria. Mama, pe care o iubeam în pofida asprimii ei, fura întrebările verigelului şi ale altor plante, pretinzând că acestea ar fi dăunătoare, însă ea nu izbutea să fure contemplările care mă copleşeau când intram în lanul de grâu verde deschis şi care bătea în galben când lumina soarelui se revărsa peste el. Mi-am dat seama că lumina ajută firele de grâu să se înalţe şi le coacă spicele. După aceea grâul nu mai avea nevoie de lumină şi ea se muta în alt loc, ajutând alte plante să se înalţe şi să crească. Lumina pe care eu o socoteam independentă de soare apărea şi dispărea odată cu el. Dar ideea dispariţiei în sine mă înspăimânta. Mi-era teamă că lucrurile ar putea dispărea fără să se mai întoarcă. Aşa mi s-a întâmplat când a secat izvorul într-o vară toridă şi toate plantele din jurul lui s-au uscat, dar odată cu sezonul ploilor apa lui a ţâşnit din nou abundentă, înviorând numaidecât lăstarii de iris în

jurul lui. Atunci, ochii mei au licărit de bucurie, înţelegând că lucrurile nu dispar pentru totdeauna. Doar moartea continua să nu-mi dea pace, dar cu trecerea timpului am învins şi teama aceasta prin credinţa că cei buni vor reveni la viaţă în Paradis şi că numai cei răi nu vor mai avea întoarcere, că binele este viaţă, în vreme ce răul este însăşi moartea. Şi am văzut binele în multe lucruri din natură, chiar dacă alte lucruri erau întruchiparea răului. Mă gândeam la acestea din urmă şi mă întristam, îndeosebi când ploaia se preschimba în potop şi mătura uliţele satului, împiedicându-mă să merg la şcoală. Atunci mă uitam la cer, implorându-l să asculte strigătul pământului şi să descătuşeze din nou soarele, fiindcă pământului îi este dor de paşii oamenilor care au stat închişi în case de teama potopului. Mă uitam la pantofii de piele pe care mi-i cumpărase tata de curând de la Beirut şi încercam să liniştesc drumul plin de apă şi noroi, promiţându-i că în zilele următoare se va usca, iar eu cu Suad şi Aziza vom merge din nou pe cărările lui, făcându-l să audă ecoul paşilor noştri vioi şi stingând-i astfel dorul.

Zilele s-au scurs şi eu m-am schimbat, dar iubesc acum şi natura, chiar dacă am devenit mai puţin romantică. Am alungat ideile morţii şi tristeţii şi am devenit preocupată mai ales de tumultul şi dulceaţa vieţii, îndeosebi după ce trupul meu s-a copt, statura mi s-a lungit şi sânii s-au conturat clar. Trupul meu mlădios şi frumos, ale cărui taine mi le-a descoperit natura aşa cum nu mi le-au arătau oamenii, a ajuns să se revolte împotriva veşmintelor negre de doliu cu care mama a început să mă îmbrace în zilele de *Aşura*[4], din momentul când am devenit conştientă de ceea ce se întâmplă cu mine. Eu şi fratele meu ne înfăşuram cu ele din creştet până la tălpi, dar eu nu mă bucuram, în vreme ce el era nespus de mândru în această ţinută. Zicea că ele sunt simbolul biruinţei adevărului asupra nedreptăţii. Aşa l-a învăţat mama şi l-a pus să repete fără încetare lucrul ăsta din fragedă copilărie, de la patru ani, când tata l-a luat cu el la Nabatieh, întorcându-se ras în cap după ce a participat la ritualul

de *Aşura*. Trupul lui mic şi firav n-a rezistat în cortegiul autoflagelării, fiindcă i-a curs mult sânge şi în cele din urmă a leşinat, aşa încât tata s-a văzut nevoit să se întoarcă degrabă cu el în sat, unde mama l-a întâmpinat cu invocări pentru binecuvântare şi cu rugăciuni, după ce a dovedit că este demn de numele pe care-l purta, căci Jawad era numele unuia dintre cei doisprezece imami şi i l-a ales mătuşa Ruqiya care n-a avut parte decât de fete şi a suferit cumplit din pricina asta până când a venit pe lume fratele meu. A fost de faţă la naşterea lui, ba chiar i-a fost atunci de mare ajutor mamei. Când a văzut că este băiat, a strigat cât a putut de tare: „Acum avem în familie toate numele celor doisprezece imami, nu ne mai lipseşte nici unul! Ce darnic eşti, Doamne! La Tine ne rugăm şi la Tine căutăm ajutor!...“[5]. A rostit vorbele acestea cu pioşenia unei adevărate credincioase pe care Allah a răsplătit-o după îndelungata aşteptare.

Mama repeta povestea asta ori de câte ori era întrebată cine i-a ales lui Jawad numele. Iar tata clătina din cap, confirmând vorbele ei, iar apoi se uita surâzând cu afecţiune în direcţia mea şi adăuga: „În schimb, eu am ales pentru tine numele Nahla care este atât de frumos şi dulce...“.

Mama provenea dintr-o familie conservatoare şi extrem de evlavioasă; o familie în care religia era o armă pentru majoritatea tinerilor şi bărbaţilor. Pe tata, în schimb, credinţa nu l-a împiedicat să fie un om generos, vesel şi îndrăgostit de viaţă. În fiecare joi stăteam ca pe jar aşteptând să vină de la Beirut, unde lucra. Prezenţa lui era ca o pavăză, îngăduindu-mi să-i spun mamei vorbe pe care nu cutezam să le rostesc în absenţa lui. Îi răspundeam în doi peri, necăjind-o sau chiar refuzând să fac ce-mi spunea. În schimb, îl măguleam pe tata de faţă cu ea, spunându-i că fără el casa pare pustie, dezolantă, „fără nici un glas afectuos şi fără pic de căldură“. Mă alintam şi insistam să stau tot timpul lipită de el. Mă uitam la el cu admiraţie când ieşea din baie urmat de o dâră de parfum şi porneam să ciripesc: „Parfumul tău este cel mai dulce din lume, tată... Iar tu eşti omul

pe care îl iubesc cel mai mult din lumea asta…“. „Fără alintări şi fără măscări! La culcare cu tine!“, se zborşea mama la mine. Pe urmă se întorcea spre tata şi bombănea mai departe nemulţumită: „Allah să mă ajute! Nu ascultă de mine cu nici un chip! O să mă omoare cu zile… Şi cât de cuminte este Jawad!“. Ştia că este aspră peste măsură cu mine când arunca vorbele astea dojenitoare, dar pe urmă tot ea mai adăuga: „Fetele astea nu ştiu de ruşine… Asprimea e mult mai potrivită pentru ele… N-are rost să încerci cu duhul blândeţii… Altfel nu se lipeşte cartea de ele şi n-o să se aleagă cu nimic în viaţă…“.

Sătenii îi spuneau tatei „domnul cel elegant“, pentru că obişnuia să poarte întotdeauna o garoafă la butoniera hainei. Tatăl meu cel elegant şi gentil folosea un parfum semănând cu aroma seminţelor de pin; îşi tampona mustăţile cu el, în vreme ce-şi privea chipul în oglindă fredonând o melodie a lui Abd al-Wahhab sau un cântec de Umm Kalsum[6]. Când Radio Cairo transmitea un cântec de-al lor, dădea mai tare, iar mama îl dojenea contrariată, pretinzând că ascultarea cântecelor este un act ticălos, un păcat. Atunci dădea radioul mai încet, implorând-o să nu se supere, fiindcă îngăduinţa ei – fiică a domnului cutare, fiul domnului cutare… descendent al Profetului – înseamnă mulţumirea lui Allah…

Tata nu-i refuza mamei nimic, dar se făcea foc şi pară când ea se împotrivea pasiunii lui pentru poezie, îndeosebi pentru poezia de dragoste.

— Nu fi nedreaptă cu mine, Aliyya! încerca el s-o potolească. Poţi să porunceşti orice în privinţa chestiunilor legate de casă şi de copii, dar îngăduie-mi şi mie să mă bucur puţin de poezie… de poemele astea!… Cu ce te supără?…

Tata se dovedea slab în prezenţa mamei sau poate că dorea pace şi linişte. Nu-i plăceau problemele şi nu accepta ţipetele şi vociferările, nimic violent. Evita discuţiile inutile. Prefera să stea lângă divanurile lui de poezie veche şi să îngâne poeme elegiace sau erotice ori să psalmodieze rugăciunile lui Zayn al-Abidin[7]. Îl ascultam cu nespusă admiraţie, zicându-mi în sinea mea: „Când o

să mă fac mare, o să scriu poezii…“.

El fusese singur la părinţi. Înainte să o ia pe mama de soţie a mai fost căsătorit cu Khadija – mai mare decât el cu doisprezece ani. A răsfăţat-o în fel şi chip fiindcă a ţinut la ea foarte mult. După nouă ani de încercări de a zămisli, medicul a pus capăt speranţelor sale, spunându-i în cele din urmă că sămânţa lui este prea slabă şi probabil nici un tratament n-o să-i folosească. Aşa se face că s-a decis să se despartă de Khadija, în pofida împotrivirii ei îndârjite, dar i-a jurat că nu va iubi nici o altă femeie aşa cum a iubit-o pe ea şi a încercat s-o convingă că era şi în interesul ei să se despartă, fiindcă nu mai avea mult şi trecea de patruzeci de ani, aşa că şansele ei de a avea copii scădeau de la o zi la alta dacă nu se despart, dându-i astfel posibilitatea de a se căsători cu altcineva, mai ales ştiind cât de mult îşi dorea un prunc. În toate rugăciunile ei îl implorase pe Allah zi şi noapte să-i dăruiască un băiat care să-i umple viaţa şi să-i alunge teama că ar putea rămâne la bătrâneţe singură, neglijată şi abandonată. Mai mult decât atât, tata i-a dăruit Khadijei la despărţire şi un teren destul de mare, în speranţa că acesta o să-i aducă peţitori cât mai degrabă. În cele din urmă n-a avut de ales şi au divorţat, însă tata a continuat s-o viziteze chiar şi după ce s-a măritat, cu un Ali bineînţeles – Ali el-Ghureyb –, mutându-se în satul vecin. Khadija îl întâmpina în poarta casei, sărutându-l pe umăr şi spunându-i ce dor i-a fost de „domnul bărbaţilor“, apoi îl invita înăuntru, oferindu-i *kubbe*[8] cu iaurt, preparată cu mâna ei – felul lui preferat.

În rarele ocazii când Khadija trecea pe la noi, se îndrepta spre mine mistuită de dorinţa pe care o simţeam după tremurul umerilor şi surâsul din ochii ei, mă strângea în braţe cu dragoste, îmi trecea mâna uşurel pe spate, îmi mângâia părul şi-mi şoptea la ureche: „Ce dor mi-a fost de tine, fiică a iubitului inimii mele!“.

Mama nu lăsa să se vadă că ar dezaproba gesturile şi vorbele ei, fiindcă ea nu se putea arăta geloasă.

Tata era al doilea soţ al ei, după vărul impotent de care părinţii hotărâseră s-o despartă pentru că n-a reuşit s-o defloreze.

A socotit prima ei căsătorie a fi fost o neizbândă hărăzită de Allah, în vreme ce căsătoria cu tata fusese din punctul ei de vedere un aranjament în care voinţa ei n-a contat. L-a acceptat, dar nu l-a putut iubi niciodată din pricina convingerii ferme că fusese sortită acelui şeic[9] ce a plăcut-o din clipa când a venit în satul nostru pentru a oficia funeraliile primarului. Şeicul acesta venea săptămânal în sat şi uneori era nevoit să înnopteze aici. Şi pentru ca el să fie cinstit aşa cum se cuvenea şi pentru a-l mulţumi pe Allah, mai-marii satului îi încheiau „o căsătorie de plăcere“[10] cu fata aleasă de el. N-ar fi fost de dorit ca nobilul şeic să doarmă ca un burlac, căci doar el era unul dintre oamenii lui Allah, iar „căsătoria de plăcere“ era o îndatorire pentru credincioşi (cel puţin aşa le zicea mama persoanelor importante din sat, pe care le mai numea uneori şi „binevoitorii aleşi“).

De atunci, mama a rămas vrăjită de şeicul ce venea în vizită îmbrăcat într-o abă neagră, înalt şi zvelt ca un plop şi cu ochi migdalaţi. A băgat de seamă că ochii lui au căzut asupra ei sfredelind-o insistent, măsurând-o din creştet până în tălpi şi înapoi, inima fiindu-i cuprinsă de clocot şi bătându-i din ce în ce mai tare, în vreme ce ochii i-au rămas pironiţi într-ai lui. A avut impresia că-i trimite un mesaj din care ea a înţeles că este aleasa. Săgeţile pe care i le trimiteau ochii săi erau mai grăitoare decât orice cuvinte. Şi apoi, din câte-şi mai aminteşte ea, n-a dat nici o atenţie vreunei alte fete din jur.

În noaptea aceea, mama nu a putut dormi; s-a zvârcolit în pat fără să pună geană pe geană, tot timpul cu gândul la cavalerul viselor ei. Parcă îl văd şi acum măsurându-i surâzător frumuseţea şi aprinzându-i din nou văpaia, făcând-o să creadă că din clipa aceea i-a fost făgăduită lui şi numai lui – o comoară încuiată într-un sipet a cărui cheie a rămas la şeic şi pe care nu-l va putea deschide nimeni în afară de el.

„După aceea n-am mai iubit pe nimeni… nici chiar de tatăl copiilor mei…“ Cu aceste vorbe a încheiat mama discuţia cu verişoara ei cea mai apropiată şi care a continuat s-o viziteze chiar şi după ce ne-am mutat la Beirut.

Iar după aceea mama n-a mai iubit pe nimeni, nici chiar pe tata. Inima ei a rămas ferecată de şeicul despre care nu s-a mai auzit nimic după ce a încetat să mai vină în sat. Inima o împingea uneori să plângă fără nici un motiv, dar foarte repede îşi redobândea stăpânirea de sine, hotărârea şi severitatea.

Mama, care părea extrem de aspră şi inflexibilă, a izbutit să îmblânzească solul tare ca piatra, obligându-l să dea rod. Ne-a înconjurat cu toată grija şi ne-a făcut viaţa şi mai bună din clipa când ne-a luat să lucrăm la câmp împreună cu ea, folosindu-se de ajutorul lui Jawad, al meu şi al mătuşii Ruqiya la semănat, plivit şi cules, înainte de a ne muta cu toţii la Beirut pe la începutul anilor ’60.

Unchiul Mahmud nu ne putea ajuta căci era olog. Unii spun că beteşugul i se trăgea de la frigurile care l-au lovit când era mic, iar alţii – din cauza djinnilor. Povesteau că o femeie evlavioasă îl însoţea noaptea pe drumul lung până la izvorului din afara satului, de unde aducea apă pentru familie, aceasta având o mână strălucitoare cu care-i arăta drumul prin beznă. Întotdeauna se întorcea fermecat de făptura aceea luminoasă. Asta până într-o noapte când ea a lipsit şi unchiul meu a fost nevoit să-şi urmeze drumul prin negura deasă, fără să poată vedea nimic. Şi pe neaşteptate i-a apărut în faţă o capră albă. Şi-a închipuit că s-a rătăcit de turma satului şi a pierdut drumul, rămânând de izbelişte. Făcându-i-se milă, a luat capra în spinare, după ce parcursese deja o bună bucată de drum, şi s-a întors cu ea în sat. Dar când a ajuns aproape de casă, capra a sărit cu o iuţeală fantastică din spinarea lui şi pe-aici ţi-e drumul. „Mi-am bătut joc de tine!... Te-am păcălit...“, îi spunea batjocoritor cu un glas omenesc ciudat în vreme ce se îndepărta. Unchiul meu a înlemnit când a auzit capra vorbindu-i astfel şi n-a povestit nimănui despre ceea ce i se întâmplase în noaptea aceea. Nu s-a mai dus la izvor, ci a mers la un bătrân vrăjitor din satul vecin ca să înveţe de la el meşteşugul invocării djinnilor bătând din botine ca să afle secrete de la ei, pentru ca apoi să-i împrăştie pe care

încotro… Până într-o noapte ploioasă când, după ce i-a strâns, n-a mai putut scăpa de ei. L-au luat cu binişorul şi l-au atras în locul unde dăduse el peste capră şi acolo l-au snopit în bătaie până a leşinat, abia atunci lăsându-l în pace. Probabil că acolo şi-ar fi dat duhul, dacă n-ar fi dat peste el un ţăran din sat în dimineaţa următoare. A fost găsit scufundat în noroi, aproape sufocat, văicărindu-se de nişte dureri cumplite în picioare, care nu-i mai îngăduiau să se mişte.

— L-au ologit djinnii…, şi-a dat ţăranul cu părerea. Ce păcat! a mai exclamat, dându-l jos din spinare pe unchiul Mahmud şi aşezându-l pe banca de lemn din curte.

N-a renunţat la compania djinnilor, care au continuat să-l viziteze. Bombănea fără noimă, făcea semne cu mâinile, ridicându-le deasupra capului şi privea fix cu ochii bulbucaţi, gata să-i sară din orbite. În cele din urmă îşi redobândea calmul şi se întindea pe banca de lemn de sub balconul vecin cu eucaliptul bătrân, de unde urmărea cu privirea mişcările păsărilor cuibărite în crengile lui groase. Printre păsările acelea se strecura şi un djinn care lua înfăţişarea uneia dintre ele şi stătea tot timpul pe aceeaşi creangă, şoptindu-i la ureche şi ispitindu-l să săvârşească fapta aducătoare de plăcere. Venea la el seara, la lăsarea întunericului, sau dimineaţa, când îl găsea treaz sau mai dormea încă, şi-l îndemna de zor: „Hai, Mahmud! Freac' şi mulji!… Freac' şi mulji!…". Şi unchiul îşi apuca mădularul şi-l freca de zor până ce sperma i se prelingea printre degete şi abia atunci răsufla uşurat.

— Pasărea asta nu-i dă pace! i-a zis mătuşa Ruqiya bunicii de mai multe ori. L-a ologit de tot. În fiecare zi vine şi-l îndeamnă: „Freac' şi mulji'! Freac' şi mulji!". L-a mistuit, nu mai are pic de vlagă în el…

Deseori, fratele meu făcea glume cu prietenii pe seama unchiului Mahmud. Izbucnea în hohote de râs, arătând spre penisul lui, şi-l imita pe unchiul meu cu ochii aţintiţi asupra terasei vecinilor. Jawad cel răsfăţat, care se bucura de o atenţie

specială, grijă şi răsfăţ din partea mătuşii Ruqiya – un privilegiu de care nu avea parte nici un alt băiat din familia noastră – îşi petrecea majoritatea nopţilor în casa mătuşicii; ea îi dădea bani fără socoteală şi nu-i refuza nimic, iar el îi răspundea la fel. Clevetea pe seama mea, turuind fel de fel de prostii despre purtarea mea care nu-i plăcea câtuşi de puţin şi când se întoarce acasă mă trezeam că ridică pumnii să mă lovească. Noroc cu mama care în clipele acelea intervenea între noi, rugându-l să nu se întreacă cu gluma. Însă după el ce pleca, ochii mamei îmi trimiteau săgeţi fulgerătoare şi o auzeam mustrându-mă şi reamintindu-mi întruna că în absenţa tatei el este stăpânul casei şi capul familiei şi că nu am voie să ies din cuvântul lui: „El este sprijinul tău, pavăza şi protectorul tău…“, mă dojenea ea. Şi cred că dacă nu ar fi intervenit mama, ar fi fost în stare să mă snopească din bătaie.

Dar în pofida asprimii lui Jawad, eu îl iubeam şi juram pe viaţa lui, aşa cum mai fac chiar şi astăzi, după ce i-am adus pe lume pe Ahmad şi Fatin. Mi se strângea inima pentru el ori de câte ori îl vedeam trist sau bolnav şi mă rugam lui Allah să-l apere, să-l călăuzească, să-l izbăvească de necazuri şi de nenorociri şi mai ales să-l ajute să aibă parte de o fată bună care să nu-i înşele dragostea şi să-l ferească de tentaţiile primejdioase ale fetelor uşuratice din familii cunoscute sau necunoscute. Însă mătuşa Ruqiya a avut o înrâurire nefastă asupra lui. După ea, toate femeile erau depravate şi josnice, într-un cuvânt, nişte „târfe“, şi ar fi meritat să li se taie capul.

Îşi lingea buzele cu un rictus de răutate făţişă. Îi scăpărau ochii când intra în casa noastră cu tolba încărcată cu bârfe şi clevetiri scandaloase, fie pe seama divorţului cutărei femei sau cutărui bărbat, fie pe seama relaţiei dintre o femeie căsătorită al cărei soţ lucrează la Beirut şi un tânăr cu reputaţie proastă. Mătuşa mea era neobosită când venea vorba de zvonuri, clevetiri şi născocit poveşti pe seama altora.

Într-o zi, când m-a surprins stând cu Suad pe marginea bazinului şi citindu-i versuri din poeziile mele de dragoste, a luat-

o razna şi m-a ameninţat numaidecât că o să-i spună lui Jawad – ceea ce a şi făcut fără întârziere, urmând o bătaie cumplită din care am ieşit cu ochii vineţi şi un deget sucit.

Părinţii au silit-o să se mărite la o vârstă foarte timpurie – nu împlinise nici doisprezece ani. În ziua nunţii, mătuşa Ruqiya s-a oprit în pragul casei soţului ei, a rămas înlemnită şi a izbucnit într-un plâns amar, rugând-şi mama să o ducă acasă pentru că vrea să doarmă în patul ei.

— Ce să fac eu aici? Gata, nunta s-a terminat… Luaţi-mă cu voi – Allah să vă dea zile! a implorat-o pe maică-sa printre sughiţuri.

Dar cumnata ei a tras-o de mână şi a dus-o mai mult cu forţa în dormitor în vreme ce ea urla ca din gură de şarpe ori ca sub lama cuţitului.

— Haide, înăuntru! Intră la tăiere… la abator! Un alt fel de abator… Intră, intră fără să mai faci nazuri!

Socrul ei a rămas să patruleze încolo şi încoace pe lângă uşă, pufnind posomorât şi neliniştit, cu broboane de sudoare prelingându-i-se pe obraji de încordare, aşteptându-şi fiul să iasă cu dovada bărbăţiei.

Mătuşa Ruqiya de-abia îşi mai trăgea sufletul. S-a încruntat şi a închis ochii, ca şi cum n-ar fi vrut să văd nimic. Ne-a povestit după aceea că şi-a pierdut cunoştinţa când mirele i-a dat la o parte vălul de pe faţă. Pe urmă n-a mai ştiut ce se întâmplă până în clipa când şi-a revenit şi s-a trezit cu dureri între picioare şi cu o baltă de sânge sub ea… „Da, da, chiar o baltă…“, a insistat ea.

— De ce m-a siluit?… Cum de mi-a făcut asta? Nu ştiu… Singurul lucru pe care-l ştiu este că m-a violat şi cu asta, basta… Nu i-a păsat c-aş fi putut chiar să mor… Blestemaţi bărbaţii ăştia! Toţi sunt nişte sălbatici, Nahla!

Din ziua aceea, mătuşa mea a ajuns să urască pe toată lumea. A devenit aspră, semănând cu bărbaţii cruzi şi la fel ca şi ei le dispreţuieşte pe femei şi umblă tot timpul cu intrigi, străduindu-se să strice relaţiile bune dintre soţ şi soţie şi dintre fraţi, fără nici o deosebire. Toţi merită să fie pedepsiţi!

***

Nu-mi dau seama de ce îmi aduc aminte de unele lucruri din copilărie, în vreme ce pe altele le-am uitat cu desăvârşire. În ultimele zile mă tot vizitează în vis bunica Amina pe care o adoram.

O văd întocmai aşa cum era pe atunci – stând împreună cu vecina ei Jamila, prietena ei cea mai apropiată, în pivniţa în care şi-a petrecut ultimele zile singură, aşteptându-şi sfârşitul. Mă apropiam de ea şi mă aşezam în poala ei, inhalând parfumul de busuioc al trupului ei. „Tu eşti un fir de busuioc, bunico…“, o alintam eu, mirosindu-i basmaua de pe cap. Apoi îmi ciuleam urechile să aud povestea Jamilei, pe care aceasta i-o tot repetase bunicii.

Jamila pornea să turuie, iar bunica asculta fără să o întrerupă. Clătina din cap şi ofta, întocmai cum face Suad cu mine atunci când mă aşez la taifas cu ea. Îşi mijea ochii, clipea des, înghiţea cuvintele vorbind sâsâit şi, fără să se oprească, îşi întindea picioarele când era frig, lipindu-le de sobă, apoi se apleca şi le masa cu mâinile ei crăpate.

I-a tot depănat bunicii de-a fir a păr povestea iubirii ei pentru Musa, care a durat zece ani şi s-a sfârşit tragic în ziua când acesta a cerut-o în căsătorie.

Familia lui Musa a respins căsătoria când Jamila a adus ca dotă doar o saltea de lână de la părinţii ei, aşa că a rămas singură într-un potop de dezamăgire, lacrimi şi durere.

Bunica Amina se mulţumea doar să asculte şi nu o priva de plăcerea de a povesti, iar Jamila era încântată s-o vadă pe bunica numai ochi şi urechi la această istorisire care-i umpleau ochii de lacrimi de fiecare dată.

Eu, care eram fascinată de legătura lor şi fermecată de discuţii, n-am înţeles ce le unise decât după ce bunica şi-a pierdut auzul şi Jamila a încetat să o mai viziteze. Într-o zi, când m-am întâlnit întâmplător cu ea în mijlocul satului, am vrut să aflu motivul chiar din gura ei, aşa că am încercat s-o trag de limbă, nu fără

oarecare reproş în glas:

— Nu te-am mai văzut de un car de vreme pe la bunica şi nu-mi dau seama care-i pricina, căci ştiu că aţi fost prietene foarte apropiate…

— Fără prietenie şi fără bostănărie…, mi-a răspuns Jamila în doi peri cu această zicală parcă pregătită pentru întrebarea mea. Vrei adică să răguşesc vorbind cu o babă surdă? Ce să-i mai povesteşti cuiva care nu te mai aude? La ce bun? Surzii îmi lipsesc mie acum, la capătul zilelor?

Atitudinea ei de-a dreptul ostilă m-a uimit, mai ales că n-am simţit în glasul ei nimic de natură să trădeze mila sau compasiunea. Am avut impresia atunci că simţămintele ei s-au uscat odată cu auzul bunicii.

Mi-a plăcut nespus se ascult la poveştile celor mari. Mă fermecau îndeosebi intimităţile şi secretele iubirii. Eram dornică să aflu mai mult decât îmi îngăduia vârsta mea fragedă. Mă furişam printre fetele dintr-a cincea şi trăgeam cu urechea la discuţiile lor şoptite despre iubire şi pasiune. Povestirile lor îmi stârneau imaginaţia şi în zilele când nu mergeam la şcoală profitam de prezenţa tatei şi dădeam radioul cât mai tare ca să-l aud cântând pe Abd el-Halim Hafiz. Când îmi dădea târcoale dorinţa de a-mi înregistra sentimentele şi aventurile imaginare, rupeam o foaie albă din caietul de teme şi aşterneam pe ea cuvinte despre pasiunea pentru iubitul meu închipuit. Noaptea, când tata se retrăgea cu mama în dormitor, curiozitatea mă împingea să-mi lipesc urechea de uşa lor şi să ascult şoaptele lui pline de delicateţe cărora mama le răspundea sec:

— Allah să te doboare, nătărăule! Vorbele astea nu sunt potrivite pentru noi… Şi apoi eu nu-L iubesc decât pe Domnul meu…

— Măreţ este Preaslăvitul! Dar tu eşti a mea, muiere… Eşti nevasta mea… Ce, este interzis ca bărbatul să-şi iubească soţia?

— Eu sunt mama copiilor tăi şi-atât!…

— Şi de unde au venit copiii ăştia, draga mea?

Apoi auzeam patul scârţâind o vreme. După aceea se aşternea liniştea.

„Cum m-or fi zămislit oare? M-or fi făcut din dragoste?“, mă întrebam nedumerită.

Socoteam că acelor copii care nu vin pe lume din dragoste le lipseşte ceva. „Trebuie să fie diferiţi de ceilalţi. Poate că sunt mult mai trişti… poate că sunt mai slabi… poate că sunt mai urâţi…“ Ideea m-a speriat şi m-am pipăit cu ochii închişi. După ce mi-am petrecut mâinile peste întregul corp, m-am liniştit. „Totul la mine era frumos, foarte frumos… Este adevărat că uneori am momente când sunt tristă, dar sunt înclinată mai mult spre veselie şi voie bună…“ Am jurat atunci, copleşită de un fel de bucurie, că nu voi face copii decât cu bărbatul pe care îl voi iubi şi care mă va iubi. Acum mă amuz când îmi aduc aminte cum am reacţionat la prima naştere, când asistenta a ridicat-o Fatin şi mi-a aşezat-o în braţe s-o alăptez. Am apropiat-o de piept şi am simţit că eu sunt doar braţe, că întreaga mea făptură s-a redus la cele două braţe cu care am cuprins-o pe Fatin, încercând să măsor dimensiunile iubirii năvalnice care m-a cuprins în acel moment. A fost iubire nemărginită, deplină, pe care nu a redus-o nici cât negru sub unghie răceala faţă Selim apărută încă de la începutul căsătoriei.

***

Mă potopesc alte amintiri. Le stăvilesc un răstimp uitându-mă fix, cu capul plecat, la canapeaua pe care stau. Preţ de o clipă am impresia că plutesc deasupra unui nor des de amintiri care mă aruncă într-un haos, purtând-mă peste locuri şi timpuri îndepărtate. Credeam că le-am uitat cu desăvârşire, dar ele îmi aduc aievea în faţa ochilor chipuri şi întâmplări de demult.

Se iveşte chipul mamei posomorât, semănând cu cerul înnorat. Ridică degetul în faţa mea, în vreme ce mă fac mică dinaintea ei, dar insist cu încăpăţânare că vreau să merg în continuare la şcoală.

— Gata! Am terminat! Nu mai ai nevoie de nici o învăţătură şi

nici o şcoală! mi-a retezat-o mama scurt. Să-ţi iasă din cap prostiile astea!

Dar glasul ei ţipător şi sprâncenele încruntate şi posomorâte nu mi-au putut clinti hotărârea.

— Eşti nedreaptă cu mine, mamă…, am dat eu s-o înduplec. E păcat…

Dar insistenţa mea n-a făcut decât să-i sporească împotrivirea.

— Ţine-ţi limba! Pavăza ta este casa, nu şcoala. Şi apoi să ştii că numai tu poţi fi nedreaptă cu tine… Gata!

„Uite de ce-a venit!…“, mi-am zis în sinea mea, gândindu-mă numaidecât la blestematul de şeic ce umblase prin tot satul pentru a-i îndemna pe părinţi să-şi ţină fetele acasă, zicându-le fără nici un fel de ocolişuri, cu degetul ridicat:

— Este deja prea mult pentru oricare dintre ele dacă ştie să desluşească o buche…

Când a ajuns la noi şi mama l-a poftit înăuntru, tata stătea în spatele ei şi i-a luat-o înainte cu răceală în glas:

— Sper că e de bine…

— Numai de bine, Abu Jawad…, i-a răspuns el.

Apoi a continuat, îndreptându-şi ochii către mama de data asta:

— Fata ta a absolvit… Şi după cum ne învaţă religia, acum a venit vremea ca ea să stea ferită în casă. O să stea întocmai ca şi fiica mea. Am oprit-o acasă de îndată ce şi-a luat diploma. Fetele nu prezintă nici o siguranţă… Îl duc pe om în Iad… îndeosebi acelea care învaţă carte… O să-şi piardă timpul compunând scrisori de dragoste… Allah să mă ierte! Allah să mă ierte! Trebuie să o ţii pe fată în frâu… E datoria ta…, a tot bătut el câmpii arogant.

— Fata mea este un om ca toţi oamenii şi eu vreau să înveţe carte! şi-a luat tata inima în dinţi şi l-a întrerupt pe un ton autoritar, ca şi cum n-ar fi auzit ce trăncănise. Şi apoi va veni o zi când fata mea o să se îndrăgostească de un tânăr şi poate că o să aibă chef să-i şi scrie. Dacă o ţin acasă şi o trimit cu oile şi caprele, o să rămână o biată ţărăncuţă aici în sat şi-o să aibă parte de un

păstor ca ea s-o întreţină, iar pe urmă s-ar putea să-i mai ia şi zilele, aşa cum a făcut Ali el-Jinn. Nu e mai bine ca ea să meargă la şcoală, să înveţe carte şi, când va fi mare, să se mărite cu un tânăr cu care să se înţeleagă şi care s-o iubească?

Tata nu dădea semne că ar avea de gând să se oprească, aşa că la un moment dat şeicul şi-a luat inima în dinţi şi i s-a adresat mamei, trăgându-şi nervos turbanul pe ceafă:

— Şi tu nu zici nimic, femeie? Vai ţie de mânia lui Allah! O să fii atârnată de păr în Infern, unde o să arzi în vecii vecilor..., a mai încercat el s-o scoată la capăt.

Dar în pofida spaimei de focul Infernului, mama a cedat în cele din urmă insistenţelor mele şi ale tatei. Cred că a speriat-o şi ameninţarea că mă voi sinucide aruncându-mă în fundul puţului din curte. Dar frica mea de Infern a continuat să-mi dea insomnii, după cum nu-mi dădea pace nici marele păcat de a o damna pe mama la chinurile focului din pricină că mi-am continuat studiile. Dar cu trecerea timpului temerea s-a stins şi s-a evaporat ca prin minune din momentul când m-am transferat la noua şcoală din Beirut.

Dorinţa de viaţă a erupt în mine ca un vulcan. Am început să-mi trăiesc viaţa cu căldură şi pasiune, fără nici un fel de teamă. Făceam multe lucruri care îi provocau mamei adevărate crize de isterie. Râsul în hohote era interzis, căci era ruşine; dragostea de viaţă, de care mama se temea, era interzisă, căci era păcat; fredonarea melodiilor însemna necredinţă şi batjocură, aşa după cum îi spusese şeicul. În zilele *Aşura* îmi interzicea să mestec până şi guma al cărei gust dulce îmi plăcea, după cum nu-mi dădea voie să fac din ea balonaşe transparente care se spărgeau lipindu-mi-se de obraji, lucru care mă distra la nebunie.

— Ce faci, nenorocito? Îngerii o să creadă că-ţi bat joc de El-Husayn şi de Familia Casei – Allah să mă scape de tine odată! N-ajunge că o să mă duc în Infern din pricina ta?! urla mama la mine şi mă plesnea peste gură cu papucii de rugăciune.

Nepotrivirea dintre mama şi tata mă uimea şi mă nedumerea.

Tatăl meu era vesel, mereu surâzător, iubitor de viaţă şi îl socoteam a fi cel mai frumos bărbat din lume datorită staturii falnice, ochilor migdalaţi, glasului cald, inimii duioase, vorbirii sale alese şi exprimării delicate, pe lângă pasiunea lui pentru poezie, faţă de care aveam toată admiraţia. Şi cu toate că a mers doar doi ani la *kattab*[11] şi n-a cunoscut şcoala, el ştia să scrie şi să citească şi memorase o mulţime de versuri şi de proverbe. Uneori îl surprindeam cu nişte foi în care scria ceva şi când l-am întrebat dacă sunt versuri, mi-a răspuns:

— Nu, micuţa mea Nahla, îmi scriu memoriile.

— Şi eu vreau să scriu la fel ca tine..., am şoptit eu, vrând parcă să-i exprim şi recunoştinţa pentru că-mi luase apărarea şi mă ajutase să continui studiile.

Mama, în schimb, era opusul lui în toate privinţele. Învăţase Coranul după ureche, iar ca frumuseţe nu era ceva deosebit. Nimic nu atrăgea atenţia la ea, în afara îndărătniciei fără margini, a severităţii şi a capacităţii de a suporta greutăţile şi de a îndura ticăloşiile şi capriciile lui Jawad. Doar glasul ei melancolic şi dulce când îngâna o melodie mă fermeca şi mă impresiona până la lacrimi. Când o auzeam, o imploram să cânte mai tare şi mai mult. Atunci se înroşea la faţă, în ochi îi apărea un licăr ciudat şi începea să fredoneze ce ştia mai bine: fie cântece de dragoste, fie cântece populare libaneze de jale şi *mijana*. Dar asta nu se întâmpla decât după ce închidea uşa de la intrare şi se asigura că nu mai este nimeni în casă.

Foarte tare mă minunam de memoria ciudată a mamei. Repeta versuri din poeme de Abu Nuwas[12], Omar ibn abi Rabi'a[13], Abu Firas al-Hamdani[14] şi Al-Mutanabbi[15], cele pe care le citeam cu glas tare când îmi pregăteam lecţiile, şi le reţinea pe de rost. Odată i-am recitat un vers din Al-Mutanabbi şi am întrebat-o:

— Ştii cine-a compus versul ăsta, mamă?

— Sigur a fost scris de imamul Ali, mi-a răspuns numaidecât cu siguranţă în glas.

Mama nu l-a iubit pe tata aşa cum îşi iubeşte o femeie soţul, dar i-a respectat memoria şi n-a mai schimbat straiele cernite

după decesul lui.

Am fost fermecată de poezie şi am citit cu pasiune romane şi povestiri din *O mie şi una de nopţi*. Cărţile au devenit parte din viaţa mea cotidiană. M-am obişnuit să iau câte una cu mine şi când ieşeam cu oile mamei la păscut pe islazul înverzit, unde îmi pregăteam şi lecţiile. Lectura, la fel ca şi natura, îmi stimula simţurile, imaginaţia şi mintea. Amândouă stârneau în sufletul meu dragostea şi pasiunea, îmi maturizau sentimentele şi-mi ascuţeau simţirea. Emoţiile mi se amplificau, după cum lectura şi natura mi se scurgeau prin vene odată cu sângele, şi trupul îmi vibra, sufletul meu devenea transparent şi mă umpleam de pasiune. Dragostea a fost vestitorul feminităţii mele şi primele ei semne s-au ivit atunci când am început să primesc bileţele de la Hassan, fiul mai mare al vecinilor. Îmi adresa cuvinte pline de pasiune, asemănătoare cu cele ale îndrăgostiţilor din romane şi din poeme – uneori era o melodie, alteori un cântec cu rimă…

De-abia împlinisem doisprezece ani când l-am făcut pe fiul vecinilor să-şi piardă capul şi mi-am închipuit că sunt îndrăgostită de el. Ardeam de nerăbdare să mă întâlnesc cu el şi-mi făcusem obiceiul de a născoci fel de fel de pretexte şi trucuri pentru a mă întâlni cu el; îi spuneam mamei că Suad este bolnavă şi n-a venit la şcoală, aşa că trebuie să trec pe la ea ca să-i dau lecţiile pe care le-a pierdut şi s-o ajut la teme. Dorinţa de a-l vedea pe Hassan îmi descătuşa imaginaţia ca să-mi joc rolul cât mai bine. Mama lua în serios scornelile mele şi-mi îngăduia să mă duc la prietena mea, dar cu condiţia să nu întârzii.

Dorinţa neastâmpărată de a sta cât mai mult timp împreună cu el mi-a dat un curaj uimitor. Aşa se face că într-o zi m-am lăsat ispitită de aventură şi am apucat-o cu el pe drumul colbuit ce ducea spre terenul din Al-Qati’ ca să vânăm păsări.

Hassan m-a învăţat în ziua aceea cum să trag cu puşca, dar nu numai. Stătea la pândă chiar în spatele meu, îndrumându-mă cu glasul şi mâinile cum să ţin puşca îndreptată cu ţeava către pasăre, aşteptând clipa când ea se aşază pe creanga smochinului

pentru a ochi şi trage. Dar pe neaşteptate glasul lui a început să tremure şi trupul lui lipit de spatele meu a pornit să se zbuciume, în vreme ce mâinile lui m-au cuprins de mijloc, iar buzele lui alergau poznaşe, sărutându-mă pe umeri şi pe gât. Inima mea a tresărit bătând cu putere şi am simţit cum mi se înfioară tot trupul din tălpi până în creştet. Pentru o clipă m-am simţit în culmea extazului, am oftat de plăcere şi am simţit cum mi se moaie picioarele şi alunec jos uimită şi răscolită de un noian de senzaţii contradictorii – un amestec de beţie şi remuşcare.

Totul s-a petrecut cu o repeziciune incredibilă. Pe drumul de întoarcere nu m-am mai simţit în stare să urmăresc ce trăncănea Hassan. Aproape că alergam, iar gândurile grăbite o luau înaintea paşilor. Am simţit brusc teama că mama o să-l trimită pe Jawad ca să mă caute acasă la Suad. Dar în tot timpul ăsta a continuat să mă frământe o întrebare tulburătoare: oare trupul meu s-a prăbuşit pe pământ din pricina extazului sau pentru că a săvârşit un păcat? Întrebarea m-a chinuit o vreme.

Mi-a fost teamă şi de una şi de alta, dar după aventura aceea s-au produs multe schimbări în mine. Am început să-mi cunosc mai bine trupul şi m-am apucat să scriu ce-mi trecea prin minte şi să compun poezii.

Însemnam gândurile ce-mi dădeau târcoale cu privire la lucrurile şi situaţiile din jur. Versurile le-am dedicat iubirii, căci inima mea adora poezia, în vreme ce gândurile mele aveau alte preocupări şi le transcriam în proză. Adunam tot ceea ce scriam într-un caiet pe care-l vâram printre cărţile de şcoală fără să-mi treacă prin cap că într-o bună zi cineva ar putea să dea peste el.

***

Doamne, cum mă caută cu privirea trecutul acela îndepărtat, chemându-mă să mă întorc la el! Să fie mirajul nostalgiei?! Şi da, şi nu, se pare.

Îmi îndepărtez degetele mâinii drepte în faţa ochilor şi încep să le pipăi cu mâna stângă, în vreme ce-mi răscolesc amintirile.

Îmi vine în minte ziua când Jawad m-a târât de păr în camera în care se afla soba, acolo unde stătea mama în zilele răcoroase. Mi-a ridicat mâna dreaptă şi mi-a lipit-o ca un sălbatic de plita încinsă, jurând că data viitoare o să-mi reteze toate degetele dacă voi mai face aşa ceva. Mama a sărit înnebunită, împingându-l şi urlând la el:

— Vrei s-o omori pe soră-ta? Ce ţi s-a năzărit, măi băiete, ce ţi-a făcut?

— S-o omor, zici? Ştii ce vorbe neruşinate a putut scrie fata ta, doamnă?! Auzi ce zice! Cică „buzele ei ard de dor după buzele lui…“ şi alte prostii pe care mi-e ruşine să le rostesc, pricepi? a tunat şi-a fulgerat el cu ochii bulbucaţi, ţinând strâns în mână vătraiul înroşit.

M-am prăbuşit pe saltea cuprinsă de o durere cumplită, sfâşietoare în palmă şi în întregul braţ, paralizată în vacarmul de ţipete ce se înălţau ca un iureş de bice, năvalnice ca nişte torente şi am auzit-o pe mama izbucnind într-un plâns cu sughiţuri, lamentându-se şi blestemându-şi soarta.

Asta se întâmpla într-o seară de miercuri, în ajunul venirii tatălui meu de la Beirut. În noaptea aceea nu am putut închide ochii. I-am aşteptat sosirea ca să mă plâng şi să-i explic lui, care mă putea înţelege, că ceea ce scrisesem era rodul fanteziei mele. Dar tata a întârziat şi, înainte de ivirea zorilor, m-am cufundat într-un somn adânc din care nu m-am mai trezit decât la auzul glasului muezinului care chema la rugăciunea de amiază şi am început să suspin din nou de durere. M-am frecat la ochi şi am ciulit urechile, încercând să aud discuţia dintre mama şi tata, din spatele peretelui care separa camera mea de curte.

— Bine am mai ajuns! se văicărea ea. Fata asta nu-şi mai bagă minţile în cap şi pace! După atâtea altele, fata asta a ta o să ne mai facă şi de râsul lumii… Felicitări pentru învăţătura pe care ai vrut s-o dobândească! Vrea cu tot dinadinsul să ne ducă pe toţi în Iad… Dar până aici!… Cu asta s-a umplut paharul… Auzi ce ruşine – fiică-ta a ajuns să scrie vorbe deocheate! Cum o să-mi ascund eu obrazul de lume? Îţi place? Asta-i învăţătura pe care-o dobândeşte

fiică-ta!... Flăcările Gheenei o să ne mistuie..., şi-a vărsat mama năduful.

Mă uit din nou la degete şi zâmbesc. Le văd cum erau acum patruzeci de ani, cu cât sârg răscoleau ţărâna, făcând o groapă suficient de încăpătoare pentru a ascunde în ea poeziile şi însemnările pe care le scriam în continuare. Credeam că în felul ăsta n-o să mai poată da peste hârtii nici djinnii pentru a-mi descoperi tainele. Iar lui Jawad n-o să-i treacă prin cap atunci când o să stea lângă ghiveciul cu mentă, ca să-i facă bezele fiicei vecinilor din balcon, că doar la o şchioapă de el se află îngropate în ţărână tainele mele, lângă rădăcinile rodiului înflorit.

Le-am zâmbit degetelor mele după ce-am terminat treaba, întocmai aşa cum le zâmbesc şi astăzi. Apoi am rupt un fir de mentă şi-am început să-i smulg frunzele, numărându-le una câte una şi murmurând: „mă iubeşte... nu mă iubeşte... mă iubeşte...“. Frunza iubirii m-a făcut fericită şi am suspinat liniştită. Apoi m-am strecurat în casă eliberată de orice sentiment de teamă.

„Ce s-o fi întâmplat cu foile mele? S-or fi descompus, amestecându-se cu ţărâna?“, mă întreb în şoaptă, ca şi când aş fi uitat că au trecut atâţia ani din momentul când le-am îngropat.

Am alungat de nenumărate ori teama care mă asalta sau mă lua prin surprindere. De fiecare dată m-am revoltat împotriva ei şi întotdeauna am învins-o. Învăţătoarea care m-a mustrat şi m-a făcut proastă n-a reuşit să mă sperie decât pentru câteva clipe.

Aveam zece ani atunci şi voiam să cresc mai repede şi din acest motiv încercam să le imit pe adolescente şi să mă îmbrac pe ascuns în veşminte ca ale lor. Dar cum în casa noastră nu existau asemenea lucruri, am recurs la ajutorul Azizei. Am luat-o cu binişorul, rugând-o să-mi dea voie să încerc desuurile surorii ei mai mari. I-am spus că sunt nerăbdătoare să fiu mare şi ea s-a înroşit şi-a izbucnit în hohote de râs. Apoi m-a condus la şifonierul în care erau aşezate rochiile şi lenjeria intimă aparţinând surorii ei care se logodise de curând. Sutienul ei de

culoarea fildeşului m-a ispitit şi mi-a stârnit dorinţa să-l probez, aşa că am păcălit-o Aziza şi am reuşit să-l iau acasă. În dimineaţa următoare, am străbătut distanţa de trei kilometri care despărţea casa mea de şcoala din satul vecin, fălindu-mă cu sânii mei pe care sutienul îi făcea mult mai mari decât erau în realitate. Pe terenul de joacă nu m-au descurajat hohotele înălţate în văzduh de Suad, Nadin, Aziza şi alte fete. Am intrat în clasă şi m-am aşezat în banca mea din faţă, tuşind ca şi cum aş fi vrut să-mi dreg glasul, în încercarea de a atrage atenţia învăţătoarei asupra sânilor mei bombaţi şi atunci s-a produs nenorocirea.

Sânii m-au obsedat în permanenţă. Îi controlam în fiecare zi când rămâneam singură în baie, iar când mă spălam le pipăiam protuberanţele neînsemnate. Îmi închideam pumnul drept măsurându-le cu el creşterea iluzorie, apoi închideam ochii, închipuindu-mi că s-au împlinit şi atunci mă cuprindea un val de bucurie. La vârsta aceea, nu-i mai îngăduiam mamei să mă ajute să fac baie. Am convins-o că eram de-acum fată mare şi că sunt în stare să-mi săpunesc capul şi să-mi frec singură spatele fără să mai am nevoie de ajutorul ei. Rămâneam singură cu trupul meu şi atunci îmi lăsam mâinile să cutreiere peste tot. Atingerea pielii îmi dădea o senzaţie plăcută, deosebită, şi atunci exclamam: „Allah! Allaah! Mătase, Nahla!... Mă-ta-se!...“.

Şi în clipa aceea auzeam ecoul aplauzelor publicului care se înălţau de la radio, ovaţionând cântecul lui Umm Kalsum, „Allah! Allaaah!“.

Sânii mi s-au rotunjit în sfârşit şi astfel mi s-a împlinit visul după care tânjisem atâta vreme, dar n-am putut să n-o invidiez pe Aziza care era mai mare cu doi ani decât mine. Oricum, comparând sânii ei e cu pieptul lui Suad, aproape plat, cu toate că ajunsese la maturitate, mă puteam socoti mulţumită, zicându-mi că „cele mai bune lucruri sunt cele de mijloc“.

Mi-am iubit trupul, alintându-l de când eram mică, şi cum creşteau cu un centimetru, cum schimbam numele sânilor: la început au fost cireşe, apoi au devenit caise, iar în final rodii. Glumeam cu Suad pe seama boabelor ei de năut şi ea lăsa capul

în jos fără să-mi răspundă. Suad era subţirică, delicată, avea o inimă bună, era deosebit de inteligentă şi foarte disciplinată cu toate că se bucura de mult mai multă libertate decât mine; în plus, era singura răsfăţată din familia ei, care mai avea încă nouă băieţi. Părinţii ei erau mai deschişi decât ai mei, îndeosebi mama – o femeie delicată, inteligentă şi instruită. Îi îngăduia să facă aproape tot ce-şi dorea, în limite rezonabile, fireşte; îi cumpăra rochii moderne, semănând cu acelea purtate de unele fete din Beirut care veneau vara să-şi petreacă vacanţa în sat. Fraţii ei o răsfăţau; n-o ţineau din scurt şi n-o loveau aşa cum făcea Jawad cu mine. Suad nu s-a plâns niciodată de familia ei şi nici de trupul ei. Când insistam să-i aud părerea, îi scoteam vorbele din gură cu cleştele şi se limita să-mi spună că trupul ei i se pare obişnuit, normal şi că nu se grăbeşte defel.

***

Îmi aduc aminte de trupul acela firav şi l-am urmărit cum s-a schimbat ulterior, împlinindu-se frumos şi armonios, ajungând să atragă privirile colegilor din primul an de Universitate – ea era la Facultatea de Filosofie, iar eu la Litere. Îmi aduc aminte – şi memoria mea scânteiază, plimbându-mă uneori printre întâmplările din copilărie şi pubertate, alteori aducându-mi în faţa ochilor imagini din adolescenţă şi prima tinereţe –, dar un obstacol, un fel de barieră se ridică întotdeauna şi-mi împiedică vederea în faţa prezentului şi a trecutului apropiat, ca şi cum o cortină neagră şi groasă le-ar ascunde de mine sau ca şi cum un fel de orbire le-ar împiedica să găsească drumul spre memoria mea.

Nu, n-am fost o fată nechibzuită sau uşuratică. N-am fost nici lascivă, lăsându-mă dominată de instincte, aşa cum e Aziza acum. La început îi era ruşine până şi de închipuirea ei şi s-a dedicat lecturii din poeţii uzriţi[16], lăudându-i şi numindu-i „iubiţi ai lui Allah“. Asta se întâmpla înainte de a-şi întrerupe studiile, după ce familia ei s-a mutat la Beirut, şi de prima ei căsătorie, urmată

după un timp de divorţ.

Aziza cea îndrăgostită de Jamil Busayna izbucnea în lacrimi dacă o atingea un tânăr sau când se lua Jawad la harţă cu ea. Zicea că este un… (şi nu rostea insulta până la capăt). Apoi adăuga cu milă în glas: „Vai de cel care iubeşte cu trupul şi nu doar cu spiritul!…“.

În ziua când a avut prima oară menstruaţie s-a speriat groaznic, căci şi-a închipuit că ar fi vorba de o rană. S-a cutremurat de teamă şi de spaimă, s-a spălat între coapse şi-a alergat spre pat – s-a aruncat în el şi a ridicat picioarele în sus, implorându-l pe Allah să-i oprească sângerarea. Când s-a sculat după un timp, s-a alarmat şi mai tare, văzând cum sângele se prelinge pe cearşaful pe care l-a sfâşiat în grabă cu dinţii în mici fâşii, punând o parte în interiorul chilotului şi ascunzându-le pe celelalte. Apoi s-a culcat, încercând să doarmă, sub pretextul că o doare capul. Mama ei – o femeie naivă de la ţară – nu şi-a dat seama ceea ce s-a întâmplat decât după multă vreme. În ziua aceea a bombănit nişte vorbe fără noimă şi i-a întors spatele fetei, lăsând-o să se descurce cum o da Domnul.

Cu totul altfel mi s-a întâmplat mie. Cu ceva timp mai înainte am avut grijă s-o întreb pe mama ce sunt şi la ce folosesc şerveţelele igienice. O trăgeam de limbă cu o inocenţă prefăcută să-mi spună ceea ce eu ştiam de fapt de la fetele din clasele mai mari. Mama n-a zis nimic, însă mătuşa Ruqiya, care stătea mai mult pe la noi, a pornit să bată câmpii:

— Adică pentru ziua dezgustului şi murdăriei… Taci, fată!… Taci din gură!… Încă n-ai ajuns la ea şi n-ai văzut-o…

În sufletul meu doream sosirea acestui moment pentru a mă simţi cu adevărat tânără femeie. Aşa că în ziua când mi s-a colorat chilotul în roşu închis, am alergat într-un suflet la mama şi i-am anunţat vestea cea mare cu un chiot de bucurie:

— Începând de astăzi, ai o mireasă în casă, mamă!…

Mama care a înţeles ce vreau să zic, a evitat să se uite la mine. Privirea i s-a înnegurat – şi-a încruntat sprâncenele în semn de

dezgust şi dezaprobare sau poate un amestec din cele două, apoi şi-a strâns buzele şi a zis:

— Ridică-te şi du-te la sertarul din mijloc! Ia de acolo un şervet şi pune-l unde trebuie!...

De acum aveam nevoie de un sutien pe măsura sânilor. Am fost prevăzătoare, aşteptând să sosească momentul acesta, şi mi-am economisit din banii de buzunar o sumă modestă cu care m-am dus la un chioşc de unde m-am întors cu un sutien de culoarea fildeşului, brodat cu dantelă. De cum am ajuns acasă cu el, am alergat în dormitor, m-am dezbrăcat şi mi l-am pus. Apoi m-am privit îndelung în oglinda exterioară a şifonierului şi am fluierat admirativ. Când mi-am ridicat capul şi l-am aruncat în spate ca să-mi leg părul, am zărit firicelele noi de păr de la subsuori. Mi-am coborât ochii spre zona pubiană şi am băgat de seamă că firicelele de acolo erau mai dese şi mai lungi. „Ăsta-i locul farmecelor“, am murmurat, simţind că mă înalţ şi plutesc în văzduh.

Dar glasul tremurând de furie al mamei m-a înspăimântat şi m-a adus cu picioarele pe pământ:

— Ce faci acolo, neruşinato? Eşti posedată de djinni fără doar şi poate!... Allah să blesteme ceasul când te-am adus pe lume! O să mă bagi în groapă şi tot nu o să-ţi vină mintea la cap...

Apoi a trântit uşa dormitorului în urma ei şi am auzit scârţâitul uşii de la intrare şi paşii măsurând nervos curtea casei în lung şi-n lat.

Nu ştiu de ce m-a cuprins în clipa aceea un sentiment covârşitor de milă. Mi-era milă de ea. Era crudă cu sine şi suporta mai mult decât putea duce. N-am văzut-o niciodată împodobindu-se, îmbrăcându-se elegant şi parfumându-se, aşa cum făcea mama lui Suad. Singurul ei parfum era săpunul cu miros de dafin. Se îngrijea de curăţenia ei şi a noastră, străduindu-se să ne convingă că şi curăţenia face parte din credinţă. Se mulţumea cu puţine veşminte: o rochie de iarnă şi alta de vară, iar pe deasupra lor o *abaya* – neagră fireşte.

Mi-a fost milă de biata mama pentru că şi-a închipuit că sunt

posedată de djinnii care mă împing la cele nepotrivite fetelor evlavioase. Mamei îi plăceau doar fetele timide şi naive şi de aceea a acceptat să fiu prietenă cu Suad şi cu Aziza şi mi-a îngăduit să le vizitez acasă.

Mi-a fost milă de ea, dar n-am încetat să fac lucruri care-i stârneau nemulţumirea. N-am cumpărat dragostea mamei şi nici mulţumirea ei reducându-mi trupul la tăcere şi nici prin acceptarea unei vieţi de pustnic. Am continuat să-mi răsfăţ trupul fără să mă sfiesc sau să-mi fie ruşine de feminitatea mea. Am continuat să scriu versuri şi diverse însemnări şi să citesc cu nesaţ. M-am aplecat îndeosebi asupra romanelor şi povestirilor despre djinni din *O mie şi una de nopţi.* Mă tulburau şi visam ca într-o noapte să se îndrăgostească de mine, să mă răpească şi să zboare cu mine într-o lume miraculoasă, deşi mă încerca şi teama că o să mă vrăjească şi o să mă preschimbe într-o femeie-djinn, ţinându-mă apoi în mijlocul neamului lor. Mi-era frică, în pofida senzaţiei de plăcere care mă făcea să tresar la gândul că o să mi se urce în cârcă, cum se întâmpla în poveşti, şi-o să-şi lipească chipul de faţa mea… Mă trezeam din somn şi săream din pat, reamintindu-mi silueta mea goală, aşa cum am văzut-o în oglindă, şi mă întrebam ce-aş putea să fac pentru a potoli tumultul vieţii din inimă şi din trup şi totodată ca mama să fie mulţumită de mine şi să mă binecuvânteze. Gândurile mă făceau să tresar pentru o clipă atunci când mă închipuiam aşa cum era ea: cu faţa posomorâtă, cu privirea aspră, cu trupul uscat, răbdătoare şi taciturnă.

Lumea era prea frumoasă pentru ca eu să mă împotrivesc ei sau să încerc să mă ascund de ea. Cum să-i răspund posomorâtă, când ea îmi surâde tot timpul? Iar viaţa mă ispitea să trăiesc şi să descopăr şi mai multe din tainele ei: îmi oferea numai bucurii, iar eu doream şi mai multe. Micile neplăceri erau neînsemnate şi trecătoare, nu mi-au stăvilit setea de viaţă şi nu m-au împins să devin pustnică. Fratele meu, mama şi mătuşa Ruqiya mă mai supărau, ba chiar reuşeau să mă înfurie câteodată, dar inima nu mi s-a înnegurat nicicând. Dimpotrivă, continua să bată cu

putere, să iubească şi să viseze, nădăjduind ca Jawad să devină mai blând şi ca mama să devină mai delicată, mai bună şi mai iubitoare cu tata. Avea grijă de el, dar iubirea ei pentru rugăciune era mult mai mare. Îmi spuneam toate lucrurile astea şi mă înfuriam cum se înfuria el atunci când îi adresa vorbe de dragoste în prezenţa noastră, iar ea le respingea şi râdea de el. Aş fi vrut să arate mai mult interes şi mai multă grijă faţă de ea însăşi şi faţă de înfăţişarea ei. Atunci, probabil, n-ar mai fi fredonat cântece în taină şi şi-ar fi slobozit glasul ei plăcut, lăsându-l să se înalţe, să se înalţe mereu ca să-l audă păsările pustiei şi să vină la noi pentru a-i însoţi cântecul.

***

În inima mea se zbuciumau tot felul de speranţe.

Mă frământau gândurile la zilele următoare, căci nu mai rămăsese decât puţin timp până la mutarea definitivă în Beirut. Familia Azizei se mutase deja şi simţeam lipsa prietenei mele.

Umbra ei mă urmărea insistent. Mi-am adus aminte de ultima noastră plimbare pe uliţele satului.

În ziua aceea, ne-am luat cu vorba şi am pornit fără nici o ţintă, trezindu-ne aproape de intrarea în satul vecin. Ca din senin, m-am pomenit întrerupând conversaţia şi spunându-i Azizei că aş vrea să devin copac. S-a uitat la mine puţin nedumerită, pe urmă şi-a înălţat privirea şi şi-a petrecut-o peste pomii înalţi de pe cele două margini ale drumului, măsurându-i de sus în jos.

— Ce-i cu tine, Nahla? m-a întrebat ea pe un ton serios, clătinând din cap. Spui vorbe fără noimă. Mi-e teamă că aiurezi, că nu mai ştii ce vorbeşti. Altădată ziceai că ai vrea să ajungi o pasăre în Paradis... Acum ţi s-a năzărit să te preschimbi în copac... Nu, nu! Destul!... Stai te rog cu mine pe pământ!

Aziza a dezaprobat dorinţa mea ca după moarte să devin copac. M-a mustrat că aş fi necredincioasă, ba chiar nebună de-a binelea şi a spus că eram de tot râsul. Mi-a adus aminte de

sustragerea sutienului şi incidentul provocat de el, de mersul la vânătoare şi de multe alte întâmplări. A tăcut un răstimp, apoi s-a apucat să-mi spună ce şuşotesc fetele de la şcoală pe seama mea. Mi-a destăinuit că ele socotesc ciudate zburdălnicia şi cochetăria mea, precum şi admiraţia pe care o am pentru trupul meu, şi vorbesc cu dispreţ despre îndrăzneala mea şi despre mândria cu care le-am anunţat deschis că mi-a venit ciclul. Dar şi mai scandalizate s-au arătat pentru faptul că eu nu m-am arătat surprinsă şi jenată, dar mai ales că nu mi-a fost ruşine când profesoara m-a chemat la tablă ca să corectez greşelile făcute de o colegă şi eu am alergat mândră foc de inteligenţa mea, când m-am trezit pe neaşteptate cu un val de râs în spatele meu, la început reţinut, apoi în hohote. Mi-am întors nedumerită faţa către profesoara care mi-a atras atenţia la petele de sânge de pe fustă.

Nu m-am pierdut cu firea şi n-am izbucnit în lacrimi; n-am făcut nici un gest care să trădeze deprimarea obişnuită de pe chipurile colegelor, care în ziua când le venea ciclul păreau epuizate, palide şi speriate. Eu m-am întors cu faţa spre ele şi le-am zis calm:

— Nu pricep care-i problema! Nu-i nimic de râs! Este firesc să se întâmple lucrul acesta când trupurile noastre se maturizează şi devenim femei...

Apoi am cerut permisiunea să merg la toaletă şi m-am îndreptat spre uşă cu paşi siguri şi fermi.

— Şi ţie, Aziza, de ce ţi-e jenă şi de ciclu, şi de iubire?

A făcut ochii mari şi s-a înroşit în obraji fără să scoată o vorbă, dar ceva din privirea ei îmi spunea că a renunţat brusc la vorbele pe care ar fi avut de gând să le rostească.

Apoi s-a oprit din mers şi mi-a spus să ne întoarcem fiindcă nici nu ne-am dat seama cum a trecut timpul.

Abia după mai mulţi ani, Aziza mi-a mărturisit într-o discuţie intimă că pe ea ciclul o deprima, îi frângea sufletul şi o făcea să se simtă vinovată, la fel ca şi iubirea reţinută pentru fratele meu

Jawad, care o făcea să-i fie ruşine de trupul ei ce tremura ca un fulg de fiecare dată când o atingea sau o tachina.

Cât de naivă am putut fi! Noaptea visa că Jawad o sărută şi se culcă împreună, iar ziua se lua la harţă cu mine, gata să mă ia de păr, apărându-i pe Jamil Busayna, pe Kusayyir ‘Azza şi pe ceilalţi poeţi uzriţi pe care îi citea, în timp ce eu afirmam cu insistenţă că nici unul dintre ei n-a cunoscut adevărata iubire şi n-a înţeles importanţa ei, spre deosebire de poetul erotic Omar ibn abi Rabi‘a.

Cu ocazia unei întâlniri în noua locuinţă unde se mutase după divorţ, Aziza mi-a mărturisit mai multe secrete şi înainte să plec mi-a zis:

— Ce mai încoace şi-ncolo, Nahla? Ce altceva aş mai putea să-ţi spun? Femeia care nu-şi cunoaşte propriul trup şi nu ştie să-l iubească şi să-l mângâie, nu ştie pentru ce trăieşte… Ea trăieşte, dar e ca şi moartă…

Am fost singura dintre toate fetele de vârsta mea care a încercat încă din copilărie ceea ce a admis Aziza abia la maturitate. Am cunoscut cu simţurile şi prin intuiţie acest lucru înainte de a-l înţelege cu raţiunea. Dar eu n-am fost nici atunci ca Aziza şi n-am devenit nici acum ca ea. Trupul meu şi-a trăit de la început natura în deplină armonie cu gândirea. L-am recunoscut şi m-am împăcat cu el chiar şi atunci când mă durea. M-am bucurat de stăpânirea lui şi-am dat ascultare oricărui semn, stând de vorbă cu fiecare părticică din el; eu mă plângeam lui şi el mi se plângea mie. După ce fratele meu mi-a ars degetele de la mâna dreaptă, o rană care a luat mult timp pentru a se vindeca, am fost duioasă cu ea şi i-am alinat durerea, încurajând-o să suporte suferinţa; ridicam mâna stângă în dreptul inimii şi-i mişcam degetele uşor, făcându-le parcă să danseze, şi o îndemnam să reziste pentru a putea ţine din nou stiloul ca să scriu versuri. Sau când mă durea burta în timpul ciclului, glumeam cu ea, străduindu-mă să par veselă, şi-i ziceam: „O fată care vrea să se facă mare ca să ajungă la iubire, căsătorie şi urmaşi trebuie să

suporte durerea asta fără să crâcnească…“. Pe urmă beam un pahar de ceai călduţ pe care mi-l preparam singură şi-i promiteam burţii că în curând va scăpa de durere.

Îmi cunoşteam fiecare mădular şi i-am stabilit în închipuirea mea rolul potrivit în iubire: gura pentru sărutările iubitului; nasul ca să-i simt mirosul, atât în prezenţa, cât şi în absenţa lui; braţele pentru a-l cuprinde, trează sau în vis; pieptul pentru a-l îmbrăţişa, în realitate sau în închipuire; urechile pentru a-i asculta bătăile inimii şi răsuflarea. Ochii aveau mai multe meniri: erau punctul de observare a iubitului meu tot timpul, atât noaptea, cât şi ziua, şi fereastra prin care îl urmăream pentru a-i sorbi privirile şi pentru a-mi da seama de starea lui – atunci când mă iubeşte sau atunci când mă iubeşte şi mai mult.

Relaţia celorlalte fete cu trupul mă descumpănea. Observam ce fel e văzut acesta: uneori ca un giulgiu, dar de cele mai multe ori ca un obiect străin, impus în momentul naşterii; în zilele obişnuite se temeau de el, iar când aveau menstruaţie îl detestau de-a dreptul. Mătuşa Ruqiya vorbea despre ciclu ca despre „un blestem, un chin şi o nenorocire“, iar mama îl caracteriza a fi „o întinare“. Aziza ascundea lucrul ăsta de noi ca şi când ar fi săvârşit într-adevăr un păcat, iar Suad l-a întâmpinat la început cu o criză violentă de plâns. Dar ce-a păţit Nadin din pricina ciclului întrece orice închipuire. Într-o dimineaţă devreme s-a strecurat în casa noastră şi m-a zgâlţâit violent, trezindu-mă din somn, însă eu am încercat s-o alung, amintindu-i că era ziua noastră liberă. Am băgat de seamă că era îmbrăcată în cămaşa de noapte, iar ochii îi erau doi tăciuni aprinşi – în ei nu erau lacrimi, ci o văpaie ca flăcările din craterul vulcanului, aşa cum apărea în cartea de geografie. M-a întrebat despre veninul de viperă pe care-l presară mama în zilele de caniculă la baza peretelui casei noastre şi atunci am înţeles şi am izbucnit în râs, întrebând-o dacă are nevoie de el înainte de micul dejun sau după. În clipa aceea, vulcanul Nadinei a izbucnit în lacrimi şi printre sughiţuri mi-a explicat că i-a venit menstruaţia şi că ar vrea să moară, să

scape de viaţă, fiindcă nu vrea să ajungă ca maică-sa.

Menstruaţia a speriat-o într-atât de tare pe Nadin încât ar fi vrut să moară, în vreme ce pe mine m-a făcut să mulţumesc cerului că a răspuns dorinţei mele şi m-a binecuvântat cu ceea ce aşteptam, grăbindu-i sosirea şi socotind-o o condiţie necesară pentru a vorbi despre dragoste şi despre pasiune cu fetele mai mari decât mine şi pentru a putea deveni mireasă, aşa cum am auzit de la femeile care se ocupau cu aranjarea măritişurilor şi de la elevele din clasele superioare.

Mireasa mării m-am socotit în ziua aceea, cu toate că nu văzusem încă marea.

Maturizarea fizică m-a transformat într-o stea radioasă. Aşa mă socoteam eu, îndeosebi când auzeam vorbe de dragoste zburând în jurul meu sau când surprindem urmărindu-mă priviri admirative şi atunci sufletul mi se umplea de satisfacţie şi bucurie. Mă cuprindea un sentiment asemănător cu acela pe care-l încercam în zilele când buzunarele rochiei mi se umpleau cu bomboane de ciocolată şi caramele pe la nunţi şi sărbători. Auzeam cuvinte care-mi mângâiau orgoliul, îmi făceau inima să exulte şi-mi umpleau trupul de fericire.

— Conteneşte cu plânsul, Nadin! Tu eşti o fată frumoasă şi-o să fii şi mai frumoasă! Menstruaţia nu este o nenorocire sau un blestem. Dimpotrivă, maturitatea este o binecuvântare şi ea prevesteşte coroana de mireasă..., am încercat eu s-o liniştesc pe Nadin în ziua aceea, repetându-i vorbele cu care mama lui Suad a încercat s-o aline pe fiica ei când i-a venit sorocul.

N-a lipsit mult să spun că o invidiez pentru statura ei mai înaltă faţă de a mea, dar am încercat s-o conving că ea o să fie o mireasă mai frumoasă decât mine. M-am abţinut să-i spun asta şi am continuat să povestesc cum mi-a venit ciclul cu un an şi jumătate în urmă. I-am explicat că aceasta este dovada maturizării trupurilor noastre şi că ne întregeşte feminitatea şi ne face apte să iubim şi să ne căsătorim. Pe deasupra am mai şi glumit, făcând aluzie la zilele menstruaţiei, în care suntem scutite

atât de îndatoririle rugăciunii şi postului, cât şi de obligaţiile ce ne revin în sprijinirea mamelor noastre la curăţenia, măturatul şi dereticarea casei, cel puţin în prima perioadă.

Am prins-o de umeri, dându-i curaj şi am desluşit în ochii ei o linişte tristă.

— Bine, Nahla! O să încerc să mă împac cu situaţia asta. Dar eu nu sunt ca tine şi nici mama nu este că mama ta..., a mai murmurat cu melancolie în glas. Şi-apoi casa voastră nu este aşa cum a ajuns a noastră, a mai adăugat ea şi a sărit în picioare, pregătindu-se să plece.

Când m-am întors, am da cu ochii de stafia mamei care stătea în uşă, în ţinută de rugăciune.

— Ruşine, fiica mea! Nu se cuvine ca o fată să vorbească despre tainele familiei sale..., a apostrofat-o ea pe Nadin, făcându-i loc să iasă.

Dacă ar fi ştiut biata mama ce-i spuneam eu uneori lui Suad despre ea, mi-ar fi distrus viaţa aşa cum şi-a pustiit-o singură pe a ei după ce iubitul şeic a dispărut şi n-a mai auzit nici un fel de veşti despre el. După aceea, n-a mai cunoscut dragostea şi pasiunea, acceptând mai degrabă fără voia ei să trăiască alături de tata şi alungând prin rugăciuni, prin slăvirea lui Allah şi prin penitenţe demonii care o duceau din când în când cu gândul la şeic. Uneori o învingea slăbiciunea şi atunci o auzeam fredonând melodii tânguioase. Îmi închipuiam că dorul de tata ar fi împins-o să cânte, dar mă răzgândeam numaidecât.

„Dacă i-ar fi într-adevăr dor de tata, atunci nu l-ar mai respinge când vine de la Beirut şi vrea s-o îmbrăţişeze şi s-o sărute... I-o fi ruşine de el? Nu, n-ar avea sens... Doamne, mama asta a mea reuşeşte să-l pună în încurcătură chiar şi pe cel care nu greşeşte niciodată...“, am pus eu capăt acestei dileme şi mi-am lăsat gândurile să zboare în altă parte.

***

Multe lucruri mi se învălmăşesc în minte în zilele astea. Capul

mi se goleşte brusc şi memoria mă trădează – uit unde mă aflu şi ce vreau să fac. Îmi prind tâmplele între palme şi-l zgâlţâi cu putere. Închide ochii şi încerc să urmăresc închipuirile fugare ale gândurilor; încerc să le prind, însă ele scapă şi se sting. Capul meu este ca un semafor defect la o trecere de pietoni: verdele dispare înainte să se aprindă, iar galbenul durează doar câteva fracţiuni de secundă… Memoria mea recalcitrantă se închide în faţa prezentului, îl îndepărtează din calea ei, îngrozindu-l cu lumina roşie, şi el se retrage învins, în vreme ce ea se duce acolo unde pofteşte.

Memoria mea rătăceşte pe uliţele satului şi eu o urmez. Mă aud spunându-i Azizei că Allah ne-a creat împreună cu trupurile noastre şi că dacă El ar fi vrut ca noi să urâm aceste trupuri, să le ascundem sau să uităm de ele, atunci ne-ar fi creat fără ele. Încercam s-o conving că teama de trup, ura faţă de el sau mortificarea lui înseamnă necredinţă, de vreme ce acesta este un dar al lui Allah, şi că cea care nu se bucură de trupul ei îl mânie pe Allah şi va fi pedepsită în Ziua de Apoi. Ba am prevenit-o chiar că pe femeia care nu este fericită cu trupul ei, nu se bucură de el şi nu-i îngăduie să trăiască, să se îndrăgostească şi să iubească, Allah o va spânzura de păr şi o va trimite în focul Iadului.

Am tăcut preţ de câteva secunde, apoi am invitat-o pe Aziza să se gândească la mama ei, la mama mea şi la mama lui Nadin. Vorbeam despre trupurile lor vlăguite, ca şi cum aş fi vrut s-o pun în faţa unor dovezi categorice, dar Aziza a încercat să se împotrivească, zicându-mi pe un ton vădit tulburat:

— Mama mea şi mama ta, poate… Dar mama lui Nadin – Doamne fereşte! S-a iubit cu soţul ei şi s-a săturat de el înainte de a se mărita cu el… Şi apoi, n-o auzi cum vorbeşte şi acum fără pic de jenă?

Rătăcesc şi mă trezesc cu gândurile în căutarea lui Nadin.

Nadin care s-a schimbat radical după ce s-a mutat la Beirut câţiva ani după ce am venit noi în capitală, devenind o altă persoană. S-a transformat cu totul într-un timp foarte scurt –

dintr-o adolescentă zăpăcită, ruşinoasă şi introvertită a ajuns curând o tânără capricioasă şi neastâmpărată, dornică de tot felul de experienţe. S-a băgat în aventuri nebuneşti, ajungând în pragul pierzaniei. Am auzit zvonuri despre ea de la vecinii noştri, cu toate că familia ei stătea cu două străzi mai încolo de noi. Apoi a optat pentru intrarea în activismul politic, alături de forţele de stânga, participând la bătăliile care au avut loc în timpul războiului civil. În vremea aceea ne-am întâlnit doar întâmplător, până când a reluat legătura cu Aziza, iar prin intermediul ei a revenit la gaşca noastră şi astfel am ajuns să ne vedem mai des.

La început îmi spunea în şoaptă de fiecare dată când ne întâlneam că nu se mai simte ignorată şi părăsită de când a plecat din sat şi a părăsit amintirile nefericite de acolo. Când evocam întâmplări plăcute şi vesele – parte a acestui trecut îndepărtat –, ea se încrunta, ochii i se înnegurau şi începea să blesteme trecutul şi istoria. Afirma că trecutul oamenilor nu era la fel, chiar dacă trăiau în acelaşi loc. „Unii dintre noi, Nahla“, îmi zicea ea, „văd în acel trecut o temniţă, în vreme ce pentru alţii el a fost loc al beatitudinii. Pe urmă, fiecare dintre noi se schimbă… se transformă radical, ca şi cum s-ar naşte a doua oară… Nu-ţi place această renaştere?“, mă întreba, arătând spre sine cu încredere şi mândrie.

Ochii mei au măsurat-o pe Nadin, cercetându-i trăsăturile feţei, strălucirea pupilelor şi tremurul pleoapelor, glasul răguşit, mişcarea mâinilor şi cutele trupului şi în fiecare dintre acestea am descoperit dovezile unicei sale naşteri şi nu credeam că ar mai putea să existe şi o a doua. Naşterea iubirii care ne tămăduieşte de obsesiile şi neliniştile trecutului, prezentului şi viitorului. Cu această naştere timpul devine etern, spaţiul devine cosmic şi oamenii – toţi oamenii – devin puri, buni şi afectuoşi. Am privit-o până am obosit şi am pornit să rătăcesc din nou.

Prin golurile memoriei coboară spre mine chipul ei trist. Mă ţinea de braţ pe terenul de joacă lângă şcoală şi începea să se plângă de tatăl ei – un afemeiat care o bătea pe maică-sa cu motiv

şi fără, umilind-o prin flirturi cu orice femeie care venea la ea în vizită, nesfiindu-se să le facă aluzii nici fetelor care treceau din când în când pe la fiica lui. Mi s-a destăinuit că-l ura nespus pe taică-său, dar şi pe maică-sa care-l suportase atâta amar de vreme, izbucnind deseori – îngrozită de purtarea lui – în crize de isterie, lovindu-se urlând cu capul de pereţi până cădea la pământ istovită. Apoi îşi întindea picioarele, îşi ridica fusta şi începea să-şi lovească sexul cu pantoful soţului, bocind şi blestemând:

— Dacă nu-i place de tine, frate de târfă (aşa îşi ocăra sexul), o să te pălesc cu ciubota asta până o să uit de laptele pe care l-am supt de la mama... Ce mi-o fi trebuit mie de la el?... Ce mă ţine alături de fiul ăsta de câine, de muieraticul ăsta josnic?... Prăpădi-te-ar Allah să te prăpădească! N-aş mai avea parte de tine!... Mi-aţi mâncat zilele tu şi plozii care au ieşit din tine!...

O dată, ba chiar de două ori, dacă mi-aduc bine aminte, am fost de faţă şi eu la isteriile mamei lui Nadin. Prima oară am închis cartea stupefiată, fără să-mi dau seama ce-ar trebui să fac, în vreme ce Nadin s-a întors cu faţa la perete şi a început să-şi roadă unghiile tremurând, într-un fel care-mi sfâşia inima. A doua oară m-am stăpânit cât am putut şi în cele din urmă am apucat-o de braţ şi am dat să mă îndrept spre uşă, dar ea s-a smuls, şi-a tras mâna şi a bâiguit cu un glas pe care de-abia am izbutit să-l desluşesc:

— Of, mi-au căzut cărţile ... Mă duc să le iau şi merg cu tine...

Nadin cea delicată şi năpăstuită, ai cărei ochi clipeau fără încetare ca şi cum s-ar fi născut cu spaima în ei, iubea şcoala şi ura vacanţele. Mi-a mărturisit cu glasul frânt că Iadul este mai bun decât statul în casă şi că dacă n-ar fi fost Rabia – sora ei mai mare – şi-ar fi luat de mult lumea în cap sau chiar şi-ar fi făcut felul.

Iar când sora ei s-a sinucis mi-am dat seama că Nadin a rămas fără nici un liman şi fără nici un reazem.

***

Nu puteai să nu vezi cât de fericită devenise Rabia după logodnă. Încântarea i-a scos şi mai mult în evidenţă frumuseţea şi strălucirea, sporindu-i tandreţea şi delicateţea. Inima ei mare, care îi dăruia lui Nadin iubirea şi ocrotirea, a ademenit-o să ezite în seara când a vizitat-o logodnicul ce voia să o ia în dimineaţa următoare la Beirut pentru a vedea casa tatălui său, unde urmau să se mute după încheierea căsătoriei. Ziua nunţii era aproape şi trebuia să facă ultimele cumpărături cât se putea de repede. Ştia cât de greu îi venea surorii ei să se despartă de ea chiar şi pentru o zi, cu toate astea Nadin a încurajat-o şi a liniştit-o.

Marea văzută de pe faleză a vrăjit-o cu nesfârşitele-i nuanţe de albastru şi închipuirea a purtat-o la magia Beirutului, unde urma să locuiască după căsătorie şi a zâmbit, învingându-şi senzaţia de somn, căci nu dormise toată noaptea. Gândul la rochia de mireasă nu-i mai dădea pace, dar n-a uitat că va trebui să-i cumpere lui Nadin o rochie potrivită.

Braţul logodnicului care s-a întins spre ea a cuprins-o după umeri pe bancheta din spate a maşinii i-a stârnit o senzaţie ciudată, cu toate că ţinea la el foarte mult. Iar în noaptea următoare când a încercat să intre în camera rezervată ei, a cuprins-o spaima şi a încercat să-l dea afară.

— Cum aşa?! Doar am semnat contractul de căsătorie, iubita mea… Aşa că putem să ne culcăm împreună, iubita mea…, i-a zis pe un ton afectuos, străduindu-se să-i obţină consimţământul, în vreme ce îi răsunau în cap vorbele tatălui său: „Intră şi ia-i fecioria! În felul ăsta o să-i pui cu botul pe labe şi pe ea, şi pe familia ei şi o s-o vezi intrând în casa ta cu aripile frânte… umilită… Şi n-o să mai îndrăznească să ridice capul în faţa ta…“.

Rabia s-a împotrivit cu toată forţa, respingând toate încercările lui, amintindu-i de bunele maniere şi de prescripţiile religiei.

— Imposibil!… Nu te pot lăsa să te culci cu mine înainte să mă mut la tine… Cum ai putea să mă necinsteşti, pentru ca toată lumea să mă arate cu degetul şi să mă simt toată viaţa umilită?

În cele din urmă, logodnicul a ieşit din cameră cu coada între

picioare, îngrozit la gândul că va trebui să dea ochii cu tatăl lui care fierbea în faţa uşii.

— Cară-te de aici! s-a zborşit la el, dându-i un picior şi împingându-l. Ce fel de bărbat eşti? O să-ţi arăt eu ce trebuie să facă bărbaţii!... Dacă tu n-ai fost în stare, o să-ţi arăt eu cum se face!...

După vorbele astea nesăbuite, s-a năpustit în cameră ca un taur înfuriat. Însă Rabia, destul de împlinită – ca un miel mai răsărit, nu dormea; l-a lăsat să se apropie şi când a ajuns în dreptul ei i-a tras un picior zdravăn exact în boaşe, făcând-l să se retragă spre uşă urlând de durere. Rabia a ridicat piciorul şi s-a încordat, ameninţându-l cu o nouă lovitură, iar el şi-a adunat cu greu puterile şi-a părăsit camera. Atunci ea a încuiat uşa şi a decis să anuleze logodna. Apoi a izbucnit în plâns, aşteptând cu nerăbdare ivirea zorilor.

— Nu mai vreau! Mi-a ajuns! a ţipat Rabia după ce i-a povestit mamei toată tărăşenia.

Dar tocmai când se pregătea să-i răspundă, după ce-a oftat, fiica ei i-a luat-o înainte, continuând:

— El şi-a cerut iertare tot drumul şi m-a rugat să mă răzgândesc, jurând că n-ar fi existat nici o înţelegere cu tatăl lui, care a trecut peste el – blestemată să-i fie silnicia!

— Eu zic s-o laşi mai uşor, fata mea..., a intervenit mamă-sa dusă pe gânduri, după ce ascultase năucă povestea. Eu zic să accepţi scuzele lui şi să te măriţi cu el ţinând capul sus, după ce nu te-au înfrânt nici el, nici tatăl lui. Alegerile bat la uşă. Fii cu băgare de seamă, căci ei au o familie mare şi pot să-l facă pe taică-tău să piardă postul de primar.

Teama ei că soţul ar putea pierde alegerile era mai presus de orice alt considerent.

— Şi ce-o să spunem lumii dacă îl părăseşti? a încercat ea în continuare s-o convingă pe Rabia. O să creadă că te-a violat, deşi n-a fost deloc aşa...

Rabia şi-a lins rănile şi s-a refugiat în tăcere, suportând resemnată durerea copleşitoare.

Lucrurile au revenit pe făgaşul normal în dimineaţa următoare, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic şi s-a convenit înregistrarea căsătoriei la Starea Civilă din Nabatiye peste două zile. Rabia n-a dat nici un semn că ar fi de acord sau că ar refuza această înţelegere, a rămas indiferentă şi apatică, dar i-a arătat lui Nadin o afecţiune neobişnuită. Apoi, a doua zi, cam pe la amiază, a ieşi din casă spunând că vrea să se ducă puţin pe câmp, dar că nu va întârzia, şi i-a promis lui Nadin că-i va aduce florile preferate.

Rabia a întârziat destul de mult şi la întoarcere i-a spus mamei că a trecut pe la toate prietenele ei, oferind fiecăruia dintre ele câte un bucheţel de flori. Dar mie, surorii sale şi prietenelor ei apropiate ne-a mai spus ceva:

— Aş vrea ca mâine să aruncaţi aceste flori peste mine…

Nadin a înălţat un chiot de bucurie, imaginându-şi-o pe sora ei mireasă încoronată cu flori.

— Mâine când o să fii mireasă o să facem cea mai frumoasă fotografie din lume…

Apoi a adăugat:

— Cine-a zis că o să mă despart de tine şi o să te văd numai în fotografie? Jur pe Allah că voi rămâne tot timpul alături de tine, că te voi urma oriunde te duci!…

Buzele Rabiei au tremurat, ca şi cum ar fi dat să plângă. A privit la Nadin o vreme cu ochii înlăcrimaţi, apoi a alergat spre ea, îmbrăţişând-o şi sărutând-o îndelung.

Chipul Rabiei nu mă părăseşte. Rămâne nedezlipit de mine; mă obsedează şi nu mă mai pot gândi la nimic altceva. Văd trupul ei învelit într-un giulgiu, purtat în braţe de logodnicul ei. O legăna, în vreme ce lacrimile i se scurgeau şiroaie pe faţa ei, o acoperea şi-o strângea la piept, apoi o legăna ca pe un copil, urlând îndurerat:

— De ce-ai făcut asta, Rabia, iubirea inimii mele şi ochilor mei? De ce-ai murit, iubita mea? De ce? Trebuia să murim împreună…

Tăcea, apoi repeta iar şi iar aceleaşi vorbe, după care povestea

cum s-a întâmplat tragedia.

Venise ceva mai devreme şi ea îi oferise o ceaşcă de cafea în curtea casei, rugându-l să aştepte până ce strânge cearşafurile şi saltelele fraţilor ei de pe jos, pentru a-l însoţi după aceea la Starea Civilă. I s-a părut că întârzie şi a strigat la ea să se grăbească puţin. Văzând că nu răspunde, a strigat-o a doua oară, a treia oară şi a patra oară înainte de a intra în casă, unde a găsit-o întinsă pe culoarul care separa bucătăria de dormitor, cu o spumă de culoare ciudată prelingându-i-se din gură. A mişcat-o încet, apoi ceva mai tare şi tot mai tare, dar ea n-a dat nici un semn că şi-ar revenit. Atunci a alergat în grădină, chemând-o în ajutor pe mama ei.

— Am aruncat frunzele din mână şi-am luat-o la fugă către casă…, continua mama ei relatarea nenorocirii ce se abătuse asupra lor, plesnindu-se cu palmele peste obraji. A fost vai şi-amar! Tocmai voiam să le prepar o mâncare de iută, să mă bucur împreună cu ei… Ce nenorocire! Am pierdut-o pe Rabia… S-a dus… Am găsit-o întinsă pe podea, înţepenită ca o scândură…

Rabia a anunţat în sfârşit taina pe care o ţinea ascunsă. A înghiţit arsenic şi şi-a luat zilele, lăsând o pe sora ei fără nici un sprijin.

Am sprijinit-o pe Nadin să urce pe cărarea colbuită ce separa casa noastră de casa lor. Când am auzit ţipetele şi plânsul, eram la doar câţiva paşi de casă. În ziua aceea, Nadin mă aşteptase îndelung în holul casei şi, plictisită, m-a ameninţat că pleacă singură la şcoală. Apoi a ieşit bodogănind, dar eu m-am dus după ea, am prins-o de braţ şi i-am cerut iertare.

La întoarcere, când ne-am apropiat de casă, ne-am ciulit urechile şi ne-a îngheţat sângele în vine. „Ţipetele astea vin din casa noastră…“, a murmurat Nadin cu glas tremurat, îngălbenită la faţă. A luat-o la fugă numaidecât şi am pornit şi eu în urma ei. Când a descoperit trupul neînsufleţit al Rabiei acoperit cu un văl în braţele logodnicului care ameninţa că-l vă omorî pe acela care va încerca să i-l smulgă, Nadin a izbucnit într-un plâns cu sughiţuri şi a început să-şi smulgă părul şi să danseze ca o

nebună, până ce şi-a pierdut cunoştinţa şi s-a prăbuşit la pământ.

Durerea provocată de pierderea fiicei sale a făcut-o pe mamă să-şi iasă din minţi. Din clipa aceea, de cum vedea pe cineva – fie că era femeie, fie că era bărbat – pornea să se tânguie:

— Te implor… Ai văzut-o pe Rabia în vis?… Te implor… Şi ce-a zis?… M-a iertat sau nu? Vai mie! Vai mie, de ce pedeapsă o să am parte de la Domnul meu!… Din pricina mea a murit… Eu am omorât-o cu mâinile mele…

N-a scăpat de nebunie şi de halucinaţii nici după ce s-au mutat la Beirut. Ba mai mult decât atât, s-a întors la vechiul obicei ridicol şi trist în acelaşi timp. Se punea jos cu capul aplecat şi-şi ridica fusta, lua primul pantof care-i cădea în mână şi îşi lovea sexul pe care-l blestema la fel ca înainte.

Îi pregătea soţului ei, Abd el-Majid, cu o grijă deosebită mâncăruri care ştia că-i plac, dar el le lua laolaltă cu toate celelalte lucruri care-i picau în mână şi le arunca, însoţindu-le cu cele mai nesuferite vorbe de ocară, acuzând-o că nu mai e bună de nimic şi că arată ca o nebună, că mâncarea pe care i-o pregăteşte este ba nefiartă, ba arsă şi fără nici un gust şi ameninţând-o că în curând o să se însoare cu o altă femeie şi o să termine cu viaţa aceea dezgustătoare alături de ea. Cădea în genunchi înaintea lui şi-i săruta picioarele şi mâinile, implorându-l printre hohotele de plâns: „Iartă-mă, Abd el-Majid… N-am făcut-o într-adins… Jur pe Allah Măreţul!… Domnul să-ţi dea viaţă lungă!… Iartă-mă!…“. Apoi îi dădea un ghiont şi-i promitea că o să se culce cu el şi că o să fie mai plăcut ca niciodată. Dar el o scuipa şi o alunga, suduind-o:

— Ridică-te şi piei din faţa mea cu duhoarea asta!… Tu îţi închipui că mai am vreun chef de tine?…

***

Dar Nadin a uitat curând de mama sa şi scenele de nebunie, înstrăinându-se de tot ce se petrecea în jurul ei. Parcă i se tăia răsuflarea şi trupul ei mlădios şi înalt ca un chiparos începea să

freamăte când intra în clasă Mademoiselle Lubna, profesoara de geografie, care nu o scăpa nici o clipă din ochi pe Nadin, îndeosebi când ne aflam pe terenul de joacă al şcolii. I se înroşea faţa de fiecare dată când li se întâlneau privirile în clasă ori pe culoare. Profesoara pomenea tot timpul numele ei şi-i arăta o atenţie deosebită. Nadin i-a devenit la rândul ei aproape nedezlipită. Se uita cu nesaţ la ea, urmărindu-i gesturile, şi aveam senzaţia că este captivată de profesoară, răpită de ceva pe care nu-l puteau defini, ceva care o făcea să nu mă mai audă şi să nu mai simtă prezenţa mea. Avea treisprezece ani atunci, nu încercase amorul şi nu se îndrăgostise de nimeni, chiar dacă vorbea câteodată cu admiraţie despre unii băieţi. Când au început să pună stăpânire pe ea sentimentele acelea confuze pentru Mademoiselle Lubna, Nadin le-a ţinut ascunse în pofida încercărilor mele repetate de a o trage de limbă. A păstrat taina doar pentru sine, iar în clipele de singurătate, atât noaptea, cât şi ziua, stătea de vorbă cu ea însăşi despre această pasiune care-i subjugase inima, mintea şi trupul. Se lăsa pradă fanteziilor: era culcată la pieptul ei şi îi simţea îmbrăţişarea. În clasă, pe terenul de joacă sau pe culoarele ce despărţeau clasele, privirile lui Nadin o căutau cu înfrigurare pe Mademoiselle Lubna, ochii ei o urmăreau pas cu pas, vrând parcă s-o păstreze doar pentru ea. Când profesoara stătea de vorbă cu o colegă de-a ei sau cu o elevă dintr-o altă clasă, devenea nervoasă, iar dacă nu-i pomenea numele de mai multe ori în timpul lecţiei, înnebunea de-a binelea. Când era rostit de ea, părea mult mai frumos şi mai dulce. Credea că rostirea numelui ei în maniera aceea unică reprezenta o declarare deschisă a interesului special pe care i-l acorda. Îi atrăgeam atenţia din privire sau în şoaptă să se calmeze şi să se stăpânească, dar ea îmi cerea vădit tulburată să-mi văd de treaba mea şi să tac din gură.

Dar cea mai jalnică zi era aceea în care „Doamna Lubna“ lipsea. Chipul Nadinei devenea palid ca o floare ofilită şi evita pe toată lumea. Aceeaşi stare o cuprindea în zilele libere şi în vacanţe, dar cea mai cumplită tristeţe se ivea pe chipul ei în

ultima săptămână a anului şcolar.

Nadin a continuat să ţină doar pentru ea secretul şi a evitat să rămână cu mine între patru ochi, de teamă ca nu cumva să încerc s-o descos. Dar eu n-am părăsit-o. Dimpotrivă, m-am arătat cât s-a putut de răbdătoare, fiindcă îmi dădeam seama că moartea Rabiei îi sporise tulburarea şi neliniştea sau că – cine ştie – poate că trecea prin una dintre acele crize de care avea parte atunci când se accentua cruzimea tatălui sau se agrava nebunia mamei… Iar într-o dimineaţă m-am trezit că-mi întoarce spatele când intră în clasă şi se îndreaptă cu ghiozdanul spre ultima bancă. Din ziua aceea nu i-am mai putut urmări de aproape reacţiile şi emoţiile, dar mi-am concentrat atenţia asupra profesoarei. Observam cum privirile ei rătăceau, căutând-o pe Nadin care a insistat să stea singură în banca din fundul clasei, refuzând s-o împartă cu vreo altă colegă. Observam semnele confuze din privirile profesoarei care-mi stârneau curiozitatea şi nedumerirea şi încercam din când în când să-i atrag atenţia tuşind sau lăsând ghiozdanul greu să cadă, iar apoi o fulgeram cu privirea şi băgam de seamă că i se înroşeşte faţa şi îi fug ochii în altă parte. Asta până când a renunţat la orice prudenţă.

Noi urmăream cu atenţie o elevă care desena pe tablă harta Asiei, în vreme ce profesoara s-a rezemat de peretele din dreptul ultimei bănci, sfredelind-o pe Nadin cu privirea. Aceasta n-a ezitat să-i facă loc lângă ea şi, după ce s-a aşezat, s-a întâmplat ce s-a întâmplat.

Palma profesoarei s-a strecurat pe ceafa lui Nadin, apoi a alunecat pe spatele ei, plimbându-se în sus şi-n jos cu mângâieri delicate, înainte de a o cuprinde cu braţul pe după umeri şi a-i atinge, ca din întâmplare, sfârcurile. Simţurile lui Nadin au început să clocotească, sângele a pornit să-i alerge prin vene, provocându-i o stare de extaz care i-a făcut ochii să rătăcească în gol şi, pierzându-şi contactul cu realitatea, trupul ei a început să tremure de plăcere urmată de spaimă.

A cuprins-o brusc o senzaţie de primejdie, văzând în gestul profesoarei un semn de păcat. A încercat să dea un nume acestui

sentiment, dar n-a fost în stare. Dar în adâncul inimii şi-a dat seama că avea legătură cu sexul pe care nu-l încercase încă şi nu-l cunoştea decât din şuşotelile fetelor şi femeilor. Atunci s-a speriat şi mai tare, căci totul i s-a părut foarte straniu.

Seara, când a rămas singură, s-a întrebat de ce a venit în întâmpinarea avansurilor profesoarei şi i-a permis s-o pipăie. A simţit o aversiune faţă de propria reacţie şi a decis să nu-i mai permită aşa ceva. Întrebarea a revenit însă insistent, acompaniată de tot felul de gânduri. Pentru că a avut înţeleagă adevărul, s-a cercetat fără milă şi a recunoscut că se învârte după deget, încercând să-şi ascundă secretul faţă de ea însăşi. Un secret pe care nu l-a dorit niciodată şi la care n-a visat. Şi acum iat-o speriată să nu se lase furată de sentimente străine de ea şi să nu alunece spre lucrurile acestea nefireşti. „Poate că, atunci când a pipăit-o, profesoara a împrumutat mâinile unui bărbat sau poate că ea şi-a închipuit că sunt mâinile unui bărbat, ori – cine ştie? – poate că Mademoiselle Lubna este un bărbat travestit…“, îşi zicea Nadin în gând, căutând o justificare.

În mintea ei s-au amestecat numeroase ipoteze contradictorii pentru ca în cele din urmă să ia decizia de a întrerupe orice legătură cu profesoara-bărbat.

După aceea, Nadin s-a schimbat mult – a uitat experienţa şi a revenit la firea ei normală: a avut relaţii amoroase cu tineri de la Universitate şi a făcut sex cu camarazii de luptă care au convins-o că eliberarea femeii începe cu libertatea sexuală.

***

Gaşca noastră a început să se refacă în cartierul El-Molla din Beirut.

După câteva luni de la stabilirea familiei mele în Beirut, în cartierul nostru a închiriat un apartament şi familia lui Suad, iar la câteva străzi mai încolo locuia familia Azizei, în vreme ce la marginea cartierului vecin s-a instalat familia lui Nadin.

Tata m-a înscris la o şcoală publică de fete din cartierul central

Ras Beirut, aproape de Collège Protestant. De cele mai multe ori mă duceam la şcoală pe jos. O luam pe Suad de braţ şi porneam agale pălăvrăgind ori şuşotind cu doi-trei paşi în spatele Azizei care mergea alături de Nadin. De îndată ce treceam pe trotuarul de vizavi, unde se afla poarta Colegiului, Aziza îşi încetinea pasul şi începea să clipească repede, privind cu amărăciune la coafurile şi fustele scurte ale elevelor elegante, rătăcind cu mintea şi cu privirea până ce eu şi Nadin o trezeam la realitate, îndemnând-o să grăbească pasul ca să nu întârziem la şcoală. Atitudinea ei mă supăra adesea şi dezaprobam deprimarea aceea care făcea să-i atârne umerii şi-i provoca o tristeţe de cerşetoare în priviri; uneori o dojeneam cu înţelegere, alteori enervată, iar ea ridica ochii spre mine şi-mi arunca o uitătură în care se îngrămădea ura întregii lumi. Nu se termina bine trotuarul şcolii fetelor elegante şi la sensul giratoriu, cotind pe strada care ducea la şcoala noastră, ne trezeam cu Aziza oprindu-se din nou pentru a se holba la pantofii ei vechi şi aplecându-se pentru a şterge cu palma praful de pe ei, în timp ce mormăia fără noimă: „Nu-i drept… Lumea asta nu-i dreaptă… Unii cu caimacul şi alţii cu catranul…“.

Tristeţea Azizei mă înfuria şi-mi displăcea deprimarea ei, dar comportarea ei de la dugheana unde mergeam în pauza de prânz mă scotea de-a binelea din sărite. Ne întâlneam acolo uneori cu fete de la Colegiu şi mă trezeam cu ea înghiontindu-mă în şold şi şoptindu-mi cu glasul aproape stins: „Uite ce parfum nemaipomenit are asta!… Un săpun pe care nu visez să-l am în vecii vecilor…“. Şi-şi mişca vârful nasului adulmecând până ce o călcam pe picior şi-i ceream să înceteze. Atunci se dădea înapoi câţiva paşi. Întotdeauna se dădea înapoi, făcându-le loc să ajungă la vânzător înaintea noastră. „Păi ce crezi tu? Ele sunt fete de neam… Cine sunt eu şi cine sunt ele?… Trebuie să ne vedem lungul nasului… să le arătăm respectul cuvenit…“, protesta ea.

Cu toate că o iubeam mult pe Aziza, relaţiile dintre noi erau mai puţin intime decât cele pe care le avem cu Suad. Petreceam destul de mult timp în compania ei, ne destăinuiam una alteia în

unele privinţe, însă n-am divulgat în întregime decât lui Suad secretele despre aventurile mele amoroase.

Ne întâlneam din când în când toate trei în casa uneia dintre noi ca să rezolvăm problemele de matematică, la care Suad se pricepea cel mai bine. Pentru Aziza ele au continuat să rămână imposibile şi inutile, fără nici o noimă. O tachinam zicându-i că nimic n-o interesează în viaţă în afară de iubirea sortită şi că această iluzie o s-o împingă la pierderea raţiunii şi odată cu aceasta şi la pierderea şansei de a cunoaşte adevărata iubire. În punctul acesta discuţia începea să se aprindă. Aziza îşi pierdea cumpătul şi protesta în gura mare, acuzându-mă că eu aş trăda spiritul; îmi amintea revoltată de destrăbălarea lui Omar ibn abi Rabi'a şi pretindea că eu m-aş număra printre adepţii lui, că sunt la fel de neruşinată şi de aceea voi avea parte de focul Iadului. Râdeam de ea şi aduceam vorba cu ironie de virginitatea ei şi de iubirea platonică a lui Jamil, nesfiindu-mă să-l bănuiesc că era impotent precum Qays Nebunul, şi atunci sărea în sus luând apărarea „iubiţilor" ei, după cum îi numea. Îmi ziceam în sinea mea că Aziza n-o să crească niciodată. Mi-aduc aminte de o discuţie anterioară pe acelaşi subiect. Naivitatea ei mi s-a părut atunci revoltătoare şi i-am zis furioasă:

— Se poate, Aziza? Ţi se pare verosimil ca Layla şi Busayna să nu se fi culcat cu Qays şi Jamil? După părerea mea, totul este o plăsmuire. Sigur că ejaculau în ele în fiecare noapte... Altfel cum ar fi putut să dureze şi să erupă această dragoste, dacă n-ar fi avut şi trupul partea lui de plăcere?

— Dar ce înseamnă „ejaculau"? m-a întrebat ea nedumerită.

Cât de mult s-a schimbat Aziza! În cele din urmă s-a revoltat împotriva naivităţii sau poate a spaimei ei şi astăzi cunoaşte toate expresiile din vocabularul sexual.

„Dar eu? Eu nu m-am schimbat?", mă întreb, amintindu-mi cum am evoluat după ce ne-am mutat la Beirut.

M-am revoltat în primul rând împotriva vălului. Am renunţat la el, în pofida voinţei mamei, şi i-am îngăduit şi trupului meu să

se revolte împreună cu mine şi să se îmbrace cu cele mai frumoase veşminte, astfel încât să fiu mândră de el. M-am arătat foarte mulţumită de eşarfa pe care tata a cumpărat-o special pentru mine şi mi-a întins-o, zicându-mi:

— Ştii, fata mea, eu îmi iubesc foarte mult patria şi de aceea te rog să porţi eşarfa asta pe care este brodat cedrul libanez…

Apoi mi-a înfăşurat-o cu mâna lui în jurul capului, zâmbind încântat.

Dar n-am mai suportat nici această eşarfă, aşa că de îndată ce ieşeam din casă şi trăgeam uşa în spatele meu, o scoteam de pe cap şi-o aşezam frumuşel în ghiozdan, pieptănându-mi părul după moda *chignon*[17] din vremea aceea. În cele din urmă am renunţat şi la ea.

Şi nu m-am limitat doar la asta. Dorinţa de libertate şi de emancipare îmi alerga prin toate venele, îndemnându-mă la rebeliunea totală. În vremea aceea Beirutul trăia o stare de fervoare ideologică şi culturală care s-a resimţit şi în comportamentul social general. Am cutezat s-o înfrunt pe mama şi, în ziua când i-am spus că eu sunt liberă şi că nu voi mai putea purta eşarfa indiferent de ceea ce vor zice ea şi tata, a urlat la mine turbată:

— Liberă? Liberă în arabă înseamnă stricată… târfă…

Apoi m-a apucat de păr când dădeam să ies pe uşă şi l-a chemat pe tata, care după ce s-a uitat la mine a zâmbit şi a zis încurcat:

— Tu, Nahla, chiar vrei să renunţi la eşarfă?

— Da, tată! Bineînţeles!… i-am răspuns eu vădit agitată.

— Bine, atunci fă cum vrei tu…, a spus el, împăcându-se cu gândul.

Dar eu nu m-am mulţumit doar cu atât. Am aruncat eşarfa şi m-am îmbrăcat cu minijup. Zăboveam îndelung în faţa oglinzii, încântată de frumuseţea şi de şarmul meu, şi mă vedeam mergând pe stradă, vrăjind privirile şi răpind inimile, şi-i şopteam imaginii mele din oglindă: „Sunt liberă… liberă… liberă…“.

1. Noaptea de 26/27 din luna Ramadan când, după tradiţie, profetul Muhammad ar fi avut prima revelaţie. Conform credinţelor populare musulmane, în această noapte se pot pogorî asupra credincioşilor care stau de veghe binecuvântările lui Allah şi li se pot îndeplini dorinţele. Sura 97 este dedicată acestei nopţi şi minunilor ei.
2. Prescurtare formulei *B-ismi (A)llahi ar-Rahmani ar-Rahimi* („În numele lui Allah cel milostiv şi îndurător“), rostită foarte des de către musulmani, îndeosebi la începerea unei activităţi.
3. Soţiile şi descendenţii Profetului Muhammad.
4 Ziua a zecea din luna *muharram*, prima lună a anului musulman. Această zi are mai multe semnificaţii religioase, cea mai însemnată dintre ele fiind celebrarea martiriului lui El-Husayn, cel de-al doilea fiu al califului Ali (656-661) şi al Fatimei, fiica profetului Muhammad. Toate sectele şiite îl venerează ca sfânt şi martir, unele dintre ele în cadrul unor ritualuri de autoflagelare care au loc în această zi din fiecare an, întrucât în această zi din anul 61 h. (10 octombrie 680 d.Ch.) el a fost ucis în luptele cu uzurpatorii Omeyyazi.
5. Versetul 5 din sura El-Fatiha („Liminara“).
6. Cântăreţi egipteni de la mijlocul secolului XX.
7. Zayn al-Abidin (659-713), descendent al lui Ali şi unul din „urmaşii“ companionilor Profetului Muhammad (al treilea imam al sectei şiite).
8. Preparat culinar specific zonei de Est a lumii arabe din *burghul*, carne şi mirodenii.
9. Ca termen comun, *shaykh* (intrat într-o serie de limbi europene cu formele *şeih*, *şeic*) înseamnă „bătrân“. Folosit ca titlu, a fost aplicat mai întâi căpeteniilor, apoi unor personalităţi cu merite deosebite în apărarea Islamului. Ulterior a ajuns să fie folosit în lumea musulmană ca titlu de curtoazie pentru persoane care nu deţineau în mod obligatoriu funcţii religioase, dar care aveau o anumită pregătire în domeniu şi se bucurau de un oarecare prestigiu.
10. Căsătoria de plăcere este o căsătorie temporară încheiată printr-un contract şi este practicată de unele secte şiite cu scopul declarat de a-i feri pe credincioşii musulmani de adulter.
11. „Şcoală organizată“ pe lângă o moschee, în care se memorează Coranul şi se însuşesc scrisul, cititul şi rudimentele aritmeticii.
12. Abu Nuwas (757-814) este unul din cei mai mari poeţi arabi clasici din perioada abbasidă, vestit îndeosebi pentru poemele bahice şi cinegetice.
13. Omar ibn abi Rabi‘a (644-711), poet erotic foarte îndrăzneţ din perioada omeyyadă.
14. Abu Firas al-Hamdani (932-968), poet de seamă din epoca abbasidă, autor de poeme erotice şi tradiţionale.

15. Abu el-Tayyib el-Mutanabbi (915-965), unul din cei mai mari poeţi arabi, autor de poeme filosofice, descrieri de luptă şi poeme tradiţionale.
16. *Banu Uzra*, trib din nordul Peninsulei Arabe, în Hijaz, cunoscut pentru scriitorii de poezie erotică pe linia iubirii platonice.
17. Coc, conci (în fr. în orig. arab).

5

La mijlocul coridorului care ducea la camera mea, m-am trezit vorbindu-mi singură cu uimire şi bucurie: „Eu iubesc! Iubesc!“, îi strigam sufletului meu. Rătăcirea din ochii mei i-a atras atenţia mamei, care m-a întrebat după ce şi-a terminat rugăciunea, în vreme ce-şi freca palmele:

— Ce-i cu tine astăzi, Nahla? Parcă nu eşti în apele tale…

Nu i-am răspuns.

Glasul lui minunat, fermecător continua să-mi răsune în urechi, iar peste trupul meu s-au abătut adieri fierbinţi. Am simţit că textul şi melodia cântecului „Pe cât e dorul“ interpretat de Abd el-Halim Hafiz şi fredonat de către el încetişor au fost compuse anume pentru mine.

Când ni s-au întâlnit ochii, nu şi i-a mai desprins de-ai mei. Şi acum continuă să facă la fel atunci când mă doreşte insistent: mă priveşte îndelung şi simt cum preaplinul dorinţei sale se prelinge din ochii lui în ochii mei. Am băgat de seamă că şi trupul lui devine un lac ce se revarsă peste maluri din pricina dorinţei năvalnice. La el este un sentiment spontan şi complex care-i schimbă glasul, accentul şi mişcările trupului, făcând să-i tremure şi mai tare mâinile, semn că e tulburat.

Cea dintâi poezie de dragoste pe care am scris-o pentru el i-am arătat-o în ziua de după prima noastră împlinire. După ce a citit-o, s-a amuzat şi mi-a zis:

— Gata, s-a terminat! Te-am răpus!…

— Nu, ia-o doar ca o dovadă a admiraţiei şi uită conţinutul ei…, i-am răspuns.

— Cum aş putea să uit conţinutul? a încercat el să protesteze. Nu, nu, nu! Nu se poate… Ai spus ce-ai spus şi eşti răpusă… ai făgăduit.

I-am scris în continuare mai multe poezii. I le dădeam, lăsându-l să le citească singur. Îmi aduc aminte că una am dedicat-o mădularului său…

— Ce vrei să zici cu vorbele astea? m-a întrebat el după ce a citit-o atent. Eşti atât de diferită de celelalte femei.

Odată i-am zis lui Suad în glumă:

— Să ştii că în camera mea se află mai multe lucruri incriminatorii… Închipuie-ţi că mor mâine şi o să dea copiii de ele… Am acolo nişte chiloţi de-ai lui pe care i-am furat, sunt însemnările mele…

În ziua când ne-am cunoscut, în mijlocul vacarmului stârnit de râsete şi de muzică, m-am aplecat spre Suad care stătea lângă mine şi i-am şoptit la ureche că dacă o să mă iubească, cred că o să mor din pasiune pentru el. Suad a zâmbit cu toată faţa ei plină de viaţă în vremea aceea. I-am mai spus că par că îl cunosc de sute de ani… că glasul lui mi-a stăruit tot timpul în urechi, izvorând mai degrabă din memoria mea decât din gura lui. Când l-am cunoscut la ziua de naştere a Azizei, unde ajunsese fiind coleg de şcoală cu fratele ei, El-Hamim, era îmbrăcat într-o cămaşă largă şi lungă, cu mânecile suflecate până deasupra coatelor subţiri, cu nasturii deschişi, peste un tricou alb care-i cădea lejer peste trupul subţiratic şi cu abdomenul plat.

Asta se întâmpla înainte de încheierea ultimul an de liceu, în 1973, după ce Aziza abandonase studiile, pregătindu-se să se mărite, în vreme ce eu, Suad, Nadin şi Hoda ne pregăteam pentru examenele finale.

În mod ciudat, ochii mei nu s-au mai dezlipit nici o clipă de ochii lui. Nu ştiu ce mi-a venit în cap că mi-am deschis şi doi din nasturii de sus ai bluzei când s-a aşezat aproape de mine. Probabil pentru a-i atrage atenţia la sânii mei de a căror rotunjime ispititoare eram foarte mândră. Şi încântarea mea sporea de fiecare dată când îl observam trăgând cu coada ochiului la ceea ce putea zări din ei.

Când a intrat în vorbă cu mine, conversaţia noastră s-a

transformat într-un torent învolburat, nestăvilit. Aş fi vrut ca timpul să se oprească în loc, cu el stând lângă mine, vorbindu-mi în primul rând cu ochii, înaintea glasului. Când s-a aşezat lângă Nadin, mi-am dat seama că-i voi putea vedea tot timpul profilul, când se întorcea şi stătea de vorbă cu ea. Dar din când în când mă fixa pe mine şi atunci aveam senzaţia că muzica privirilor sale alunecă peste trupul meu până la călcâie, în timp ce ochii mi se plimbau lent pe chipul lui. În ziua aceea m-am simţit ca o pasăre fără aripi, dar mi-am zis în sinea mea că atunci când iubirea lui mi le va dărui, voi zbura cu ele în înălţimi şi nimic nu le va mai putea smulge trupului meu.

Când am părăsit casa Azizei, am mers alături de Suad cu mâinile împreunate pe piept, ca şi cum aş fi ţinut în braţe sentimentele mele strânse într-un buchet, asemenea florilor dintr-o grădină dragă, şi am turuit tot drumul despre el. A venit apoi zilnic la mine la şcoală, aşteptându-mă în faţa porţii să mă conducă pe jos până acasă. Am început să ne întâlnim la cafeneaua Chez Paul din cartierul El-Roşa – cafeneaua aceea care mă făcea să simt un nod în gât de fiecare dată când treceam prin locul din care s-a mutat nu după multă vreme. În ea ne-am declarat dragostea şi i-am spus cu hotărâre: „Te iubesc! Te iubesc!“.

La prima întâlnire din cafenea, l-am întrebat:

— Tu de unde eşti, Hani?

— De la munte, mi-a răspuns el scurt. Dar tu?

— Eu sunt din Sud, dintr-o familie musulmană foarte credincioasă. Şi tu?...

— Eu provin dintr-o familie creştină, şi cu rude fanatice, şi cu rude de stânga.

— Serios?

— Foarte serios...

— Orice-ai fi, tu eşti cel mai drăguţ... Cel mai frumos tânăr pe care l-am văzut în viaţa mea. Mai frumos decât toţi actorii care-mi plac la nebunie... Mai frumos decât Al Pacino şi decât Alain Delon... Mai frumos şi decât Abd el-Halim Hafiz, Ruşdi Abaza şi

Clint Eastwood… Decât toţi… toţi la un loc…

A râs cu poftă când i-am spus vorbele astea şi mi-a răspuns printre hohote:

— N-oi fi atât de frumos, dar maimuţa este gazelă în ochii mamei sale…

Suad, ale cărei sentimente nu se sfiau să se exprime atunci, mi-a spus că aceasta este dragostea pasională.

— Iubirea este năvalnică şi cumplită, Nahla…, a adăugat ea. Când iubim cu adevărat, ne cuprinde un fel de nebunie trecătoare care se liniştеşte însă după o vreme. Dar să ştii că există un moment când pasiunea izbucneşte ca un vulcan provocând adevărate cutremure. Însă din pricina pasiunii noastre dezlănţuite, noi nici nu le simţim. Aş zice mai degrabă că noi suntem cutremurul dezlănţuit şi nu ne dăm seama de ravagiile produse în noi decât după ce a încetat.

— Sunt convinsă că iubirea pentru Hani va fi sursa tuturor cutremurelor, o zonă seismică ale cărei replici nu vor înceta niciodată, aşa că nici eu nu voi mai avea parte de linişte…

Am revenit după mulţi ani la această idee şi i-am spus lui Suad:

— Iubirea pentru Hani m-a învăţat că ea nu se sfârşeşte niciodată şi că fiecare dintre noi îşi dă seama în adâncul inimii sale că nu se regăseşte pe sine decât împreună cu o anumită persoană.

***

Am lăsat drumul asfaltat departe în urmă şi am coborât spre valea cu pădure deasă. Puţinii nori se jucau cu soarele şi cu lumina, deplasând din loc în loc petele de umbră, în vreme ce peste vârfurile copacilor tremura o boare uşoară.

Era în toamna anului 1974, când am lipsit de la cursuri şi am pornit în sus pe drumul de munte cu maşina unui prieten ca să-mi arate satul lui. Ne-am oprit faţă în faţă sub un cireş înalt, în jurul căruia, prin tufişuri, ciripeau fericite parcă de popasul lor o

mulţime de păsări. Dorinţa i-a răpit trăsăturile şi culoarea, doar buza de jos păstrându-şi nuanţa roz închis. Privirile lui semănau izbitor cu cele ale lui Abd al-Halim Hafiz din filmele de dragoste. De altfel, Hani semăna cu el şi la întunericul dens din ochi, la tenul luminos şi palid de îndrăgostit şi la mersul uşor care sugera modestia şi tristeţea, doar că figura lui Hani era mult mai sculptată, aspectul faraonic conferindu-i un farmec aparte. Poate că la început am fost vrăjită şi de glasul lui, foarte asemănător cu cel al lui Abd el-Halim Hafiz, dulce şi delicat, dar acut şi mândru. În vocea lui se topeau toate sentimentele, chiar şi cele mai neînduplecate, şi ea mă transporta întotdeauna într-o lume în care sufletele oamenilor erau plămădite din iubire, o lume lipsită de orice înfruntări, în care nu exista decât dorinţa iubirii cu chinurile ei – o dorinţă fierbinte, plină de durere şi de blândeţe.

Când s-a apropiat de mine şi ni s-au întâlnit răsuflările calde, am observat cum pieptul lui se înălţa şi cobora precipitat. Faţa mi s-a înroşit înainte ca el să mă sărute pentru prima oară. Apoi m-am îndepărtat de el temătoare şi provocatoare, urcând în direcţia şoselei, în vreme ce el alerga după mine.

— Dacă ai curaj, încearcă să mă ajungi din urmă şi să mă prinzi…, l-am incitat eu printre hohote zglobii.

Şi n-am apucat să termin bine, că m-am trezit cu el prinzându-mă de păr şi sprijinindu-mă să nu cad pe spate. M-a luat în braţe şi mi-a dus mâinile la piept, sărutându-mă pe gât înainte să-mi întoarcă faţa spre el şi să ne topim într-un sărut prelung, al cărui gustul îl simt şi astăzi pe limbă. După plimbarea aceea, de fiecare dată când mă conducea acasă după cursurile de la Universitate, se oprea în faţa porţii noastre şi mă săruta printre barele ei de metal, apropiindu-mi faţa de el în vreme ce râdea.

***

Am mers îndelung prin ploaie amândoi sub o umbrelă, ţinându-ne de umeri şi îndreptându-ne spune cămăruţa lui pe care o închiriase împreună cu nişte colegi în vremea studenţiei.

În cămăruţa aceea s-a petrecut prima noastră întâlnire trupească.

Plouase atât de tare tot drumul încât am început să tremur din pricina frigului neaşteptat de la sfârşitul acelei toamne şi a veşmintelor ude, ce se lipeau de piele.

Mi-a dat pijamaua lui să mă îmbrac până ce mi se usucă hainele, apoi s-a întors cu spatele la mine, uitându-se la picăturile de ploaie ce se prelingeau pe geam, în vreme ce îngâna refrenul cântecului lui Abd el-Wahhab, „Eu îl iubesc oricum ar fi şi orice-ar zice lumea despre el“. Aş fi vrut să se întoarcă spre mine ca să mă vadă goală şi să-l stârnesc, dar n-a făcut-o.

Foamea ne-a dispărut de îndată ce ne-am aşezat la mica măsuţa rotundă ca să ne mâncăm hamburgerii pe care-i cumpăraserăm de la un bistrou din apropiere. Ochii noştri s-au plimbat îndelung, fiecare cercetându-l pe celălalt, înainte ca el să-şi coboare privirea în faţa mea şi să-mi cuprindă mâinile. Am rămas un răstimp aşa, unul dinaintea celuilalt, fără să scoatem un cuvânt.

Când m-a cuprins în braţe cu un zâmbet abia mijind în colţul buzelor, am simţit că mă pierd cu firea, cu toate că mă mai strânsese la piept şi mai înainte. Nu ştiu cât timp a durat îmbrăţişarea aceea. Nu-mi dau seama – a fost o secundă, un minut, o oră sau o viaţă? Nici locul nu-l recunoşteam şi nu mai ştiam bine unde mă aflu.

Îmbrăţişarea lui a fost delicată, aşa cum a rămas întotdeauna. Nu m-a strâns cu putere, aşa cum sunt tentaţi să facă de obicei bărbaţii, iar focul din pieptul lui n-a fost mistuitor, ci mai degrabă aducea cu o adiere călduţă, îmbietoare.

Înainte de a mă săruta, buzele lui au tremurat mai mult. A închis ochii din care scăpărau priviri senzuale şi a scos un suspin adânc, aşa cum făcea de fiecare dată când ne întâlneam: oprindu-se la o oarecare distanţă de mine, închidea ochii şi suspina o dată din adâncul sufletului. De data aceasta, când m-a sărutat am simţit că aspir aerul întregii lumi şi că inhalez fierbinţeala dorită de toţi cei care suferă de frig pe acest pământ. Torentul clocotitor

din trupul meu m-a făcut să simt că transpir şi sub piele, nu doar la suprafaţa ei, îndeosebi în clipa când mi-a pus mâna pe şold şi m-a condus către patul în care m-am simţit deodată mult mai relaxată.

La început a stat întins pe burtă alături de mine, sprijinindu-se în coate. Apoi a deschis nasturii pijamalei pe care o îmbrăcasem şi mi-a sărutat sânii fără să-mi dau sutienul jos. Înainte de sex, mi-a dat două sărutări pe pântece.

M-a udat fără să pătrundă în mine, fiindcă n-a vrut să mă defloreze; voia să mă protejeze, după cum mi-a spus. M-am mirat de atitudinea lui şi mi-am zis în sinea mea, zâmbind: „În orice caz, asta-i virginitatea… Dar virginitatea este numai o membrană neînsemnată care doare când este ruptă şi nu are nici o legătură cu orgasmul…“.

De fiecare dată când s-a culcat cu mine şi am făcut dragoste după aceea, am avut impresia nu că pierd virginitatea, ci mai degrabă ca mi-o redobândesc. Orgasmul se producea înlăuntrul trupurilor noastre care prin intermediul lui au ajuns să se cunoască unul pe celălalt şi să ajungă la extaz.

Aşa mi-am cunoscut trupul şi am reuşit să fac ceea ce doream fără teamă şi fără timiditate, trupul meu pe care-l aşteptam cu nerăbdare să crească în vremea copilăriei şi-l urmăream cu o dorinţă nemăsurată cum se dezvoltă. N-am avut nici o clipă senzaţia că l-aş fi umilit făcând amor cu Hani, după cum n-am avut această impresie nici atunci când soţul meu făcea sex cu mine, chiar dacă mi se părea că trupul lui este umilit, respingător, neînsemnat şi mai lipsit de vigoare decât al meu. Dar nu l-am urât pe Selim niciodată şi nu l-am socotit un intrus sau un invadator, căci el nu avea din ceea ce ar trebui să aibă un adevărat luptător decât veşmântul unei false masculinităţi.

***

Am visat să ne căsătorim, aşa cum au făcut mulţi musulmani şi creştini înainte de izbucnirea războiului, şi să-mi împlinesc

dorinţele la fel ca ei, dar a explodat conflictul şi s-a dat totul peste cap.

Ciocnirile s-au înteţit şi Hani s-a mutat în Beirutul de Est de frica masacrelor confesionale. Baricadele deveneau din ce în ce mai înalte şi mai dese, iar contactele între diferitele zone ale oraşului erau din ce în ce mai dificile. Aşteptam cu nerăbdare să ne întâlnim de fiecare dată când se anunţa un armistiţiu între părţile implicate în conflict şi se deschidea circulaţia între diferitele cartiere ale oraşului.

Când a aflat de relaţia noastră, fratele meu a întors lumea pe dos. Nu mă temeam decât de el. Era arţăgos din fire, în pofida şarmului său, şi înfumurat peste măsură din pricină că mai multe prietene de-ale mele, printre care şi Aziza, s-au îndrăgostit de el. Dacă apărea pentru masa de prânz, luam toţi loc în jurul lui şi nimeni nu cuteza să pună o îmbucătură în gură decât după ce termina el de mâncat. Cu toate astea, mi-am luat inima în dinţi şi l-am înfruntat... A încercat să mă lovească... În ziua aceea, l-am văzut pe tata plângând amarnic de mila mea, în vreme ce mama a ridicat din umeri şi a bombănit:

— Aşa sunt bărbaţii... Dacă lumea află că cineva şi-a lovit sora fără ca ea să ridice glasul şi să se apere, asta îi ridică statutul şi se spune despre ea că este o fată cuminte şi bună...

Fratele meu n-a înţeles pasiunea mea pentru Hani, nici cum s-au putut deschide florile sentimentelor şi dorinţei pentru el. Pe lângă fanatismul lui religios, el socotea că eu n-am dreptul să fiu o femeie cu un trup care doreşte şi o inimă care iubeşte, de vreme ce sunt sora lui şi reprezint onoarea lui.

După părerea mamei şi a mătuşii, el era de acum capul familiei şi bărbatul casei, cu toate că relaţiile lui sexuale se limitau la prostituatele în a căror companie se simţea cel mai bine, deoarece descoperise orgasmul cu una dintre ele.

Când a ajuns la maturitate, mirosul lui în nările mele s-a schimbat. În casă a apărut un iz de masculinitate pe care nu-l simţisem la tatăl meu, de la care îmi venea mai ales parfumul

paternităţii. După ce Jawad a devenit matur, mama a întins de mai multe ori salteaua lui la soare ca să se usuce. Aceasta era udă din pricină că el urina în pat de fiecare dată când avea poluţie, neputând să se controleze. Mama n-a simţit dezgust faţă de el decât în ziua când, intrând întâmplător peste el în baie, a dat cu ochii de claia de păr crescută în jurul penisului său – dovadă a maturizării. A ieşit din baie consternată, trântind uşa în urma ei, de parcă s-ar fi abătut peste ea nori negri şi deşi, ameninţători. Mi s-a părut ciudat să aud ce i-a spus mama în ziua aceea mătuşii, pentru că amândouă îl socoteau bărbatul casei:

— Nu ştiu, Ruqiya, ce m-a împins să deschid uşa de la baie, să dau peste el dezbrăcat şi să văd ce mult păr i-a crescut… Mi s-a făcut scârbă, căci mi-am dat seama că el a devenit într-adevăr al doilea bărbat în casă, după ce până mai ieri fusese un copil, piuind pe lângă mine ca un pui pe lângă cloşcă.

Apoi, mama s-a grăbit să pulverizez prin casă un parfum ieftin, cumpărat de la dugheana din vecini, care mi-a făcut greaţă. Asta s-a întâmplat înainte ca el să se mute pe strada El-Mutanabbi din centrul oraşului, când nu izbucnise încă războiul civil, încurajat fiind de un prieten care frecventa prostituatele din împrejurimi.

S-a oprit la jumătatea acestei străzi, s-a tot foit pe acolo citind numele prostituatelor, fără să ştie prea bine ce trebuie să facă. Dar la un moment dat i-a atras atenţia un şir lung de bărbaţi de toate neamurile şi vârstele, aşteptând să le vină rândul să intre la o prostituată numită Qut el-Qulub[1]. S-a aşezat şi el la coadă şi l-a întrebat pe bărbatul din faţa lui de ce este şirul acela de bărbaţi atât de lung.

— Se spune că asta ar fi o adevărată artistă şi de aia este atât de căutată… Ştie să se mişte şi îi satisface pe bărbaţi mai bine decât oricare alta… Are un stil aparte, pe care nu-l mai are alta aici în piaţa asta…, i-a explicat bărbatul.

Jawad a clătinat din cap nedumerit şi şi-a făcut fel de fel de gânduri până când i-a venit rândul.

Camera ei semăna cu un cabinet medical; era împărţită în

două compartimente – unul în care îl primea pe client şi în care îşi practica meseria şi celălalt în care stăteau pe scaune bărbaţii la rând. Între cele două compartimente era uşa unei chichineţe unde îşi făcea ea duş după ce termina cu clientul.

Când a intrat în încăperea ei, Qut el-Qulub a început să-şi mişte şoldurile cu artă, ca şi când cineva ascuns sub ea o manevra să facă mişcările astea. A rămas în picioare uluit, holbându-se tremurând la fundul ei mare, ca şi cum ar fi descoperit o lume nouă şi misterioasă ale cărei dimensiuni îi erau necunoscute. Ea a întors capul, s-a uitat la el şi, dând-şi seama de impasul în care se afla, a încercat să-l liniştească:

— De ce stai în picioare, fiule? Hai, vino! Apropie-te, nu-ţi fie teamă!

Dar el a rămas locului. Atunci ea s-a ridicat în picioare, s-a îndreptat către el şi l-a luat de mână. I-a cerut să-şi dea pantalonii jos şi să se aşeze deasupra ei, fără frică, după ce ea s-a întins şi a început să-şi zgâlţâie fundul. Şi n-a mai uitat după aceea niciodată lucrul esenţial pe care i l-a spus ea: să nu se grăbească să ejaculeze, căci femeile cu care va face sex o să râdă de el şi o să se îndoiască de virilitatea lui. Urmându-i sfaturile, a penetrat-o, descoperind plăcerea orgasmului împreună cu ea – o plăcere uimitoare, depăşind tot ceea ce simţise el până atunci masturbându-se, care l-a făcut ca din clipa aceea să devină un client permanent în bazarul prostituatelor.

***

Jawad mi-a interzis să mai părăsesc casa şi să mai merg la Universitate, cu toate că în discuţiile politice el vorbeşte despre laicism, despre necesitatea eliminării oricărei manifestări confesionale şi despre alte idei mari din care n-a înţeles mai nimic.

La început, n-am dat mare atenţie vorbelor fratelui meu la care ţineam chiar dacă îmi provocase în repetate rânduri fel de fel de necazuri. Eram convinsă că are o dragoste deosebită pentru

mine. Mi-aduc aminte cum odată, după ce a încercat să mă lovească, a izbucnit în lacrimi şi m-a îmbrăţişat.

I-am dat numaidecât telefon a lui Hani şi i-am propus să ne vedem la o cafenea de pe bulevardul El Hamra. I-am cerut să ia o hotărâre cât mai repede cu putinţă dacă mă iubeşte cu adevărat şi am convenit asupra modalităţii de a-mi cere mâna.

N-am crezut că familia mea s-ar putea împotrivi, mai ales după ce el a stat de vorbă cu Jawad. Contam pe faptul că eram răsfăţata tuturor, căci îmi arătau o dragoste deosebită, îmi elogiau frumuseţea şi inteligenţa şi îi auzeam rugându-se şi urându-mi să am noroc. Eram convinsă că tata se va împotrivi mamei şi fratelui meu, mai ales că el simţise pe pielea lui ce înseamnă să nu fii fericit în dragoste. Dar tata s-a dovedit a fi veriga cea mai slabă din familie şi asta probabil tocmai din pricina faptului că era atât de elegant, civilizat şi uman. Dacă la început a acceptat căsătoria cu Hani, ba chiar s-a arătat entuziasmat de alegerea mea, fratele meu i s-a împotrivit şi l-a umilit, obligându-l să bată în retragere şi să se izoleze înfrânt în camera lui, cu lacrimi în ochi. Am rămas stupefiată când i-am văzut împotrivindu-se căsătoriei mele cu Hani. Am avut impresia că ochii lor erau goi, lipsiţi de orice sentimente: ochii albaştri ai mamei mi s-au părut negri, iar cei ai fratelui meu falşi, plini de minciună. Toate trăsăturile lor mi s-au părut schimbate. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă să-i înduplec să-l accepte pe Hani, după cum m-am străduit să-l convingă şi pe el că relaţia noastră nu trebuie să se termine.

Am simţit că sunt asediată şi neputincioasă când mi-au interzis să mai ies din casă. Eram descumpănită, căci m-am trezit în faţa unui zid care îmi împiedica orice posibilitate de mişcare. M-am frământat îndelung cum aş putea să fug de-acasă pentru a mă întâlni cu Hani, pentru a mă căsători cu Hani în secret sau pentru a face orice altceva ca să-i pun în faţa faptului împlinit. Dar cel mai tare m-a surprins Hani când m-am întâlnit cu el în răstimpul unui armistiţiu într-o cafenea de pe El-Hamra.

— M-am gândit bine, Nahla…, a deschis el discuţia. Cum ne-am putea căsători câtă vreme eu sunt student, tata vinde zarzavaturi

cu cotiga, iar surorile mele au nevoie de mine ca să-şi poată continua şcoala?... Trebuie să aşteptăm până când îmi termin studiile... Aş vrea să accepţi şi tu să aşteptăm până când termin facultatea şi să ne găsim amândoi de lucru...

Hani nu a vrut să fug împreună cu el, nici să mă defloreze, în ciuda tentativelor mele în ziua când ne-am întâlnit în casa unui prieten din El-Aşrafiyeh, după ce m-am aventurat să ajung până acolo sfidând toate pericolele. N-a vrut să-mi provoace nici un rău, după cum a încercat să se justifice.

— Ce să-ţi spun, Nahla? Ameninţarea planează asupra amândurora. Fratele tău este nebun, familia ta este răzbunătoare... În zilele astea căcăcioase, omul poate muri în orice clipă, nu valorează doi bani. Pot să ne omoare oricând pe amândoi..., a conchis el atunci.

***

— Schimbă-ţi veşmintele şi intră în salon! mi-a poruncit mama pe un ton hotărât, nelăsând loc de replică. Era ziua în care a venit să-mi ceară mâna Selim, viitorul meu soţ.

Vorbele lui Hani, care-mi stăruiau în urechi, m-au împins să intru în dormitor ca să mă pregătesc pentru întâlnirea cu viitorul soţ, dar toată viaţa mea am purtat în suflet un sentiment de reproş şi de regret pentru că n-am fost în stare să-mi apăr iubirea şi să-l aştept. Am fost tentată în ziua aceea să aleg cele mai urâte veşminte pe care le aveam în şifonier.

În mijlocul salonului m-a întâmpinat un bărbat foarte elegant de patruzeci de ani, mai mare decât mine cu aproape douăzeci de ani. După înfăţişarea lui mi-am dat seama că provine dintr-o familie înstărită. Mi-a atras atenţia parfumului lui Habit Rouge care-mi plăcea foarte tare. Eram pasionată de parfumuri şi mă pricepeam de minune să le deosebesc. Ochii mamei şi cei ai surorii viitorului mire mă sfredeleau ca şi când ar fi fost gata să mă devoreze.

După ce-au ieşit, mama a da buzna în camera mea şi a ridicat

mâinile către cer, mulţumindu-i Celui de sus:

— Allah te-a binecuvântat, fata mea! Ţi s-au deschis porţile cerului şi Noaptea Predestinată s-a coborât peste tine ca să te ceară în căsătorie un bărbat ca acesta… avocat renumit… A trăit în Africa vreme îndelungată şi a adunat toţi banii din lume… Şi ce pământuri are! Allah este binevoitor şi darnic! Puţini bărbaţi se pot lăuda cu faima lui… Şi nu se iveşte oricând altul ca el… Îţi mulţumesc, Doamne! Slavă şi mulţumire Ţie!

Totul s-a petrecut rapid, dar simţeam că mi se strânge inima şi am pregătit patul acoperindu-l cu o cuvertură aleasă şi împodobindu-l pentru „noaptea intrării“[2]. Visul meu fusese să împart perna cu Hani şi să mă culc lângă el în această noapte. Visul acesta mă preocupa chiar mai mult decât gândul de a face sex cu el.

În noaptea aceea – prima noapte a nunţii – când m-a dezvirginat, m-a cuprins un sentiment de milă pentru el, simţind că nu lui i-am dăruit trupul. Eram complet despărţită de trupul meu şi mi se părea că trupul pe care-l călărea el era al unei alte femei. Ceea ce îmi promisesem eu în legătură cu o penetrare plăcută s-a preschimbat într-un chin. M-a surprins şi mi-a stârnit mirarea faptul că de îndată ce-am intrat în cameră, s-a dezbrăcat şi a alergat înaintea mea în pat, acoperindu-şi trupul cu cearşaful care părea înălţat la mijloc, semănând cu vârful unui cort. În realitate, sub cearşaf era pumnul cu care-şi prinsese mădularul ca să pară în erecţie şi să-mi creeze mie iluzia unei virilităţii ieşite din comun. În noaptea aceea a turuit fel de fel de baliverne. Mi-a spus mai întâi că sexul pentru el este foarte important, că asemenea ursului care adulmecă mirosul ursoaicei prin zăpadă de la mare distanţă la fel simte şi el mirosul de femeie şi tot la fel ca ursului începe să-i tremure fundul. Dar deosebirea dintre ei doi constă în faptul că forţa lui nu se epuiza niciodată, în vreme ce mădularul ursului se frânge ca o creangă după ce a pătruns în ursoaică şi şi-a lăsat sămânţa, depărtându-se apoi vlăguit, cu puterile răpuse.

Tot în noaptea aceea a mai îndrugat că unii dintre locuitorii

din satul lui îi poreclesc pe cei din familia lui „catâri“ din pricina lungimii şi forţei penisului lor, în vreme ce alţii le spun „familia urşilor“. Mi-a mai născocit o poveste cum că unei rude de-a lui i s-a frânt penisul în noaptea nunţii, aşa cum se frânge mădularul ursului când intră în femela lui, şi asta din pricina excitării puternice şi a extraordinarei potenţe sexuale, şi n-a mai ieşi din ea decât după ce i s-au prăbuşit toate puterile şi atunci s-a retras istovit.

Numai că afirmaţia lui a fost contrazisă de penisul lui relativ fleşcăit – în comparaţie cu ceea ce ştiam eu despre erecţie – de îndată ce s-a întins peste mine. A avut nevoie de mari eforturi pentru a izbuti să mă penetreze şi a trebuit să intru şi eu în joc, cu toate că mi-a dispărut orice dorinţă şi mi-am dat seama că trupul meu n-a fost decât un instrument care l-a ajutat să-l penetreze. Mişcările şi gemetele mele n-au urmărit decât să-l excite pentru a-l ajuta. După ce-a reuşit să mă pătrundă, m-am străduit atât cât mi-a stat în putinţă să-l fac să simtă că de fiecare dată când se ridică şi se lasă peste mine îmi stârneşte plăcerea. L-am ajutat pe el şi m-am ajutat şi pe mine. Ciudat că femeia este capabilă să se satisfacă şi pe sine şi să-l satisfacă şi pe partenerul ei, chiar dacă nu simte nevoia de el. Ce capacitate extraordinară are femeia! Probabil că şi masturbarea îi oferă femeii o satisfacţie mult mai mare decât bărbatului. Probabil că interesul lui de a pătrunde în vaginul ei sau în orice altceva este mai mare decât interesul pentru plăcere.

Sângele, care era semnul virginităţii mele, l-a făcut să se simtă fericit. Le-am auzit de foarte multe ori pe mama, pe mătuşa mea şi pe fetele din sat spunând că dezvirginarea ar fi extrem de dureroasă. Tot ce-am auzit de la ele despre deflorare amintea de durere şi de sacrificiu. N-am auzit niciodată o femeie spunând că dezvirginarea ar fi însoţită şi de plăcere. Dar chestiunea virginităţii nu m-a interesat în noaptea nunţii cât m-au interesat alte lucruri care aveau legătură cu mine personal. De altfel, n-am dat nici o importanţă virginităţii în general şi mi-am dorit de atâtea ori ca Hani să mă scape de ea înainte de căsătorie, dar el a

refuzat s-o facă pentru că a ţinut foarte mult la mine şi a vrut să mă protejeze, după cum mi-a tot spus. De câte ori nu mi-a spus mama când eram mică să am grijă să nu cad, de teamă că sexul s-ar putea lovi de un corp dur şi mi-aş putea pierde virginitatea din pricina asta. Mi-aduc şi-acum aminte că odată am căzut, alunecând de pe marginea zidului grădinii noastre din sat, şi mi-am pierdut cunoştinţa fără ca nimeni să ştie ce mi s-a întâmplat. Când mi-am revenit din leşin, am intrat în casă şi i-am spus mamei că am căzut, fiindcă eram încă ameţită şi mă durea, dar ea n-a făcut decât să se zborşească la mine:

— Cum ai căzut, nefericito! În cap, pe spate? Spune-mi cum? Spune-mi degrabă! Poţi să te loveşti la cap, la şira spinării, oriunde vrei tu, dar să nu te loveşti acolo!..., m-a prevenit ea încă o dată arătând între picioarele mele.

Mi-am detestat virginitatea. Am urât-o nespus, spre deosebire de Aziza, care îmi spunea tot timpul că virginitatea este datoria femeii faţă de soţul ei. În tot timpul anilor de şcoală nu s-a plâns niciodată de teama că şi-ar fi putut pierde castitatea, fiindcă nu a atins-o nici un bărbat. Până şi culoarea roşie pe care o observa când îi venea ciclul o făcea să tresară la bănuiala că ar putea fi sângele provocat de pierderea fecioriei şi atunci mă întreba speriată ce poate face dacă s-a întâmplat una ca asta.

— Te masturbezi cumva de te temi atâta? am tras-o eu de limbă într-un rând.

— Da, deşi nu înţeleg de ce, de vreme ce eu prefer iubirea platonică.

— Bine, bine... Şi-ţi vâri degetul? am mai iscodit-o eu.

— Nu! Niciodată!

— Păi atunci de ce să-ţi fie teamă?...

Aziza a fost prima din grupul nostru care s-a căsătorit. Când am vizitat-o ca s-o felicităm, am fost surprinsă descoperind cât de mult s-a schimbat. Nu mai era fata sfioasă şi slabă care nu vorbea niciodată mult, iar atunci când o făcea, aducea neapărat în discuţie subiectul iubirii sortite. Am rămas uimită văzând câtă

forţă şi câtă încredere dobândise în urma căsătoriei, cu toate că ea nu descoperise încă plăcerea cu soţul ei de atunci şi nu ştia mai nimic în privinţa acesteia. În clipa când s-a apropiat de mine oferindu-mi ceaşca de cafea, mi-a şoptit la ureche cu un surâs de mândrie pe tot chipul că a trecut proba şi a descoperit că era pură şi neprihănită.

— Am fost fecioară, Nahla! Nu-ţi dai seama cât de fericită sunt!

Aziza s-a bucurat de momentul deflorării, dar mi-a vorbit şi despre durerea care a însoţit-o.

***

Sentimentul că ispăşesc un păcat săvârşit până atunci m-a ajutat să suport mai uşor durerea în noaptea nunţii mele, dar în toate clipele acelea mi-a fost milă de bărbatul care mă călărea ca pe un animal, făcând tot ce-i stătea în putinţă să-şi împlinească dorinţa de a mă deflora.

Aşa mi s-a părut soţul în noaptea nunţii. Când ne-am culcat, mi-am imaginat mâna lui Hani întinzându-se ca să-mi mângâie trupul şi încet-încet am simţit în nări mirosul lui şi am aţipit cu el în minte alături de soţul meu.

După ce-a aflat de căsătoria mea, Hani a luat decizia să se ducă la Paris, probabil şi pentru a scăpa de calvarul războiului care nu părea să se mai sfârşească.

A plecat la finele anului 1975 fără să-mi dea nici un telefon, cu o maşină Volkswagen veche, împreună cu un prieten. În timpul voiajului, maşina s-a defectat de mai multe ori, aşa că s-a oprit în multe oraşe, trecând prin destule peripeţii. N-a luat cu el decât un mic geamantan în care şi-a înghesuit lenjeria alături de câteva casete cu cântecele pe care le ascultaserăm împreună, cele interpretate de Abd el-Halim Hafiz, Feiruz, Warda el-Jaza'iriya, Abd el-Wahhab şi Umm Kalsum, îndeosebi melodia ei „Amintiri…".

Tot timpul cât a colindat prin oraşe a rememorat clipele petrecute împreună cu mine şi chipul meu nu l-a părăsit nici o

clipă, după cum mi-a mărturisit mai târziu. L-au urmărit obsesiv surâsul de pe chipul meu, cosiţele mele, ghiduşiile mele şi afecţiunea pe care i-am arătat-o. De fiecare dată când poposea într-un oraş împreună cu prietenul său ca să mănânce şi să se odihnească, avea impresia că se află într-un film şi că lumea din jurul e formată din spectatori.

I-a povestit prietenului său care conducea maşina cât de înfrânt s-a simţit el în noaptea nunţii mele; vorbea de unul singur, rătăcind pe străzi zile în şir, iar când se întorcea acasă, încuia uşa camerei, fiindcă nu voia să-l întrebe nimeni ce se întâmplă cu el.

Când maşina a ajuns în afara graniţelor libaneze, a simţit un gol în piept, ca şi cum ar fi rămas nu doar fără inimă, ci şi fără coaste şi fără piept. A simţit un gol mistuitor în această parte a trupului şi nu i-a dispărut această senzaţie decât după ce ne-am regăsit.

1. Hrana inimilor.
2. Noaptea nunţii – momentul esenţial al ritualului căsătoriei la musulmani.

6

— Eu nu sunt o sfântă a iubirii, Suad, i-am zis prietenei mele într-o zi când ne aflam la City Café.

Asta pentru că ea era jumătatea mea, gata întotdeauna să-mi vină în ajutor şi să mă consoleze. A schiţat un zâmbet de bun cunoscător al situaţiei mele în vreme ce privirile ei îl urmăreau pe ospătarul care o salutase politicos, arătându-i o atenţie deosebită, ceea ce a făcut ca ochii ei să licărească şi umerii căzuţi în jos să se îndrepte, aşa cum nu se mai întâmplase de multă vreme.

Suad a înţeles brusc gândul ce-mi dădea târcoale când a văzut la o masă vecină un bărbat de vreo şaizeci de ani care mă iscodea cu privirea. Cu câteva zile în urmă, îl zărisem stând la o masă aproape de intrarea principală în cafenea, cu o pipă între dinţi, răsfoind vraful de ziare şi reviste pe care le ţinea dinainte. Toţi cei care intrau sau ieşeau din cafenea îl salutau, dar eu am ieşit fără să-mi întorc ochii către el, cu toate că mi-am dat seama că mă iscodea aruncând priviri furişate pe sub ochelari. Nu i-am dat atenţie în ziua aceea, fiindcă eram încă preocupată de prostia pe care o săvârşisem cu câteva zile în urmă, când am cunoscut în casa Hodei un tânăr mai mic decât mine cu câţiva ani. Eram foarte deprimată şi simţeam că ochii îmi sunt goi şi rătăciţi. Voiam ca trupul meu să-şi redobândească viaţa şi această dorinţă m-a convins să încerc să-l uit pe Hani. În timpul îndelungatei lui absenţe, am avut doar mirajul celor două buze ce se amuzau recitând-i lui Suad versurile pe care le compuneam pentru el şi pe care le ascundeam apoi prin sertare. Nu mă ţinea în viaţă decât poezia. Simţeam că nu mai am oase, trupul mi se usca de dorul lui Hani şi nu mai puteam simţi nici un gust. Mă obseda gândul să scap de dorul lui, de dorinţa care pulsa strivindu-mă de fiecare

dată când stăteam întinsă în pat alături de soţul meu.

Nu ştiu de ce-am răspuns atât de uşor avansurilor acelui tânăr ai cărui ochi scăpărau senzual şi am acceptat să mă duc la el acasă. Când am ajuns, m-a lăsat să aştept în salon şi a intrat degrabă în baie pentru a face un duş. A ieşit zâmbitor, îmbrăcat într-un halat alb, ce lăsa să i se vadă penisul, privindu-mă lacom şi închipuindu-şi probabil că în felul acesta o să mă ispitească. Dar gesturile lui mi-au stârnit repulsia, făcându-mă să mă reped la poşetă şi să părăsesc salonul, fără să-i mai răspund după aceea la telefon. Vorbele bolovănoase pe care mi le-a adresat înainte de a deschide uşa n-au făcut decât să-mi sporească şi mai tare aversiunea:

— Unde vrei să pleci? De-abia ai venit... Ce te-a apucat, cucoană? Mi-ai scăpat de data asta...

Când m-am dus din nou la City Café însoţită de Suad, am încercat cu tot dinadinsul să-i atrag atenţia bărbatului cu pipă. Mi-am pus pe masă culegerea de versuri apărută recent şi i-am cerut prietenei mele s-o lase acolo până când mă întorc de la baie. Între timp, ispita a continuat să-mi dea târcoale, aşa că am născocit şi un posibil dialog care s-ar fi putut înfiripa. Dar de îndată ce m-am întors şi mi-am reocupat locul, mi-am dat seama că se pregăteşte să plece. Înainte să iasă a poposit preţ de câteva clipe în dreptul mesei noastre, încât ne-am putut privi faţă în faţă şi am schimbat câteva vorbe cu el:

— Îmi place titlul acestei cărţi. E frumos, a deschis el scurta conversaţie.

— Mulţumesc! Poftiţi, luaţi acest exemplar!...

— Fără dedicaţie? m-a întrebat el după ce-a luat cartea.

— Da! Fără dedicaţie! i-am răspuns zâmbind.

— Bine. Atunci scrie-mi numărul dumitale de telefon!... O să lipsesc din ţară câteva zile, dar imediat ce mă întorc, te caut. Nu vrei să-mi cunoşti părerea?

Am scris numărul telefonului pe ultima pagină a cărţii, după o uşoară ezitare, prevenindu-l în timp ce-l notam:

— Ar trebui să ştiţi că sunt căsătorită!

Ne-am întâlnit după aceea de câteva ori şi am avut impresia că sentimentele pe care le nutream pentru Hani se reaprind, că-l iubesc şi că încep să freamăt din nou. Şi cum mă apucam să compun o poezie, nu-mi venea în minte decât Hani, aşa cum mi se întâmpla de fiecare dată când mă apucam să scriu versuri. Mi s-a părut că prin poezie voiam să-mi redescopăr sentimentele pe care le avusesem pentru Hani, tot aşa cum mi s-a părut că aş fi încercat să-l regăsesc în persoana fiecărui bărbat de care eram ispitită să mă las cucerită.

— În momentul în care ţi se va publica poezia asta într-o gazetă, bărbatul o să-şi dea seama că n-a fost scrisă pentru el, iar când o s-o citească mai atent o să înţeleagă că nu are nici o legătură cu ea, m-a prevenit Suad.

I-am spus de nenumărate ori lui Suad că eu nu sunt o sfântă în iubire şi de mai multe ori a încercat să mă descoasă în legătură cu secretul rarelor şi efemerelor mele escapade. Îi răspundeam că vreau ca trupul meu să trăiască şi să fie liber şi n-am minţit-o niciodată în această privinţă, dar când rămâneam numai eu cu mine, devenea mult mai complicat să răspund la întrebarea despre secretul capriciilor mele. Oare mă lăsam condusă de dorinţa care izbucnea dintr-un trup rebel încă din zilele tinereţii, recurgeam la ele pentru a contracara dorul după Hani sau pentru a mă răzbuna pe o relaţie condamnată?

Când am reluat legătura cu Hani, acum, la jumătatea vieţii, mi-a fost din nou dificil să găsesc răspunsul. Oare pentru că regăsesc o dorinţă amânată în momentul când moartea a devenit un musafir iminent sau pentru că la mijlocul vieţii ajungem să înţelegem ce doresc trupurile noastre care nu mai sunt acum în stare să mintă, chiar dacă am încerca să le supunem, pentru că ele resping ceea ce nu doresc, rămânând fidele dispoziţiei, opţiunilor, glasului şi simţirii lor?

I-am spus lui Suad de mai multe ori că am avut şi relaţii pasagere, că am cunoscut câţiva bărbaţi în cursul vieţii. Experienţele m-au ispitit chiar dacă a fost vorba de simple capricii, însă legăturile acelea n-au făcut decât să-mi unească

trupul şi mai strâns de Hani, să mă apropie şi mai mult de el, căci cunoaşterea trupului nu se realizează decât prin oamenii pe care îi iubim. De aceea, cu toate că am avut pentru ei o altă dragoste, diferită (pentru că nu există relaţii identice), ei nu au fost decât nişte musafiri ai trupului meu, în vreme ce Hani a fost singurul care a sălăşluit permanent în el.

Trupul meu nu s-a simţit liber în compania acelor bărbaţi şi nu a mers prea departe alături de trupurile lor. Fiorii care mă cuprindeau când eram cu Hani erau total diferiţi, iar plăcerea simţită alături de el era adevărată, datorită pasiunii profunde care a făcut ca trupurile noastre să se cunoască efectiv unul pe celălalt. Mi-a mărturisit şi Hani că a avut relaţii cu mai multe femei, dar nu şi-a descoperit trupul şi nu l-a iubit decât prin intermediul meu, o legătură cu un parfum diferit când ne-am reluat dragostea la jumătatea vieţii.

În timpul ultimei noastre întâlniri, mi-a făcut câteva confesiuni care confirmau legătura intimă dintre noi. Mi-a spus că a ajuns să simtă că mâinile lui există într-adevăr şi a devenit foarte preocupat de îngrijirea unghiilor şi degetelor după ce i le-am lăudat, arătându-i cât de delicate sunt palmele lui mari cu degete lungi. A ajuns să se uite uneori la ele în casă ori să privească în oglindă la cutele formate sub burtă din pricina grăsimii şi a vârstei fără să-i fie ruşine de ele pentru că eu i le sărut şi dezmierd sau la pectoralii lăsaţi pe care eu îi mângâi cu voluptate.

Relaţia mea cu Selim, în schimb, a fost total diferită.

***

Selim a stat îndelung de vorbă la telefon cu fratele meu. Se plimba de zor încolo şi încoace prin sufragerie, îmbrăcat într-un tricou alb fără mâneci şi un şort vărgat. Au trăncănit despre rezultatele ultimelor analizele medicale şi despre medicamentele care le ia fiecare dintre ei pentru prostată, diabet, tensiune, colesterol şi câte şi mai câte, în vreme ce eu urmăream ştirile de

seară, aşteptând-o pe Suad la cină. Am aruncat spre el priviri piezişe, apoi mi-am plimbat ochii peste spinarea lui lată, peste mormanele de carne din jurul şoldurilor, peste coapsele cu muşchii lăsaţi şi am avut impresia unui trup părăginit, dar asta nu pentru că şi l-ar fi trăit, ci din pricina uzării excesive.

Acelaşi sentiment mă cuprindea şi când dormea în pat alături de mine, înainte de a mă muta într-o cameră separată după căsătoria celor doi copii.

Adevărul este că nu l-am urât niciodată pe Selim şi nu i-am purtat câtuşi de puţin ranchiună. Singurele momente în care mi se cam acrea de el au fost în timpul sarcinii cu Fatin, când aveam impresia că m-a violat şi că port în pântecele meu o viaţă care-mi îngrădise disponibilitatea pentru orice altceva. La aceasta se adăugau şi simptomele sarcinii, greaţa, lipsa poftei de mâncare şi sila. Şi nu ştiu cum de-am ajuns să-mi displacă atât de tare mirosul lui, cu toate că nu era dezgustător şi nu-mi provoca aversiune de obicei. În toată perioada sarcinii, înnebuneam când intra în casă şi aveam senzaţia de vomă de îndată ce se apropia de mine sau deschideam şifonierul lui ori mă apropiam de o cămaşă de-a lui. Nu numai că am fugit din dormitorul comun, dar nu mai suportam nici să stau într-un fotoliu în aceeaşi cameră cu el. Făcea baie tot timpul ca să mă mulţumească, dar fără nici un folos, căci de îndată ce se apropia de mine, mirosul devenea insuportabil. În toată perioada sarcinii am avut impresia că acest bărbat îşi bate joc de trupul meu de fiecare dată când se apropie de mine, că privirile lui pătrund adânc înăuntrul meu, mă străpung şi mă transformă într-un fel de templu al adoraţiei. Cu toate că faţa mea s-a preschimbat într-un chip angelic şi am devenit mai frumoasă, aveam impresia că am slăbit mult şi că trupul meu aducea cu un schelet.

Îmi aduc aminte că odată am trăncănit îndelung cu Suad despre suferinţele femeilor. Toate schimbările care se produc în trupurile noastre au legătură cu durerea şi cu anumite etape: de la pubertate şi ciclu până la pierderea virginităţii, naştere, avort, lăuzie, alăptare şi menstruaţie. Până şi efectul iubirii devine parte

a suferinţei, ca şi cum n-ar exista iubire şi viaţă în afara ei. La toate astea se adaugă şi pasiunea mea pentru Hani, care a devenit parte a suferinţei dinăuntrul trupului meu.

Nu am simţit niciodată tihnă în compania trupului lui Selim – nu prea înalt, îndesat, cu capul mare sprijinit pe un grumaz scurt – şi întotdeauna am avut impresia că nici el nu era foarte mulţumit de al meu.

Chiar şi înainte de a deveni impotent, cu multă vreme în urmă, nu simţeam că mă culc cu trupul lui. Câteodată aveam impresia că împrumută trupul altui bărbat, căci părea străin de el, nu se simţea în apele lui, nu reuşea să-l strunească, de parcă ar fi vrut să-l consume cu tot dinadinsul dat fiind că nu-i aparţinea, ci era împrumutat.

Uneori mi se părea că-l iubesc pentru că era bun şi generos, îndeosebi pentru că mi-a ajutat familia: a suportat cheltuielile pentru tratamentul mamei şi al bunicii până ce ele s-au petrecut din această lume, după cum a luat asupra sa şi cheltuielile pentru studiile nepoţilor mei. Dar nu acesta este sensul dragostei care trebuie să existe între femeie şi bărbat.

N-am avut niciodată sentimentul că l-aş înşela, cu toate că o făceam în permanenţă. Când mă întorceam acasă după întâlnirea cu Hani, era de parcă îi luasem nişte bani din portmoneu şi am luat din el atâta cât mi-a trebuit – probabil că această atitudine se explică şi prin impresia permanentă că aş fi pentru el un capital pe care îl cheltuieşte după plac. Dar nu ştiu de ce ochii mi se umpleau de lacrimi care mi se prelingeau şi pe obraji atunci când mă suspectam că ştie de relaţia mea cu Hani sau cel puţin are unele bănuieli. Dar una peste alta, refuz să cred că ceea ce simţeam eu pentru el poate fi socotit iubire.

— Ce vrei să spui cu vorbele astea? m-a întrebat Suad. Nu există bărbat arab care să ştie că soţia îl înşală şi să tacă din gură, pricepi?...

Am clătinat din cap şi m-am întors la subiect. I-am spus că iubirea nu poate rezista multă vreme sub semnul bănuielilor şi îndoielilor. Ea ne poate face să plângem ca nimic altceva. Plânsul

de teama soţului meu este altfel decât plânsul meu disperat din momentele de dor pentru Hani. Nu fac asta împinsă de slăbiciune. Şi chiar dacă acesta ar fi adevărul, ea nu reduce câtuşi de puţin nobleţea şi generozitatea nemăsurată a sentimentelor pe care le nutresc pentru el. Îmi dau seama cât îl iubesc atunci când plâng şi dau frâu liber acestor sentimente pentru ca ele să nu mă copleşească, să nu mă sufoce, iar revărsarea lor să nu mă înghită.

Am întrebat-o de mai multe ori pe Suad cum ar putea fi numită pasiunea aceasta care mă mistuie şi care mă ţine în viaţă în acelaşi timp. Oare îi sunt sortită lui Hani aşa cum credea mama pe vremuri că i-a fost hărăzită şeicului pe care l-a văzut o singură dată şi şi-a dat seama de asta dintr-o străfulgerare a privirii? „Care este numele acestei pasiuni, Doamne?“, L-am întrebat de multe ori. Ba Îl întreb în fiecare zi când mă rog.

— De ce mă topesc atât de tare după el? am întrebat-o de mai multe ori pe Suad. Pentru că el e iubirea care mi-a fost interzisă sau pentru că e iubirea care nu s-a împlinit? Din sentimentul de vină că n-am fost în stare să apăr această iubire în faţa mamei şi a fratelui meu sau pentru că el a devenit un simbol al revoltei împotriva educaţiei pe care am primit-o şi al memoriei mele? Sau pentru că el reprezintă pasiunea pentru viaţa plină de căldură, iar eu nu dau crezare decât trupului, inimii şi dorinţelor mele?

— Probabil că ea reprezintă toate lucrurile acestea la un loc, mi-a răspuns Suad.

Ea întruchipează exaltarea şi tămăduirea mea, după spusele ei.

I-am zis, dusă pe gânduri în seara aceea la cina cu discuţii prelungi, ceea ce îi spusesem cândva şi lui Hani, că noi nu suntem apropiaţi unul de celălalt doar cu trupul şi cu spiritul. L-am întrebat atunci dacă socoteşte că este o pură întâmplare faptul că numele meu este Nahla şi numele lui este Hani. „Vezi cum se străduieşte litera *h* să o ia înaintea literei *n* în numele meu, dar fără să reuşească? Şi vezi cum litera *n* încearcă să apară înaintea literei *h* în numele tău, dar tot aşa nu izbuteşte?“, l-am întrebat eu mai în glumă mai în serios. „Vezi câtă asemănare există între

literele şi sunetele din care sunt alcătuite numele noastre? Asta îmi dă senzaţia că numele meu este ascuns în numele tău…“

Când l-am întâlnit mai târziu, i-am spus că eu am fost ascunsă în el şi că el a fost ascuns în mine tot timpul cât nu ne-am văzut. „Din acest motiv nu te-am uitat“, am adăugat la sfârşit. „Pentru că lucrurile în care ne ascundem nu se uită niciodată.“

I-am relatat povestea asta şi lui Suad, căreia îi încredinţam toate secretele mele şi-i citeam jurnalul în care îmi consemnam viaţa şi gândurile. Când mă întâlneam cu ea, dădeam frâu liber sentimentelor mele cu toate contradicţiile lor. Acelea erau singurele clipe în care simţeam efectiv posibilitatea existenţei lui Hani în viaţa mea, ca şi cum toate dorinţele mele s-ar fi împlinit.

***

Dorinţa mea de a-l întâlni s-a împlinit în cele din urmă. L-am revăzut prima oară după căsătorie în 1977. Eram gravidă în luna a opta cu Fatin. Circulaţia între Estul şi Vestul Beirutului a fost posibilă datorită unui scurt armistiţiu. Telefonul a sunat în ziua aceea pe la amiază şi am fost destul de surprinsă că i-am auzit glasul. Aproape nu mi-a venit să cred în primul moment. Aşa că am tăcut o vreme, nesimţindu-mă în stare să răspund decât după ce m-a întrebat de mai multe ori dacă aud şi mi-a repetat că este Hani. M-a întrebat în primul rând dacă pot să mă întâlnesc cu el, fiindcă se pregăteşte să plece la Paris pentru continuarea studiilor.

Ardeam de dor să-l văd, aşa că am acceptat numaidecât să ne vedem, mai ales că soţul meu era plecat din oraş. Şi apoi era prima ocazie de a-l întâlni după ce m-am căsătorit şi mai exista şi riscul de a nu-l mai vedea niciodată. Aşa că m-am grăbit să încuviinţez.

— Bineînţeles! Bineînţeles! i-am răspuns fără să mai stau pe gânduri.

După aceea, am rămas mută şi n-am mai auzit ce-a zis. M-am minunat cum de-am putut accepta să mă întâlnesc cu el când eu

sunt în luna a opta şi cântăresc o tonă. Cum o să mă pot întâlni cu el când pântecele meu va fi martor că l-am trădat, că am renunţat la el şi am acceptat resemnată să mă căsătoresc cu altcineva?

Glasul lui a revenit întrebându-mă dacă mai sunt la capătul firului şi dacă-l mai aud. Mi-am revenit şi i-am răspuns:

— Mi-e dor de tine, Hani. Vreau să ne întâlnim, dacă s-ar putea chiar în clipa asta, şi mâine, şi poimâine… Mereu…

Vechiul lui râs mi-a răsunat în urechi, ca şi când ar fi exprimat iertarea şi am hotărât să ne vedem.

După ce am închis telefonul, am început să vorbesc cu fiica mea, căreia i-am dat numele de Fatin înainte de a veni pe lume, şi i-am cerut scuze pentru că existenţa ei în uterul meu m-a determinat să mă gândesc şi să şovăi în privinţa întâlnirii cu Hani, temându-mă că fătul ar putea să audă gândurile mamei. Mi-am mângâiat abdomenul, sufocată de lacrimi, mi-am apropiat gura de pântece cât am putut şi l-am sărutat, şoptindu-i: „Când o să vii pe lume şi-o să te faci mare, o să înţelegi situaţia mea, mamă…“.

Străzile erau aproape goale când a trecut şi m-a luat într-o maşină împrumutată de la un prieten. Îl aşteptam în faţa unei cafenele populare de pe cornişa El-Manara, la care ne mai duceam din când în când pe vremea studenţiei.

N-am vorbit prea mult şi nici nu mi-a atins mâna. Mă simţeam obosită şi respiram anevoie, iar faţa mi se părea umflată. A oprit maşina pe un mic drum neasfaltat ce venea în prelungirea cornişei. Secera lunii care se înălţase pe cer făcea să scânteieze faţa mării argintii, dar nu ne lumina chipurile în maşina care avea geamurile acoperite cu o bandă subţire de scotch fumuriu.

Ne-am cufundat într-o tăcere adâncă, furaţi de cântecul „Poveste de iubire“, după ce Hani a pus caseta cu Umm Kalsum. Era un cântec pe care obişnuiam să-l ascultăm împreună înainte de a mă căsători, căci ne fermeca pe-amândoi. M-a copleşit o senzaţie de pace şi serenitate, revenind la intimitatea de care parcă uitasem.

Mi-am sprijinit capul de spătarul scaunului şi am închis ochii,

sperând ca mâna mea să alunece între palmele lui şi să-i spun că nu este cu putinţă ca vreun cuvânt să exprime ce simţeam pentru el. Muzica şi cântecele mă ajutau să simt cu şi mai multă putere iubirea pentru el. Aş fi vrut să-mi spună „te iubesc“, aşa cum îmi spunea mai înainte. Aş fi vrut să aud încă o dată aceste două vorbe care mă scoteau din minţi ori câte ori le rostea.

În clipa aceea aş fi vrut să-i spun multe, dar din pricina pasiunii aprinse pentru el nu ştiam cu ce-ar fi mai bine să încep. Nu-mi dădeam seama, stând alături de el, dacă simt linişte sau teamă, veselie sau tristeţe, dorinţa de a plânge sau de a mă bucura şi a dansa. Dar cufundarea noastră în tăcere sub lumina lunii a fost întreruptă de venirea unei patrule de palestinieni înarmaţi care au îndreptat automatele înspre noi.

Hani a intrat în panică, dar a pornit numaidecât motorul şi a apăsat pe pedală, retrăgându-se în marşarier cu o viteză nebunească în încercarea de a scăpa de ei. Au tras câteva focuri de armă în aer, somându-l să oprească, dar cum nu s-a supus, au tras în cauciucurile maşinii. Temându-se că ar putea trage în noi, Hani m-a împins cu toate puterea în jos, acoperindu-mă cu trupul lui. Când s-a aplecat peste mine m-a lovit puţin şi am ţipat mai degrabă de spaimă decât de durere, iar el nici nu şi-a dat seama că un glonţ tras în direcţia noastră i-a ricoşat din volan în genunchi. Patrula ne-a înconjurat în cele din urmă şi ne-a obligat să coborâm. Din întrebările lor am înţeles că supravegheau zona, întrucât cu o noapte în urmă fusese găsită prin preajmă o tânără ucisă de necunoscuţi.

M-am întors acasă suspinând îngrozită şi epuizată şi m-am repezit direct la băieţelul meu Ahmad pe care l-am luat în braţe şi am pornit să-l sărut în neştire, plângând şi fremătându-mă la gândul că m-ar fi putut nimeri un glonţ şi că el ar fi rămas fără grija mea. Descoperirea că Hani continua să mă iubească la fel ca înainte de a mă căsători şi că dragostea lui a învins teama de gloanţe şi de moarte, fiind gata să-şi dea viaţa pentru mine, m-a făcut să suspin şi mai tare. Şi cum aş putea să uit vorbele lui din ziua aceea? „Dacă mă împuşcau pe mine, n-ar fi contat cine ştie

ce e. Mult mai importantă eşti tu… viaţa ta… evitarea unui scandal… Am scăpat ca prin urechile acului… Dumnezeu ne iubeşte – aşa că la El mă rog şi Lui îi mulţumesc…“

La miezul nopţii când m-am trezit să beau apă, am ţipat şi-am început să plâng din nou, văzând atârnat de perete portretul unui luptător palestinian înarmat pe care mi l-a adus Suad de la un bal de caritate. M-am ridicat din pat şi l-am smuls imediat de pe perete, ca şi când mi-ar fi fost teamă să nu mă împuşte.

„Hani va pleca“, mi-am zis eu cu lacrimile şiroaie pe obraji. Gândul acesta m-a înspăimântat. Este adevărat că nu l-am văzut atâta amar de vreme, dar s-a aflat aici, pe când acum presimţeam că străinătatea mi-l va răpi pentru totdeauna. Gândul că de data aceasta nu a fost vina mea m-a consolat cât de cât, dar tot nu m-am oprit din plâns.

Întâlnirea noastră a fost zădărnicită de spaimă, aşa că nu am reuşit să ne spunem tot ce aveam pe suflet. Aş fi vrut să-i spun multe, dar nu ştiu de ce am amuţit. În timp ce contempla luna şi asculta melodia lui Umm Kalsum în maşină, îl sorbeam din ochi de parcă aş fi vrut ca trăsăturile lui să mi se încrusteze în memorie, gândind că s-ar putea să treacă mulţi ani în care n-o să-l mai văd sau că poate n-o să-mi mai fie dat să-l văd vreodată.

7

Am stins lumina şi m-am întins în pat. Cu o mişcare rapidă mi-am scos chiloţii şi am închis ochii, lăsându-mi trupul să se predea săruturilor lui.

Am simţit broboanele lui de sudoare jilavă şi proaspătă alunecând pe trupul meu lipicios şi cald şi mi s-a părut că strălucesc pe trupurile noastre ca nişte stele în bezna încăperii.

Atingerea intimă a făcut să-mi alerge sângele prin vine, iar sărutările lui mi-au aţâţat plăcerea, în timp ce trupul s-a supus focului dorinţei. Mâinile lui mai mari dansau fericite pe trupul meu, în vreme ce stătea întins peste mine cu ochii închişi.

Mi se întâmpla să mi se arate în vis, dar de data asta era chiar el în carne şi oase în camera mea, în patul meu conjugal, acoperindu-mă cu sărutări fierbinţi. Selim a dispărut şi iată-mă singură cu Hani. Mâinile şi buzele lui se plimbau pe trupul meu, stârnindu-mi toate simţurile. Cu cât îmi sporea senzaţia de prăbuşire sub greutatea lui, cu atât mă ridicam mai mult împreună cu el către cer.

Nu mi-a trecut prin cap că l-aş înşela pe Salim. De fapt, nu m-am gândit deloc la el.

Mirosul lui Hani îmi umplea nările, îmbătându-mă, iar umerii săi rotunzi îmi străluceau în faţa ochilor. Mi-am auzit glasul rostindu-i numele de mai multe ori. Vorbea de fapt vaginul meu înainte de a-i cere să mă penetreze, pregătindu-se pentru orgasm. M-a cuprins apoi un val de contracţii, după care furtuna s-a potolit şi undele s-au retras în pubisul meu.

Am deschis ochii şi m-am uitat de jur împrejur fără să văd pe nimeni în cameră. În schimb, mi-am dat seama că aveam degetul în vagin şi că mă masturbasem.

De când m-am căsătorit şi relaţia cu Hani s-a întrerupt – dar

fantezia a continuat să lucreze –, mi se întâmpla uneori când rămâneam singură să mă trezesc că închid ochii şi îmi rotunjesc buzele; îmi reţineam respiraţia şi apoi îi dădeam drumul ajutând-o să se întindă peste tot trupul meu; aveam impresia că sunt răsuflările lui şi că degetele mâinii mele drepte sunt degetele lui – le umezeam cu salivă şi-mi mângâiam sfârcurile, părându-mi-se că suntem împreună şi că mă atinge. Nu mai aveam nevoie să închid ochii, fiindcă Hani devenea ochii mei. Îndreptam respiraţia dogoritoare către sâni şi mă foloseam de propria mână pentru ca fierbinţeala pielii lui să-mi cuprindă întregul corp din creştetul până în tălpi.

Cât de mult am visat să am un copil din această iubire!

Odată am visat chiar că l-am adus pe lume: îi cercetam înfăţişarea uimită, după ce doctorul îl ajutase să iasă din uter. Altă dată am adus pe lume – tot în vis, de bună seamă – o fetiţă cu păr bălai şi locuiam într-o casă pe care n-o mai văzusem până atunci. Am luat-o şi i-am arătat-o, zicându-i: „Aceasta este fetiţa ta, Hani! Fetiţa ta!“.

Prezenţa lui copleşitoare şi tiranică îmi provocau bucurie, dar când îmi dădeam seama că aceasta e doar rodul imaginaţiei sufeream teribil. Din acest motiv eram hotărâtă să o uit, să o şterg din minte, dar nu a fost cu putinţă înainte să mă întâlnesc cu el din nou în iarna anului 1978, când a venit la Beirut pentru a petrece Crăciunul şi Anul Nou. Relaţia noastră a devenit mai intensă ca niciodată şi am reuşit să-l conving să rămână în anul acela la Beirut.

În lunile care au urmat, trupurile noastre au ajuns să se cunoască mai bine. Din momentul acela am ajuns să ocupăm fiecare dintre noi un loc în inima celuilalt şi ne-am dat seama că dorinţa noastră nu se va stinge niciodată.

Încerc să-mi aducă aminte multe alte lucruri, dar în zadar.

Memoria mea parcă s-ar afla pe vârful unui munte înalt şi de fiecare dată când încerc să urc acolo mă poticnesc şi cad înainte de a ajunge la ea. Reiau încercarea şi pornesc din nou în urcuş,

asemenea omizilor care au căzut din ramurile unui pom şi încearcă în zadar să se târască încet-încet pe trunchiul înalt.

Dar în mod ciudat, în vreme ce de unele lucruri nu reuşesc să-mi aduc aminte, unele amintiri revin obsedant şi nu-mi dau pace. Astfel, îmi amintesc acum că în însemnările mele am notat mai multe detalii şi că i le-am citit lui Suad. Când a auzit ce am scris despre noua noastră despărţire, şi-a dus mâna la inimă, aşa cum făcea când se simţea în încurcătură, căutând parcă disperată înăuntrul ei, după care a tăcut. Întotdeauna făcea aşa – când era stingherită se poticnea ca şi cum şi-ar fi pierdut glasul, ca şi cum ar fi căutat din nou propriul abecedar, dar în zadar.

În dimineaţa aceea stăteam pe terasă şi-mi beam cafeaua, urmărind cum picăturile de ploaie loveau marginea de sus a ferestrei şi se prelingeau pe geam ca nişte lacrimi. O ploaie care parcă ar fi psalmodiat o rugăciune, însoţită de o boare uşoară care se juca şi dansa cu picăturile. Contemplam ploaia, reflectând la felul cum viaţa îşi deapănă tainele prospeţimii şi dăinuirii, dar şi ale propriului sfârşit. Când s-a liniştit ploaia, licărul unui fulger mi-a răpit vederea, prevestind ca de obicei o întâmplare neaşteptată, năucitoare.

După puţin timp a sosit Suad, căreia m-am grăbit să-i citesc poezia pe care o compusesem în noaptea anterioară. Când am terminat, m-am uitat fix la ochii negri care continuau să scânteieze, desenând un surâs luminos.

— Ştii că Hani este aici? m-a întrebat pe neaşteptate.

— Cum aici? am întrebat-o, simţind cum mă albesc.

— L-am văzut ieri la Cafeneaua El-Roda şi l-am salutat.

— Şi ce făcea? Când a venit? Cu cine era? s-au succedat întrebările mele una după alta, nelăsându-i timp să-mi răspundă.

Apoi am schimbat subiectul, ca şi cum mi-ar fi fost teamă să aud un răspuns care nu mi-ar fi plăcut şi am început să-i vorbesc despre copiii mei, dar vorbele îmi erau la fel de învălmăşite ca şi gândurile.

După două zile am primit un telefon de la Hani. Mi-a spus că a încercat să nu-mi telefoneze, însă nu a putut să se afle în Beirut şi

să nu mă vadă.

M-am întâlnit cu el într-o cafenea mică pe care ştiam că n-o frecventează nici unul dintre cunoscuţii noştri. Am simţit că mi-a venit inima la loc când l-am revăzut după atâta vreme. De îndată ce am luat locul o măsuţă din faţa lui, sângele mi-a năvălit în obraji şi cred că mi s-au înroşit până şi urechile şi vârful nasului. Am vorbit despre studiile lui, despre copiii mei şi despre război, evitând amândoi parcă intenţionat să aducem vorba despre relaţia noastră.

Apoi ne-am plimbat pe străzi fără nici o ţintă şi fără să ne pese de nimeni şi de nimic, prefăcându-ne a uita că suntem, fiecare, căsătoriţi. Aş fi vrut să nu mă mai întorc niciodată acasă şi tot drumul am avut impresia că ne ţinem de mână, deşi n-am făcut-o nici o clipă.

Cred că a fost prima oară când am întârziat acasă fără să-l anunţ pe soţul meu. Înainte să ne despărţim, am hotărât să ne revedem şi să ţinem legătura prin telefon. Dar am evitat întâlnirea în zilele imediat următoare, inventând diverse pretexte. De câteva ori m-am scuzat eu, pretinzând că unul dintre copii sau soţul nu s-ar simţi bine şi de câteva ori s-a scuzat el, invocând nişte întâlniri urgente. Realitatea este că amândoi încercam să evităm sau cel puţin să amânăm întâlnirea.

Eram convinsă că el mă iubea la fel de mult cum îl iubeam eu. Nu m-am îndoit nici o clipă de lucrul ăsta. Dar eu îi înţelegeam teama de reluarea relaţiei, la fel de bine cum îmi dădeam seama şi de frica mea, chiar dacă uneori mă întrebam dacă nu cumva vrea să se întoarcă la mine ca să se răzbune pentru că am renunţat la el şi m-am căsătorit, iar el voia să-l aştept. Pe lângă faptul că n-a fost în stare să facă pasul cerut de mine, el nu-şi dădea seama nici dacă sentimentele pe care le încerca faţă de mine au fost o iubire adevărată sau doar un capriciu, după cum avea să-mi mărturisească ulterior.

După câteva săptămâni în care am oscilat amândoi între ispită şi ezitare, mi-a dat adresa unui prieten plecat la Paris – era o locuinţă în cartierul El-Sánayeh.

Când m-am hotărât prima oară să mă întâlnesc cu el acolo, mi-am făcut pe drum tot felul de gânduri: cum se va deschide uşa, unde o să-l sărut, cum o să aţipesc în braţele lui, cum va sta în aşteptare trupului excitat…

Am luat loc în salon cu puţin încordată, în vreme ce ochii mi se plimbau pe pereţi şi-n colţurile camerei, evitând să se uite la el. Când s-a apropiat de mine şi m-a invitat în dormitor, m-am ridicat din fotoliu fără să stau pe gânduri, însă când am ajuns lângă pat şi m-am aşezat pe marginea lui, căldura dorinţei mi s-a stins brusc, am simţit mâinile reci şi m-a pătruns un fior de gheaţă, cu toate că eram în plină vară. N-am mai simţit pic de dorinţă să mă culc cu el şi, pretextând că îmi era rău, am părăsit apartamentul după ce i-am promis că-i voi da telefon în zilele următoare. În drum spre casă, parcă aveam cioburi de sticlă de fiecare dată când înghiţeam. Doream nespus să mă culc cu el, dar m-am străduit cât am putut să mă stăpânesc, temându-mă că nu voi fi în stare să mă mai despart de el vreodată. Mă întrebam ce se va alege de familia mea, dar şi ce se va întâmpla dacă se va dovedi că nu este vorba decât de un capriciu.

În săptămâna următoare, ne-am înţeles să ne întâlnim în aceeaşi casă. M-am dus fără să mai născocesc în închipuire nici un plan pentru întâlnire, hotărâtă să las totul să se desfăşoare spontan. Mi-am lăsat trupul în aşteptare şi în afara oricărei aşteptări, ca şi cum l-aş fi pregătit să răspundă şi să reacţioneze în afara oricărei prudenţe şi îndoieli.

Ochii lui păreau aprinşi ca focul, devorându-mă cu privirile. Dorinţa lui părea insuportabilă, de vreme ce, de cum mi-a deschis uşa, mădularul dintre coapsele lui era învârtoşat.

Întâlnirile care s-au tot repetat în anul acela au fost zbuciumate.

Înainte să plec spre el mă dezbrăcam şi stăteam îndelung goală în faţa oglinzii, cercetându-mi trupul cu pielea marmoreeană întinsă, ca şi cum aş fi pornit către el fără să-mi mai pun nimic pe mine. În timpul acelor întâlniri, lăsa impresia

că nici nu vede cum sunt îmbrăcată, ci doar lenjeria. Uneori, zâmbeam în lift când mă gândeam de ce nu încep să mă dezbrac chiar acolo şi să intru în apartament goală. De îndată ce sunam şi mă trezeam înăuntru, începeam să ne dezbrăcăm reciproc: întindeam mâna şi-i descheiam nasturii cămăşii, în vremea ce el se grăbea să-mi deschidă fermoarul fustei sau pantalonilor. Mâinile noastre se mişcau cu febrilitate şi aproape că nici nu mai ştiam cine pe cine dezbrăcă. De îndată ce ne dădeam jos veşmintele, ne trăgeam înapoi un pas pentru a ne privi goi înainte de a ne îndrepta către pat.

Abia atunci am început să facem dragoste cu adevărat.

În clipa când i-am dăruit trupul, am simţit că i-am încredinţat şi toate tainele mele.

Nu ştiu dacă lacrimile care mi-au mijit în ochi în prima zi când am reluat relaţia şi pe care el nu le-a observat din pricina întunericului erau lacrimi de bucurie sau de tristeţe la gândul că ne vom despărţi din nou ori ambele.

N-am avut senzaţia că-i dăruiesc trupul meu sau că mi-ar răpi ceva din el. Dimpotrivă, mi s-a părut că ne ajutăm unul pe celălalt să ne cunoaştem corpurile. Când s-a întins peste mine şi mi-a mărturisit că arde de nerăbdare să mă penetreze împins de dorul de a se întoarce în uterul meu, am zâmbit, am oftat adânc şi l-am tras cu putere de păr spre mine.

Glasul lui îmi inunda toate simţurile în clipele când stăteam întinşi în pat, iar atunci când mă atingeau, mâinile lui păreau a fi întregul univers.

Pieptul lui ardea de fiecare dată când îmi plimbam degetele printre firele lui de păr rare ce nu începuseră încă să albească, pe care şi le rădea vremea studenţiei, nădăjduind că vor deveni mai dese. Porii din pielea lui erau ferestre al căror foşnet îl auzeam când se deschideau pentru a întâmpina adierile iubirii.

Am înţeles că simţurile mele în timpul acelor întâlniri erau un soi de flori care nu se deschid niciodată în tăcere, fără să trimită în văzduh acordurile unei muzici feerice.

Firele de păr pe care bărbaţii le socotesc a fi o dovadă a

virilităţii şi un semn distinctiv al masculinităţii semănau pe pieptul lui Hani cu nişte lăcrămioare ce străluceau pe suprafaţa trupului său, prinzând glas şi cântând asemenea florilor de nufăr de pe faţa întinderii de apă sau scoţând din când în când viori minuscule pentru a intona melodii celeste.

Muzica simţurilor mă tulbura în clipele acelea.

Înţelegeam că degetele îndeplinesc mai multe funcţii, inclusiv cântatul la instrumente muzicale, dar nu ştiam că ele pot să înalţe şi simfonii minunate alergând sau alunecând pe trupurile omeneşti. Credeam că funcţia ochilor este aceea de a vedea şi că ei pot şi să vorbească sau să tacă, dar n-am ştiut niciodată mai înainte că ei pot prinde glas şi compune melodii. Eram convinsă că urechile aud iubirea din glasul buzelor, chiar dacă ele sunt închise, dar am descoperit că ele aud tot şi înăuntrul meu, inclusiv trilurile de bucurie ale trupului.

În ziua aceea, când stăteam întinşi în pat, mi-a vorbit despre dorinţa lui de a rămâne în uterul meu. Îmi mai spusese asta şi în alte dăţi. Apoi s-a apucat să-mi spună despre uterul femeii nişte vorbe pe care nu le voi uita niciodată. După părerea lui, acesta ar fi un spaţiu gol al cărui arhitect devine bărbatul condus de plăcere din clipa când o face pe femeie gravidă. De fapt, el ar fi locul din care bărbatul a ieşit doar pentru a se reîntoarce şi a-l ocupa într-un alt mod, creându-i un alt sens, o existenţă nouă, de data aceasta renunţând la rolul de element pasiv şi devenind creator. „Bărbatul, dragă Nahla“, încerca el să mă convingă, „e condamnat să trăiască într-o aspiraţie veşnică de a se reîntoarce în uter pentru a deveni creator.“

După ce am ascultat ce mi-a îndrugat el în privinţa uterului, i-am spus şi eu nişte vorbe pe care nu i le-am repetat soţului meu, ci numai lui Suad: „Când medicul mi-a spus că sunt gravidă şi o purtam în uterul meu pe Fatin, am uitat de tot restul lumii. Şi, lucru ciudat, Hani, tu lipseai atunci din gândurile mele, chiar dacă nu erai absent din visele mele. În timpul când mi-a făcut ecografia, uterul pe care-l urmăream pe ecranul din faţa mea mi s-a părut că seamănă cu un cosmos interior – o lume a feminităţii

mele şi adevărata mea esenţă, o galaxie interioară, Hani, cu fulgere, tunete şi ciocniri astrale. Auzeam răpăitul ploii şi vuietul valurilor învolburate ce se izbeau unele de altele. Mi-am pus întrebări despre natura acestui cosmos dinăuntrul meu: este el un cer, de vreme ce văd nişte pete şi mase de ceaţă, sau este un ocean, de vreme ce aud tumultul valurilor? Şi mă gândeam atunci dacă fătului meu îi place zgomotul pe care îl aude sau este deranjat de el, având în vedere că auzul este simţul lui cel mai dezvoltat. Şi m-au copleşit, Hani, în clipele acelea senzaţii şi sentimente felurite, văzând sfera de apă închisă şi protejată în care plutea fătul meu…".

După discuţia aceasta m-a cuprins în braţe şi mi-a spus că ar vrea să avem un copil.

În ziua aceea, tot drumul întoarcere acasă am avut senzaţia că am rămas şi fără trup, şi fără suflet, dar în clipa când am intrat pe uşă chipul meu şi-a recăpătat trăsăturile cu care erau obişnuiţi soţul şi copiii mei. Tristeţea mi-a redesenat pe faţă acel surâs melancolic de care mă dezbrăcam în timpul întâlnirii cu Hani, fiindcă fericirea de a sta cu el mă făcea să-l uit şi îmi readucea bucuria în inimă.

Surâsul meu era larg şi luminos când stăteam cu el, dar când mă întorceam acasă redevenea slab, aproape stins, iar ochii care dansau în compania lui, dând să zboare, mi se scufundau din nou în orbite când stăteam în casă. Fără să-mi dau seama, mi-am şters palmele ca şi cum aş fi vrut să mă conving că sunt la locul lor.

***

Fericirea pe care o simţeam alături de Hani îmi schimba ritmurile trupului şi toate trăsăturile. Chipul lui, oarecum ascuns în timpul ultimei noastre întâlniri din anul acela, mi-a rămas îndelung prezent în faţa ochilor.

Nu mi-am putut ascunde surprinderea în clipa când mi-a spus – după un răstimp de tăcere – că a cunoscut la Universitatea din Paris o tânără libaneză cu numele Sawsan şi că ea şi familia ei

l-au acceptat şi s-au aflat tot timpul alături de el, încât îl bate gândul să se însoare cu ea.

Ştirea m-a lovit din senin ca un trăsnet.

— Bine, dacă aşa stau lucrurile, atunci de ce-ai mai venit să mă vezi? am izbucnit eu după ce întrebarea l-a săgetat din ochii mei înainte de a fi rostită. De ce ai mai reluat relaţia? Nu mai pricep ce se întâmplă, Hani…

Am rostit vorbele astea şi n-am mai fost în stare să continui, căci ochii mi s-au umplut de lacrimi. Sau poate că n-am ştiut ce să-i mai zic şi de aceea am izbucnit în plâns.

— Nahla, trebuie să fim cu capul pe umeri. Tu eşti căsătorită, iar fata de care vorbesc este bine-crescută, educată şi cred că o iubesc… Am convingerea că o să ne înţelegem, mi-a răspuns el.

— Dacă e vorba de bună-creştere şi de educaţie, atunci află că şi soţul meu este delicat cu mine şi foarte generos cu familia mea. Are un loc special în viaţa mea… Şi aşa că îl iubesc sau orice caz nu-l urăsc… Dar tu eşti cu totul altceva… Nu pot suporta ideea că o să te căsătoreşti, pricepi?… Simt că-mi pierd minţile la gândul ăsta… În orice caz, dacă ea te iubeşte numai a zecea parte din cât te iubesc eu, înseamnă că mama ta s-a rugat ca cerul să se deschidă şi să coboare peste tine Noaptea Predestinată… Ştii, Hani, nici maică-ta nu te-a iubit cât te iubesc eu… Dar dacă tu o iubeşti pe fata asta, atunci lucrurile se schimbă…

— O iubesc, într-adevăr, dar tu eşti visul meu şi viaţa mea… Vrei să iei o hotărâre nebunească şi să-ţi răstorni viaţa? Atunci trebuie să-ţi părăseşti soţul şi copiii şi să pleci împreună cu mine în lumea largă. Gândeşte-te la asta, căci eu sunt gata! Dacă nu, atunci înseamnă că ai renunţat a doua oară la mine.

Ultimele cuvinte mi-au căzut în inimă ca un cuţit. N-am mai fost în stare să ascult altceva. Aşa că am ieşi din casă în fugă şi m-am urcat în primul taxi care mi-a ieşit în drum. De-abia am reuşit să rostesc adresa, căci simţeam că mă sufoc.

Când a pornit maşina, nu mi-am mai putut stăpâni hohotele de plâns şi am simţit lacrimile prelingându-mi-se pe obraji ca un torent sărat de nestăvilit. Eram îngrozită. Am avut senzaţia că

lacrimile nu mi se vor mai opri decât în clipa când le va seca izvorul. Şi plânsul era însoţit de suspine şi sughiţuri pe care le auzea şi şoferul care mă urmărea în oglinda retrovizoare.

— Spuneţi-mi, doamnă, v-aş putea fi de folos cu ceva? a încercat el să mă tragă de limbă. E păcat ca ochii ăştia atât de frumoşi să verse atâtea lacrimi... Simt că mi se frânge inima...

— Ai copii? Ştii câtă bătaie de cap îţi dau?... am încercat eu să scap de insistenţele lui, continuând să plâng.

Mi-a spus că are cinci copii, dar n-a mai adăugat nimic altceva în privinţa lor. În schimb, a început să mi se plângă de suferinţa pricinuită de soţia lui, în vreme ce mă urmărea pe furiş în oglindă:

— Ce să-ţi spun, doamna mea? Off, of! Am o nevastă care nu mă lasă să mă apropii de ea. Cum mă urc în pat, încercând să mă apropii de ea, începe să se vaiete că e bolnavă... Cu alte cuvinte, nu gust nimic din ceea ce ştii... O dată pe an şi atât... Adică adulmec, dar nu gust... Chiar şi atunci când mă lipesc de ea, inima ei rămâne oarbă... E ca o scândură uscată...

În cele din urmă n-am mai fost în stare să urmăresc ce trăncănea şoferul, glasul gândurilor alungându-i vocea.

Mi-am dat seama că trebuie să închei legătura cu Hani. Cum aş putea să-mi părăsesc copiii? Cum să fac o nebunie ca asta?

Memoria mea păstrează fiecare clipă din viaţa lui Fatin şi a lui Ahmad. Cum ar putea ei să crească în continuare fără să-mi vadă ochii? Şi ce să fac cu braţele – unul pe care doarmea Ahmad şi celălalt pe care moţăia Fatin? Cine le-ar putea lua locul? Braţele mele care nu-i mai ţin după ce s-au făcut mari şi le-au părăsit, iar eu am îmbătrânit şi dorm singură în cameră pentru a scăpa de mirosul soţului meu şi de toate celelalte metehne ale lui care îmi provoacă silă. Cum aş putea trăi fără parfumul copilăriei lor?

Mi-am adus aminte în taxi de primii paşi făcuţi de fetiţa mea. Atunci am înţeles adevăratul sens al fericirii. Simţeam, în vreme ce-o urmăream, că o sprijin cu ochii. Privirile mele o ţineau să facă primii paşi fără să se împiedice.

Mi-am adus aminte cum urmăream răsuflările fiecăruia

înainte de a adormi şi în timpul somnului, pentru a mă asigura că sunt în regulă.

Dacă mi-aş fi îngăduit să uit toate lucrurile astea, cum aş putea uita visul pe care-l avusese băieţelul meu cu o săptămână în urmă, când a sărit din somn şi a alergat la mine căutând scăparea la pieptul meu fără să se poată opri decât cu greu din plâns? Când am insistat să-mi spună de ce plânge, răspunsul a fost un şir de suspine prelungi şi numai după ce s-a liniştit cu totul a început să-mi relateze ceea ce visase.

— Mamă, nu pleca! mă implora el. Şi ai grijă să nu mori!... Mi-e frică să rămân singur... Cum aş putea trăi fără tine?

— Dar de ce-mi spui vorbele astea, mamă? l-am întrebat eu uimită după câteva momente împietrite.

Atunci mi-a spus că m-a văzut în vis. Se făcea că eram ca o lumânare care s-a topit până ce s-a stins, iar când a încercat să pună mâna pe mucul de lumânare, n-a mai găsit nimic. Atunci a început să bâjbâie prin cameră cu mâinile goale, căutându-mă, dar nu m-a mai găsit.

Mi-a spus toate amănuntele astea aproape fără să-şi urmărească vorbele şi a izbucnit în plâns.

Mi l-am imaginat atunci pe copilaşul meu – care acum este bărbat în toată firea la casa lui – rămas singur şi trist şi mi-am dat seama că, dacă m-ar pierde, ei s-ar simţi slabi şi neputincioşi, fără nici o apărare.

Încercată de aceste frământări, mi-am dat seama de firele diafane care mă leagă de copiii mei şi că aceste fire sunt mai trainice decât lanţurile iubirii care mă leagă de un bărbat. Fire extrem de delicate, dar mai tari decât oţelul. Cum le-aş fi putut rupe?

Cu cât se contura decizia de a nu-l mai vedea niciodată pe Hani, cu atât mi se înteţea plânsul, în vreme ce taxiul gonea, dar în acelaşi timp aş fi vrut ca roţile maşinii să se învârtă în sens invers şi să mă întorc la Hani. „Ce s-ar întâmpla dacă inima cuiva ar deveni busolă pentru mersul său? Cum s-ar putea ca o întâmplare să schimbe soarta unui om?“

Când am coborât din maşină şi am dat să plec, m-am trezit cu şoferul strigând după mine:

— Hei, soră, banii!...

M-am întors numaidecât şi i-am achitat suma cerută. Am urcat la apartament având în minte scena când Hani nu s-a mai simţit în stare să mă asculte în momentul când eu am insistat că trebuie să ne despărţim pentru totdeauna şi să ne vedem fiecare de drumul lui.

Dar în clipa când eu am ieşit pe uşă, lui Hani i-a revenit în minte povestea muntelui din satul său. Când era mic, l-a însoţit pe tatăl lui într-o seară vântoasă de iarnă pe drumul din sat. Vuietul viforului semăna cu urletele demonilor. S-a uitat cu spaimă la muntele din faţa satului lor, ţinându-se strâns de mâna tatălui, şi s-a întrebat dacă vijelia ar putea prăvăli muntele. Şi în noaptea aceea a avut un vis în care a văzut muntele despicându-se, jumătate prăvălindu-se în vale. S-a apropiat de stâncile prăbuşite şi când a pipăit-o pe una din ele, a constatat că blocul imens s-a preschimbat în pulbere.

În momentul când eu am ieşit pe uşă, l-a cuprins o spaimă asemănătoare cu cea din copilărie, când a visat că s-a prăbuşit muntele... Dar de data aceasta muntele era chiar el.

...Lucrurile astea avea să mi le spună mult mai târziu...

8

Îi citeam lui Suad tot ceea ce scriam şi ea mă asculta cu privirile confuze, pline de mirare. Mă uitam la ochii ei care deveniseră inexpresivi şi fără strălucire, semănând mai degrabă cu două scobituri mici, goale, din care porneau priviri seci, uscate şi mă întrebam de ce mi-o fi aruncând aceste uitături ciudate în timp ce-i citeam. „O fi ascunzând Suad dorinţa de a scrie sau chiar o fi scriind, dar nu vrea să-mi mărturisească? Şi ce-o fi scriind ea în secret de nu vrea să-i văd creaţiile? O fi înregistrând ce-i povestesc eu sau secretele pe care le ţine ascunse acum după ce tăcerea a devenit ultimul ei refugiu?“, mă întrebam eu. „Sau doar mi s-o fi părând că ar putea să scrie după ce nu i-au mai rămas decât urechile cu care mă ascultă? Unde a dispărut frumuseţea aceea care radia pe chipul ei în vremea studenţiei?“

Nu ştiu ce s-a întâmplat cu ea, ce-a putut să-i facă soţul încât să se schimbe atât de mult!... Mă minunez de supunerea ei oarbă faţă de acest bărbat care i-a şters şi trupul, şi existenţa – o supunere ce nu se potrivea câtuşi de puţin cu poziţia ei de profesor universitar...

Mi s-a confesat că la începutul căsniciei era foarte afectuos, răsfăţând-o în fel şi chip, în vreme ce acum nu o mai gratula decât cu grosolănii precum „Orbi-ţi-ar inima!“ sau „Mişcă-te! Piei din faţa mea!“.

Îmi dădeam foarte bine seama că şi supunerea ei faţă de mine era oarbă şi că Aziza, Nadin şi Hoda râdeau tot timpul de ea din această pricină. Ea descria relaţia dintre noi ca fiind multicoloră, în vreme ce în realitate era monocromatică. Dar cu toate astea trebuie să recunosc faptul că Suad era pentru mine persoana cea mai scumpă şi mai dragă. Chiar şi atunci când voiam să gătesc ceva, nu alegeam mâncarea care ne-ar fi plăcut mie, soţului sau

copiilor, ci mă gândeam în primul rând la ea. Şi de cele mai multe ori găteam iută şi miel cu lapte, fiindcă ştiam că acestea erau mâncărurile ei preferate.

Într-o zi a venit la mine înainte de amiază, purtând o pungă mare în mână, chipul ei slab devenind neîncăpător pentru surâsul larg până la urechi. Am întrebat-o ce are în plicul acela, dar nu mi-a răspuns. A salutat-o pe Aziza care tocmai îmi povestea, prăpădindu-se de râs, ultimele ei aventuri cu bărbaţii şi a luat şi ea loc, ascultând-o împreună cu mine.

— Nu… nu… nu…, a protestat ea. După experienţa cu Karmel el-Masri nu mai vreau să am de-a face cu bătrânii. Doar dacă sunt cu adevărat frumoşi… I-am păcălit pe bărbaţii cu care m-am culcat în ultima vreme, i-am luat cu binişorul până ce s-au dezbrăcat în pielea goală şi le-am văzut scula… şi dacă nu mi-a plăcut, i-am trimis la plimbare… Cel mai tare mă excită penisul drept, care stă ridicat în erecţie. Ieri mi-a plăcut foarte tare un tânăr, dar când i-am văzut scula subţire şi dreaptă ca un fus, nepotrivindu-se cu alura lui generală, gata, nu mi-a mai trebuit, chiar dacă eram excitată…

M-am răsturnat pe spate de-atâta râs, în vreme ce chipul lui Suad s-a posomorât, semănând cu cerul învăluit de nori şi asta nu din pricina sfielii sau pentru că ar fi dezaprobat-o, ci pentru că noaptea când stă întinsă în pat simte cum înăuntrul ei se goleşte, orice dorinţă i se stinge şi devine o mumie învelită în pielea goală plină de pete.

Imediat ce-a ieşit Aziza, după ce şi-a golit sacul cu poveşti şi ne-am băut cafeaua, surâsul cu care Suad intrase în casă i-a revenit pe chip, prevestind o ştire fericită şi-n timp ce-mi întindea plicul cu care venise, mă urmărea cum îl deschid, studiindu-mi reacţia cu atenţie.

Era un plic maroniu, în care se afla un exemplar din traducerea arabă a romanului *Dragostea în vremea holerei* de Gabriel Garcia Márquez. L-am luat în mână pregătindu-mă să-l răsfoiesc, dar pe primele trei pagini albe, cu excepţia uneia dintre ele pe care era scris titlul cărţii, am descoperit o lungă dedicaţie

de la Hani. Am simţit cum îmi tremură mâinile înainte de a începe s-o citesc. Ce-ar putea să-mi scrie Hani după această lungă perioadă în care nu ne-am mai văzut?

Draga mea Nahla,
Acum am terminat de citit romanul şi, fără să mai stau pe gânduri, am simţit nevoia să-ţi scriu aceste rânduri. Cartea aceasta mi-a redat speranţa că într-o bună zi vom călători împreună pe corabia iubirii, a cărei sosire o aştept cu nerăbdare. Sunt sigur va sosi. Tu eşti visul tinereţii mele şi vei rămâne visul tuturor zilelor mele. Aşa cum te-am dorit ieri, la fel te doresc şi acum şi te voi dori mereu. Tu eşti colacul de salvare, iar mâinile tale sunt pentru viaţa mea plasa de siguranţă aşezată sub cupola circului pentru acrobaţii de la trapez. Setea mea nu s-a potolit şi sunt convins că nu se va potoli niciodată, fiindcă tu eşti apa şi setea mea, eşti saţietatea şi foamea mea permanentă şi vei continua să fii marea şi corbia mea acum şi oricând. Te doream şi înainte de a citi acest roman şi te doresc şi după lectura lui. Vreau cât mai mult cu putinţă de la tine, de la trupul şi de la sufletul tău, fiindcă tu eşti trupul meu şi sufletul meu. Vreau cât mai mult cu putinţă să se ivească zorile zâmbetului tău, căci tu reprezinţi zorile mele şi zâmbetul meu. Te vreau în întregime, fără nici o părticică lipsă din tine, ba doresc şi anii tăi care au trecut şi anii tăi care vor veni. Vreau să-ţi repet dorinţa mea veche şi permanentă de a locui în uterul tău, pentru a mă întoarce la mine şi la viaţă. Vreau să mă topesc între buzele tale şi în suavitatea coapselor tale pline. Vreau să stau ascuns în senzualitatea glasului tău, a tăcerii tale şi vorbelor tale, în culoarea marmoreeană a pielii tale netede şi catifelate şi în tremurul sărutului tău. Vreau să adorm împreună cu somnul buzelor tale şi în nesomnul sfârcurilor sânilor tăi. Dorul de tine este furtunos, profund şi devastator, îmi copleşeşte inima. Mă invidiez că m-am întâlnit cu tine şi mă voi invidia şi mai mult odată cu sosirea corabiei dragostei care va veni şi ne va

lua la bordul ei. Cât de mult mă tem şi tremur de frică să nu te pierd a doua oară atunci când va sosi şi nu ne va găsi în aşteptarea ei…

În încheierea scrisorii mi-a spus că ne vom reîntâlni în mod inevitabil şi că el mă va lua sigur pe corabie, dar într-o vreme fără holeră, şi vom porni pe mare împreună într-un timp al bucuriei eterne.

Lucrul acesta s-a întâmplat după încheierea războiului civil, la începutul anilor ’90, când Hani se întorsese de la Paris, dar înainte de a începe să predea sociologia la Universitate.

Nu citisem romanul lui Márquez înainte să mi-l trimită el. În timp ce parcurgeam rândurile scrisorii lui pasionate, pline de dor, care mi-a aprins flacăra sentimentelor ce mocneau încă, Suad mângâia cu duioşie pisica ce era obişnuită cu plăcerea de a sta în poala ei.

Soţul meu nu era acasă, aşa că am recitit dedicaţia şi pentru Suad care s-a ridicat de pe locul unde stătea şi mi-a întins cu un gest grijuliu un şerveţel de hârtie ca să-mi şterg lacrimile ce mă copleşiseră după ce am terminat-o de citit.

Lacrimile m-au podidit din nou când m-am apucat să citesc romanul, chiar dacă faţa îmi surâdea. Eu sunt pasionată de corăbii întrucât albastrul se întinde atât sub ele cât şi deasupra lor şi, cum iubeam dintotdeauna culoarea aceasta, multe din hainele mele au nuanţele ei. Îmi amintesc că şi prima rochie în care m-a văzut Hani era albastră. În plus, corabia este întotdeauna legată de iubire în mintea mea. Şi am convingerea că poveştile de iubire care se petrec pe ea devin veşnice, sunt purtate de corabie pretutindeni chiar şi după ce eroii lor au coborât de pe punte.

După ce am parcurs întregul roman de la un capăt la altul, am recitit scrisorile pe care Florentino i le trimitea Ferminei şi alte pasaje ca şi cum aş fi vrut să descopăr toate aspectele care aminteau de mine şi de Hani. M-am întrebat câţi ani îmi mai trebuie ca să ajung la vârsta protagonistei şi dacă are sens să

aştept atâta vreme ca să ne urcăm pe corabia noastră şi să plutim cu ea în largul mării pentru totdeauna.

Am închis ochii şi m-am văzut împreună cu Hani la bordul ei. După ce-am tăiat toate odgoanele şi legăturile cu uscatul şi n-am mai simţit decât că exist împreună cu Hani pe corabie, m-au cuprins fericirea şi extazul.

După ce-am citit romanul, am avut certitudinea că-l voi regăsi pe Hani şi toate detaliile şi întâmplările din carte mi s-au părut a fi previziuni, o scrutare a viitorului meu şi m-am înseninat, am renăscut şi, când m-am uitat în oglindă, mi-am descoperit din nou ochii licărind.

De când s-a întors Hani de la Paris, am fugit de locurile în care ne-am fi putut întâlni, cu toate că mi se părea că nu este drept să procedez aşa. Am socotit că este mai bine să evit o întâlnire cu el, fiindcă mă temeam să nu mă simt stânjenită sau prea slabă ca să respect decizia pe care mi-am impus-o de a întrerupe orice relaţie cu el.

Când m-am întâlnit întâmplător cu el în vara dinainte la cafeneaua El-Roda, am avut impresia că m-aş afla într-un alt loc ce semăna mai degrabă cu Paradisul şi că a fost doar un vis. Un timp am crezut că m-a şters din existenţa lui şi că nu-l mai iubesc. Mă simţeam în mare încurcătură în fiecare vară când venea la Beirut şi încerca să vorbească la telefon cu mine, dar în cele din urmă nu-i răspundeam. Însă mi-a fost imposibil să-l ignor la infinit, fiindcă el exista înlăuntrul meu şi nu putea fi separat de trupul meu.

Am întrebat-o pe Suad de nenumărate ori ce m-aş fi făcut dacă el n-ar fi existat.

O întrebare care a părut ciudată, de vreme ce s-a repetat de milioane de ori.

I-am adresat-o şi în trecutul îndepărtat şi în trecutul apropiat, inclusiv în ziua când mi-a adus dedicaţia de la el.

Dar ciudăţenia cea mai mare constă în faptul că eu întrebam de posibilitatea inexistenţei lui cu toate că eram convinsă că nu

exista o astfel de posibilitate.

Vreme de câţiva ani el a părut inexistent într-adevăr.

Oare negam într-adevăr existenţa lui în acei ani când o întrebam pe Suad pentru că aş fi vrut să trăiesc singură, liberă, departe de el, numai cu soţul şi cu copiii mei?

În toţi anii aceia am fost lipsită de memoria pe care am împodobit-o în permanenţă cu chipul lui. Adevărul este că nu concepeam existenţa mea fără existenţa lui şi nici viaţa mea fără viaţa lui. L-am făcut cu forţa fereastra mea către viaţă, însă el nu a fost doar o fereastră, ci de multe ori a fost chiar viaţa însăşi.

Însă eu nu-mi dădeam seama atunci că-l iubesc încă. N-am avut certitudinea decât în clipa când i-am spus lui Suad cu câtva timp în urmă că noi, în aceeaşi măsură în care iubim viaţa, născocim pentru ea o altă lume pentru a trăi a doua oară. Şi am întrebat-o atunci dacă Paradisul şi Infernul sunt două locuri temporare din viaţa pământească.

— Suad, tu ce crezi, odată cu moartea ia sfârşit şi iubirea mea pentru Hani? m-am trezit eu întrebând-o tot atunci.

— Păi eu zic să mori mai întâi, soro! Încearcă şi-o să vedem…, mi-a răspuns în doi peri, zâmbind.

După aceea am schimbat subiectul şi-am început să-i vorbesc despre schimbarea care s-a petrecut cu Nadin şi despre rătăcirea ei nebunească între Mirna şi doctor Sahar.

După ce-am terminat de citit romanul, am început să mă plimb prin casă încolo şi încoace împinsă de ispita de a-i telefona la numărul pe care mi-l notase pe ultima pagină a cărţii.

În urma unei stări de muţenie care m-a cuprins din pricina încordării puternice, am decis să-i telefonez şi am convenit să ne vedem chiar a doua zi într-o cafenea mai izolată din Beirut.

Nu mi-am dat seama când şi cum s-au ivit zorile şi a răsărit soarele. Toată noaptea am avut impresia că întunericul era un zid ce ne ţinea despărţiţi şi-aş fi vrut să-l dărâm ca să ne putem revedea. Nu ştiu de ce, umbra lui Márquez m-a urmărit în ziua următoare tot timpul până când am plecat la întâlnirea cu Hani, după ce m-am pregătit îndelung. Când mă aflam în spatele

volanului, m-am trezit tânguindu-mă: „Aah, Márquez! Tu mi-ai vestit reluarea iubirii, dar, Doamne, de ce-ai neglijat descrierea amănuntelor? Nu puteai să vorbeşti mai pe larg despre amănunte, căci ochii mei nu văd ceea ce văd ochii tăi şi trupul meu citeşte altceva decât ceea ce citeşte trupul tău şi numai iubirea ştie să citească corect?“.

Când am intrat în cafenea şi l-am văzut, m-a părăsit sentimentul care nu-mi dăduse pace pe drum – că aş fi îmbătrânit, cu toate că nici nu împlinisem patruzeci de ani şi mă simţeam în formă, păstrându-mi frumuseţea şi voia bună. Ciudată este senzaţia aceasta a vârstei care n-are logică şi nici temei. Îmi aduc aminte că atunci când am împlinit optsprezece ani am avut senzaţia că aş fi o babă decrepită. Acum îmi vine să râd de fiecare dată când mă gândesc la momentul acela. Şi tot atunci îi socoteam vârstnici pe cei care aveau patruzeci-cincizeci de ani şi nu pricepeam cum se puteau socoti ei a fi tineri şi mă miram că bătrânii îi considerau tineri. Acum la fel privesc şi eu lucrurile: mi se pare că purtăm tinereţea cu noi de la o etapă la alta a vieţii şi amânăm faza bătrâneţii pe măsură ce înaintăm în vârstă, în speranţa de a nu ajunge la ea. În mod neaşteptat, când am ajuns la menopauză, energia mi s-a dublat de parcă înlăuntrul meu ar fi sălăşluit o altă femeie, diferită de mine – o femeie pură ce nu fusese atinsă de nici un bărbat sau djinn; sau poate că o parte din mine ajunsese la o înţelegere cu trupul meu – o parte diferită de aceea care, atunci când aveam încă ciclu, schimba umorile în fiecare lună, iar uneori în fiecare săptămână din cauza răsturnărilor hormonale. S-a înţeles întocmai aşa cum m-am împăcat cu sufletul şi cu trupul în toate etapele vieţii. În ziua când mă aflam împreună cu prietenele mele la Cafeneaua El-Roda şi le-am spus lucrurile astea, chipurile lor s-au tulburat. Hoda s-a apucat să ne vorbească despre ciclul ei încă abundent şi să ne spună că poartă preventiv în permanenţă în poşetă şerveţele absorbante în timpul ciclului. Ne spunea amănuntele astea cu intenţia vădită de a ne atrage atenţia că este mai tânără decât noi şi de a se făli că ea mai are ciclu. Prietena ei care se apropia de

şaptezeci de ani ne-a spus că încă o cuprind puseuri de căldură şi că îşi ventilează faţa cu palmele, cu toate că i s-a extirpat uterul cu mai bine de douăzeci de ani în urmă.

Doar Hani m-a cunoscut şi m-a descoperit la toate vârstele şi m-a ajutat să-mi cunosc starea.

De îndată ce am luat loc la măsuţă în faţa lui, mi-am acoperit faţa şi gâtul cu mâinile, ca o fetiţă, de teamă să nu observe că am îmbătrânit. Am încercat să fug de ochii lui, rătăcind cu privirile în altă parte, dar în cele din urmă m-am mustrat, zicându-mi în sinea mea: „Gata! Asta este!...“. Pentru o clipă am auzit păsărelele ciripind în inima mea şi chipul mi s-a înseninat, îndeosebi când i-am văzut privirile aţintite asupra mea şi zâmbetul lui fermecător cu care de obicei era zgârcit. Erau privirile senine şi liniştite de copil când zâmbea, dar când se uita la mine cu dorinţă, ele deveneau pătimaşe, chiar demonice.

M-am uitat şi eu fix la chipul lui, apoi am tăcut amândoi preţ de câteva clipe, după care pe chipurile noastre s-au ivit nedumerirea şi încurcătura. Felul cum priveam unul la celălalt dovedea că fiecare dintre noi voia să vadă cât de mult s-a schimbat chipul celuilalt de la ultima întâlnire.

Purta o jachetă ce părea mai mare decât măsura lui, probabil pentru că voia să arate mai lat în umeri. Nasul lui faraonic parcă pierduse ceva din semeţia de odinioară şi părea puţin coroiat. Cele trei aluniţe de pe gât rămăseseră neschimbate, în vreme ce venele păreau ceva mai pronunţate. Mâinile îşi păstraseră frumuseţea chiar dacă păreau mai pline şi mai late, cu toate că el pierduse un pic din greutate şi era acum mai slab.

M-am uitat îndelung la mâinile lui care m-au interesat mult şi pe care le-am iubit în mod deosebit şi m-am simţit ispitită să le prind şi să le strâng la piept pentru a redobândi vechea mângâiere a palmelor lui şi memoria atingerii pe care am adunat-o în ele, fiindcă în lipsa lor n-am mai simţit niciodată căldura.

Aş fi vrut să-mi petrec peste el mâinile aşa cum îmi petreceam

ochii, ca şi cum amintirea mângâierilor lui mi-ar fi revenit în clipa aceea prin aceste două simţuri.

Fruntea lui a devenit mai înaltă şi mai bombată după ce i se mai rărise părul.

Subţirimea şi oasele coatelor mi-au adus aminte de fragilitatea lui şi mi-au trezit sentimentele de duioşie şi afecţiune faţă de el.

Înfăţişarea lui generală s-a dovedit contrară aşteptărilor mele, căci mi-am închipuit că ar putea fi gras şi burduhănos, aşa cum era soţul meu. Riduri uşoare îi apăruseră în jurul ochilor, dar faţa nu-i era brăzdată de zbârcituri.

În vreme ce-l priveam atentă am zâmbit, iar când m-a întrebat care este motivul surâsului meu, i-am răspuns:

— Zâmbesc pentru că te găsesc exact cum mă aşteptam. Eşti aşa cum aş fi vrut să fii… Aşa cum mi te-am închipuit…

Privirile lui m-au înflăcărat înainte de a-mi răspunde şi am simţit un curent în trup. M-am pierdut cu firea, am pierdut sentimentul de timp şi n-am mai fost în stare să-mi adun gândurile decât în clipa când l-am auzit zicând:

— Doamne! Nici eu nu ţi-am uitat chipul, Nahla. Tot timpul l-am avut în faţa ochilor. Doar că ai şi tu câţiva ani în plus…

— Da, cu siguranţă am mai îmbătrânit. Dar şi tu ai câţiva ani în plus, însă voi bărbaţii nu vă daţi seama de trecerea timpului, nu-i aşa? Uneori, ştii, aveam impresia că trăsăturile tale îmi dispar din minte, ca şi cum n-aş mai fi avut ochi să te văd…

— Adevărat, Nahla? În orice caz, este adevărat că te-ai mai maturizat puţin, însă ai devenit şi mai frumoasă… Eu te văd tot aşa cum erai – o fată frumoasă şi seducătoare… Şi licărul ochilor tăi a continuat să-mi săgeteze inima…

Glasul lui, când îmi vorbea, mi se părea că este impregnat cu accentul iubirii. Nu era un accent învechit, nu avea mucegai sau rugină, ci era cald, fierbinte chiar.

În ziua aceea, am stat îndelung ca şi cum am fi continuat o conversaţie începută cu o zi în urmă şi n-ar fi trecut mai bine de zece ani de când nu ne-am mai întâlnit.

Când ne-am despărţit am avut acelaşi sentiment pe care-l

aveam pe vremuri când mă părăsea. Întotdeauna am avut impresia că adună vorbele şi le pune într-un săculeţ lăsat deschis la gură, iar când îmi aduceam aminte de el, cuvintele ieşeau din săculeţ singure şi se strecurau în urechile mele şi mă invadau. Făcea lucrul acesta tocmai ca să fie mereu prezent cu mine şi ca să mă domine, iar când ne vedeam data următoare, îl dojeneam:

— Vicleanule, întotdeauna ştii să mă ţii prizonieră…Tu pleci, dar parcă n-ai lipsi de lângă mine…

Relaţia noastră după ce am trecut de patruzeci de ani a fost mai minunată decât orice minune. Nadin, Aziza, Hoda şi toate celelalte prietene încercau să mă măgulească spunându-mi că femeile când iubesc devin mai frumoase şi că eu arătam cel mai bine, sperând că astfel voi deveni slabă şi mă voi da de gol, recunoscând reluarea relaţiei cu Hani.

De fiecare dată când mă vedeam cu el, aveam impresia că lumea a fost creată în clipa aceea pentru ca noi să ne putem întâlni şi aş fi vrut ca timpul să se oprească pentru totdeauna în această fotografie a noastră împreună.

***

În timpul primei noastre partide de amor de după reluarea relaţiei am descoperit că trupurile noastre nu erau străine unul de celălalt, ci dimpotrivă, sălăşluiau unul în celălalt. Mirosul lui a revenit pentru a-mi stârni senzaţii noi şi profunde. Atingerile şi mângâierile lui pe spate îmi trezeau simţurile şi îndepărtau toate impurităţile, limpezindu-mi sufletul şi pielea. Glasul lui cald şi ameţitor precum un narcotic mă transporta de la o stare la alta şi nu-mi mai dădeam seama ce se întâmpla cu mine în pat.

Relaţia noastră a devenit mai liberă şi mai pasională decât cu zece ani în urmă, probabil pentru că ne înţelegeam mai bine sentimentele şi simţurile, ca şi cum am fi scris împreună cuvânt cu cuvânt şi literă cu literă paginile iubirii noastre.

Glasul meu umplea de asemenea patul, aşa cum nu-l umpluse niciodată mai înainte. Îl simţeam ca pe un abur fierbinte care mi

se înălţa din gură şi nas, fiindcă vorbeam tot timpul, cu toate că la început respiram cu gura închisă, incapabilă să expir aerul care mi se aduna în piept, ridicându-se şi coborându-se împreună cu mine. Când tăceam, devenea temător şi mă apropia de el cu afecţiune, întrebându-mă ce se întâmplă cu mine, închipuindu-şi probabil că în clipele acelea mă gândesc la soţul meu sau la altcineva ori că rătăcesc cu închipuirea undeva departe de el. Şi-apoi lui Hani nu-i plăcea să tac, voia ca glasul meu să-i mângâie tot timpul trupul, să-l conducă la excitare, să-i fie călăuză spre zonele erogene. Şi gura şi mâinile mele îl călăuzeau, de asemenea. Îl sărutam, puneam mâna oriunde îmi cerea şi la fel proceda şi el. Ba îi ceream chiar mai mult, zicându-i „mai vreau…“, fără să mă sfiesc de el, fiindcă ştiam că atunci când sunt stăpână pe trupul meu devin stăpână şi pe trupul lui. Iar în îmbrăţişarea şi unirea trupurilor noastre, aveam senzaţia că şoldurile, mâinile şi gâtul meu, ba toate membrele corpurilor noastre semănau cu literele alfabetului arab care se rotunjesc, se curbează, se îndoaie de durere, se chinuie şi doresc cu înfocare să se lipească una de alta şi să se întrepătrundă una cu alta; că uterul meu este litera *nūn* (ن) care îşi deschide braţele pentru a-l primi pe el.

Cuvintele nu se opreau după ce făceam dragoste şi odată, pe când mă ţinea în braţe cu capul sprijinit pe umărul lui, m-am trezit că mă întreabă:

— Ştii, Nahla, câte nume există pentru sexul bărbatului în folclorul arab?

— Nu, nu ştiu…, i-am răspuns eu, arătându-mă curioasă.

— O sută douăzeci de nume, după numărul calităţilor şi actelor lui… Îţi dai seama?

— Oo, Doamne! În orice caz, maestre, viaţa izvorăşte din el! Dar de ce or fi glorificat arabii într-atât sexul?

— Şi să mai ştii că şi sexul femeii are o mulţime de nume! Însă pe mine mă înspăimântă cel mai mult „prinzătoarea“, pentru că asta înhaţă penisul bărbatului şi nu-i mai dă drumul… Mi-e groază de asta… Şi nu numai pe mine, ci pe toţi… toţi suntem înspăimântaţi de „prinzătoare“…

— Mda… Şi ce mai spun învăţaţii teologi, maestre?

— Păi mai spun, doamna mea, că femeia are 99 de puncte erogene în trupul ei, dar nu-mi mai aduc aminte a cui este afirmaţia… care-i sursa… Şi mai spun că pudoarea o împiedică să-l conducă pe bărbat la ele sau să le arate…

— În primul rând, de ce crezi tu că femeia la noi şi-ar cunoaşte trupul şi l-ar putea călăuzi pe bărbat? Sau îţi închipui că bărbatul îi permite să şi-l descopere? Fii cuminte şi vezi-ţi de treabă! Nu uita că la noi sunt femei care au zece copii şi care trăiesc până la optzeci de ani şi habar nu au ce-i aia plăcere…

— În orice caz, nici bărbatul care face dragoste cu o femeie nu ştie cele nouăzeci şi nouă de puncte erogene… E de ajuns şi o unghie de la picior ca să-l excite în momentul acela…

Relaţia noastră a durat de data aceasta cam un an, fără să le spun prietenelor mele nimic despre ea. Doar lui Suad îi povesteam totul, chiar şi ce făceam în pat. Până în ziua când ne-am întâlnit cu Maha, o prietenă veche care se întorsese de curând dintr-o capitală europeană unde participase la un colocviu şi care mi-a spus că în urmă cu două luni a avut o aventură cu Hani, după ce-a fost obsedată îndelung de dorinţa să se culce cu el. Vedeam cum i se lărgesc ochii când îmi povestea cum fusese cu el în pat. Maha era specialistă în filosofie, colegă cu Suad la Universitate, şi obişnuia să participe la reuniuni ştiinţifice organizate în străinătate. Era brunetă, senzuală, avea ochi mari, cafenii, nasul mic şi ascuţit semănând cu un botic de pisică, avea un miros nici plăcut, nici respingător sau lipicios, ci acut, penetrant şi stăruitor.

Mi s-a părut şi mai ciudat faptul că mi-a vorbit despre aventura cu Hani râzându-mi în faţă. Nu mi-a venit să cred ce-mi spunea şi-am încercat s-o trag de limbă ca să-mi povestească mai multe.

— Cu cine te-ai culcat, afurisito…? am insistat nervoasă, simţind că-mi pierd cumpătul.

— Cu Hani, ţi-am spus… Ce contează? N-ai rupt relaţia cu el?

— Dar eu îl mai iubesc încă şi tu eşti prietena mea… Ştiai lucrul ăsta, căci îţi spusesem…

— Şi ce, dacă-l iubeşti, gata l-ai confiscat tu? Chiar dacă e căsătorit?

Am plâns amarnic după ce-am dat-o afară din casă şi-am început să mă plesnesc cu palmele peste obraji, fără să-mi dau seama.

— Acum ce vrei să faci? a încercat Suad să mă liniştească. E o femeie uşuratică – Allah s-o blesteme!… E frumoasă, e sexy…

A doua zi, când m-am întâlnit cu Hani, nu i-am lăsat timp să-mi răspundă la întrebarea despre relaţia cu ea, ci am sărit cu gura pe el.

— Ce puteam să fac? S-a dezbrăcat şi-a rămas în pielea goală în faţa mea…, a încercat el să se justifice. A fost un capriciu… o greşeală…

— Şi de ce nu mi-ai spus şi mie? Eu ţi-am vorbit despre toate capriciile mele… Chiar dacă ai fi uitat de ea, tot trebuia să-mi spui… Dar cu certitudine n-ai uitat-o, de vreme ce n-ai suflat nici un cuvânt… Şi dac-ar fi fost vorba doar de un simplu capriciu, nu s-ar fi repetat povestea… Şi pe urmă, eu ţi-am spus că această muiere simte o plăcere diabolică să-i ispitească pe toţi bărbaţii pe care-i cunoaşte… A încercat să-l seducă şi pe Selim, soţul meu, a avut o aventură şi cu soţul lui Suad de la Universitate… În orice caz eu nu sunt supărată din pricina capriciilor tale, ci din pricina faptului că m-ai minţit.

— Când te-am minţit?

— Ai minţit odată când te-am văzut bând cafea împreună cu ea la Cafeneaua El-Roda… Eram împreună cu Suad, Mirna şi Aziza… Te-am întrebat la telefon de ce te-ai dus cu ea şi mi-ai spus că ai întâlnit-o cu totul întâmplător…

Am dat să plec fără să-i mai las timp să-mi răspundă, dar i-am mai spus că nu vreau să-l confisc, însă doresc să rup relaţia cu el pentru că m-a minţit. Şi apoi eu am simţit că a întreţinut o relaţie cu ea în secret, fără să-mi spună.

— Ce ţi-e cu bărbaţii ăştia, Doamne! am exclamat eu. Hani, hai

să ne despărţim fără ca iubirea noastră să fie rănită!... Mai bine să ne despărţim înainte să apară cicatrice pe iubirea noastră... În orice caz, continuarea relaţiei în urma acestei aventuri ne-ar răni şi pe mine, şi pe tine... Şi tu ştii cât de mult sufăr eu din pricină că sufletul meu îţi aparţine în vreme ce-mi petrec viaţa alături de soţul şi de copiii mei... Nu vreau ca dorinţele noastre să poarte semnele unui furt, iar eu sunt convinsă că nu fur. Eu fur un lucru care-mi aparţine. De fapt mi-l recuperez... Iar tu îţi faci de cap, te ascunzi de mine şi minţi...

— A fost un moft şi a trecut..., a mai făcut el o ultimă încercare de a se disculpa şi apoi s-a refugiat în tăcere.

L-am lăsat şi am plecat, dar când mă îndreptam spre stradă ca să mă urc într-un taxi, am simţit că picioarele dau să mă tragă înapoi spre locul unde-l lăsasem. Am simţit că pierd noţiunea timpului şi că mă scufund într-un nisip mişcător, că mă descompun şi mă dezintegrez pentru a izbucni în flăcări şi a erupe ca un vulcan.

Când am ajuns acasă, mi-am strâns copiii la piept şi am început să plâng.

— De ce plângi, mamă? m-au întrebat într-un glas.

Nu le-am răspuns, ci i-am cuprins cu braţele ca şi când aş fi vrut să-i leg de mine, de teamă să nu zboare departe şi să rămân şi fără ei.

9

Am aprins lumina de la întrerupătorul de lângă uşă şi am găsit-o întinsă în pat. Stătuse în beznă cu ochii spre fereastra cu jaluzelele coborâte complet. Aziza s-a grăbit să deschidă geamul, ca să pătrundă aerul în camera care devenise înăbuşitoare din pricina căldurii, umezelii şi fumului de ţigară.

— De ce te porţi aşa cu tine, doamnă Suad? am ţipat la ea. De ce stai închisă pe zăpuşeala asta în camera îmbibată de tutun, de parcă ai fi într-un mormânt? Câte pachete fumezi? O să mori! Nu ţi-e milă de tine?

Suad a schiţat un zâmbet stins şi s-a ridicat în capul oaselor când ne-a văzut. I-am cerut să rămână în pat şi şi-a sprijinit capul de perne ca să stea comod. În vara aceea chipul ei căpătase o paloare neobişnuită şi se putea citi pe el oboseala de după criza de tensiune.

Am simţit că-mi pierd minţile când Aziza mi-a dat telefon şi mi-a spus că Suad este bolnavă şi că vrea să o viziteze. M-am îmbrăcat fără să mai stau pe gânduri şi am coborât la maşină. Ne-am înţeles să trec s-o iau şi pe Aziza şi s-o vizităm pe bolnavă pentru a ne linişti în privinţa ei.

Trecuseră trei săptămâni de când n-o mai văzusem pe Suad. Prinsă cu treburile mele, n-am mai apucat să-i dau un telefon.

Rareori s-a întâmplat să mă ciondănesc cu ea.

M-a acuzat că aş fi încercat să-l ispitesc pe Isam, soţul Hodei. Mi-a spus nervoasă, tremurând de mânie, că el ar fi încercat să flirteze cu mine, că l-a văzut trăgând cu coada ochiului la sânii mei descoperiţi parţial de deschizătura bluzei.

Atitudinea ei m-a luat prin surprindere, fiindcă ea mă înţelegea cel mai bine. Niciodată în viaţa ei nu mai ţipase la mine aşa cum făcuse de data asta, deşi ştia cel mai bine că n-aş fi putut

încerca să-l seduc pe soţul Hodei de vreme ce nu mă gândesc decât la Hani şi nu vreau să văd nici un alt bărbat în afara lui, mai ales după ce am reluat legăturile cu el. Gestul ei neaşteptat m-a şocat şi mi-a stârnit plânsul. Apoi, aducându-mi aminte de relaţia încordată dintre ea şi soţul ei Suleiman şi de singurătatea ei, mi-am zis că e mai bine să trec cu vederea întâmplarea şi mi-am recăpătat astfel liniştea. Şi apoi ea fusese tot timpul fiinţa cea mai dragă inimii mele. Teama din ultimele trei săptămâni că aş putea s-o pierd mi-a aprins un tăciune în măruntaie şi mi-a tăiat respiraţia. Toată săptămâna trecută, trupul meu părea că şi-ar fi pierdut echilibrul, că nu se mai putea ţine drept. Am avut atunci impresia că prietenia e un lucru visceral, parte din carnea şi din oasele noastre. În clipa când o pierdem, ne cuprinde o senzaţie neaşteptată de slăbiciune, de parcă am avea răni în suflet şi trup. În perioada scursă fără Suad, am avut senzaţia că vocea mea s-a separat de restul trupului şi a devenit extrem de lentă, ca şi cum ar fi străbătut distanţe imense prin munţi şi văi sau ca şi cum n-ar fi fost în stare să iasă din locul său şi a trebuit să se destrame pentru a o apuca prin trecători înguste, ajungând în cele din urmă istovită la buzele mele.

Am sărutat-o pe frunte şi mi-a zâmbit de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. M-am liniştit în legătură cu prietenia noastră, dar mă îngrijora sănătatea ei.

Suleiman nu ne-a dat nici o atenţie. S-a plimbat ce s-a plimbat prin faţa camerei, cu umerii lui puţin laţi, burta mare şi picioarele scurte, mestecând de zor la un sandviş ca la o gumă, iar în cele din urmă a ieşit.

De îndată ce-a fost sigură că a plecat de acasă, Aziza a încuiat uşa de la intrare pe dinăuntru, şi-a scos pantofii cu toc înalt, s-a aşezat turceşte în pat alături de Suad şi a început s-o dojenească:

— De ce, măgăriţo? O să mori, proasto, şi Allah n-o să te mai aducă înapoi la viaţă. Bărbatul ăsta al tău ţine cu tot dinadinsul să-ţi dea un infarct... Nu glumesc. Ridică-te din pat, du-te şi iubeşte, fiindcă dragostea deschide arterele inimii! Dacă faci amor o dată pe lună, devii sănătoasă ca un cal. Tu ştii că femeile

nu îmbătrânesc decât atunci când inima lor nu mai simte, când nu mai iubesc şi nu mai fac amor. Tu îţi închipui că lumea se reduce numai la atât: mă duc la Nahla, mă întorc de la Nahla? Îţi închipui că viaţa înseamnă doar să mănânci şi să bei? Nu-ţi trebuie doar alimente, măgăriţo, trebui să ţi-o mai şi tragi!

Suad a surâs şi trăsăturile feţei i s-au destins, aşa cum se întâmplă de fiecare dată când Aziza ne povesteşte despre aventurile ei cu bărbaţi, gesticulând în faţa noastră cum îl ispiteşte pe unul sau pe altul să se dezbrace în pielea goală pentru a-i cerceta penisul. Şi făcea tot jocul ăsta ca şi cum ar interpreta un rol într-o piesă de teatru. Îmi aduc aminte şi acum de talentul ei dramatic din zilele şcolii şi de visul ei de atunci de a se face actriţă. Îmi reamintesc de asemenea cum recita poemele lui Jamil Busayne într-o interpretare dramatică, aruncând priviri languroase în vreme ce noi aplaudam. Acum îmi dau seama cât de mult s-a schimbat Aziza cu trecerea timpului. Visul ei de a deveni actriţă s-a risipit, tot aşa cum au dispărut din amintire şi zilele de demult, ajungând acum să vorbească numai despre plăcerile trupeşti, despre trupul ei şi despre hainele ei de firmă.

Suad o urmărea pe Aziza fermecată şi părea că-i place ca totdeauna să-i asculte poveştile. Şi, în mod ciudat, în prezenţa ei descopeream o altă faţă şi un alt limbaj ale lui Suad, căci de obicei era profesoara de filosofie care-şi alegea cu grijă cuvintele. Dar în prezenţa Azizei folosea şi ea un vocabular adaptat situaţiei, cu expresii mai populare. Probabil că momentele ei cele mai fericite erau atunci când o vizitam pe Aziza împreună în casa ei din cartierul elegant Ras Beirut şi ne desfătam cu un pahar dintr-o băutură mai acătării. Atunci, chipul lui Suad se lumina, trădând emoţie şi vitalitate şi simţeam din privirile ei că şi-ar fi dorit o viaţă asemănătoare cu a Azizei, să-şi vândă şi ea trupul pentru plăcere şi pentru bani – şi ar fi fost preferabil decât să-l mortifice şi să-l anuleze în tăcere.

Aziza era cea mai săracă dintre noi şi în perioada adolescenţei era entuziasmată de iubirea romantică. Trăia poveşti imaginare,

iar când declama versurile lui Jamil Busayna, ochii albaştri rătăceau pierduţi pe chipul eteric.

— De ce-ţi place atât de mult poezia uzrită? am întrebat-o la un moment dat.

— Pentru că îmi place ideea ca fata să-şi păstreze virginitatea până în clipa căsătoriei, pentru ca soţul ei să fie fericit că s-a însurat cu o fecioară..., mi-a răspuns.

— Aziza, dar tu ştii că şi femeia poate fi fericită?

— Serios? Dar de ce să fie femeia fericită?

„Cum adică să fie fericită?“, m-a întrebat cu un aer ingenuu, deşi eu vedeam în ochii ei o senzualitate de care nu-şi dădea seama.

Am discutat de mai multe ori despre iubirea platonică şi despre iubirea împlinită, dar la un moment dat m-am plictisit şi am închis subiectul, însă nu înainte de a-i spune că nu vreau să imit pe nimeni, ci vreau să-mi creez propriul model de dragoste către care mă vor conduce inima, trupul şi sentimentele mele.

Mulţi bărbaţi şi tineri i-au făcut curte şi ar fi dorit să-i ceară mâna, în primul rând datorită frumuseţii şi sfielii sale, însă ea i-a refuzat pe toţi fiindcă era îndrăgostită lulea de fratele meu. Ca să scape de o povară, părinţii ei au decis s-o mărite, când nici nu împlinise şaptesprezece ani, cu verişorul ei Abd el-Husein.

— Pune-i frâu ca să-ţi ştie de frică, să nu mai umble brambura, să iasă din casă şi să se întoarcă atunci când i se năzăreşte! i-a spus socrul acestuia în prima zi după căsătorie.

I-a interzis să iasă din casă în timpul cât el era plecat la lucru în Kuweit, însă n-a venit niciodată la Beirut fără s-o bată. Odată i-a strivit patru degete, dintre care două i-au rămas betege.

Îmi aduc şi acum aminte cum m-am trezit cu ea la uşă într-o zi, cu ochii umflaţi de la bătaie, pentru că a cutezat să-l întrebe după ce au făcut sex:

— Este adevărat, Abd el-Husein, că şi femeia trebuie să aibă orgasm?

A sărit în sus ca un taur agitat şi a ţipat la ea înainte s-o lovească:

— Ia spune-mi, cu cine stai tu la taifas? Cu cine eşti prietenă? Cu ce curve te întâlneşti? Nahla ţi-a vorbit despre astfel de lucruri? Ori Suad?...

— Nici una dintre ele nu mi-a spus nimic, dar am auzit şi eu... Şi nu fac decât să te întreb dacă şi femeia are orgasm sau nu, pentru că eu nu simt nimic..., i-a răspuns printre sughiţuri.

După ce a pocnit-o zdravăn, s-a străduit s-o liniştească şi s-o convingă că femeia nu simte nimic şi că trebuie să se culce cu soţul doar pentru a-l satisface pe el.

Abd el-Husein n-a făcut nici un efort ca ea să simtă ceva. Dimpotrivă, a început să se culce cu ea şi mai rar de teama că o să se obişnuiască şi o să-i placă sexul, iar atunci când va fi plecat o să-l înşele. L-a surprins într-o zi sfătuindu-şi fratele care se căsătorise de curând cu o fată la care ţinea foarte mult:

— Ai grijă să nu faci amor cu ea prea des, că te distruge!... Dacă vrei să te mai duci şi la alta, du-te!... Mama copiilor trebuie să stea în casă şi atât... Nu trebuie să ştie prea multe... Dacă simţi nevoia, culcă-te cu ea o dată la două săptămâni sau chiar şi mai rar, dacă poţi răbda. Nimic altceva, pricepi? Eu aşa zic!

El nu făcea nici măcar aşa cum l-a sfătuit pe fratele lui. După ce s-a întors definitiv din Kuweit, îşi găsea plăcerile în afara casei şi a mai dat şi în patima jocurilor de noroc, ceea ce a făcut-o într-o bună zi să-l refuze. Dar el s-a năpustit peste ea, i-a rupt straiele şi a violat-o. Pe urmă a bătut-o până ce ea a simţit că-i clocoteşte sângele în cap. După aceea a încercat să se sinucidă, înghiţind o cutie întreagă de antidepresive, astfel că familia i-a cerut să divorţeze de ea. Nu ştia nici ea de unde a găsit puterea ca într-o zi, în urma unui acces de isterie, să arunce cu televizorul după el şi cu ce i-a mai căzut în mână, fără să-şi dea seama ce face.

După ce au divorţat, am vizitat-o împreună cu Suad şi cu Nadin şi atunci ne-a povestit cum se purtase cu ea.

— Inima lui era oarbă. S-a culcat cu toate femeile care i-au ieşit în cale şi eu n-am zis nimic. I-am adus pe lume trei fetiţe, dar jur pe Allah că eu n-am cunoscut niciodată orgasmul. Nahla, m-ai tot întrebat: „Când faci amor cu el, tu termini?“. Dar eu nu ştiu ce

înseamnă „să termini“. N-am simţit nimic cu el. Am făcut-o doar ca să-l mulţumesc pe el... Şi n-am gustat alături de el decât sărăcia. Şi pe urmă mă mai lasă şi pe drumuri...

— Ce vrei, soro? Bărbatul este egoist. Pe el nu-l interesează decât situaţia lui. Nu ştie decât să-şi înşele soţia, chiar dac-ar fi regina frumuseţii..., s-a amestecat şi Suad în vorbă.

La câteva zile după *‘udda*[1], Aziza s-a măritat cu un bărbat dintr-o familie de vază din Beirut, cu vreo treizeci de ani mai în vârstă şi cu patru copii din căsătoria anterioară.

Aziza l-a iubit pe cel de-al doilea soţ – vestitul avocat Bassam –, pentru că alături de el a avut parte de o viaţă tihnită, fără lipsuri, şi a simţit că toată lumea din jurul ei o respectă şi astfel s-a eliberat de complexul de inferioritate. A ajuns să-şi vadă fotografia în revistele mondene şi oriunde intra toată lumea se ridica în picioare la sosirea ei. Dar ceea ce mirat-o a fost lipsa de personalitate a soţului în relaţia cu tatăl lui. Nu l-a auzit adresându-i-se decât cu „domnul nostru“ sau „domnul tata“ şi de fiecare dată când îl vizitau se apleca adânc în faţa lui şi-i săruta mâna.

Dar în pofida afecţiunii pe care i-o arăta, Aziza n-a descoperit adevărata plăcere nici cu el. Prima oară a avut conştiinţa propriului corp stând pe bideu, când jetul puternic de apă caldă i-a atins un punct sensibil. Abia atunci a simţit ea plăcerea. Şi a fost îndeajuns pentru ca după aceea să se vânture tot timpul la baie. Uneori se întindea în cadă, îşi ridica picioarele şi le îndepărta, masturbându-se cu jetul cald al duşului. Soţul ei, Bassam, şi-a dat seama că ea îşi găseşte plăcerea de una singură şi în mai multe rânduri, când i s-a părut că zăboveşte în baie, a ciocănit în uşă şi i-a zis:

— Hai odată, doamna Aziza! Stai acolo de-o jumătate de oră. De câte ori vrei să termini?

Aziza n-a obţinut decât rareori cu Bassam senzaţia că este femeie, căci, lui nu i se scula decât cu servitoarele. Nu se apropia de Aziza decât la mari intervale de timp, mai ales când era foarte

beat şi cu mintea atât de rătăcită încât nu-şi mai dădea seama cu cine face sex. După un timp i s-au aprins călcâiele după o filipineză cu care făcea sex în biroul lui după ce lua obişnuita tabletă de Viagra şi atunci a întrerupt definitiv relaţia cu soţia. Aziza era să înnebunească de gelozie, nu alta. A angajat un detectiv ca să-l urmărească. De câteva ori s-a dus şi ea la birou ca să-l surprindă asupra faptului, dar n-a reuşit şi s-a mulţumit doar cu corpul delict – un prezervativ folosit şi lăsat la întâmplare pe canapea.

Într-o zi, după ce-a încercat să-l excite, s-a trezit că îi spune:

— Să ştii, Azia, că eu ţin la tine şi te respect, dar dacă vrei să mă păstrezi şi să trăim mai departe împreună, atunci ai grijă la felul cum te porţi cu mine. De sex nu mai poate fi vorba între noi… Să ştii că eu scuip pe lucrurile *halal* ca să le fac *haram*[2] şi să pot găsi plăcere în ele.

Aziza a venit la mine de mai multe ori şi mi s-a plâns că stă în pat alături de Bassam şi se masturbează, în vreme ce el se holbează la ea până când aţipeşte pe umărul ei şi balele i se preling pe pieptul ei (el s-a întors acasă după o vreme petrecută cu prietena lui filipineză, în biroul de avocat din centrul Beirutului, în faţa Universităţii). A avortat de două ori după ce-a rămas gravidă şi el a plâns amarnic pentru că a făcut asta fără să-l întrebe.

Aziza continuă şi acum să ne mai vorbească mie şi lui Suad despre iubirea ei uzrită. Pe atunci credea că doar degetul ar fi putut să-i fie credincios ei şi trupului ei. Iar eu îi mai aduc şi acum aminte cum a stat într-o zi în faţa noastră şi ne-a spus că degetul ei face cât toată lumea la un loc, întrucât îi permite să se dispenseze de bărbaţi. „Nu ştiţi proverbul care spune «ajută-te singur ca să te ajute cerul!»?“, ne-a zis ea apoi, explodând în râs.

Pe urmă a revenit, după ce cumnata mea ne-a spus că soţul ei este gelos şi nu-i îngăduie să iasă din casă decât împreună cu el, şi a adăugat, zâmbind:

— Bărbaţii ăştia nu sunt zdraveni la cap… Dacă femeia o poate face şi cu apă, soţul care îşi ţine nevasta încuiată este un idiot…

Aziza a uitat viaţa împreună cu primul ei soţ. În schimb, despre Bassam vorbeşte cu simpatie, întotdeauna numai de bine. A rămas văduvă când intrase în al patruzecilea an de viaţă, după moartea lui într-un accident de maşină cumplit: era o noapte vântoasă şi ceţoasă de iarnă când se întorcea din staţiunea Ştura şi a derapat maşina pe şoseaua ce duce spre Siria, răsturnându-se cu el şi cu o menajeră etiopiană. Nu-mi amintesc să mai fi văzut vreodată o suferinţă atât de adâncă acoperindu-i ochii şi cuibărindu-se în ei ca cea pricinuită de pierderea lui.

***

Când ne-am întors de la slujba de patruzeci de zile de la moartea lui Bassam, Aziza s-a întins în cadă istovită de tristeţe, mai ales după ce a aflat că defunctul l-a numit pe fratele său tutore peste copiii săi, urmând ca acesta să fie şi moştenitor.

Îi veneau în minte zilele petrecute alături de el – cu bune şi rele, în vreme ce sânii i se ridicau deasupra apei de fiecare dată când ofta. Din când în când împingea apa cu palmele spre umerii pe care şi-i mângâia, încântată de zgomotul făcut. S-a ridicat în picioare sub duş, dorind ca apa ce curgea din belşug peste trupul ei să spele senzaţia aceea de singurătate şi înfrângere totală pe care o simţea încleiată pe piele.

Când s-a oprit goală în faţa oglinzii de lângă cadă şi s-a uitat atentă la trupul pe care îl ştergea, i s-a părut că-l vede pentru prima oară în viaţa ei. Şi-a prins sânii şi i-a lipit unul de celălalt, s-a admirat pe toate părţile de mai multe ori şi a tras o ocheadă şi peste fundul bombat. Albul lucios al trupului a făcut-o să-i simtă răceala şi însingurarea. În mod ciudat, a avut impresia că trupul ei se îndepărtează de ea în oglindă, îi scapă şi aproape că dispare. Şi-a prins şoldurile parcă pentru a se încredinţa încă îi aparţine, pentru a-l reţine în faţa oglinzii. Şi-a dat seama că trupul ei tânjeşte după dezmierdările unor mâini de bărbat, şi nu după cele solitare. Ar fi vrut să poată aprinde în ochii unui bărbat dorinţa de a-l mângâia şi a-l înfierbânta, după ce i s-a părut că ar

fi nemulţumit de atingerea propriilor degete şi priviri. Aziza mi-a spus de faţă cu Suad că şi-a simţit trupul fierbând ca un roi de albine, aşteptând să i se culeagă mierea, şi a recunoscut că am avut dreptate când i-am povestit că în trupul meu sălăşluieşte o muzică zgomotoasă ce mă stârneşte şi mă vrăjeşte. A simţit şi a auzit şi ea muzica aceea când se contempla în oglindă. Apoi a ajuns să-şi asculte trupul şi să-l audă vorbind, în vreme ce mai înainte îi ea vorbea şi el rămânea tăcut, nu-i răspundea, cum i se întâmpla mamei mele.

— Nahla, n-a rămas nici un mădular în trupul meu care să nu-mi fi făcut reproşuri şi să nu fi stat de vorbă cu mine, mi-a zis într-o zi.

Şi ceea ce a înspăimântat-o şi i-a deschis ochii la maximum a fost următoarea întrebare: „De ce n-aş trăi din el, aşa cum face prietena mea Mona? Ba de ce nu l-aş lăsa şi pe el să trăiască de vreme ce este atât de frumos şi plin de viaţă?“.

Întrebările astea au dispărut apoi pentru un timp şi nu i-au mai revenit decât atunci când l-a cunoscut pe Fadi, care s-a îndrăgostit de ea şi s-a dovedit a fi foarte generos. Cu el a descoperit plăcerea şi farmecul sexului. Fadi, care era mai mic decât ea cu vreo zece ani, făcea amor de mai multe ori într-o noapte după ce priza cocainã. Cu toate astea, ea dorea şi mai mult: simţea că setea ei de sex nu s-a potolit şi că trupul ei nu s-a săturat. Nu-şi dădea seama din ce cauză, după o partidele de sex cu Fadi îşi aducea aminte de Suad. „Ce păcat, Suad!...“, şoptea în sinea ei surâzătoare. Apoi se întreba dacă ea ar fi avut puterea să i se împotrivească, în cazul că Fadi s-ar fi apropiat de ea şi i-ar fi făcut curte. Îi trecea prin minte că Suad ar fi în stare să-l devoreze dintr-o singură înghiţitură, căci avea impresia că ea încearcă o stare perpetuă de foame, judecând după muţenia şi privirea rătăcită. Apoi s-a întrebat dacă Nadin ar putea renunţa la lesbianism dacă ar ajunge să se culce cu Fadi. Câteodată se trezea vorbind de una singură în prezenţa lui Fadi: „Unde eşti, Nahla, ca să vezi ce-a putut face amorul cu mine? A deşteptat în trupul meu locuri de care habar n-am avut... Ziceai că nu există nici un loc să

nu fiarbă în trupul tău... Şi iată că acum îmi clocoteşte şi mie tot trupul ...“.

Aziza s-a schimbat destul de mult în timpul relaţiei cu Fadi şi a devenit mai frumoasă. Urca în week-end cu el la munte, de unde se întorcea cu faţă îmbujorată şi apoi trecea pe la mine, zicându-mi:

— Uite, Nahla, vezi? Priveşte la faţa mea cum străluceşte! Uită-te cât de frumoasă o face sexul pe femeie!... Afurisitul ăsta de Fadi parcă ar avea trei coaie sau zece, nu doar două...

Fadi s-a îndrăgostit de ea cu adevărat; a devenit dependent de ea, aşa cum era dependent de cocaină. Când l-a părăsit din pricina consumului de droguri şi pentru că a fost reţinut la lucru în Dubai, a încercat să se sinucidă. Scăpat din arest, dădea buzna peste ea, insistând să facă sex în pofida voinţei ei. Dar copiii erau pentru ea limita şi a ajuns să se teamă pentru ei din pricina lui.

Fadi se îndrăgostise aşa de tare de ea încât a ajuns să vină chiar de mai multe ori într-o lună din Emirate ca să se culce cu ea. Când se întâlneau, îi oferea în primul rând o masă la un restaurant de lux. Odată, în timpul dejunului, a simţit o durere în tălpi şi el s-a aşezat imediat pe podea cu picioarele adunate, i-a scos pantofii şi a început să-i maseze degetele ca să-i activeze circulaţia şi să-i aline durerea. I-a dat în permanenţă bani pentru cheltuielile ei şi ale copiilor şi a copleşit-o cu cadouri. Într-o zi s-a trezit cu el aducându-i de la un magazin vestit de bijuterii un inel cu o piatră preţioasă de şapte carate, făcând-o să-şi iasă din minţi.

Fadi a iubit-o nebuneşte, iar ea susţinea că stă cu el doar pentru a-şi potoli dorinţa.

Dar i-a venit rândul la suferinţele iubirii, care se puteau citi şi în ochii ei, după ce l-a cunoscut pe doctorul Jawdat Mahmud, specialistul endocrinolog şi diabetolog care o trata pe mama ei.

În urma vizitelor la clinica lui, a înţeles că i-a captivat interesul. Şi-a dat seama că are pentru el sentimente pe care nu le mai avusese pentru altcineva în viaţa ei. Se topea în faţa zâmbetului care-i izvora din inimă de fiecare dată când o vedea şi

a răspuns fără să stea pe gânduri invitaţiei la o ceaşcă de cafea într-una din cafenelele din cartierul sudic al oraşului.

A venit la mine imediat după întâlnire. S-a tolănit în canapeaua din balcon şi şi-a lăsat ochii albaştri să rătăcească pe întinderea mării întocmai ca în zilele adolescenţei. Şi-a rezemat capul în mâinile împreunate şi mi-a mărturisit că este ameţită, simte că şi-a pierdut capul de atâta fericire. În ziua aceea, m-a întrebat despre iubire şi despre ceea ce simt eu când sunt împreună cu Hani. Când am descusut-o de ce mă întreabă, mi-a mărturisit că ea nu-şi dă seama dacă ceea ce simte ea se poate numi pasiune.

Când s-a aşezat la masa din cafenea şi s-a uitat fix în ochii ei, a săgetat-o un fior din creştet şi până în tălpi şi a simţit că mâinile şi picioarele au început să-i tremure, iar mintea îi este cuprinsă de flăcări. Mâinile ei, de obicei reci ca gheaţa, se încingeau şi palmele i se înroşeau, spatele parcă i se frângea când se uita la buzele lui, închipuindu-şi-le ascunse de privirile indiscrete şi cufundate într-un sărut mistuitor. În trupul ei se întâmpla ceva misterios; ceva care semăna cu o durere, dar nu era durere; ceva care semănă cu bucuria, dar care nu era bucurie pură. M-a întrebat cu ochii plini de lacrimi dacă ceea ce simţea se numeşte pasiune.

Mi-a mai spus că dorinţa pe care o simte pentru el nu seamănă câtuşi de puţin cu ceea ce a simţit pentru Fadi. În cazul lui Fadi a fost vorba probabil doar de pura întâlnire dintre sexe care, asemenea amnarului şi cremenii, aprindea foamea de sex a fiecăruia.

— Inima mea, Nahla, se topeşte după el, încercând un sentiment tandru şi afectuos. Dorinţa mea este în punctul culminant, nu mai are margini. Tânjesc să mă culc cu el cât mai repede cu putinţă pentru ca trupul meu să se contopească cu al lui. Fiecare fibră din trupul meu râvneşte să facă amor cu el cât mai curând. Însă mi-e teamă să nu mă părăsească după ce am făcut asta, fiindcă el este un musulman practicant şi mai face parte şi dintr-un partid religios, iar eu visez să mă căsătoresc cu

el.

În timp ce vorbea, glasul ei era slab, aproape imperceptibil, dar impregnat de pasiune.

Apoi s-a întors către Suad care era de faţă la discuţia noastră şi a întrebat-o şi pe ea ce părere are.

— Nu ştiu ce să zic, Aziza. Există bărbaţi care după ce s-au culcat cu o femeie o abandonează, în vreme ce pe alţii sexul îi leagă şi mai tare de ea. Dar având în vedere că el este practicant şi conservator, cred că e mai bine să nu te culci cu el. Cere-i să te ia de nevastă înainte. Dar să ştii că dacă o să-ţi ceară să porţi văl, o să trebuiască să umbli cu văl.

— Voi purta un văl şi jumătate, de ce nu? Fac orice, numai să se căsătorească cu mine…

— Tocmai de aia, încearcă să nu te culci cu el, ca să-l constrângi să se însoare cu tine.

— Nu cred că o să pot rezista… Dacă ai şti cum mă topesc şi mă pierd cu firea când mă aflu dinaintea lui…

— Fir-ar să fie, Aziza! Cum de ţi-a picat aşa cu tronc? Încearcă să te stăpâneşti!…

— Nu pot! Ce să fac dacă mă topesc după el?

— Vezi ce faci, soro! Încearcă mai bine cu un duş rece! Fă orice dacă vrei să te măriţi cu el, dar nu te culca cu el!

Dar Aziza n-a avut puterea s-o asculte pe Suad şi s-a culcat cu doctorul, după ce acesta a încheiat un contract pentru o căsătorie de plăcere cu ea pentru a evita adulterul, întrucât era foarte habotnic. A refuzat să o atingă şi chiar să o vadă şi să stea de vorbă cu ea înainte de încheierea contractului.

— Dacă nu vrei să încheiem acest contract, i-a zis el hotărât, atunci îşi vede fiecare de drumul lui. Mie nu-mi trebuie sex. N-am nevoie să te ating… Ba n-o să mai vorbesc cu tine nici la telefon, căci dacă îţi aud glasul şi sunt câtuşi de puţin tulburat, asta este necredinţă şi *haram*. Nu pot sta de vorbă cu o femeie pentru care aş putea simţi ceva decât dacă legătura e *halal*.

Aziza a acceptat contractul, dar după ce şi-a potolit dorinţa, doctorul a părăsit-o. Câteva zile a fost bolnavă din pricina

amărăciunii şi n-a mai ieşit din casă luni de zile, majoritatea timpului petrecându-l în pat. Cu greu s-a întremat şi s-a repus pe picioare, dar a avut grijă să-mi spună că nu există dragoste mai mare decât cea pe care o nutreşte pentru copiii ei – singurii care merită afecţiunea.

În zilele acelea, Aziza s-a întâlnit cu prietena ei Mona care se întreţinea vânzându-şi trupul şi ţinând companie unor bărbaţi în stare să-i ofere cele necesare ei şi copiilor. „La urma urmei, de ce n-ar face şi ea la fel?“, s-a trezit întrebându-se. Mai ales că era încă frumoasă şi se obişnuise să trăiască fără griji atât ea, cât şi copiii ei – singurii pe care-i mai adora. Şi-a adus aminte de generozitatea lui Fadi, de banii şi cadourile cu care o copleşise. I-a trecut prin cap că bătrânii ar fi o mină în care s-ar putea să dea peste aur suficient şi în acelaşi timp ar fi şi o garanţie că nu se va mai îndrăgosti de altcineva şi n-ar mai avea de suferit. „Bărbaţii în vârstă o să fie cu certitudine vrăjiţi de frumuseţea mea“, şi-a mai zis în sinea ei.

Aziza a găsit în cele din urmă o cale pentru a ajunge la ei: s-a apucat să vândă haine bărbăteşti, cravate şi alte accesorii, pentru ca să se împrietenească apoi cu cei mai generoşi şi dispuşi să cheltuiască de dragul ei. I-a spus lui Suad că ar fi bucuroasă dacă unul dintre aceştia i-ar propune să se mărite cu el, ca să scape astfel de truda acelei îndeletniciri, chiar dacă ar fi un invalid într-un cărucior cu rotile. Important era să aibă bani. Şi-a băgat definitiv în cap lucrul ăsta. Însă în urma unui incident s-a răzgândit şi a renunţat la ideea căsătoriei cu un bătrân. La o cină care a avut loc în casa noastră, a cunoscut o căpetenie de seamă dintr-un sat – un prieten al soţului meu.

Într-o zi, m-am trezit cu ea la uşă, iar după ce am invitat-o înăuntru, mi-a zis cu lacrimi în ochi:

— Căcat am vrut, căcat am găsit…

Suad s-a holbat la ea şi a întrebat-o, cu ochii rotunzi:

— Off, ce-ai mai păţit Aziza, ia spune?!

Dar după ce s-a uitat atentă preţ de o clipă la ochii lui Suad,

Aziza a întrebat-o:

— Ce-i cu ochii tăi, Suad? De ce s-au mijit şi-au devenit aşa mici, ca de scorpion? Şi parcă nu se mai opresc…

— Lasă-mi ochii în pace şi spune-ne ce s-a întâmplat cu moşulică ăsta? a luat-o Suad peste picior, zâmbind încurcată.

După ce i-a dispărut nedumerirea de pe chip şi s-a liniştit puţin, Aziza a râs şi a izbucnit:

— Mi s-a făcut milă de moş cur ăsta pe care l-am cunoscut aici la Nahla şi chiar eram gata să accept să mă mărit cu el, chiar dacă n-am pus cine ştie ce mare preţ pe el din capul locului. Jur pe viaţa copiilor mei! Să ajungă cerşetori dacă vă mint… N-are nimic între coapse… E complet fleşcăită. O ţeavă din care nu iese nimic… Dar toate astea nu sunt nimic pe lângă aversiunea şi scârba pe care mi le-a provocat.

Aziza ne-a mărturisit că nu i-a cerut nimic şi nici n-a cumpărat nimic cu ocazia primei vizite pe care i-a făcut-o, mulţumindu-se să o invite să-i facă o vizită la el acasă în săptămâna care urma. Zis şi făcut, dar tot nu s-a întâmplat nimic. Abia după câteva vizite, i-a cerut şoferului să-i lase singuri în salon. Era îmbrăcat cu un şort care lăsa să i vadă picioarele pline de ulceraţii de la diabet şi pielea galbenă îngheţată, ca şi cum atunci ar fi ieşit dintr-o operaţie în care şi-a pierdut tot sângele, arătând ca un muribund. I-a cerut să-l însoţească la baie ca să se spele pe mâini şi, după ce s-au întors în salon, s-a aşezat pe sofa lângă ea şi i-a zis, punând mâna care-i tremura pe genunchi:

— Tu, Aziza, însemni pentru mine foarte mult. Am mare încredere în tine… Se vede că eşti foarte devotată…

— Mulţumesc, domnule. Eu sunt devotată cu trup şi suflet persoanelor cu care am de-a face, i-a răspuns ea.

A deschis borseta de lângă el şi i-a întins 500 de dolari, apoi s-a apropiat de ea şi a sărutat-o. Între un sărut şi altul îşi aduna puterile să respire, ca să nu se sufoce. Aziza şi-a ascuns senzaţia de silă şi şi-a zis în sinea ei: „La urma urmei trebuie să am răbdare şi eu… Dacă pentru un sărut a dat 500 de dolari, cât o să dea ca să se culce cu mine?“.

În vreme ce ea îşi făcea gânduri, s-a pomenit cu el închizând ochii şi întrebând-o în vreme ce a prins-o de sâni:

— Ai cui sunt sânii ăştia aşa frumoşi?

— Ai dumitale, domnule.

Apoi a trecut mai departe:

— Şi ceafa asta a cui e?

— Tot a dumitale, domnule.

— Dar treaba asta a ta din faţă a cui e?

Ochii lui au început să se înceţoşeze în vreme ce-i asculta glasul şi răspunsurile şi s-a întins pe sofa, cerându-i să-i deschidă pijamaua şi să i-o sugă digrab'.

— Am întins mâna, Nahla, ca să văd despre ce e vorba, cum stă cu ştrumeleagul, dar n-am dat de nimic – doar un smoc de păr…, mi-a povestit Aziza tăvălindu-se de râs. Părul şi-atât! Şi de la subsuori duhnea transpiraţia râncedă. În ciuda rangului, mi-a mărturisit că nu-i place să facă baie… Ai mai auzit aşa ceva, draga mea?

Aziza a simţit că o ia ameţeala după ce-a acceptat mai mult în silă să facă ce i s-a cerut şi a alergat numaidecât în baie ca să vomite. S-a străduit să-l convingă să intre în baie ca să-l spele, dar ţi-ai găsit – a refuzat cu încăpăţânare spunând că nu-i place să se spele. După acest incident, Aziza n-a mai ieşit din casă fără să poarte în poşetă un spray de gură, căci nu avea de unde să ştie peste ce minune ar putea să mai dea.

Dar ceea ce a înfuriat-o, scoţând-o din sărite pe Aziza, a fost faptul că în maşină a început să abereze, fălindu-se faţă de şofer şi faţă de însoţitor cu potenţa lui sexuală, ca şi cum i-ar fi fost teamă că şi-ar pierde autoritatea şi prestanţa în faţa lor dacă vor afla că este impotent.

— Dărâmaţi-s-ar casa să ţi se dărâme, Aziza! a blestemat el cu glas şiret, răsturnându-se pe spate de râs. M-ai spetit, diavoliţă ce eşti! Ai făcut-o de două, de trei sau de câte ori, nelegiuito?

Cu timpul, Aziza s-a schimbat mult.

A uitat vechiul ei vis de a deveni actriţă de teatru şi n-o mai preocupă decât gândul de a nu aluneca din nou în sărăcie. Într-o

zi mi-a mărturisit, cu un oftat adânc, faptul că viaţa ei a fost o piesă de teatru pe care a trăit-o şi a reprezentat-o fără să-şi dea seama dacă a scris-o ea sau au scris-o alţii, însă ea vrea să rămână eroina principală căci altfel piesa ar lua sfârşit şi ea ar cădea frântă de pe scenă.

Îşi păstra încă tinereţea şi frumuseţea care-i ispiteau pe bărbaţi. Vălul timidităţii a fost dat la o parte şi ea a dobândit o vitalitate amestecată cu frustrarea generată de sentimentul zădărniciei acestei vieţi. Voia să obţină atât plăcerea, cât şi banii. Ochii ei albaştri ardeau întotdeauna de dorinţă, iar părul negru coborât peste umeri îi sporea atracţia. Operaţiile estetice repetate i-au menţinut strălucirea, pieptul ei voluptuos era întotdeauna pus în evidenţă, chiar şi pe frigul din toiul iernii, iar trupul ei plin degaja vitalitatea unei iepe, o vitalitate de care nu avusese parte în prima ei tinereţe.

Senzualitatea ascunsă în trupul ei şi reprimată în zilele adolescenţei a explodat. Profesia ei a devenit trupul cu care îşi câştiga existenţa în compania bărbaţilor în stare să-i întreţină atât pe ea, cât şi pe copiii ei înscrişi la Universitate şi socotea că numai dragostea pentru copii este adevărată.

— Nu există nimic mai scump decât copilul, chiar dacă femeia îl adoră pe bărbat. Orice rău care-l loveşte pe bărbat nu reprezintă decât un procent din suferinţa provocată copiilor, mi-a spus ea de mai multe ori.

Nu a mai ieşit niciodată cu un bătrân. Îşi alegea numai bărbaţi care se dovedeau în stare să-i satisfacă atât trupul, cât şi buzunarul, căci zilele pe care le mai are de trăit sunt mai puţine la număr decât cele care au trecut şi socotea că bărbatul care nu este în stare să cheltuiască pentru ea nu o putea ispiti şi în consecinţă nu era demn de iubirea şi respectul ei.

Suad s-a amuzat copios în ziua când am vizitat-o şi Aziza s-a aşezat în pat lângă ea şi ne-a spus:

— Cum adică, bărbatul vrea s-o călărească pe femeie pe degeaba? Da, da, femeii, prin firea ei, nu-i place să-şi desfacă picioarele nici pentru soţul ei pe gratis… Iar, dacă vreunul nu-i dă

ceva şi nu cheltuieşte nimic pentru ea, ajunge să-l urască... Iar eu, dragele mele, nu dau nimic pe degeaba niciodată... Iar după experienţa cu boşorogul ăla de El-Mahri, nu mă mai culc cu nici un bărbat dacă nu-mi place de el. Ce, mă sileşte cineva? Am ajuns să-i verific şi la sculă. Chiar dacă buzele lui au ajuns să-mi atingă buzele, dacă nu-mi place de el, îl trimit la plimbare. Gura a devenit cheia mea şi după aceea, fie merg mai departe, fie bat în retragere. Dacă nu-mi place scula lui, nu merg mai departe. Nu continui decât dacă-mi place şi mă simt bine. Jur pe Allah că dacă cineva vrea să-mi ofere lumea întreagă, iar eu nu vreau să continui, n-o fac şi pace, chiar dacă n-am nici un sfanţ în buzunar. Vreau să mă simt bine... Cât mi-a mai rămas de trăit?

Apoi, s-a uitat la Suad şi i-a zis:

— Iar tu, proasto, lasă-ţi inima să pulseze pentru iubire şi pasiune, nu din cauza tensiunii!... Hai, scoală-te, du-te şi bucură-te de viaţă! Nu trebuie să-ţi pese de mumia asta de bărbat! Lasă-l în plata Domnului!...

Aziza n-a mai ieşit cu nici un alt bărbat după ce l-a cunoscut pe Geoge Feghali la un dineu la care a mers împreună cu Mona în Byblos, invitate fiind de o prietenă. George a fost fermecat, iar ea s-a îndrăgostit numaidecât de el, pentru că era elegant şi generos.

Dar Aziza a început să dea semne de nelinişte şi a simţit că i se strânge inima la gândul că George ar putea s-o părăsească, după ce Mona i-a spus că prietenul ei, cu care era de cinci ani şi fusese foarte generos cu ea, a lăsat-o cu buzele umflate, rupând relaţia brusc, fără să-i mai dea nici un ban şi fără să-i mai răspundă măcar la telefon de când a devenit impotent.

Într-una dintre vizite, spre mirarea mea, am găsit-o pe Aziza rugându-se. După ce a terminat, am întrebat-o descumpănită:

— Ce-i cu tine? Împlineşti rugăciunea? Ce te-a apucat? Ce-i cu atâta credinţă pe tine? Te-a călăuzit Allah în sfârşit pe calea cea bună?

— Taci din gură, Nahla!... Jur pe Allah că mor de frică! mi-a răspuns ea, râzând. M-am rugat lui Allah să ne ajute s-o scot la capăt împreună cu copiii ... Şi apoi mi-am zis că n-ar strica să fac

şi câteva prosternări în plus pentru scula lui George. Ce mă fac dacă ajunge şi el impotent şi n-o să mai cheltuiască pentru mine, ba chiar n-o să mai vrea nici să mă vadă, aşa cum s-a întâmplat cu prietenul Monei?

1. „Perioada legală de văduvie“ şi de doliu a femeilor, reglementată de Coran şi tradiţie în funcţie de evoluţia menstruaţiei.
2 *Halal* (permis, îngăduit, licit) şi *haram* (oprit, interzis, ilicit) sunt, în Islam, concepte esenţiale care definesc moralitatea acţiunilor.

10

Ceva neobişnuit m-a îndemnat în dimineaţa aceea să pun mâna pe stilou şi să scriu.

Toată noaptea dinainte m-am gândit la Hani şi am simţit că trebuie să găsesc cuvintele potrivite pentru a-mi descrie dorul mai mult decât nebun.

Am deschis fereastra ca să intre aerul răcoros de primăvară, proaspăt şi înmiresmat. Am inspirat adânc, apoi m-am îndreptat spre birou şi am luat loc în fotoliu, pregătindu-mă să mă apuc de scris, aşa cum fac de obicei dimineaţa, după ce am lăsat privirea să rătăcească peste razele soarelui ce băteau până în mijlocul camerei, aci ascunzându-se, aci ivindu-se, datorită norilor uşori ce alunecau pe cer. Am avut impresia că soarele se joacă de-a v-aţi ascunselea cu mine, parcă provocându-mă să descopăr unde a stat ascuns în timpul cât a lipsit.

Dar nu apucasem să aştern pe hârtie decât vreo câteva cuvinte când m-am pomenit cu telefonul ţârâind de zor. La capătul firului era Nadin care mi-a spus că vrea neapărat să stea de vorbă cu mine în legătură cu o chestiune importantă. Glasul ei părea rănit, de parcă l-ar fi crestat o lamă de cuţit. A deschis discuţia, spunându-mi că s-a plimbat singură şi tristă pe cornişa El-Manara care se întinde paralel cu linia mării şi că nu poate să-şi descarce sufletul decât mie. Mi-am dat seama că i s-a întâmplat ceva grav şi am invitat-o să treacă pe la mine. Când i-am deschis uşa, şi-a lipit capul de umărul meu şi a izbucnit în plâns. După ce am întrebat-o de mai multe ori ce i s-a întâmplat, a catadicsit să-şi verse năduful şi-am auzit-o bâiguind pe un glas abia desluşit:

— Doctoriţa Sahar o să mă înnebunească, Nahla… M-a ispitit să mă îndrăgostesc de ea, făcându-mă să mă gândesc zi şi noapte numai la ea, iar acum cred că îşi bate joc de mine.

— Dar cine-i doctoriţa asta Sahar? Ajută-mă şi pe mine să înţeleg!...

— Una pe care am cunoscut-o şi de care sunt acum îndrăgostită până peste cap.

— Bine dar eu ştiam că eşti prietenă cu Mirna...

— Aşa-i, Mirna este viaţa mea şi iubirea inimii mele. Nu există nimeni pe lume mai dulce decât ea. Ea simte tot ceea ce se petrece înlăuntrul meu. Dar doctoriţa Sahar, după ce m-a sedus şi m-a făcut dependentă de ea, m-a abandonat şi nu-mi mai răspunde la telefon.

— Ajută-mă să vă înţeleg. Adică voi vă chinuiţi şi suferiţi aşa cum se întâmplă cu noi din pricina bărbaţilor?

— Da, la fel ca voi, ba poate chiar mai rău. Ce, nu suntem şi noi oameni, Nahla?

— Bine, şi de vreme ce-o iubeşti pe Mirna, ce mai vrei de la doctoriţa asta?

— Într-adevăr, o iubesc pe Mirna, dar am făcut o pasiune puternică pentru doctoriţă. Este o treabă care nu mai ţine de voinţa mea. Ceea ce mă înnebuneşte şi mai tare e faptul că, după cum mi-a spus chiar ea, are o prietenă la care ţine foarte mult şi nu poate s-o părăsească, chiar dacă ar şti că o înşală. Şi pe deasupra mi-a mai spus şi că eu n-am fost decât un capriciu efemer în viaţa ei. Şi dacă ai vedea-o pe prietena asta a ei de care este îndrăgostită, te-ar apuca furia. E una mică, bondoacă, mai subţire decât mine şi tunsă băieţeşte. Şi ceea ce m-a scos şi mai tare din sărite – eu am experienţă, clar că pot să o fac să juiseze în mult mai multe feluri decât cealaltă.

Faţa lui Nadin devenise palidă în vreme ce-şi deschidea inima divulgându-mi secrete de care n-am avut habar până atunci, cu toate că era prietenă cu mine din copilărie. Tot ceea ce ştiam erau relaţia ei cu Mirna şi legătura ei veche, din vremea adolescenţei, cu profesoara Lubna, care a scris odată iniţialele numelor lor pe o inimă desenată. Nadin a iubit desenul şi a iubit-o şi pe ea, dar nu au ajuns la sex, totul limitându-se doar la atingere.

Nadin mi-a dezvăluit secrete şi amintiri ca şi cum ar fi vorbit

despre o altă femeie, una care nu a fost chinuită, rănită şi manipulată ca ea.

Vârful ridicat al nasului ei devenise roşu din pricina plânsului şi din când în când îşi aranja în spatele urechilor părul blond roşcat care-i cobora pe umeri, iar pistruii de pe faţa ei deveneau mai evidenţi şi mai strălucitori.

În dimineaţa aceea mi-a spus că s-a îndrăgostit de doctoriţa Sahar şi a simţit pentru ea o pasiune mistuitoare, pe care n-a mai încercat-o cu nimeni altcineva, nici chiar pentru iubita ei Mirna, care a ajutat-o să aibă grijă de copii după divorţul de Ziyad.

Doctoriţa Sahar a început joaca în vreme ce Nadin stătea întinsă pe scaunul stomatologic din cabinetul ei, cu ochii închişi: şi-a scos masca medicală, lăsând răsuflările lor să se întrepătrundă în timp ce-i lucra la o plombă cu o delicateţe şi o precizie deosebite, pe fundal auzindu-se melodia „Sympathy“ ce-i amorţea trupul încet-încet, ca un anestezic.

Când doctoriţa Sahar a terminat lucrarea, Nadin a deschis ochii şi privirile li s-au întâlnit. Apoi a eliberat-o din pânza protectoare, atingându-i gâtul cu senzualitate, în vreme ce-i spunea că este singură în cabinet deoarece asistenta era bolnavă. Sahar şi-a dat seama că privirile lui Nadin i-au luat-o înainte, gata să capituleze, şi că trupul ei s-a lăsat moale, refuzând să se mai ridice din scaun, aşa că i-a cuprins obrajii între palme, întrebând-o dacă a deranjat-o faptul că a trebuit să-i ţină deschisă vreme de aproape un ceas gura ei senzuală şi frumoasă. Nadin i-a prins mâinile şi a clătinat din cap. Apoi a închis din nou ochii şi în secunda următoare s-au trezit îmbrăţişându-se pe scaun, înainte de a aluneca pe podeaua unde s-au dezbrăcat în grabă pentru amor.

Înainte să plece în dimineaţa aceea, ne-am înţeles ca în ziua următoare să ne vedem în casa Mirnei, care ne-a invitat pe mine împreună cu Hoda şi Suad să petrecem Anul Nou la ea. Suad nu prea avea chef de o petrecere colectivă şi ar fi preferat să rămânem de revelion singure la mine, dar s-a răzgândit şi a

răspuns şi ea invitaţiei pe care ne-a adresat-o Mirna, îndeosebi după ce-a văzut cât de entuziasmată eram eu, căci Selim era plecat din ţară, iar Hani făcea revelionul împreună cu soţia şi cu copiii lui.

N-a fost o petrecere obişnuită, căci am cântat şi am dansat până după miezul nopţii.

N-o mai văzusem pe Suad niciodată bând atât de mult ca în noaptea aceea. Ochii ei împăienjeniţi păreau că rătăcesc, în vreme ce petele roşietice de pe faţa ei au devenit mai strălucitoare. Hoda n-a încetat cu anecdotele pe seama bărbaţilor impotenţi decât în clipa când ochii ei cât cepele au căzut asupra trupului Mirnei care se ondula cu afecţiune şi clocot în braţele lui Nadin când au dansat puţin împreună, după care s-a întors şi s-a aşezat din nou pe canapea.

Nadin a părut tot timpul tulburată şi preocupată cu expedierea de mesaje la care nu primea răspuns, în vreme ce ochii Mirnei o urmăreau cât de ocupată era cu telefonul, evitând să li se întâlnească privirile care ardeau de gelozie. Au rămas să înnopteze împreună, dar în pat Nadin i-a întors spatele şi a pornit să se vânzolească suspinând, ceea ce a determinat-o pe Mirna să se scoale de mai multe ori aprinzând lampadarul, îmbrăţişând-o şi străduindu-se s-o consoleze.

Nadin s-a lamentat, plângându-i-se că doctoriţa Sahar fuge de ea şi că inima ei este mistuită de gelozie din cauză că ea petrece, cu certitudine, noaptea Anului Nou împreună cu prietena ei. Mirna a fost îngăduitoare datorită convingerii că durerea ei este sinceră, iar sentimentul de gelozie s-a risipit lăsând loc unei afecţiuni ce ar fi putut să mişte şi munţii din loc. A încercat s-o liniştească pe Nadin, sperând în sinea ei că pasiunea pentru doctoriţa Sahar va trece şi că se va întoarce în cele din urmă în braţele ei.

— Pot să-ţi dau un sfat? a rupt Mirna tăcerea încordată după ce Nadin şi-a stăvilit lacrimile.

— Ce vrei? Spune-mi!

— Trimite-i un mesaj în engleză: *Happy New Year, Love.*

— I-am trimis o sută de mesaje, dar nu-mi răspunde cu nici un chip.

— Mai trimite-i unul!...

Nadin a scris mesajul şi a rămas trează aproape toată noaptea expediind mesaj după mesaj, dar fără nici un folos. Mirna a continuat să-i mângâie părul ca s-o liniştească şi s-o ajute să se simtă ocrotită până ce, înspre zori, a adormit în braţele ei.

De când a cunoscut-o pe Mirna, Nadin nu s-a mai despărţit de ea. De aceea nu înţelege cum s-a stârnit pasiunea ei pentru doctoriţa Sahar pe care n-o atrag decât westernurile, în vreme ce ea iubeşte cinematograful modern şi sofisticat. Doctoriţa Sahar a folosit-o ca s-o înfurie pe prietena sa într-un moment de supărare, dar Nadin a căzut în capcană şi şi-a permis o plăcere pe care nu o mai cunoscuse cu altcineva. Pe Nadin a stârnit-o şi a adus-o la juisare, în vreme ce pentru Sahar lucrurile se pare că au stat invers şi de aceea a dispărut, revenind la prietena ei.

Mirna nu putea uita că Nadin a fost alături de ea când s-a aflat în depresie pe urma despărţirii de soţul ei, la începutul anilor ’90, după ce a aflat că el are o relaţie amoroasă cu secretara, cu care de altfel s-a şi căsătorit în secret. De dragul lui, Mirna a trecut la Islam şi, după o îndelungată poveste de dragoste, a trecut de la extremismul de dreapta la curentul de stânga şi a ajuns să sprijine, alături de soţul ei, cauza palestiniană.

Atunci a cunoscut-o Nadin la mine acasă, când i-am încredinţat Mirnei, care era designer de interior, reamenajarea apartamentului şi a mobilei. Iniţial le-a apropiat interesul pentru muzica arabă clasică, fiindcă Nadin era pasionată de muzică, cinema, dans oriental şi teatru, cu toate că specialitatea ei era managementul afacerilor, însă după încheierea războiului civil, la începutul anilor ’90, a lucrat în marketing.

Mirna a suferit un şoc puternic din pricina soţului şi tocmai îşi pierduse încrederea în ea când Nadin i-a întins mâna, ajungând să-i frecventeze casa şi s-o ajute la creşterea copiilor. Împărtăşeau afecţiunea şi tandreţea de care erau însetate; apoi le-au apropiat dezamăgirile provocate de război, în ciuda diferenţelor sociale

dintre ele, căci Mirna provenea dintr-o familie creştină înstărită, în vreme ce Nadin provenea dintr-o familie musulmană săracă. I-a relatat Mirnei din primele zile ale prieteniei lor povestea sinuciderii surorii ei Rabia în vremea copilăriei şi suferinţele şi chinurile îndurate de mama ei din pricina tatălui. Iar seara când Nadin i-a vorbit deschis despre înclinaţiile ei sexuale, Mirna nu a fugit de ea, chiar dacă relaţiile dintre ele au devenit încordate câteva zile. Nadin n-a mai redeschis această discuţie, ci a preferat să lase lucrurile să evolueze de la sine.

Într-o noapte, s-au întors împreună acasă la Mirna după o cină la mine, unde au fost şi Suad şi Aziza. Au băut amândouă cam multicel şi Mirna a venit în întâmpinarea afecţiunii lui Nadin – de bună seamă că alcoolul a ajutat.

Patul era cufundat în întuneric şi tăcere, singurul licăr venind de la ecranul televizorului. După ce s-au întins pe o parte, faţă în faţă, cu capetele pe două perne alăturate, ochii lui Nadin au rămas pierduţi în ai Mirnei. În vreme ce îi mângâia umărul, Nadin a întrebat-o cum se simte. I-a spus că umărul ei este rece. Mirna a zâmbit, a apucat mâna lui Nadin şi şi-a petrecut braţul pe sub gâtul ei. Nadin s-a apropiat de obrazul ei şi a sărutat-o, apoi a mângâiat-o pe păr cu afecţiune, şoptindu-i nişte vorbe pe care Mirna nu le-a înţeles, însă i-a simţit în ureche respiraţia fierbinte. După câteva clipe, Nadin a întins arătătorul, i-a pipăit buzele surâzătoare, apoi a mângâiat-o pe ceafă şi a început să se joace cu trupul ei până când l-a simţit rătăcind sub degete.

În noaptea aceea, Mirna s-a chinuit mult să ajungă la extaz, pentru că făcea lucrul acesta pentru prima oară şi nu era obişnuită cu trupul unei femei, iar soţul mai sălăşluia încă în trupul ei, dar a fost excitată, tulburată şi fericită. Această primă întâlnire furtunoasă dintre ele a ţinut-o pe Mirna în casă ca paralizată, nefiind în stare să meargă din pricina unei muşcături puternice a lui Nadin în zona pubiană unde şi-a lăsat amprenta dinţilor, împinsă de dorinţa imposibilă de a o penetra.

Mirna nu-şi dădea seama de ce-i plăceau firicelele de păr de pe trupul Nadinei. S-a întrebat de mai multe ori dacă această

senzaţie s-ar datora faptului că-i aducea aminte de bărbaţi sau dacă era vorba de altceva. Dar a decis să nu-şi mai pună întrebări în legătură cu astfel de lucruri, după ce şi-a zis în sinea sa: „Doamne, cum se asociază ideile din capul omului! Ciudată mai este mintea! De ce dorim să ştim cauzele lucrurilor? Mi-e de-ajuns că ştiu unul singur: o iubesc şi nu am impresia că aş fi anormală sau perversă. Când sunt în pat cu ea îmi dispare complet această senzaţie…“.

Sărutul a ajuns să echivaleze pentru ea cu buzele lui Nadin. I-a dispărut senzaţia persistentă că sărutul îi era asociat cu buzele soţului. Când era încă o tinerică, înainte de căsătorie, a dansat cu el la o petrecere şi buza lui inferioară i-a atins colţul gurii şi a simţit un fior prin tot trupul. Sărutul acela a rămas imprimat pentru multă vreme în memoria ei. I-a dispărut de asemenea şi sentimentul păcatului, pe care l-a încercat în primele zile ale relaţiei sale cu o Nadin fermecată de feminitatea ei. Este adevărat că Mirna era plinuţă, la fel ca doctoriţa Sahar, dar nu-i lipsea feminitatea acesteia. Îşi scutura părul lung şi negru de pe faţa ei ovală, bronzată, cu mişcări ispititoare. Dar mirosul ei s-a schimbat, ca şi când hormonii şi sentimentele ar avea un miros care se schimbă deodată. I-au crescut de asemenea câteva firicele de păr în bărbie. Doctoriţa Sahar, în schimb, avea părul scurt, purta ochelari şi se îmbrăca întotdeauna în blugi, iar pe frig cu o geacă de piele neagră. Gesturile ei îi aduceau aminte de Surayya, soţia unui lider militar din timpul războiului civil, o femeie activă politic.

Surayya a fost prima femeie care a iniţiat-o pe Nadin în tainele safismului spre sfârşitul războiului civil libanez. Nadin avea atunci puţin peste patruzeci de ani şi se simţea rătăcită şi dezamăgită atât din pricina bărbaţilor, cât şi a războiului, ale cărui orori le-a trăit pe labirintul de străzi ale oraşului, pe metereze, pe uliţele lungi şi înguste, pe liniile de contact, fiind martoră la cele mai înspăimântătoare scene: răpiri, asasinate religioase, schimburi de focuri şi distrugeri absurde, inutile. A

asistat la numeroase masacre comise de camarazii din Organizaţie care au împins-o să consume cocaină pentru a uita scenele de groază la care a fost martoră. Pe atunci, Nadin nu mai era fetiţa timidă pe care o ştiam eu din copilărie, ci devenise misterioasă, imprevizibilă şi pierdută. Tot timpul era rătăcită, ca şi cum ar fi căutat în sufletul ei ceva care s-o ajute să uite de ea, să o transforme în alt om pe care să nu-l urască şi cu care să nu fie răutăcioasă. Experienţa ei în Organizaţie a împins-o să rătăcească prin dărâmături căutând alinare şi un liman. Camarazii din Organizaţie au convins-o în timpul războiului civil că sexul cu un combatant face parte luptă şi dobândirea libertăţii, iar avântul acestor experienţe a aruncat-o din bărbat în bărbat şi simţea că este constrânsă şi exploatată şi de fiecare dată când stabilea o legătură cu un camarad, iar acesta o abandona după i-o trăgea. Picătura care a umplut paharul a fost atunci când s-a îndrăgostit de unul dintre ei şi a visat să devină soţia lui, însă el i-a cerut să facă sex cu un prieten de-al lui care o plăcea.

Nadin şi-a dat seama că a eşuat în încercarea de a stabili o relaţie serioasă cu un bărbat din pricina amintirilor îngrozitoare legate de camarazii civili sau combatanţii cu care a avut legături şi ale căror trupuri, răsuflări şi straie emanau un miros acru de transpiraţie şi de sânge. A încercat să iasă cu un bărbat chiar şi după ce a devenit lesbiană, dar nu a simţit nici o chemare pentru el şi a renunţat să se mai întâlnească cu alţi bărbaţi, după ce a ajuns să urască mădularul masculin şi să simtă repulsie pentru el.

Nadin a fost nevoită să rămână peste noapte în casa acelui comandant militar din pricina luptelor şi a dormit în camera soţiei lui, fiindu-i imposibil să plece acasă prin vârtejul tirurilor neîntrerupte. Surayya a dus-o în camera ei când n-a mai putut suporta conversaţia camarazilor care se făleau cu numărul martirilor din rândurile lor. Înainte de a intra, Nadin şi-a plimbat privirea cu repulsie peste feţele şi trupurile lor înghesuite unul în altul, în vreme ce hohoteau, prizau cocaină şi goleau cele mai luxoase sticle de whisky din ţară, în vreme ce pretindeau că apără

interesele săracilor. I-au atras de asemenea atenţia bluza şi pantalonii negri purtaţi de comandant şi centura albă plină cu cartuşe, de care atârna la şold pistolul strălucitor.

Rămase între patru ochi în pat, soţia lui i-a şoptit lui Nadin că soţul îi stârneşte aversiune, ca şi trupul şi penisul lui asemănător cu pistolul cu care ia vieţi, şi i-a cerut să o mângâie, pretinzând că nu poate adormi dacă nu este mângâiată de o mână afectuoasă. Dar ea nu a renunţat nici la rolul ei de femeie, aşa că a apucat mâna Nadinei şi-a început s-o plimbe prin locurile sensibile ale trupului său. Apoi s-a întâmplat lucrul pe care Nadin l-a ignorat îndelung şi care o făcea să-i evite şi chiar să-i urască pe bărbaţi. Avusese într-adevăr o experienţă sau mai degrabă o încercare efemeră cu profesoara ei Lubna, dar atunci nu a fost atât de clară şi de directă şi n-a ajuns la amor, aşa cum s-a întâmplat în noaptea aceasta, când şi-a dat limpede seama de adevăratele dorinţe ale trupului ei.

Surayya era zveltă, elegantă şi frumoasă. Dar cu toate că în fotografiile din revistele sociale şi feministe apărea îmbrăcată în rochii şi bluze subţiri care-i dezveleau pieptul şi umerii, punând în evidenţă o feminitate debordantă, Nadin a descoperit că purta boxeri bărbăteşti şi că prefera ca partenera ei să îmbrace lenjerie sexy, ca o păpuşă, şi veşminte care puteau fi scoase uşor. Şi cu toate că se machia copios, îi plăcea ca femeia cu care se culca să fie cât mai naturală şi să nu fi fost avut operaţii estetice. I-a spus lui Nadin de mai multe ori că nu poate suporta alături de ea un chip respingător ca al soţului ei şi nici o femeie bărbătoasă; altfel nu ar fi căutat o femeie şi nu s-ar fi mutat într-o cameră proprie, ci ar fi rămas în pat alături de un bărbat.

Primul lucru care i-a plăcut la Nadin a fost înfăţişarea ei – ochii ei frumoşi, părul blond-roşcat, precum şi buzele şi sânii, dar o stârneau şi pantofii ei cu tocuri înalte care-i sporeau feminitatea. I-a cerut lui Nadin de câteva ori să se dezbrace în faţa ei pe acordurile unei melodii frumoase într-o atmosferă provocatoare, îndeosebi când se afla sub efectul cocainei. Nadin mi-a mai spus că nu-i plac accesoriile erotice artificiale şi nu se

mulţumeşte doar cu o tură sau două pe noapte, iar când ajungea la orgasm, plângea şi adormea. Îi displăcea graba pentru că, aşa după cum i-a spus în pat, ea era foarte sensibilă şi mişcările bruşte riscau să-i provoace reacţii agresive, s-o împingă şi s-o lovească pe parteneră, aşa cum i s-a întâmplat cu alte femei.

De aceea, prefera să se înţeleagă în toate privinţele cu partenera înainte de a ajunge la sex.

Relaţiile nu-i veneau pe o tavă de argint, ci aştepta iniţiative şi de la parteneră. Se pricepea să pregătească terenul şi nu prelua iniţiativa decât după ce era convinsă că cealaltă era de acord. Nu-i plăcea să-i facă celeilalte curte, dar se topea în astfel de situaţii şi se pricepea să judece manifestările şi semnele care puteau să nu fie sincere. Se apropia de o fată în mod automat când aceasta i se părea sociabilă şi disponibilă, apoi îi lua pulsul prudent, după aceea o invita acasă sau ieşeau împreună undeva şi-i făcea avansuri pentru a testa reacţia şi aceasta putea să-i vină sau nu în întâmpinare.

Îi plăceau mult femeile, ca şi soţului ei care o înşela în permanenţă, şi-i plăcea la fel ca lui să aibă iniţiativa. A devenit egoistă pentru că a încercat alături de el chinurile iubirii şi încet-încet a învăţat să pună propriile interese pe primul loc. Prefera să evite relaţiile cu femei căsătorite fiindcă prima ei relaţie, pe care a avut-o la treizeci şi doi de ani, a fost cu o femeie căsătorită, iar după ce s-a îndrăgostit de ea şi după ce a simţit cu ea ceea ce nu simţise cu soţul ei, aceasta a părăsit-o. Dar şi Nadin a întrerupt relaţia cu ea în ziua când, fiind sub efectul cocainei, Surayya a invitat-o la o orgie, chiar dacă a suferit înainte de a o uita.

În pofida tumultului în care trăia, Surayya i-a mărturisit Nadinei că este o femeie singură; simte că i s-a furişat plictiseala în suflet şi că o chinuie senzaţia de singurătate pe care n-a putut-o învinge şi cu care nu se putea obişnui.

Nadin a depăşit ostilitatea faţă de bărbaţi şi cu timpul a avut mulţi prieteni după ce-a rezolvat problema identităţii ei sexuale.

Cu toate astea, unii dintre ei îi spuneau pe faţă sau numai aluziv că ar dori să asiste la o partidă de sex între două lesbiene,

fiindcă acest tablou i-ar excita nespus. Ba unii dintre ei nu s-au sfiit să-i propună să li se alăture în pat ei şi Mirnei. Nadin considera că astfel de discuţii sunt o violare a vieţii private, motiv pentru care atât ea, cât şi Mirna au evitat cât le-a stat în putinţă să aibă de-a face în vreun fel cu bărbaţii, şi mi s-a plâns de mai multe ori de astfel de propuneri.

Când mi-a spus lucrul ăsta, nu ştiu de ce m-am gândit că Jawad nu ar accepta doar să privească. Eram convinsă că el nu-şi putea imagina trupul ca neparticipând efectiv, fiind exclus şi fără nici o contribuţie la astfel de plăceri.

11

Când mă întorceam de la spital, unde m-am dus pentru analize, telefonul a sunat insistent de mai multe ori. Aglomeraţia din trafic a întârziat revenirea mea acasă la ora stabilită, aşa că Selim mă căuta impacientat ca să-mi spună că mă aşteaptă împreună cu fratele meu şi cu câţiva prieteni pe care-i invitase la dejun. L-am asigurat că totul este pregătit şi că masa va fi întinsă în câteva minute după sosirea mea acasă.

Tot drumul am fost îngrijorată. Rezultatele controlului ginecologic pe care-l făceam în fiecare an cu regularitate m-au tulburat. Era ca şi cum cineva m-ar fi privat de sensibilitatea feminină, de memoria corporală şi de secretele pe care le deţineau organele mele intime. Mamografia chiar m-a deprimat. Asistenta mi-a apucat sânul, l-a strâns cu putere şi l-a trântit pe aparatul care l-a apăsat atât de tare încât am ţipat de durere. Am avut impresia că sânul meu este subţiat, ca şi cum cineva l-ar fi întins pe pământ sau l-ar fi strivit, ca şi cum ar fi fost un hamburger pe care îl apăsam cu putere pe jar ca să se frigă bine.

Cât despre obişnuitul test Papanicolau, acesta mi-a sporit deprimarea. Mi-am scos veşmintele şi am îmbrăcat halatul alb, apoi m-am întins pe pat pentru control, îndepărtându-mi picioarele la maximum. Doctorul mi-a cerut să alunec puţin în faţă şi să-mi fixez tălpile la marginea patului pentru a putea să introducă speculul. Mi-am muşcat buzele şi am închis ochii când am simţit că cineva parcă îşi înfigea dinţii şi smulgea o bucată din uterul meu. Impresia că mi se scoate ceva din el mi-a generat sentimentul că aş fi violată, impresie pe care nu am cunoscut-o cu soţul meu, cu toate că mă culcam cu el doar pentru a-l satisface pe el şi nu împinsă de dorinţă.

Senzaţia de nemulţumire şi tulburare se putea citi pe chipul

meu şi când am ajuns acasă. Bărbaţii stăteau la taifas în salon, sporovăind cu glas tare. Mi-a atras atenţia vocea ridicată a unuia dintre prietenii soţului, care în tinereţea lui vorbea aproape în şoaptă, abia dacă-l auzeam. Am constatat că salonul era impregnat cu mirosul lor care era total diferit de cel din tinereţe – se schimbase aşa cum se schimbă mirosurile noastre, ale femeilor. Pe vremuri, când veneau la noi în vizită, nuanţele de parfum se amestecau cu mirosurile tinereţii care emanau din trupurile lor, pe când acum ele se amestecau doar cu miasmele bolilor şi ale medicamentelor pe care le luau.

Am auzit din nou acelaşi disc pe care l-am ascultat de-atâtea ori, dar cât de mult s-au schimbat subiectele conversaţiei! Îi cunoşteam de ani îndelungaţi şi parcă vorbele şi-ar fi urmat stăpânii şi nu doar câştigul, după cum spune proverbul.

Se uitau jinduind la platourile cu mâncăruri şi alte bunătăţi interzise de către medici, căci majoritatea lor sufereau de obezitate şi de bolile vârstei. Soţul meu înghiţea în sec, ştergându-şi din când în când ochii care-i lăcrimau în spatele lentilelor groase, când unul dintre musafiri s-a apucat să se laude că în noaptea trecută mâncase o mulţime de frigărui din carne grasă de oaie şi la sfârşit se îndopase cu dulciuri arabe. Pe chipul prietenului care se fălea, mângâindu-şi burta ce-i atârna în faţă, s-a ivit un zâmbet copilăresc. Spunea cu mândrie că el nu-şi interzice plăcerea de a mânca, pentru că rezultatele analizelor lui sunt bune – slavă lui Allah!

— Felicitări, amice, pentru blagoslovirea lui Allah! s-a amestecat fratele meu în discuţie, în vreme ce-şi ştergea fruntea cu palma. Mie mi-a interzis doctorul aproape tot. Ieri am profitat şi eu de un cataif cu brânză şi mi-a crescut numaidecât glicemia; am ameţit şi n-a lipsit mult să cad jos. Mda… Păi asta mai e viaţă, fraţilor? Viaţă legată cu aţă!…

Auzindu-i pălăvrăgind despre pofta de mâncare, am căzut pe gânduri. „Cât de nedreaptă este viaţa!“, mi-am zis. Odată cu înaintarea în vârstă nu mai avem voie să ne satisfacem poftele mâncării şi multe plăceri ne sunt oprite, după ce n-am ştiut să ne

bucurăm de ele din plin când nu aveam nici un fel de interdicţie. Mi s-a năzărit că plăcerile devin mai degrabă verbale, ca şi cum gura ar ţine locul tuturor celorlalte plăceri, ba chiar ar fi centrul plăcerii. Mi-am adus aminte ce mi-a spus Suad, care era numai piele şi os din pricină că ura mâncarea. La vârsta asta găsea până şi ea plăcere în mâncare şi-şi dădeam seama de valoarea plăcerilor de care s-a privat.

În vreme ce vorbeau despre mâncare, mi-am plimbat privirea fără să vreau peste coapsele lor. Scufundaţi în fotoliu, mădularele invitaţilor cu burţi umflate păreau înghiţite sau aplatizate şi se vedea că sunt moi. Capetele umflate coborau în jos printre coapsele lor, în vreme ce în zilele tinereţii erau ridicate în sus. Penisul unora atârna pe un singur crac al pantalonilor, ca şi cum ar fi stat cu capul plecat. Mi-a trecut prin minte că asta nu le diminuează câtuşi de puţin bărbăţia, atractivitatea şi umanitatea, contrar părerii pe care o au despre sine.

În timpul mesei, am continuat discuţia despre boli. Fiecare dintre ei a enumerat medicamentele, vitaminele şi întăritoarele pe care le lua în fiecare zi. Au trăncănit îndelung despre vitamine („Care sunt mai bune, Pharmaton sau Centrum?“) şi despre întăritoare („Care sunt mai eficiente – cele franţuzeşti, cele americane, cele canadiene sau cele elveţiene?“).

Când m-am mutat în living, după dejun, n-am mai putut urmări nimic la televizor din pricina vacarmului din salon, unde au început să joace cărţi. În momentul în care Selim le-a spus povestea unchiului său Ridwan, nu şi-au putut stăvili hohotele de râs, care au ajuns până la mine. Era vorba de unchiul lui care s-a căsătorit când avea optzeci de ani cu o femeie de treizeci şi cinci. Din clipa aceea şi-a schimbat şi mersul, şi privirea: nu mai umbla adus de spate, iar ochii lui şi-au redobândit strălucirea. De îndată ce ieşea din casă, se apuca să bălmăjească despre virilitatea lui, pretinzând că însurătoarea cu femei tinere ar fi mai folositoare decât toate medicamentele din lume şi că el şi-ar fi redobândit sănătatea de când şi-a luat nevastă tânără. Dar în ultima vreme,

senilitatea i s-a accentuat; nu vorbeşte decât despre virilitatea lui, cu toate că abia îşi mai târâie picioarele. Într-o zi, s-a trezit că-i bate la uşă o tânără vecină pentru a-i cere ajutorul:

— Unchiu' Ridwan, unchiu' Ridwan, vecinul nostru Abu Ali stă să moară... Rudele lui te cheamă să vii ca să-l întorci cu faţa către Qibla[1] şi să-i reciţi *şihada*[2] ca s-o memoreze şi s-o spună îngerilor din lumea cealaltă când o să vină să-l judece...

— Du-te şi lăsaţi-l să se culce cu o fată tânără şi-o să vedeţi cum îi vine inima la loc..., i-a răspuns fără să stea pe gânduri, întorcându-şi faţa de la ea şi gesticulând fără noimă. Culcatul cu o tânără îl scoală şi pe mort din pământ.

Anecdota aceasta spusă de soţul meu a îndreptat discuţia către subiectul femeilor.

— Ce vorbiţi, fraţilor? Dacă o femeie nu mai e tânără şi zglobie, cui îi mai vorbeşte trupul ei?... Da' ce ziceţi de una cu sânii bombaţi? Nu te-nnebuneşte?..., a mormăit unul dintre cei prezenţi.

Hohotele lor au ajuns până la mine şi odată cu ele am simţit şi mirosurile lor. Au pornit apoi să râdă şi mai tare când au adus vorba despre Viagra. Unul dintre ei le-a povestit cât de mult a durat erecţia lui când a făcut sex cu o femeie după care era înnebunit. Le-a descris măiestria ei, cât de mult să-l excite cu trupul şi cu mişcările, scoţându-l aproape din minţi.

— M-a excitat cum n-a făcut-o nici o femeie până la ea..., a încheiat el.

Selim a clătinat din cap, ca şi cum amicul acela ar fi exprimat şi ceva din sufletul său.

Fratele meu s-a retras când au adus vorba de Viagra, fiindcă el nu recunoştea că ar folosi aşa ceva, după cum nu recunoştea nici că este bătrân şi că-şi vopseşte părul, inclusiv cel de pe piept. A încercat să-l mintă şi pe doctor după ce i-a făcut analizele medicale.

— Cum stai cu sexul? l-a întrebat acesta.

— Excelent, domnule doctor, s-a lăudat el.

— Ooo!... La vârsta asta? Bravo, *ma ša Allah*[3]! Deci nu ai nevoie să-ţi prescriu ceva pentru erecţie...

— Sincer, domnule doctor? Povestea a devenit cam dificilă..., i-a răspuns doctorului când a adus vorba de întăritoare.

— De ce să te chinui? Medicina nu este în folosul bărbaţilor? Pentru ce există Viagra şi altele? l-a încurajat doctorul.

Jawad minţea de îngheţau apele. Tabletele albastre nu-i lipseau niciodată din buzunare. Le purta cu el pretutindeni, pentru orice eventualitate, mai ales că nu-l mai preocupa decât problema membrului său, după ce în tinereţe fusese interesat de marile probleme ale naţiunii arabe.

Simţea că înnebuneşte în zilele când se întâmpla să fie afectat de o impotenţă temporară. Luni în şir nu s-a simţit în stare să se apropie nici de soţia lui Samiha, nici de vreo altă femeie, când a văzut din întâmplare sexul mamei. A intrat în salonul ei de la spital şi tocmai atunci o asistentă i-a desfăcut picioarele pentru îmbălsămare înainte de înmormântare şi tabloul acesta l-a înspăimântat pur şi simplu. Şi-a astupat ochii cu mâinile şi a ieşit din salon val-vârtej. Pe culoar a simţit că-l iau năduşelile, focul îi ardea în tot trupul şi sângele stătea să-i ţâşnească din obrajii înroşiţi. Vreme îndelungată a rămas blocat, căci de fiecare dată când încerca să se culce cu Samiha sau cu vreo altă femeie avea în faţa ochilor vulva mamei. Când, în sfârşit, a reuşit să facă sex cu soţia lui, a zburdat de fericire – s-a ridicat de pe ea şi s-a plimbat prin cameră încolo şi încoace în pielea goală trăgând dintr-o ţigară şi trimiţând rotocoale de fum în sus, mândru de trupul lui şi trăgând cu coada ochiului spre Samiha care rămăsese întinsă în pat ca să vadă cum îi admiră penisul. A intrat în baie şi a rămas în picioare sub duş, bucurându-se de săpun şi de apa fierbinte ce i se scurgea pe trup, fericit şi mândru de mădularul lui pe care şi-l spăla cu amândouă mâinile, zicându-şi în sinea lui: „Bravo, regele meu! Bravo, isteţule! M-ai ajutat să ies din nou în lume cu capul sus, fără să-mi fie ruşine...“.

Scurgerea timpului l-a schimbat şi pe Jawad, care la bătrâneţe

a devenit ridicol.

În tinereţe a fost elegant ca un Don Juan după care s-a topit Aziza şi s-au dat în vânt cele mai frumoase fete de la Universitate, pe care le ademenea şi de îndată ce izbutea să se culce cu una dintre ele, o şi părăsea pentru alta. Şi Nadin mi-a mărturisit că a avut o legătură cu el o vreme. Cu ele discuta despre evoluţie şi despre necesitatea emancipării, dar în casă era alt om – era stăpânul care avea singurul cuvânt. Mi-a interzis să mă căsătoresc cu Hani şi s-a opus tatălui meu, aproape să se ia la bătaie cu el, când acesta i-a spus că eu îmi ştiu mai bine interesul şi că viaţa mea îmi aparţine. Era răsfăţatul mătuşii Ruiya şi al mamei mele care l-a crescut după modelul pe care-l dorea.

Fratele meu a fost obsedat sexual – nu vedea în femei decât sexul lor. Când trecea cu maşină prin faţa locuinţei unei femei cu care şi-o trăsese, îi alinta casa cu porecla pe care o dăduse vulvei acesteia.

Nu-şi putea imagina că vreo femeie care-i plăcea ar putea refuza să se culce cu el şi era bolnav până ce făcea amor cu ea cel puţin în vis, dacă nu putea ajunge cu nici un chip la ea. În timpul partidelor de sex cu soţia sau cu oricare dintre iubitele lui se gândea cu invidie la bărbatul care s-ar putea culca şi el cu femeia care trecea întâmplător pe stradă în clipele acelea.

Folosea mândru expresia „gagicile mele“, întotdeauna la plural, socotind că n-ar fi fost bărbat adevărat dacă n-ar fi putut folosi pluralul.

Când a auzit de la un prieten că bărbaţii care au tălpile mari au şi penisul mare, s-a proţăpit în faţa unei fete de care-i plăcea, întinzându-şi în faţă când un picior, când celălalt, astfel încât să-i atragă atenţia la tălpile lui mari.

Nu-l ispiteau atât fetele de la Universitate, cât prostituatele cu care a descoperit plăcerea. Şi-a petrecut viaţa prin baruri şi cabarete fugind de soţia lui, Samiha. Şi una din ciudăţeniile lui era că atunci când se îndrăgostea de o femeie cu adevărat, rătăcea un timp împreună cu ea, într-o iubire platonică. Iubirea pentru el era altceva decât dorinţa trupească şi decât femeia

închipuirii lui cu care nu se va întâlni niciodată, iar pe femeia cu care hoinărea nu se simţea în stare să o atingă şi nu-şi putea închipui că s-ar putea culca vreodată cu ea.

Samiha a îndurat de la fratele meu ceea ce alte femei n-ar fi suportat cu nici un chip. N-a fost în stare să-l schimbe şi să-l facă să simtă că e o făptură vie decât după ce s-a îmbolnăvit şi a avut nevoie de îngrijirile lui, chiar şi după ce el şi-a epuizat toate energiile.

Samiha a fost puternică, i-a sucit capul şi l-a constrâns să o ia de soţie după ce l-a respins când acesta a încercat să-i facă curte. Nu i-a permis nici măcar să-i atingă mâna şi i-a venit de hac lui, care se socotea idolul irezistibil al femeilor. După căsătorie, a fost mai puternică decât el, mai întâi prin virginitate, apoi prin copii, după cum s-a dovedit mai puternică decât el prin împotrivirea pe care i-o arăta în timpul aventurilor lui cu alte femei. Nu se împăca şi nu accepta să se culce cu el decât după ce se căina, îi săruta mâinile, îl blestema pe Satana care îi luase minţile şi le afurisea pe femeile care întruchipează răul absolut şi-l îndepărtează până şi pe urs din zmeurişul lui, cum spune proverbul. Samiha a fost răbdătoare, a înghiţit amărăciunea şi mânia până ce aproape că şi-a pierdut glasul, răguşeala devenind o trăsătură a personalităţii ei. Nu o mai contrazicea şi doar rareori stătea de vorbă cu ea, dar cu trecerea zilelor a devenit slabă şi neputincioasă, după ce el i-a epuizat toată vlaga.

Odată mi-a făcut o vizită şi mi s-a plâns de purtarea lui în prezenţa lui Suad şi a Hodei. Pe urmă ne-a spus că ea s-a împăcat cu rolul de victimă şi că este hotărâtă să îndure totul cu stoicism.

— Esenţial este că după ce umblă brambura cu tot felul de muieri, se întoarce tot în braţele mele..., a încheiat după cu un oftat adânc.

— Ştii ce, Nahla! Vai de capul nostru, al femeilor! a exclamat Hoda, după ce Samiha a ieşit. Ne place să zicem că suntem puternice, dar în realitate suntem slabe. Femeia care-şi iubeşte soţul şi face pe victima căutând să-şi înduioşeze soţul este neputincioasă. Cum pot femeile să facă aşa ceva? E de-ajuns să-i

spună „soţioara mea, iubiţica mea…“ şi pe urmă se încruntă la ea până în ziua de apoi… Lasă-le pe femeile astea să fie fericite cu căcatul pe cap… La capătul zilei cade în genunchi dinaintea ei şi-i zice „te iubesc, nevestica mea…“. Biata femeie aşteaptă doar vorba asta din gura lui şi aşa i se duce viaţa …

Samihei nu-i mai păsa prea mult de fratele meu, care nu se prea mai apropia de ea de când a devenit impotent din pricina bolilor de care suferea, şi nu mai dădea doi pe bani pe el, îndeosebi după ce-a descoperit pastilele albastre în buzunarele lui. Singurul lucru la care mai ţinea era respectarea obiceiurilor: îi pregătea cafeaua de dimineaţă şi-i punea un măr pe tavă alături de ceaşcă, să-l mănânce înainte de a-şi bea cafeaua, după duşul de dimineaţă.

Într-o zi, când a intrat în sufragerie ca să-şi bea cafeaua, Jawad s-a trezit cu o fructieră întreagă în loc de un singur măr. A luat un fruct şi-a început să muşte din el, dar faptul că Samiha îl răsfăţa i s-a părut ciudat şi s-a întrebat ce-o fi apucat-o, dar fără să-şi bată prea mult capul şi-a dat seama că îl recompensa cu un vas plin de fructe pentru că se culcase cu ea în noaptea dinainte şi a izbucnit în râs, zicându-şi în sinea lui, în vreme ce-şi petrecea degetele peste părul de pe piept: „Ce ţi-e cu muierile astea! Vă cunosc eu bine… Toate sunteţi nişte curve. Atâta vor femeile de la bărbaţi pentru a-i respecta şi a-i răsfăţa…“.

Fratele meu luase o tabletă de Viagra în maşină, când se îndrepta spre locul de întâlnire cu o femeie pe care tocmai o cunoscuse, dar pe drum a primit un telefon de la ea şi a trebuit să contramandeze. Revenind acasă, i-a spus Samihei că l-a apucat un dor de ea mai tare ca niciodată şi s-a culcat cu ea. Soţia lui şi-a dat seama că ceva nu este în regulă, fiindcă îi cunoştea foarte bine şi trupul şi potenţa. Nu lua niciodată tablete de Viagra pentru ea, căci s-ar fi dat de gol şi ar fi recunoscut că i-a scăzut virilitatea. Dacă ar lua tablete pentru a face amor cu ea, ar însemna să-şi piardă respectul în ochii ei. Cu totul altfel stau lucrurile cu celelalte femei care nu sunt la curent cu starea mădularului său.

Tabletele albastre la care recurge l-au pus în dificultate de mai

multe ori pe fratele meu Jawad.

Odată a reţinut o cameră ce dădea spre mare într-un hotel din staţiunea Jouniyeh, după ce s-a înţeles cu o femeie să petreacă o noapte împreună acolo. Parfumul cu care îşi dăduse înainte de a pleca şi-a lăsat dâra în întreaga casă. Samiha a rămas descumpănită şi încordată citind fericirea de pe chipul lui. După ce îi tot dăduse târcoale, a convins-o în sfârşit să se întâlnească la hotelul acela. Jawad a pus tableta de Viagra într-un buzunar al pantalonilor şi un somnifer în celălalt buzunar, ştiind că nu poate dormi fără el când îşi schimbă perna şi patul. Când au ajuns în cameră, el a aşteptat până ce femeia a intrat în baie, pregătindu-se să-şi înghită tableta ca să-şi facă efectul la timp, după ce o va săruta şi se va juca puţin cu ea. Dar de teamă că o să iasă pe neaşteptate şi-o să-l vadă luând tableta, a greşit şi a înghiţit somniferul în loc de Viagra. În câteva minute, a început să caşte întins în pat alături de ea şi curând s-a cufundat într-un somn adânc şi a pornit să sforăie. Nu s-a mai trezit până dimineaţa, când n-a mai găsit-o lângă el; s-a mirat dezamăgit, dar nu şi-a dat seama de ceea ce se întâmplase decât în clipa când şi-a dus mâna la buzunar şi a constatat că tableta albastră se afla la locul ei. S-a plesnit cu palma peste frunte şi le-a blestemat pe femei.

În ziua următoare, i-a dat telefon şi şi-a cerut scuze pentru ceea ce se întâmplase, pretextând că a fost extrem de obosit şi că senzaţia de relaxare şi siguranţă în compania ei l-a făcut să adoarmă imediat. I-a acceptat scuzele şi i-a dat întâlnire la ea acasă, fiindcă mama ei plecase la munte, unde urma să rămână vreo două-trei zile.

Fratele meu a pus tableta de Viagra într-o cutiuţă şi-a vârât-o în buzunar ca să nu mai greşească şi a doua oară şi a pornit spre case ei. În momentul când femeia a ieşit să-i aducă un pahar, a deschis cutiuţa, dar tableta a căzut şi s-a rostogolit pe covor – tot albastru şi el – şi n-a mai fost chip să dea de ea. Când s-a întors cu paharul în mână, femeia a rămas contrariată văzându-l că se târâia în patru labe şi pipăia covorul cu amândouă mâinile, cu

faţa aproape lipită de el din pricina miopiei. Când l-a întrebat ce caută, s-a ridicat în picioare şi i-a răspuns încurcat:

— Nu... nu... nu-i nimic, draga mea... Covorul ăsta îmi place nespus, aproape că-mi răpeşte minţile... Am vrut să văd dacă este de mătase ori de bumbac... Fir-ar să fie, că frumos mai e covorul ăsta!...

L-a salvat de ruşine telefonul primit de la un prieten.

— Îmi cer scuze, iubito... Am o problemă foarte importantă şi trebuie să mă întorc acasă numaidecât..., i-a zis el după ce-a închis.

A ieşit din casa ei răsuflând uşurat şi s-a oprit în faţa liftului aşteptând ca pe jar să vină, în vreme ce pe faţă i se prelingeau broboade de sudoare.

N-a mai îndrăznit să-i dea telefon acelei femei, dar din când în când înghiţea tableta înainte de a ieşi din casă noaptea ca să caute o pradă prin cabarete şi baruri, iar dacă nu găsea, se întorcea acasă unde îl aştepta Samiha.

În toamna vieţii sale, fratele meu, profesor universitar de fizică, a ajuns să frecventeze barurile pentru a se simţi fericit şi a petrece în compania prostituatelor, după ce medicul l-a avertizat să nu mai ia Viagra. Ciudat că sexul nu-l mai interesa, când rămânea singur cu una dintre ele, stătea în picioare lângă perete ridicând mâinile şi întorcând spatele spre ea – cam aşa cum stătea când îl pedepsea învăţătorul în vremea copilăriei – şi-i cerea să-l maseze. Nu ştiu dacă exerciţiul acesta nu-i aducea cumva aminte de prima lui aventură cu prostituata Qut el-Qulub pe care n-a uitat-o niciodată sau pur şi simplu îl amuza jocul acesta. Dar ciudăţenia comportamentului său sexual nu se limita doar la atât. Într-o seară s-a urcat în maşină şi a pornit să colinde prin Beirut. La intrarea într-una din aleile ce dădeau în bulevardul El-Hamra i-a făcut semn cu mâna o fetiţă care părea a fi prostituată. S-a urcat în maşină alături de el şi i-a cerut cinci dolari.

— Pentru ce vrei cinci dolari? a întrebat-o uitându-se la ea

cercetător.

— Te fac să te simţi bine după cum pofteşti, i-a răspuns ea.

— Nu, nu poftesc… Ia aceşti cinci dolari, dar arată-mi-o!…

Privirile i-au împietrit, holbându-se la sexul fetiţei, după ce ea şi-a ridicat fusta şi şi-a dat jos chiloţeii, în vreme ce el conducea maşina. Apoi l-a întrebat dacă-i mai dă alţi cinci dolari ca să-i arate sânii şi el i-a dat atât cât a cerut, după care ea şi-a ridicat bluza ca să-i vadă. A oprit maşina pe o alee îngustă şi întunecoasă, fără trecători şi, înainte de a coborî din maşină, fetiţa i-a dat numărul ei de telefon, zicându-i în şoaptă:

— Dă-mi telefon oricând vrei… Sunt gata să-ţi arăt orice doreşti, domnule…

Jawad a renunţat la femei după ce penisul său n-a mai fost în stare să răspundă la comenzi şi a ajuns servitorul soţiei când boala a doborât-o la pat şi a devenit total neajutorată, într-o stare care făcea imposibilă orice dorinţă. O îngrija, îi făcea baie şi o ducea zilnic la spital pentru dializă.

A jeluit-o îndelung după moarte. N-a îngropat-o în sat, ci în Beirut, ca s-o poată vizita tot timpul. În mod ciudat, stătea în faţa mormântului şi vorbea cu ea cum nu vorbise în timpul vieţii ei, iar după deces îl podidea plânsul pentru cel mai neînsemnat motiv.

Într-o noapte, zgomotul rafalelor de ploaie l-a trezit din somn. I s-a părut că-i aude glasul strigându-l. A rămas un timp pe gânduri, închipuindu-şi că Samiha tremură în mormânt din pricina ploii şi a gerului înţepător. Altfel nu l-ar fi strigat cu glas tare şi nu l-ar fi trezit din somn. S-a zvârcolit ce s-a zvârcolit în pat chinuit de gândul la ea, apoi a coborât fără să-şi dea seama, a smuls plasticul de pe masa din bucătărie şi-a pornit spre cimitir fără să-i pese de răpăitul ploii. Ajuns la cimitir, i-a acoperit mormântul cu faţa de masă şi a început să stea de vorbă cu ea, în vreme ce lacrimile i se amestecau cu picăturile de ploaie.

1. Nişă în peretele interior al moscheilor, făcută să arate direcţia către Mecca.
2. Crezul musulman constând în recunoaşterea lui Allah drept unică

divinitate şi recunoaşterea profetului Muhammad ca trimis al Său.

3 Exprimă bucuria faţă de ceva (echivalent aproximativ cu „a dat Domnul!“).

12

Ca de obicei, Suad a tăcut pe tot drumul spre Valea El-Beqaa. Ceaţa deasă ce semăna cu un *ghol*[1] alb înghiţea maşina pe care o conduceam, apoi alerga bezmetică, devorând sate, coame de munte şi păduri. Peisajul ce se schimba mereu în faţa ochilor îmi stârnea bucuria. Îmi venea să ţip sau poate să plâng, căci frumuseţea nu provoacă doar bucurie, ci poate să stârnească şi durere, aşa cum face şi plăcerea. M-am trezit brusc strigând în gura mare în vreme ce contemplam tabloul ceţii şi al naturii.

— Doamne, cât de mult te iubesc! Cel mai tare te iubesc atunci când mi se arată frumuseţea în faţa ochilor! Doamne, văd chipul Tău în ea!

Suad s-a uitat la mine stupefiată, zâmbind uşor. O însoţeam prima oară pe Suad în satul mamei sale din Valea El-Beqaa. M-a invitat s-o însoţesc la nunta vărului ei – băiatul mătuşii sale Munira, la care ţinea foarte mult. Dansul meu în timpul petrecerii a atras toate privirile. Simţeam că zbor pe aripile privirilor celor adunaţi grămadă în jurul meu şi ale ritmului bătăilor din palme. Soţul lui Suad a părut încântat de mine şi mi s-a alăturat la dans după ce mi-a adresat nişte vorbe curtenitoare pe care nu le-am luat în seamă, socotindu-le mai degrabă nişte cuvinte acumulate în pieptul lui care au izbucnit din întâmplare tocmai atunci. De la nuntă am mers pe jos până la casa bunicii ei ca să dormim acolo. În casa aceea şi-a petrecut Suad cele mai multe zile ale vacanţelor de vară când eram mici. Culoarea albastră dispăruse de pe cer, care acum era acoperit de un strat uşor de nori închişi, variind între maroniu, negru şi cenuşiu, după ce pe faţa lui se jucaseră valuri de culori.

În Valea El-Beqaa, luna plină îţi topeşte inima. Este greu de crezut că cineva o vede la fel de frumoasă în vreun alt colţ al

lumii. De parcă sălaşul ei s-ar afla acolo. Se simte bine, e fericită şi pe deplin liniştită şi frumoasă. Lumina ei strălucitoare de pe bolta cerului foarte apropiat orbeşte sufletul şi risipeşte orice tristeţe sau pată de întuneric din el. Mi se părea atât de aproape încât aş fi vrut să am mâna puţin mai largă, ca s-o întind până la ea, s-o fur de pe cer şi s-o ascund în buzunar.

Mi s-a părut că ne-a urmărit de-acolo de sus pe uliţa prăfuită pe care ne-am întors acasă la bunica ei, printre frunzele galbene risipite pe pământ în toamna acelui an. Auzeam muzica foşnetului, când călcam pe ele.

Aveam încă viu în faţa ochilor chipul bunicului ei – acel bătrân de optzeci de ani care dansa într-un cerc înconjurat de tineri. Se dăduseră în lături pentru a-i face loc şi priveau încântaţi la mişcările lui. Tropotul picioarelor acestor tineri emana forţa vârstei lor, însă *dabka*[2] lui, cu muzica trupului său, cu simţirea şi expresivitatea lui întrupa toate tainele bărbăţiei şi cavalerismului. Umerii lui se înălţau şi parcă stelele cerului licăreau pe ei, în vreme ce trupul său subţire se legăna şi se unduia după ritmul bastonului de trestie pe care-l ţinea în mână. Ochii mi-au fost vrăjiţi de seducţia trupului său şi de duioşia care radia din cutele de pe chipul lui, dar şi de bastonul lui care se învârtea deasupra capului, şfichiuind parcă văzduhul şi timpul şi grijile.

În casa bătrânească a bunicii, înălţată din piatră veche, am luat loc pe o sofa acoperită cu un covor oriental, aşezată în camera de oaspeţi. În spatele ei erau rânduite rezemători îmbrăcate cu broderii calde.

O vedeam pe Suad prima oară în casa bunicii sale. După mişcările trupului şi felul cum vorbea, părea că se simţea acasă.

Pentru prima oară după multă vreme, îmi dădeam seama că se simte în largul ei, degajând bucurie, mulţumire şi linişte.

Sentimentele acestea au apărut brusc, căci zilele trecute se mulţumea doar să mă asculte pe mine vorbindu-i despre Hani şi despre aventurile mele. Doar arareori vorbea despre ea şi dacă se întâmpla s-o facă, tăcea foarte curând, dar eu o îmboldeam,

îndemnând-o să continue: „Mai departe!... Şi pe urmă?...“. Se uita la mine zâmbind, însă rămânea mută.

În ziua aceea, chipul lui Suad a dat în vileag multe secrete, dar şi mai multe dureri. Sângele îi fierbea în tot trupul, din creştet până în tălpi, şi tot chipul ei vorbea. Nu-mi amintesc s-o mai fi văzut altă dată cu atâta chef de vorbă. Asta nu pentru că întâlnirile noastre n-ar fi lăsat loc decât pentru grijile şi secretele mele, ci pentru că ea prefera să păstreze tăcere, să nu vorbească despre relaţiile cu soţul şi cu copiii, îndeosebi după boala aceea de piele. I-am auzit brusc glasul încărcat de nesomn şi de pe chipul ei au dispărut semnele mulţumirii şi liniştii de până atunci. Am avut senzaţia că ar vrea să vorbească despre ceva care-i stătea pe suflet şi intuiţia mea s-a confirmat. S-a întins pe o salteluţă alături de sofa, ca şi când ar fi vrut să vorbească fără ca eu să-i văd faţa.

— Ai văzut cum se poartă soţul meu? a deschis ea vorba.

— Ce vrei să zici?

— Sigur a vrut să-ţi facă şi ţie curte. Vreau să ştii că el are cataractă şi din pricina asta nu e în stare să facă deosebire între o prietenă de-a mea şi o străină. Prietena mea... studenta lui... Nu contează... Esenţial este să fie o femeie...

— Să nu-mi spui că eşti geloasă, Suad! Vino-ţi în fire!

— Câtuşi de puţin! Nu e vorba de gelozie în nici un caz! Am uitat de mult de ea... Ce bine ar fi dacă aş simţi gelozie! Ceea ce simt eu este un amestec de acceptare, obedienţă, dezgust, supunere, deziluzie şi orice din familia asta!... Ascultă-mă şi nu comenta în nici un fel!... Ţine-ţi limba şi doar ascultă!

În sfârşit Suad a vorbit.

Suleiman pleca de acasă lăsând în urma lui o dâră de parfum şi se îndrepta spre Universitate. N-avea nici o altă preocupare decât să ispitească studentele, să iasă cu ele şi să le curteze. Când primea telefon de la vreuna din ele, cădea în extaz, era în culmea fericirii. Stătea îndelung de vorbă cu ea retras în dormitorul pe care i l-a lăsat lui şi s-a mutat în dormitorul fiului, după ce acesta

a plecat să-şi continue studiile în America.

— De ce te superi că stau de vorbă cu studentele mele? a repezit-o el într-o zi pe un ton batjocoritor, în vreme ce-şi mângâia părul alb de pe piept cu mâna pe care o vârâse prin deschizătura halatului de casă. Ce, te mai socoteşti femeie? Cară-te, soro, din faţa ochilor mei. Du-te şi uită-te în oglindă să vezi cum arăţi!

A fost prima oară când l-a înfruntat de faţă cu mine, izbucnind ca un vulcan care erupe. A simţit că glasul ei ridicat a târât-o cu putere şi a izbit-o de un perete sau de un stâlp de fier, făcând-o cioburi, în clipa când i s-a părut că el ar vrea să o alunge. A ţipat la el în speranţa că se va putea astfel elibera de spaima care o cuprinsese. Ţipătul a făcut-o cioburi, dar în acelaşi timp i-a displăcut şi şi-a promis să nu mai urle niciodată.

În momentele când voia să pară mai puternică decât soţul ei şi pentru a-şi redobândi încrederea că este mai puternică şi mai importantă decât el, întindea fotografiile ei din vremea tinereţii în întreaga casă, zicându-şi în sinea ei, în vreme ce se uita la acestea, că el poate să deformeze prezentul după cum i se năzărea, dar nu va putea să mutileze vremurile înfăţişate în fotografii.

A întins fotografiile de mai multe ori în diferite colţuri ale casei, dar Suleiman trecea pe lângă ele fără să le dea nici o atenţie. Odată l-a surprins oprindu-se în faţa uneia dintre ele şi uitându-se la ea, dar după privirea lui a avut impresia că el s-ar uita la fotografia unei femei frumoase pe care n-o mai recunoaşte, nu-şi mai dă seama de ziua când a cunoscut-o şi-i pare complet străină. Privirea aceea i-a sporit sentimentul de înstrăinare de ea însăşi şi de vechile ei fotografii. A devenit incapabilă să se mai uite la ele, aşa că le-a adunat şi le-a aruncat una peste alta într-un sertar al dulapului şi după aceea n-a mai revenit la ele. Dar s-a întâmplat să mai deschidă sertarul, dorind să le mai şteargă şi să le aranjeze, însă a simţit un miros de mucegai şi a avut senzaţia că întregul ei trecut s-a mucegăit, aşa că a închis sertarul la loc şi după aceea nu l-a mai deschis

niciodată.

La început, Suad a fost cea puternică în relaţia cu Suleiman. Ea l-a impus familiei sale care l-a acceptat şi le-a mobilat apartamentul la căsătorie. I-a pregătit cariera profesională prezentându-l unui profesor care i-a supravegheat teza la doctorat, iar familia ei l-a introdus unui important om politic care l-a ajutat să ocupe un post de profesor universitar. Ea a fost de asemenea activă în viaţa socială şi politică. Dar nu ştiu de ce a ajuns să aibă un complex de inferioritate şi a socotit în sinea ei că a fost un lucru bun faptul că el a acceptat-o. Oare să fi fost şocată de schimbările provocate de război şi din cauza asta să se fi retras din organizaţia la care aderase, ori să fi fost din cauza bolii de piele, ori din cauza războiului care a produs răsturnări atât în privinţa situaţie sale, cât şi în viaţa familiei sale?

În cafeneaua unde ne-am întâlnit cu prietena ei Hoda, care a devenit după aceea şi una din cele mai apropiate prietene ale mele, ne-a spus în ziua aceea că s-a înţeles să se căsătorească în curând cu Suleiman. Era pe la începutul anilor ’90. A venit îmbrăcată într-o bluză largă peste blugi, cu chipul surâzător trădând emoţia şi dorinţa de vorbi şi de a povesti. Pupilele îi licăreau în vremea aceea pe albul pur al ochilor. Ne-a spus că Suleiman a fermecat-o şi exista ceva special între ei, însă hotărârea de a se căsători cu el este clădită pe o ecuaţie logică, după care familia şi copiii o împlinesc pe femeie. În plus, Suleiman era în opinia ei simplu, bun şi potrivit pentru ea. Nu m-am amestecat în dialogul care a avut loc între ea şi Hoda.

— Gata, Hoda, nu-mi tulbura fericirea! i-a zis Suad. Am îmbătrânit şi trebuie să rezolv ecuaţia asta: mă mărit şi fac copii… În orice caz, noi ne-am înţeles.

— Bine, dar căsătoria nu se întemeiază doar pe o ecuaţie.

— Ba da… tu n-ai o înţelegere cu soţul tău Tariq că, dacă te înşală, să treci cu vederea?

— Eu am o înţelegere indiferent de greşelile săvârşite… I le trec cu vederea… Dar eu ştiu că el mă iubeşte la fel de mult cum îl

iubesc eu sau poate chiar mai mult şi că mă tratează foarte bine, e afectuos cu mine... Iar eu mor după el.

— Şi eu o să-l iubesc şi-mi place. L-am înţeles mai bine pe Suleiman acum şi-l accept ca soţ. N-o să fie nici o problemă în familia noastră.

— Dar este o mare deosebire între „mă iubeşte“ şi „mă acceptă“...

— Între iubire şi acceptare este o poartă pe care cineva trebuie s-o deschidă. De multe ori omul nici nu vede că poarta este deschisă. Cât despre iubire, omul o caută, o ajută să crească, o udă ca pe o floare... Dacă ştii cât trebuie s-o uzi, ea trăieşte...

— Ce vorbe sunt astea? Eu nu ştiu cât trebuie să-mi îngrijesc iubirea... Iubirea n-o poţi reprima sau zăgăzui ca pe un râu. Aceasta despre care vorbeşti tu este una din formele iubirii. Există prietenie şi există dragoste, e o deosebire... Iubirea despre care vorbesc eu este pasiunea şi rătăcirea şi restul cuvintelor care se folosesc pentru dragoste şi pasiune.

— Ştii ce, Hoda? Eu am deschis o fereastră după alta iubirii, trecând de la o relaţie la alta. Este adevărat că atunci când se deschide o fereastră ai parte de o reîmprospătare, dar durează puţin şi lucrurile se schimbă. Uneori am simţit un frig teribil. De aceea, eu am preferat sa închid fereastra, ba chiar am închis-o, să dau drumul la aerul condiţionat cu telecomanda şi să stau liniştită. Toate lucrurile prestabilite sunt mai simple. Dacă se închide fereastra, iau sfârşit şi problemele.

— Dar ce lucru este mai frumos decât iubirea care va veni?

De pe canapeaua din salon pe care şedea de fiecare dată când venea în vizită la fratele ei Yusuf, privirile lui Suleiman au început s-o urmărească pe Suad când trecea pe coridor spre bucătărie. Faţa i s-a aprins şi ochii lui mari au scânteiat când ea s-a oprit dinaintea lui cu ceştile de cafea pe tavă. În vreme ce discuta cu Yusuf despre diverse chestiuni politice, Suleiman trăgea cu coada ochiului spre ea, iar degetele mâinii lui drepte loveau agitat braţul canapelei de lemn. Suleiman a flirtat cu ea

când i-a deschis uşa, exprimându-şi admiraţia pentru strălucirea ei în puloverul roşu cu decolteu, pe care-l îmbrăcase în ziua aceea geroasă de iarnă.

În primele zile după ce l-a cunoscut, Suleiman nu i-a atras câtuşi de puţin atenţia, ba parcă nici n-a simţit prezenţa lui. Avea o relaţie care s-a şi încheiat foarte curând, la fel ca şi celelalte, după ce a încheiat legăturile cu fostul ei iubit din studenţie, Marawan. Îmi aduc şi acum aminte cum stătea pe genunchii lui, cu părul adunat în coadă de cal, dezmierdându-l fericită de iubirea peste care dăduse. Dar după ruperea relaţiei, Suad a alungat amintirile acestei prietenii. Nu mi-a mărturisit niciodată de ce s-au despărţit, mulţumindu-se să-mi spună doar ca n-a fost demn de sentimentele ei. În fiecare dintre relaţiile pe care le-a avut ulterior descoperea că iubirea pe care o trăieşte nu este adevărată şi nu este pasiunea la care visase. Până ce l-a cunoscut şi l-a acceptat pe Suleiman. Odată cu el a început să-i dea din nou târcoale ideea căsătoriei, după ce multă vreme o alungase din minte. A trecut mult timp de la căderea cortinei peste relaţia ei cu Marawan, când respingea ideea căsătoriei şi copiilor într-o ţară care trecea prin războaie din zece în zece ani sau cel mult din douăzeci în douăzeci de ani. Procrearea în astfel de condiţii – socotea ea – echivala cu furnizarea de combustibili pentru moarte şi de instrumente pentru războaie şi pentru emigrare. A fost de acord cu ea şi Tariq atunci când Hoda, soţia lui, ne-a invitat să sărbătorim ziua ei de naştere la ea acasă. Atunci, Suad pretindea că n-o interesează decât cursul ei de filosofie de la Universitate şi că acordă o importanţă deosebită laturii academice în viaţa ei.

În clipa când Suleiman a bătut uşă şi i-a deschis, i-a atras atenţia privirea lui senzuală care exprima încântarea şi bucuria că o vedea. Suleiman s-a adâncit apoi în fotoliul moale şi a început să vorbească despre visele lui de a-şi continua studiile pentru a obţine titlul de doctor în filosofie, la fel ca ea. A pomenit şi condiţiile lui materiale dificile, iar când a început să stea de vorbă cu ea în particular, a dovedit că are o vastă cultură

filosofică, îndeosebi când s-a referit la lecturile lui din Nietzsche, ceea ce a determinat-o şi pe ea să îl recitească.

La un moment dat, imaginea lui s-a răsturnat în ochii ei: Suleiman nu mai era prietenul nevoiaş, sărac şi scund al fratelui ei, ci brusc a văzut în faţa ei un bărbat înalt, înzestrat cu o forţă care făcea să-i răzbată din ochi dragostea şi ambiţia. I s-a părut că pupilele lui îi atrag trupul pentru a se instala în ele, îmbrăţişându-se unul cu celălalt, după cum a simţit o putere nefirească de atracţie către ele. Lucrul acesta s-a întâmplat într-o clipă ce i s-a părut a conţine un îndelungat interval de timp – un sentiment pe care nu l-a mai avut de pe vremea prieteniei cu Marawan.

Suad l-a impus familiei sale pe Suleiman, după ce a ispitit-o când ea trecuse de treizeci de ani. Ceea ce a determinat-o să accepte căsătoria, după ce alungase multă vreme această idee, a fost încrederea ei în teza lui Nietzsche, după care maternitatea îi conferă femeii putere şi autoritate, pe când ea era într-o stare de slăbiciune jalnică din pricina războiului.

Suad nu a lăsat familiei nici un argument ca să-l respingă pe Suleiman, mai ales că ea era fiica ei alintată. Dar curând după aceea, atitudinea lui Suleiman avea să se schimbe radical: a dobândit o încredere sporită în sine, ba a ajuns chiar s-o oprime şi s-o dispreţuiască, să simtă aversiune faţă de ea şi să evite să se mai culce în acelaşi pat cu ea, mai ales după boala ei de piele.

***

După mai multe luni în care n-am mai văzut-o, m-am întâlnit întâmplător cu ea la un colocviu, pentru prima oară după căsătoria ei. Prietenia noastră a devenit mai puternică, ba aş putea zice că a devenit prietena cea mai apropiată, întocmai ca în zilele copilăriei şi pubertăţii. Dar când am văzut-o, în prima clipă pur şi simplu n-am recunoscut-o. Ştiam că omul se schimbă, dar n-am crezut că el s-ar putea transforma cu totul, devenind altă persoană şi pierzându-şi toate trăsăturile anterioare. Am avut

senzaţia că Suad aceea s-a născut, a trăit şi a murit, apoi a fost readusă la viaţă cu chipul unei bătrâne şi cu aceste trăsături noi pe care le-a dobândit.

Era foarte slabă, avea trăsături ascuţite şi o privire copilărească, semănând mai degrabă cu o fantomă. Nu am înţeles de ce le lăsa celorlalţi impresia că ea este într-atât de fragilă încât s-ar putea sparge în orice clipă şi de aceea le stârnea dorinţa de a o apăra şi a o proteja şi chiar de a o iubi, cu toate că îşi dădeau seama că ea nu se va sparge şi că posedă o forţă lăuntrică ascunsă care o fereşte de orice ameninţare.

Am fost surprinsă când am văzut cât s-a schimbat şi mă miram tot timpul cum a putut să ajungă aşa.

Faţa ei îngustă se subţiase parcă şi mai tare şi se făcuse şi mai mică. Buzele ei odinioară delicate ajunseseră două dungi maronii abia vizibile. Ceva din trupul ei s-a deteriorat, provocându-i cojirea pielii şi spargerea vaselor superficiale. Pielea ei căpătase o nuanţă albăstrie, respingătoare. Tenul ei care bătea spre culoarea atrăgătoare a grâului copt a devenit asemănător cu nuanţa tulbure a orzului şi era plin de pete mari de culoare închisă.

Dar ceea ce m-a îngrozit cel mai tare la Suad era sentimentul ei copleşitor de inferioritate. Îmi amintesc cum o critica ea pe Aziza pentru un sentiment asemănător în zilele adolescenţei. Şi-a pierdut încrederea în sine, îndeosebi după ce a fost afectată de cumplita boală de piele, provocată probabil de stres, suferinţă şi singurătate. Din cauza acestei boli s-a întrerupt şi viaţa sexuală cu Suleiman.

Într-o zi spre sfârşitul războiului, aerul era cald, iar electricitatea era întreruptă. Ea a îmbrăcat un şort ca să simtă răcoarea şi să atenueze febra trupului. Soţul ei s-a uitat la petele de pe pielea picioarelor şi s-a zborşit la ea:

— Piei din faţa mea cu boala asta nenorocită! Cine ar putea suporta o muiere ca tine cu el în casă? Pizda surorii norocului meu şi frate de curvă![3]

În clipa aceea s-au prăbuşit toate sentimentele pe care Suad le mai nutrea faţă de el. A simţit că acest bărbat pe care l-a impus

familiei sale şi cu care s-a căsătorit este omul pe care-l urăşte cel mai mult în această lume. În acelaşi timp îşi dădea seama că nu avea forţa să-l părăsească, din pricina sentimentului ei de slăbiciune şi a dezaprobării familiei şi copiilor.

S-a gândit că ar putea conta pe mătuşa ei Munira, pe care o iubea pentru căldura ei şi cu care se simţea în siguranţă de fiecare dată când se afla în casa ei. Îi apropia capul de piept şi începea s-o descânte. Mătuşa ei căsca şi ăsta era un semn sigur că fusese deocheată; îi mângâia fruntea şi-şi plimba degetele prin părul ei şi în clipele acelea Suad îşi regăsea liniştea şi durerea de cap îi dispărea.

A coborât din casa situată pe strada El-Watrat din cartierul El-Sanaieh şi s-a îndreptat către zona uliţei El-Balat din apropierea liniilor de contact, îndreptându-se spre casa mătuşii Munira. A pornit pe străzile goale din cauza bombardamentelor de artilerie fără să-şi dea seama cum i se prelingeau lacrimile şi fără să-i pese de soldaţii înarmaţi până în dinţi cu automate şi grenade, răspândiţi prin colţurile uliţelor, la intrările în case şi pe acoperişurile lor. În faţa uşii întredeschise a unui magazin cu îmbrăcăminte la mâna a doua, stăpânul dughenei a invitat-o înăuntru spunându-i că a primit marfă chiar în ziua aceea şi că va găsi cu certitudine ceva care o să-i placă. Strada era goală şi toate celelalte magazine erau închise. Lacrimile i se liniştiseră şi sentimentul de gol şi de mâhnire a împins-o să intre în dugheană, după ce proprietarul a tras oblonul metalic.

Era un tânăr înalt, chel, cu umeri laţi. Avea o culoare de lepros, faţa lui era ciupită de vărsat, iar în ochii verzi i se vedeau nişte puncte negre, de parcă ar fi fost semnele poftei trupeşti. Avea genele maronii, mai deschise la vârfuri.

În interiorul dughenei a cuprins-o o senzaţie ciudată. I se părea că trupul ei este uzat şi consumat la fel ca hainele din jur şi în acelaşi timp absent la fel ca foştii stăpâni ai acestor haine, dar mirosul de vechi, umed şi mucegăit al acestor veşminte a excitat-o şi i-a stârnit instinctele. Era un miros specific pe care-l inhala cu plăcere de fiecare dată când trecea prin faţa magazinelor cu

vechituri. Când a înaintat printre maldărele de haine pe coridorul îngust dintre ele şi-a dat seama că ochii tânărului o urmăresc. S-a uitat înapoi şi, când li s-au întâlnit privirile, a simţit că între el şi ea s-a creat o legătură invizibilă. S-a oprit alături de ea şi a început să răscolească şi el prin hainele îngrămădite, aşa cum făcea ea. Din când în când lua câte o haină de jos la întâmplare propunându-i s-o probeze, în vreme ce el se apropia de ea, atingându-i sânii cu mâinile. Sudoarea i se adunase în picături mari deasupra buzei superioare, iar la subsuori i s-au format două cercuri mari pe bluza galbenă. Suad şi-a dat seama că este agitat, căci mădularul i s-a învârtoşat sub pantaloni şi-a început să sufle din ce în ce mai tare. I-a cerut să probeze o bluză aleasă de el şi i-a deschis uşa toaletei din fundul dughenei. Suad i-a luat-o din mâini şi a intrat, închizând uşa în urma ei. Mirosul de umezeală din mica toaletă în care abia putea sta în picioare o sufoca. Pardoseala era plină de apa care picura de pe tavan şi de pe pereţi, iar mica oglindă de deasupra chiuvetei era opacă din pricina umezelii şi a murdăriei. În timp ce Suad se dezbrăca pentru a proba bluza, tânărul a deschis uşa şi s-a năpustit asupra ei: îngenunchind pe pardoseală, a început s-o sărute între picioare. Ea a acceptat, scoţându-şi pantalonii. Printre sărutări îi adresa vorbe languroase şi-i zicea: „Vino mai aproape! Mai aproape!“. A închis ochii şi s-a lăsat în voia lui. În faţa ochilor a văzut o altă persoană, dar nu mi-a spus cine. Şi totul s-a întâmplat cât ai clipi. Apoi Suad s-a îmbrăcat în grabă şi a ieşit din dugheană fără să se întoarcă spre tânăr. Părul ei era ud din pricina transpiraţiei şi a picăturilor de apă ce căzuseră de pe tavan. Lacrimile au podidit-o din nou, de data aceasta şi mai tare, căindu-se pentru ce făcuse. S-a simţit murdară, dar după ce s-a mai liniştit, şi-a zis în sinea ei că acest bărbat s-a bucurat de trupul ei plin de pete, în vreme ce ea a avut parte de nişte vorbe pe care şi-a închipuit că le-a rostit un bărbat mai elegant şi mai civilizat decât cel care o violase. „Doamne, cum poate omul să se înşele pe sine însuşi!“, s-a minunat ea uşurată.

Din momentul acela, Suad n-a mai trecut pe acelaşi drum spre

casa mătuşii sale, de teamă să nu dea nas în nas cu stăpânul dughenei de haine vechi. După incidentul acela, ea n-a mai trădat decât cu gândul, dar nu mi-a mai spus la ce se gândea, căci dacă ar fi vorbit, ar fi socotit că a săvârşit din nou fapta.

***

Suad nu mai vorbea mult. A copleşit-o sentimentul înfrângerii şi era veşnic îngândurată, după ce fusese fetiţa răsfăţată în mijlocul unei familii alcătuite numai din băieţi – o familie care n-a rămas liberală şi deschisă, ci s-a schimbat devenind religioasă şi fanatică în urma războiului, din pricina atmosferei sectariste dominante şi a luptei doctrinare care a cuprins Libanul şi întreaga regiune. Până şi fratele ei, Bilal, care fusese animat de ideile marxiste şi lider într-un partid de stânga, s-a schimbat, devenind lider al unui partid religios, şi a divorţat de soţia sa Rima pe care a iubit-o şi cu care a locuit câţiva ani împreună la Paris în timpul studiilor, iar apoi s-a căsătorit în urma unei alte lungi poveşti de dragoste. I-a trimis scrisoarea de repudiere după ce ea i s-a împotrivit, preferând divorţul purtării vălului. Fratele cel mai mic, avocatul Ahmad, i-a urmat exemplul, cuprins de o furie nebună împotriva soţiei sale pentru că nişte bărbaţi care l-au vizitat acasă au văzut chiloţeii fetiţei lor de doi ani, când aceasta s-a aşezat în salon lângă jucăriile ei. Atunci a ameninţat-o pe soţie că va divorţa de ea dacă se va întâmpla a doua oară ca bărbaţii să vadă chiloţeii fetiţei. Chiar şi Suad a purtat o vreme văl. Şi-a închipuit că îmbrăcând vălul va putea să reducă la tăcere şi să-şi mortifice trupul, dar curând şi-a dat seama că-l poate ascunde într-adevăr de ceilalţi oameni, dar nu-şi poate ascunde glasul de propriile urechi cărora el a continuat să le vorbească, aşa că s-a răzgândit şi a renunţat la văl, mulţumindu-se să îmbrace haine lungi care să-i acopere dermatita şi rănile provocate de aceasta.

Tot ce se întâmpla în viaţa lui Suad o făcea să se simtă străină atât faţă de prezentul, cât şi faţă de trecutul ei. Avea în

permanenţă sentimentul că este singură şi ostracizată, lipsită de orice ajutor. Până şi copiii ei au ajuns să gândească la fel cu unchii lor, când s-au făcut un pic mai mari şi mai habotnici, neacceptând ca ea să umble fără văl. Iar soţul ei se purta cu copiii ca şi cum i-ar fi zămislit de unul singur. Nu avea impresia că ei i-ar împărtăşi sentimentele. Vorbea despre copiii lor cu deosebită admiraţie, pentru că erau foarte inteligenţi şi s-au remarcat la Universitate, dar într-o manieră care lăsa să se înţeleagă că ei ar fi nişte rude mai îndepărtate şi nu chiar copiii săi. Ba uneori părea chiar convinsă că nu este mama lor, aşa cum ar fi vrut soţul ei să se întâmple. A ajuns să-şi ascundă şi chiar să-şi reprime sentimentele pe care le avea faţă de ei. Lucrul care o făcea să se simtă cât mai împlinită era activitatea la Universitate. Avea o poziţie academică importantă, era o profesoară competentă şi cu o bună reputaţie... Când Hoda a zis, la cafeneaua El-Roda, că profesia este asemenea morţii şi mormântului din pricina plictiselii excesive pe care o provoacă, Suad a zâmbit şi ne-a declarat cu mândrie că ea se împacă perfect cu profesia care-i oferă sentimentul că trăieşte şi că se contopeşte cu ea, simţind-o ca unica ei sursă de activitate, spre deosebire de maternitatea care nu i-a oferit forţă, ci numai frustrări, obligând-o chiar să accepte compromisuri pe care altfel nu le-ar fi acceptat niciodată. Dar ea nu avea puterea să fie ingrată de două ori – o dată faţă de credinţa ei în iubire şi în libertate şi a doua oară faţă de maternitate. I-a dat ascultare lui Nietzsche şi a acceptat căsătoria şi maternitatea, neavând de ales. Dar în afara sălii de curs de la Universitate, ea nu încerca să stea de vorbă cu nimeni.

Suad îşi apleca însă întotdeauna urechile la mine şi asculta cu atenţie ce spuneam eu despre orice. Lua loc în faţa mea, îşi ridica fusta şi-şi întindea picioarele, de parcă ar fi voit ca cineva să o accepte cu boala ei, să o iubească şi să recunoască totodată că ea este un om şi nu doar o oarecare femeie respingătoare. Nu mai stătea de vorbă prea mult cu cei din familia sa. Asculta doar indiferentă şi tăcută ce spuneau ei. N-a mai vorbit pe îndelete decât cu tatăl ei înainte ca acesta să intre în comă pentru multe

luni. Tatăl ei, conservator şi religios, a fost singurul cu care conversa în tihnă: îl vizita la spital şi vorbea cu el îndelung, fiind numai ei doi în salon, el cu ochii închişi, fără să poată auzi nimic. I se plângea de soţul ei, de copiii şi de fraţii ei. Şi nu se oprea decât atunci când îşi auzea propriul glas şi-şi dădea seama că vorbeşte singură.

Lui Suad nu-i plăcea să vorbească despre situaţia ei decât atunci când era cu mine, fiindcă atunci avea impresia că se confesează sieşi. Pe de altă parte, nimeni altcineva n-ar fi putut avea locul pe care îl ocupa ea în sufletul meu, nimeni n-ar fi putut să-i răpească acest loc. Am fost tentată de mai multe ori să vorbesc cu ea despre locul ei unic în viaţa mea – un loc din care nu o putea clinti nimeni, nici chiar copiii. O singură dată i-am spus că ea este pentru mine o nevoie vitală, un motiv frumos pentru a trăi. Am făcut-o să înţeleagă atunci că ea mă împarte numai cu Hani şi cu copiii mei. Pe fiecare dintre aceştia îl iubesc într-un alt fel, dar pe toţi cu aceeaşi intensitate. Şi în mod ciudat, câteodată când vorbeam cu ea despre dorinţele, timpul şi sentimentele mele, îmi dădeam seama din privirile ei că ar fi vrut să-mi spună nişte lucruri pe care nu reuşea să le exprime.

Tăcerea a devenit o trăsătură permanentă a lui Suad.

Buzele ei subţiri mi se păreau a fi două unde pe care cuvintele ei se zbat şi apoi alunecă şi cad de pe ele. Şi aşa cum eu ţeseam povestea mea cu vorbe, la fel şi gura ei împletea firele tăcerii. Tăcerea ei nu izvora din tristeţe şi din izolarea ei de societate, nu se datora necunoaşterii lucrurilor, incapacităţii şi neînţelegerii, ci era o tăcere misterioasă, ale cărei taine mi-au rămas ascunse. Parcă şi-ar fi înghiţit glasul sau i-a scăpat cumva şi l-a pierdut. Chiar şi atunci când o vedeam mergând, o socoteam a fi un morman ambulant de tăcere.

Nimeni în afară de mine, de Aziza şi de Hoda nu i-a dat vreo atenţie, dar nici ei nu i-a păsat de bărbaţii care-şi întorceau capul de la ea. Când i-am spus o întâmplare cu două femei pe care le cunoşteam şi care s-au luat la ceartă după o îndelungată prietenie

atunci când un tânăr care mergea în spatele lor pe Bulevardul El-Hamra a atins-o pe una dintre ele cu mâna şi i-a făcut un compliment, Suad şi-a răsucit mâinile de mirare, amuzându-se. Fiecare dintre cele două a pretins că ei i-ar fi făcut tânărul curte şi s-a iscat între ele un scandal de mama focului, cu toate că amândouă erau femei în toată firea, trecute de patruzeci de ani.

O singură dată am avut impresia că am văzut-o fericită. Stăteam la o masă la City Café şi a venit ospătarul întrebând-o cu vădit interes ce doreşte să comande, fără să-mi acorde mie nici cea mai mică atenţie. Întotdeauna proceda aşa când eram împreună, iar dacă eram singură pur şi simplu mă ignora. Ospătarul ăsta mi-a risipit impresia că aş atrage atenţia bărbaţilor.

Suad a rămas contrariată şi am înţeles din ochii ei că şi ea se întreba de ce-i acorda atâta interes când el era de-o vârstă cu copiii ei.

Toate lucrurile pe care ea le îndeplinea la perfecţie n-au anulat senzaţia ei permanentă de pierdere. Pierderea cui sau a cărui lucru? N-am ştiut. O senzaţie confuză ale cărei secrete, esenţă şi sursă nu le-am aflat niciodată. Parcă s-ar fi obişnuit cu ea şi s-ar fi preschimbat astfel în piatră. Serenitatea în viaţa ei n-a durat mult timp. Cerul îi oferea uneori multe şanse, îi oferea mici cadouri, însă ele dispăreau pe neaşteptate şi prea curând.

1 *Ghol/ghul* este o fiinţă malefică din mitologia arabă.
2 Dans popular din nordul lumii arabe (Liban, Siria, Palestina, Irak).
3. Injurii curente în ţările arabe din zona Levantului.

13

Corpul meu s-a liniştit numaidecât după încheierea zborului. În tinereţe îmi dădea deseori târcoale visul zborului peste valea adâncă din satul nostru. Ieşeam din trupul meu şi din pat şi zburam prin văi. Coboram şi urcam, mă înălţam în aer şi băteam din aripi încântată prin văzduh. De multe ori mă vedeam prăbuşindu-mă şi atunci îi mulţumeam lui Allah că am ajuns în pragul morţii doar în vis.

M-am trezit din somn şi am uitat visul. În dimineaţa aceea mi-a stăruit pe buze numele lui Hani. Parcă aş fi vrut să-l ating, după ce în ziua anterioară mi-a dat telefon şi ne-am înţeles să ne vedem. Au trecut câteva zile în care nu l-am văzut din cauză că a fost ocupat. Cu toate că-mi dădea telefon în fiecare zi, nu ştiu de ce a pus stăpânire pe mine – fără un motiv anume – teama că va pleca. Mai demult, când dispărea din viaţa mea, simţeam durerea arzându-mă ca o rană deschisă. Atunci încercam să fac lucruri care să-mi atragă atenţia în altă parte. Mi-am vizitat satul natal pe care nu-l mai văzusem cam de multă vreme, m-am întâlnit cu Hoda ca să aud de la ea cum îşi iubeşte soţul şi cum visează să îmbătrânească împreună şi-mi petreceam o bună parte din timp în compania lui Suad, dar continuam să mă gândesc la el. Doar când a născut fiica mea am simţit un val de fericire care m-a distras de la obsesia pentru el.

Era o dimineaţă luminoasă, minunată. Razele soarelui care ajungeau până în mijlocul salonului au îndepărtat parcă umiditatea aşteptării din sufletul şi de pe trupul meu. Mi-am făcut duşul de dimineaţă şi am simţit că mă spăl cu apa fericirii şi speranţei. Mi-am schimbat pijamaua, mi-am băut cafeaua şi am răsfoit în fugă ziarul. Pe urmă, înainte de a sosi Hoda şi Suad la mine, am alergat în camera pe care i-am destinat-o fiicei mele

Fatin înainte de căsătoria ei şi am mângâiat-o pe prima mea nepoţică, în vreme ce mama ei dormea încă. În timp ce mă jucam cu fetiţa mi s-a năzărit că ea ar fi nepoţica lui Hani şi că el a venit şi m-a cuprins în braţe din spate. În clipa aceea a sunat telefonul şi l-am auzit pe Selim întrebându-mă:

— Câte kile de carne zici că vrei astăzi?

Mi-a venit în minte pe neaşteptate chipul bunicii mele, Amina, care-mi stăruise în faţa ochilor toată săptămâna de după ce am vizitat satul. Teama de plecarea lui Hani din nou îmi stârnise dorinţa de a vizita casa părintească. Probabil că gândul plecării m-a împins să mă duc în locuri care semănau cu mine – locuri apropiate şi dragi părăsite ca inima şi timpul meu pustiu. Am întors maşina fără să stau pe gânduri şi am pornit singură către sud. M-am oprit mai întâi la mormintele tatălui, mamei şi bunicii. Am recitat pentru ei *Al-Fatiha* şi am stat îndelung de vorbă cu mormântul tatălui meu, apoi mi-am aruncat privirea spre mormintele mute ale tinerilor care au pierit în timpul războiului şi m-am gândit la mulţimea mormintelor semănate de războaie în general şi la faptul că în morminte este tihnă şi linişte şi nu mai există inamici.

În faţa ochilor mei s-au stârnit furtunile singurătăţii, nostalgiei şi durerii atunci când m-am oprit dinaintea uşii vechi de lemn a casei noastre. În spatele acestei uşi se află o viaţă plină de amintiri.

Dar întreaga casă era acum goală şi uşile tuturor caselor din cătun erau închise; toţi bătrânii au părăsit lumea aceasta, iar copiii lor trăiesc în Beirut sau în alte colţuri ale lumii, unde au emigrat din pricina războaielor. Când eram mică, îmi plăcea să trec pragul acestor case şi să zăbovesc delectându-mă cu poveştile locuitorilor despre seceriş, despre grâu, despre măslini, despre djinni şi îngeri, despre hiene şi atâtea alte lucruri din viaţa lor.

Toţi s-au stins, printre dispăruţi numărându-se familiile Azizei şi a lui Suad, bunica mea Amina şi vecina ei Jamila, unchiul meu Mahmud şi mătuşa mea Ruqiya. Vechea viaţă cuibărită în sufletul meu s-a dus. Praful des care învăluia toată casa mi s-a părut că

seamănă cu un giulgiu alb şi nu ştiu de ce am avut impresia că spiritele casei stau ascunse în el; am simţit prezenţa lor, dar nu le-am putut vedea.

Totul în casă era vechi: de la prima rochie a mamei până la mirosurile tuturor celorlalte lucruri. Pardoselile şi obiectele din camere se armonizau cu structura ei parţial din piatră veche, parţial din beton, trădând înălţarea ei în mai multe etape. Mi-am plimbat privirile peste casă şi peste grădină, apoi peste încăperile zugrăvite demult în culoarea verde deschis sau strălucitor sau lăsate în culoarea lor naturală, aşa cum era cămăruţa bunicii de la parter acoperită cu beton lustruit. Imaginile au început să danseze în faţa ochilor mei când m-am oprit lângă cei doi rodii din curte. Treptat-treptat descopeream glasuri vechi. Fotoliul gol al mamei mi se plângea parcă de absenţa ei şi de dorul după ea. Vechiul radio la care tata o asculta pe Umm Kalsum tânjea după degetele şi urechile lui. Am văzut în faţa ochilor tarbuşul[1] şi bastonul tatălui meu şi mersul mamei prin casă, îmbrăcată în fusta ei înflorată şi am simţit aromele mâncărurilor pregătite de ea. Am rememorat o întreagă viaţă în casa goală şi apăsătoare din pricina părăsirii, la fel ca inima mea. Golul a devorat şi a măturat totul. M-a cuprins sentimentul ciudat că locurile nu doar tânjesc după cei care au locuit în ele, ci se şi răzbună până la sinucidere din pricina plecării lor.

Tăcerea din jur mi se părea că seamănă cu muţenia lui Suad, cu presimţirile misterioase ale mamei şi cu acea aşteptare aridă ce transpărea din ochii ei când nădăjduia să-l revadă pe şeicul căruia îi fusese sortită. Pereţii casei îmi păreau că au depăşit faza aşteptării locatarilor; camerele s-au uscat însetate de paşii stăpânilor şi de căldura lor, plictisite şi dezamăgite de deşertăciunea aşteptării.

Nu m-am simţit străină de acest loc, dar am avut impresia că m-a uitat casa şi că nu mă mai cunoaşte. Părea că mă socoteşte o străină şi că se întreabă cine sunt. Nutrea pentru mine mai mult decât un sentiment de reproş. Pur şi simplu, părea că nu-şi mai aduce aminte cine sunt, cu toate că o vizitasem din când în când,

în visele mele.

Locurile ajung să-i primească cu răceală pe cei care au sălăşluit cândva în ele, semănând cu îndrăgostiţii care s-au despărţit şi nu-şi mai aduc aminte unul de celălalt, ajungând chiar să nu se mai recunoască. Aş fi vrut ca măcar lucrurile de care fusesem foarte legată să nu mă fi uitat: cei doi rodii, de pildă, sau ţărâna în care îmi îngropasem poeziile şi însemnările. Apoi mi-am aţintit privirile spre cer, nădăjduind să revăd steaua aceea din înaltul cerului pe care o vedea tata când o asculta pe Umm Kalsum, însă n-am mai izbutit să mai dau cu ochii de ea. Probabil că tata a luat-o cu el acolo în locul unde a plecat. În schimb, am simţit în încăpere respiraţia lui caldă şi am descoperit surâsul lui veşnic senin care sporea vraja luminii răspândite în văzduhul casei şi al satului.

Am privit, de asemenea, la generaţiile noi de arbuşti de măslin şi de smochin care nu mă cunoşteau, precum şi la alţi arbuşti care au odrăslit lângă zidurile casei, şi mi-a trecut prin minte că ei le-au moştenit pe mamele lor aşa cum eu am moştenit casa mamei, însă mama mea şi mamele acestor tufe trăiesc în absenţă.

Vechiul sat a căpătat o imagine nouă, însă „palatele“ sale moderne, îndeosebi de la marginile lui, nu mai păreau răsărite din pământ ca acele căsuţe vechi. Mi se păreau oribile, desenate, lipsite de pulsul vieţii reale. *Mastabaua*, banca satului, era şi ea părăsită şi tânjea după bătrânii şi bătrânele care s-au dus. Nu se mai iveau ca înainte vietăţi domestice – orătănii şi vite, iar vilele noi zăceau cu uşile închise, nelocuite. Totul a dispărut în faţa ochilor mei când am văzut agăţate la intrarea în sat fotografii ale unor tineri căzuţi în lupte – tineri cu bărbi lungi şi dese care nu se aflau printre amintirile mele. Mi-am închipuit că ar putea fi nişte nou-veniţi. Apoi m-am întrebat: „Dar cine este nou venit? Eu sau ei? Cine este străin de aceste locuri? Eu sau ei?“. Moartea a căpătat un sens nou – un sens necunoscut mai înainte nici de către mine, nici de către satul meu.

Când am trecut cu maşina prin satele vecine, la întoarcere, ochii mi s-au umplut de vechea lumină. Am simţit că mă sufocă

tăcerea dureroasă. O briză răcoroasă m-a cuprins în vârtejul ei şi doream ca văzduhul, cerul acela luminos să nu mă uite. Din ochi mi s-au prelins lacrimi de dor după tata şi după mama, iar buzele mele au murmurat mai mult în tăcere rugăciunea speranţei de a auzi glasurile lor, fie şi numai noaptea în vis. Chipul bunicii Amina nu m-a părăsit tot drumul întoarcerii la Beirut. Am rememorat povestea morţii ei când se afla singură acolo, în pivniţa casei, unde mi-a reapărut în faţa ochilor de îndată ce-am deschis uşa veche.

Bunica Amina a adus pe lume nouă băieţi, însă toţi au pierit curând din motive necunoscute: unii dintre ei au căzut la pământ pe neaşteptate în timpul jocului. Femeile din sat au sfătuit-o să-i dea nou-născutului numele unui animal care să-i salveze progeniturile băieţi de la moarte şi astfel s-a născut tata, care a primit numele Fahd[2] şi astfel a supravieţuit.

După ce a surzit, bunica şi-a pierdut curând şi văzul. În ultimii ani de viaţă o auzeam mormăind singură în pivniţa ei seară de seară, îndeosebi după ce prietena ei Jamila a încetat s-o mai viziteze din pricină că nu mai auzea nimic din ceea ce-i spunea. M-am mirat însă când am băgat de seamă că tăcea mâlc de îndată ce intram eu peste ea. Odată m-am strecurat în cămăruţa ei în vârful picioarelor şi când a simţit prezenţa mea a tăcut. După ce s-a asigurat că sunt eu, Nahla, am încercat să o trag de limbă ca să-mi spună cu cine stătea de vorbă şi de ce a tăcut când am intrat. Dar s-a încăpăţânat să nu-mi răspundă şi atunci eu i-am zis în glumă:

— De vreme ce nu-mi spui cu cine stăteai de vorbă, înseamnă că te-ai ramolit, bunico, şi că vorbeşti singură. În cazul ăsta ar fi mai nimerit să te ducem la un azil de bătrâni…

— Zici că eu m-am ramolit, nepoată?… Să-ţi fie ruşine să spui vorbele astea!… Şi tu vrei să fii nedreaptă cu mine? Bine, atunci o să-ţi spun despre ce e vorba… Dar să rămână doar între noi, nepoată… Când voi plecaţi cu toţii şi eu rămân singură şi nu mai aflu ce se petrece pe lumea asta, atunci vine la mine într-ascuns o sfântă căreia i se face milă de mine şi-mi ţine de urât şi-mi

deapănă toate veştile din sat... Nu mai am nici o altă prietenă în afară de ea, de când Jamila nu mă mai vizitează din pricină că sunt surdă, după cum a spus chiar ea – Allah s-o ierte!

După ce le-am spus mamei, tatălui şi celorlalţi povestea ei cu sfânta, n-am mai auzit-o pe bunica bodogănind. Într-o seară, am intrat în cămăruţa ei şi-am găsit-o stând în capul oaselor pe saltea, singură, tristă şi tăcută. Când am întrebat-o care-i motivul, mi-a răspuns cu ochii plini de lacrimi prelingându-se peste albeaţa lor:

— De ce mi-ai făcut una ca asta, nepoţica mea? Femeia aceea venea şi stătea de vorbă cu mine, ţinându-mi de urât. Uneori o vedeam, cu toate că sunt oarbă... Se ivea din odaie îmbrăcată din cap până-n picioare cu o mantie albă, stătea de vorbă cu mine şi mă simţeam bine cu ea... Dar de când m-ai dat tu de gol, n-a mai venit... Într-o noapte, a venit la mine în vis imamul Ali, emirul credincioşilor[3], care mi-a zis: „Taina ta a fost dată în vileag, Amina, şi femeia aceea evlavioasă n-o să mai vină la tine în vizită... De ce-ai dezvăluit secretul?“.

Apoi a continuat să vorbească singură:

— O, Ali! O, emir al credincioşilor! De ce mi-ai luat-o şi m-ai uitat? Ce vină am eu că Nahla a vorbit? Ce ţi-am făcut eu ca să mă lipseşti de ea?

În dimineaţa aceea, în vreme ce le aşteptam pe Suad şi pe Hoda care au ţinut s-o felicite pe fiica mea pentru cea de-a doua fetiţă, mi-a venit în minte bunica împreună cu surâsul ei larg, care îi ocupa întreaga faţă când obţineam note mari la şcoală. S-a ivit pe neaşteptate, în vreme ce-mi legănam nepoţica, ţinând-o pe braţe şi îmbrăţişând-o cu zâmbetul, dar apariţia ei m-a şi întristat puţin, fiindcă bunicile sunt înnebunite după nepoţii lor, numai că la un moment dat fug de rolul de bunici care le aduce aminte că au îmbătrânit. În ceea ce mă priveşte, când sunt cu nepoţica mea uit de lume, uit de mine şi de Hani.

Le-am spus lucrul acesta lui Suad de mai multe ori şi chiar lui Hani cu ocazia ultimei noastre întâlniri. A clătinat din cap aprobator şi în ziua aceea am râs ca doi copii cu părul alb,

încântat şi el că devenise de curând bunic.

Nu-mi aduc aminte să mă fi bucurat de copiii mei aşa cum mă bucur de nepoţii mei care mă vrăjesc. Oare pentru că ei sunt urmaşii mei şi copiii copiilor mei, de care mă leagă numai dragostea, lipsită de autoritatea maternă şi de sentimentul de răspundere nemijlocită sau de teama care-mi domină simţămintele faţă de copii pentru a constata după trecerea unui timp că ea nu avea nici un temei? Sau pentru că eu eram mai tânără şi preocupată de ei nu am sesizat cum se fac mari sub ochii mei şi nu m-am bucurat văzându-i cum cresc? Sau pentru că prin intermediul nepoţilor îmi redobândesc tinereţea şi vechea relaţie cu copiii mei din vremea când se aflau sub aripa mea? Sau faptul că prin intermediul lor redobândesc trecutul şi legătura cu viaţa care socotim că a rămas în urma noastră odată cu înaintarea în vârstă?

Am adresat aceste întrebări şi lui Suad, când a venit la mine, după ce mi-am aşezat nepoţica în poală. A zâmbit ca de obicei, ca şi cum spiritul ei ar fi scăpat şi ar fi pornit să rătăcească împreună cu ochii ei. Apoi a aruncat priviri misterioase către trupul meu, aşa cum făcea uneori înainte de a-şi scoate bluza pentru a rămâne în tricoul care-i lăsa braţele dezgolite. De fiecare dată am avut impresia că făcea lucrul ăsta cu ostentaţie, ca să văd efectele bolii ei de piele. Am simţit că-mi pierd cumpătul şi m-am întrebat de ce face lucrul ăsta şi de ce-şi arogă dreptul de a-mi arăta asta. Oare pentru că soţul ei refuză să-i vadă trupul şi din cauza asta o fi vrut să i-l accept eu? Sau se purta aşa cu intenţia de a-mi împărtăşi un secret pentru a se elibera de el fără să-şi dea seama că-mi stârneşte repulsia când făcea lucrul ăsta?

M-am simţit vinovată pentru că m-a cuprins într-adevăr sentimentul de repulsie faţă de ea. Mi-a fost jenă pentru că n-o socoteam pe Suad parte din mine decât atunci când hainele îi acopereau întregul corp. Şi am bănuit că ea a înţeles lucrul ăsta, fiindcă odată m-a întrebat uitându-se fix în ochii mei ca să afle răspunsul: „De ce, Nahla, doar când mă vezi îmbrăcată în hainele lungi zâmbeşti cu toată faţa?“.

Şi mi-a mai atras atenţia şi faptul că Suad şi-a îmbrăcat din nou bluza când a intrat Hoda ca s-o felicite pe fiica mea.

***

Casa fierbea, iar inima mea clocotea la gândul că seara îl voi vedea pe Hani, după ce mi-a telefonat şi a făcut să-mi dispară teama că l-aş putea pierde. Cuscra mea era alarmată de faptul că Fatin nu vrea s-o alăpteze pe nou-născută. Hoda, care era plină de sentimente feminine şi materne şi avea o capacitate uriaşă de a-i înţelege pe ceilalţi, a dus mâna la piept şi a început să plângă în momentul când Fatin şi-a apăsat cu palma sânul stâng congestionat de lapte, cu ochii în lacrimi, muşcându-şi buza şi gemând de durere.

Hoda stătea ca pe jar să afle ultimele veşti despre relaţiile dintre mine şi soţul meu.

Cu o săptămână în urmă, simţisem o dorinţă insistentă să rămân cu ea între patru ochi. Ne întorceam eu, ea şi Suad cu taxiul de la cafenea şi, după ce Suad a coborât în dreptul casei sale din cartierul El-Sanaih, am continuat doar noi două drumul către casa mea. Ardeam de nerăbdare s-o aud vorbind despre relaţia cu soţul ei, după ce m-am plâns de Selim.

În zilele când Hani lipsea, în momentele când mă plictiseam din pricina aşteptării şi mă simţeam nefericită şi deprimată din pricina absenţei sale, mă gândeam tot timpul la Hoda. Îmi venea în minte mariajul ei fericit, dorinţa ei neîntreruptă de a fi lângă soţul ei şi echilibrul ce domnea în familia lor. De mai multe ori mi-am propus să învăţ de la ea cum trebuie să-şi iubească o femeie soţul, în speranţa că aş putea şi eu ajunge să mă înţeleg cu Selim.

Un văl de lacrimi i s-a aşternut peste ochi când mi-a spus că Tariq este răcit, înainte să-mi vorbească despre relaţiile lor.

Mi-a spus că atunci când el îi pune mâna pe sex, simte că se află într-un loc sigur, fericit şi echilibrat. Mi-a mărturisit că viaţa lor intimă a devenit mai plăcută, fiindcă trupurile au ajuns să se

cunoască mai bine unul pe celălalt şi datorită intimităţii au ajuns să descopere locuri necunoscute ale plăcerii. Când ea s-a mai îngrăşat, Tariq a ajutat-o să-şi accepte trupul şi să se împace cu el aşa cum este. Îi laudă sânii care au început să atârne şi-i sărută cutele uşoare care s-au ivit între ei. Hoda simţea plăcere chiar mai mult decât înainte pentru că el a compensat diminuarea potenţei sexuale cu mângâieri şi dezmierdări. Este adevărat că nu mai pătrundea în ea la fel de repede cum se întâmpla pe vremuri când o provoca în vreme ce e stătea în picioare în spatele aparatului de lustruit parchetul sau a călcătorului de rufe sau când o împingea brusc lipind-o de perete pentru un amor vertical, însă ea a ajuns să se bucure mai uşor de plăcere pentru că îşi cunoştea mai bine trupul şi nevoile lui, căci femeia ajunge să-şi controleze şi să-şi stăpânească trupul cel mai bine pe la mijlocul vieţii.

Hoda s-a întrebat de faţă cu mine de ce a ajuns să creadă că primeşte mai mult decât dă, întrebare ce-l măcina şi pe soţul ei. Oare pentru că ea a devenit mai îndrăzneaţă şi nu-i mai este jenă să ia ori pentru că trupul ei simte mai intens ori pentru că omul devine din ce în ce mai egoist pe măsură ce înaintează în vârstă?

De data aceasta, Hoda mi s-a confesat că armonia dintre ea şi Tariq pare să se fi sfârşit, că fiecare dintre ei se închide din ce în ce mai mult în sine, că privirile lui evită să se întâlnească din ce în ce mai des cu privirile ei atunci când se culcă împreună, că el întâmpină dificultăţi cu erecţia, însă în cele din urmă se regăsesc pe aceeaşi lungime de undă şi lucrurile revin la normal. De aceea, ea nu are nici un fel de reţinere în privinţa metodelor la care recurge pentru a-l excita şi nu ezită să vadă împreună cu el un film porno, căci nu e nimic rău în învăţarea unui anumit joc cu o mişcare nouă şi plăcută.

Semnele mulţumirii erau vizibile pe chipul Hodei şi nu s-a sfiit să-mi spună zâmbind că acum se ocupă mai mult de trupul ei şi de starea lui, căci altfel trupul îţi face reproşuri şi-ţi cere socoteală, ba chiar renunţă la tine ca un ticălos şi te face franjuri dacă nu-i dai atenţie şi nu te ocupi de el.

După ce-a ieşit Hoda, am făcut un duş, apoi i-am dat un telefon lui Selim şi l-am întrebat dacă vrea să ia cina cu mine. I-am spus că o sa pregătesc o masă deosebită pe terasă şi pe urmă o să jucăm cărţi sau o să facem ce doreşte el.

M-am gândit la o întâlnire între patru ochi în speranţa că poate o să uit de Hani şi în acelaşi timp nu mi-ar fi displăcut să am un moment de intimitate cu el. Mi-am zis în sinea mea că nu este neapărat nevoie să facem amor, mai ales că nu s-a mai apropiat de mine de multă vreme din pricina impotenţei. E suficient să ne arătăm afecţiunea unul faţă de celălalt şi să ne atingem şi, la urma urmei, ce ne-ar împiedica să încercăm... Poate că acum când a înaintat în vârstă o să fie şi el în stare să-mi spună nişte vorbe asemănătoare cu acelea pe care le aud din gura lui Hani şi poate că o să simt în felul ăsta pentru el ceva din ceea ce simt pentru Hani.

Dar Selim m-a dezamăgit – n-a fost în stare să fie şi el romantic măcar un singur moment.

— Oo, ce splendoare, doamnă!... Ce masă nemaipomenită! a exclamat el, pregătindu-se să mănânce.

Pe urmă s-a năpustit asupra castronului, vârându-se în el până la coate, ca şi când nu ar mai fi mâncat de o mie de ani, fără să se sinchisească de mine. Ochii mari şi bulbucaţi parcă stăteau să-i iasă din orbite, iar pe gură scotea râgâieli şi alte sunete greţoase. Am avut impresia că stau lângă un om care a trăit în junglă sau într-un sat primitiv, izolat de lume din vremuri îndepărtate. Dar n-a uitat să pomenească foloasele medicale ale fiecărui fel de mâncare, ca şi efectele asupra creşterii colesterolului, glicemiei şi trigliceridelor. Când ne-am aşezat în faţa televizorului, s-a aplecat într-o parte ridicând o fesă înspre mine şi a tras o băşină, aşa cum făcea în mod obişnuit în ultima vreme, fără să se scuze. N-am mai protestat ca ieri dimineaţă când a împuţit toată camera de câteva ori. M-am limitat să-l întreb de ce nu se duce în baie ca să se uşureze, dar el mi-a răspuns supărat foc:

— Ce, bă, nu eşti nevasta mea? Ce, eşti străină? Şi apoi în loc să-mi zici: „Bărbate, ce parfum e ăsta care miroase ca moscul şi ca

ambra?“ pentru că sunt soţul tău, tu mă trimiţi s-o fac în baie…

De când nu mai reuşeşte să aibă erecţie, face tot soiul de porcării şi nu se străduieşte câtuşi de puţin la un gest frumos pentru a încerca să mă atragă sau să mă seducă. Nu-mi mai arată pic de respect de când nu mai este în stare să facă amor cu mine; nu mai eram pentru el nici femeie, nici fiinţă umană, ci pur şi simplu un obiect şi nimic mai mult.

Selim s-a uitat indiferent la Fatin care se plângea că o dor sânii plini de lapte, înainte de a ieşi din casă odată cu Hoda.

N-am încercat s-o conving pe fiica mea să alăpteze, aşa cum făcea soacra ei, şi nici nu i-am spus că eu mă lăudam faţă de Suad, Aziza şi celelalte prietene că introduc tampoane de vată sub sutien din pricina laptelui abundent.

Fatin a decis să nu alăpteze de teamă că o să-i atârne sânii. Apoi, după ce-a văzut numeroase filme documentare la televizor despre lumea animalelor pe National Geographic, a ajuns să-i displacă alăptatul, socotind că dacă ar face aşa ceva ar ajunge să semene cu femelele animalelor şi lucrul ăsta îi stârnea repulsie.

— Laptele ăsta se pierde de pomană, noră…, i-a zis soacra, care o vizita acasă după ce-a ieşit de la maternitate. Crezi că e vreo femeie pe lumea asta care să nu fie mândră de laptele ei şi căreia să nu-i placă să se laude faţă de toată lumea că-şi alăptează pruncul?

Fiica mea nu i-a răspuns în nici un fel. După ce i-am tras laptele din sâni cu ajutorul unui aspirator special şi a luat medicamentul recomandat de medic pentru oprirea alăptării, s-a liniştit şi i-a reapărut surâsul pe chip. M-am liniştit şi eu şi m-am retras în camera mea pentru a mă pregăti să merg la întâlnirea cu Hani. Am scos din şifonier rochia mov pe care am cumpărat-o de curând special pentru întâlnirea cu el. Când am rămas goală în faţa oglinzii, mi-am dat seama că trupul meu este încă seducător în comparaţie cu petele de pe trupul lui Suad, pe care le-am văzut când şi-a scos bluza în faţa mea. M-a cuprins un sentiment diferit în privinţa trupului meu, în pofida schimbărilor care au trecut şi peste el, dar în acelaşi timp m-am întrebat cât de corecte sunt

discuţiile femeilor despre libertatea trupurilor lor, în ce măsură sunt stăpâne pe corpul lor şi dacă ele continuă să depindă de judecata bărbaţilor, pentru că Hani era prezent când mă uitam în oglindă şi mă gândeam cum îmi va judeca trupul în timpul apropiatei întâlniri.

Mi-am pipăit sânii, i-am prins între palme şi i-am apropiat unul de altul. Mi-am adus aminte de zilele când erau ca două rodii – întocmai ca sânii fiicei mele – şi cât de ruşinată m-am simţit când i-a văzut Hani, mai târziu, atârnând. Mă întrebam, în timp ce făceam amor cu el, dacă îi vedea la fel ca în vremea când erau întinşi acum când îi săruta cu ochii închişi şi dacă îi mai găsea provocatori.

Întrebările mi-au dispărut din cap în clipa când am descoperit că simţămintele lui continuă să fie calde şi că prezentul nu poate fi separat de trecut. Apoi, când am plecat la întâlnirea cu el în prima zi după ce am reluat relaţia, mi-am adus aminte de pielea lui bronzată şi catifelată şi de urma vaccinului de variolă de pe coapsa lui senzuală, după cum mi-am adus aminte şi de penisul lui bine conturat în pantalonii strânşi pe picioare de pe vremuri, de umerii lui care acum erau mai laţi, de mijlocul lui care s-a mai îngroşat şi de fundul lui care era bombat, iar acum arăta mai lat şi puţin mai lăsat. Dar eu am fost sigură tot timpul că, orice schimbări au trecut peste el, dorinţa mea pentru el nu a scăzut. Înainte de a pleca la întâlnirea din ziua aceea, m-am întrebat în prezenţa lui Suad dacă trupul, odată cu înaintarea în vârstă, îşi exprimă dorinţa sexuală într-un alt mod, dacă învăţăm modalităţi noi pentru exprimarea acestei dorinţe sau dacă trupul uită manifestările anterioare ori le trece sub tăcere pentru că nu mai este în stare să se bucure de ele.

În vreme ce mă pregăteam pentru întâlnirea cu Hani ungându-mi sânii cu cremă, aveam în faţa ochilor şi sânii congestionaţi ai fiicei mele, căci a usturat-o tot timpul cât i-am aspirat laptele.

Mi-a venit în minte senzaţia de fericire pe care o simţeam eu în timp ce-o alăptam pe ea, în vreme ce pe fiul meu Ahmad nu l-

am alăptat decât vreo câteva zile, căci tristeţea care m-a cuprins după moartea tatei mi-a secat laptele.

Sânii mei, în iubire şi în timpul maternităţii, au funcţionat la unison cu sexul meu.

Hani mi-a scris cu buzele şi cu palmele lui pe sâni mărturia pasiunii noastre eterne, sărutându-i şi mângâindu-i, iar liniile albe care au apărut pe ei după ce-am alăptat-o pe fiica mea arată ca un tatuaj care-mi va reaminti mereu că gura şi mânuţele ei nu se vor despărţi niciodată de pieptul meu, după cum îmi va reaminti că alăptarea a fost pecetea legământului dintre mine şi ea şi al legăturii dintre ea şi trupul meu.

În timpul alăptării am descoperit că mama devine extrem de egoistă şi centrată asupra ei însăşi. Când o alăptam, simţeam că sunt o zeiţă şi că întregul univers îmi aparţine sau mai degrabă că sânii mei ar fi fost universul şi toată existenţa mea. Îmi venea în minte chipul Fecioarei Maria alăptându-l pe Iisus Hristos. Mă identificam cu fiica mea Fatin şi lumea din jurul meu dispărea şi în întregul univers nu eram decât noi două.

Dacă începea să plângă, alergam la ea şi o alintam: „Mami, viaţa mea, vino lângă mine!...“. În momentele alăptării o ţineam în braţe cu afecţiune şi cu deosebită grijă să nu-i strivesc carnea şi oasele fragede. Din când în când mă uitam la ea pentru a mă asigura că respiră, când era lipită de sânul meu, în vreme ce soacră-mea exclama: „S-a prostit de tot femeia asta...“.

În timpul alăptării simţeam că suntem doar noi două în cosmos. Rămâneam numai eu cu ea în cameră şi închideam uşa, în timp ce ascultam o melodie clasică plăcută, liniştită, ca şi când alăptarea ar fi făcut şi mai trainică legătura stabilită prin cordonul ombilical şi ar fi confirmat că pruncul nou-născut era o prelungire a trupului meu şi eu eram o prelungire a trupului său şi nu avusese doar menirea de a-i oferi hrana necesară. Clipa când copila a coborât din uterul meu a risipit ambiguitatea în privinţa relaţiei dintre mine şi ea, tot aşa cum a făcut să dispară senzaţia care mă cuprindea câteodată că mi-ar putea fi răpită.

Simţeam în momentele când o alăptam că atâta vreme cât suntem lipite una de cealaltă nu va reuşi nimeni să ne despartă, căci noi suntem una şi aceeaşi, iar legătura dintre noi era prea profundă pentru ca să o poată clinti cineva, oricine ar fi fost cel care ar fi încercat, fie el chiar şi soţul meu, Selim. După câteva lumi de alăptat, când se uita în ochii mei cu bucurie şi siguranţă, aş fi vrut să-mi poată înţelege vorbele: „Mami, acesta este trupul meu şi eu te hrănesc cu laptele din el pentru ca să ai şi tu trupul tău... Nimeni şi nimic nu ne va putea despărţi niciodată, viaţa mea...“.

Când o alăptam în prezenţa lui Selim, se învălurau cu mine copleşindu-mă o mulţime de sentimente misterioase, confuze. Nu ştiu de ce, uneori când stătea lângă mine privindu-mă atent, citeam pe faţa lui gelozia. S-a întâmplat chiar să nu se mai poată stăpâni şi l-am auzit zicându-mi: „Vreau şi eu puţin lapte!...“. Realitatea este că legătura lui cu sânii mei a devenit în vremea aceea mai puternică: îmi sugea sfârcul cu mai multă pasiune în timpul sexului. De multe ori când se uita la noi, aveam impresia că reflectează la neputinţa lui de a obţine o astfel de clipă în relaţia cu fiica ori în relaţia cu mine şi mă întrebam dacă nu cumva mă urăşte pentru că nu putea avea parte de aşa ceva, pentru că alăptarea este apanajul meu exclusiv. Privindu-mă când o alăptam, în ochii lui se putea citi dorinţa de a fi şi el cumva un părtaş, deşi îşi dădea seama că nu e cu putinţă. Şi recunosc că mă încerca un sentiment de satisfacţie pentru neputinţa aceasta de a se apropia de noi în clipele acelea, întrebându-mă dacă nu cumva Allah i-a acordat femeii privilegiul de a alăpta ca o compensare pentru oropsirea ei de către bărbat.

Îmi dădeam seama că Selim nu se va apropia de noi în momentul alăptării. Nu se va putea apropia mai mult decât atunci când ea se afla în pântecele meu. Îmi stătea pe limbă să-i zic atunci când îl vedeam holbându-se la noi: „De ce te uiţi aşa? Dacă vrei să produci lapte, fă şi tu un copil!... Laptele meu îl hrăneşte şi-i dă viaţă nou-născutului...“.

Aah, cu câtă nerăbdare aşteptam clipa când ea se trezea din somn ca s-o alăptez şi să scap de durerea provocată de umplerea

sânilor cu lapte, aşa cum mă dureau şi când mi se umflau înainte de ciclu.

Alăptarea era calea prin care-i puteam exprima copilei mele toată dragostea. O apucam de degeţelele care se jucau cu pieptul meu în vreme ce o alăptam şi o sărutam, iar ea zâmbea şi continua să sugă. Cât am plâns şi am suferit amândouă înainte de a învăţa să sugă! Căutarea sânilor mei o obosea, îndeosebi când sfârcurile mele erau plate, nu deveniseră ascuţite şi nu luaseră forma tetinei încă, aşa cum s-a întâmplat după ce-a învăţat să sugă. În momentele alăptării, simţeam că am dobândit plăcerea vieţii la fel cum a obţinut-o şi ea – o plăcere care o întrecea pe cea sexuală şi care ne aducea şi mie şi ei mulţumirea împlinirii şi convingerea că alăptarea îi este necesară.

În vreme ce-mi ungeam sânii cu cremă înainte de întâlnirea cu Hani, revedeam chipul ei în clipele când îmi căuta mamelonul după ce o lipeam la piept şi ochişorii ei migdalaţi, semănând cu ai mei, privindu-mă fix; apoi ardeam de nerăbdare să se lipească din nou de mine de fiecare dată când lăsa mamelonul pentru a se odihni puţin.

Simţeam că mă topesc atunci când ea mă îmbrăţişa şi uitam de această lume în clipa când scăpa mamelonul şi rămânea cu guriţa puţin deschisă şi cu limba îndoită, ca semn că îi era încă foame. Aveam impresia în clipa aceea că limbuţa ei mă întreabă: „Tu eşti aici, mamă? Tu mă vezi… mă simţi? Simţi ceea ce simt şi eu?“. O strângeam şi o lipeam de pieptul meu şi în clipele acelea socoteam surâsul ei a fi drumul ei spre viaţă – surâsul ei care mă scotea din minţi când se uita la mine după ce reluam alăptarea. Nu ştiam atunci la ce se gândeşte şi care este secretul acelui zâmbet ce se desena pe chipul ei în vreme ce stătea lipită de pieptul meu şi sugea… un zâmbet pe care nu-l voi mai revedea niciodată.

Legătura fizică dintre noi era puternică – simţeam că multe lucruri treceau de la mine la ea prin laptele pe care-l sugea. După ce o alăptam, aveam o senzaţie ciudată de foame ce-mi amintea

de pofta de ciocolată în lipsa lui Hani.

Când mai avea puţin şi împlinea doi ani, am înţărcat-o şi atunci m-a cuprins o tristeţe adâncă. Ba m-am îmbolnăvit de-a binelea: am făcut febră şi plângeam din cele mai neînsemnate motive. Simţeam că ea a renunţat la mine, că nu mai are nevoie de mine, ca şi cum nu momentul naşterii, ci înţărcarea ar fi fost prima separare de mine. Aspiram laptele din sâni şi-l aruncam şi atunci punea stăpânire pe mine un sentiment de amărăciune. Era ca şi cum s-ar fi sfârşit o poveste de iubire. Dar în acelaşi timp m-a copleşit şi senzaţia că mi-am recuperat sânii. I-am recuperat atât de la copilă, cât şi de la soţ, căruia nu i-am mai permis să se apropie de ei.

1. Fes de culoare roşie, de obicei cu un ciucure la capăt, introdus de guvernul otoman în toate regiunile Imperiului pe la jumătatea secolului al XIX-lea cu scopul de a înlocui turbanul, socotit un simbol al conservatorismului. Astăzi este purtat mai ales în Egipt şi în ţările din Şam.
2. Ghepard.
3. Titlu purtat de califi începând cu Omar ben el-Khattab (634-644), cel de-al doilea calif (urmaş al lui Muhammad).

14

Eram mâhnită şi posomorâtă, lipsită de viaţă. Au trecut douăzeci de zile de când nu l-am mai văzut şi nici nu l-am mai auzit pe Hani, şi în care n-am aflat nimic despre el. Bucuria cu care vorbeau şi râdeau prietenele mele m-a făcut la un moment dat să mă simt şi mai singură.

Înainte de a pleca spre Aziza, m-am îmbrăcat destul de neglijent în vreme ce bănuielile şi întrebările nu-mi dădeau pace. „Relaţiile mele cu Hani s-or fi întrerupt definitiv de data asta sau trec încă o dată printr-o perioadă tulbure din pricina unor împrejurări neprevăzute? Dar ce-o fi făcând Hani acum? O fi ridicând receptorul cu intenţia să-mi dea telefon şi pe urmă îl pune la loc, aşa cum fac şi eu? Sau o fi uitat cu adevărat de mine? O fi adormind cu chipul meu în gând sau e doar o iluzie?...“

Înainte de a părăsi camera de la hotelul din Jounieh cu douăzeci de zile în urmă, mi-a prins mâinile şi mi-a zis zâmbind:

— Lasă-mi mie mâinile tale, nu le mai lua cu tine...

M-am apropiat de el şi i-am răspuns tot zâmbind şi eu în vreme ce ne dezmierdam cu delicateţe figurile:

— Poftim, ia-le! Dar să ştii că sufletul, inima şi întregul meu trup sunt cu tine... Ba chiar şi mintea mea este tot cu tine...

M-a mângâiat pe obraz şi mi-a zis:

— Cel mai minunat lucru este să faci amor la bătrâneţe, nu-i aşa, Nahla? Şi nimic în afară de iubire nu poate ţine bătrâneţea departe de noi... Uită-te la tine cum radiezi şi cât de frumoasă ai devenit după ce m-am culcat cu tine!...

— Aşa e... Ştii, toate prietenele îmi spun: „Uite ce face iubirea cu tine şi cât de frumoasă te ţine! Arăţi de parcă ai avea douăzeci de ani!...“.

Socoteam că toate lucrurile pot să aibă un sfârşit, în afară de

mine, de Hani şi de iubirea mea. De ce nu mi-o fi dat telefon? O fi avut el sau altcineva din familie vreun necaz? Doamne, fereşte!

Nu aflasem că Hani a avut un atac de cord, fiindcă telefonul lui fie era închis, fie nu răspundea. De când am reluat relaţia, în primăvara anului precedent, ne-am întâlnit cam la zece zile sau la două săptămâni, uneori chiar şi mai des, dar îmi dădea telefon în fiecare zi şi-mi trimitea un mesaj dimineaţa când se scula şi altul seara înainte să se culce. Nu mai voiam ca în tinereţe să stea tot timpul lângă mine şi să facem totul împreună. Şi asta nu pentru că aveam un soţ şi am devenit şi bunică, ci mai degrabă pentru că iubirea a devenit pentru mine ca o prăjitură dulce care îmi oferea fericirea la care visasem atât de mult – şi care mi-a fost furată – şi senzaţia că trăiesc, că sunt vie. Şi probabil şi pentru că eu m-am umplut de el, încât Hani a devenit mai prezent în interiorul meu şi nu doar o prezenţă exterioară. Apoi, legătura mea cu el şi cu trupul meu s-a schimbat la această vârstă, la fel cum s-au schimbat legăturile mele cu toate lucrurile. Când eram tânără, doream să mă aflu în centrul atenţiei, să mă facă să simt cât de mult mă iubeşte, cât de frumoasă şi deosebită sunt. Nu reuşeam să-mi controlez clocotul trupului. Acum eu aveam viaţa mea şi prieteniile mele. Până şi Hodei, care murea de dragoste pentru soţul ei, a ajuns să-i placă să petreacă mai mult timp în compania prietenelor şi să stea seara la taifas cu ele. Simţeam că multe goluri din mine s-au umplut. Ritmul vieţii mele a devenit mai lent şi am ajuns să posed o capacitate uriaşă de reflecţie, ca şi cum o dorinţă adâncă ar fi crescut în mine la această vârstă sau ca şi cum ea ar fi fost o celulă adormită înăuntrul meu în zilele clocotului din tinereţe, iar acum a redevenit activă. Acum simţeam că o viaţă întreagă n-ar fi fost de ajuns pentru a contempla splendoarea mişcării frunzelor din pomi sau ritmul valurilor mării sau umbra soarelui sau chiar râsul nepoatei mele şi orice alt lucru din această lume. Pe de altă parte înţelegeam perfect că această contemplare a lucrurilor frumoase şi plăcute din viaţă nu este decât un truc pentru a fugi de gândul morţii sau pentru a-l amâna cât mai mult. Dar, cu toate astea, eu îmi dădeam

seama perfect că voi îmbătrâni sau că voi muri dacă l-aş mai pierde încă o dată şi asta pentru că pasiunea pentru el nu a slăbit câtuşi de puţin. Mă înfioram şi acum când mă duceam la el, ca o adolescentă, iar când mă întâlneam cu el nu-mi dădeam seama exact ce-mi tremură – mâinile, inima, pântecele sau întregul corp. Şi asta cu toate că nimic nu era interzis între noi şi ne spuneam unul altuia tot ceea ce simţeam.

Percepţia timpului şi a vârstei dispăreau când îl vedeam. Singurele momente în care simţeam că îmbătrânesc erau acelea când mă cuprindea bănuiala că l-aş putea pierde. Apăreau brusc pe chipul meu semnele vârstei; timpul îmi apăsa pe umeri şi gâtul mi se apleca. În schimb, când îl vedeam, simţeam că mi se încordează muşchii şi că devin mai tânără.

Adesea am întrebat-o pe Suad dacă eu trăiesc iubirea pentru el la această vârstă cu atâta intensitate pentru că această dragoste a fost ameninţată de pieire şi eşec, sau pentru că mă apropii de moarte, sau fiindcă de fiecare dată când mă întâlnesc cu el am senzaţia că aceasta s-ar putea să fie ultima întâlnire, sau poate pentru că am ajuns să ştiu ce doresc de la bărbat şi-mi înţeleg mai bine dorinţele şi trupul, sau motivul este acela că iubirea este ceea ce rămâne din dragoste după sex, sau pentru că el este destinul meu, după cum mi-a tot spus Suad.

Trăsăturile mele s-au destins când Suad a început să-mi cerceteze faţa. Am surâs pentru a risipi nedumerirea şi interesul ei exagerat faţă de mine. Eram acasă la Aziza, care ne invitase la o cină în ziua aceea, împreună cu alte prietene ocazionale, căci aşa sunt femeile mai în vârstă, se simt mai bine departe de bărbaţi: la dejunuri sau cine în restaurante şi cluburi de noapte. Probabil cred că bărbaţii nu le mai doresc în compania lor sau pentru că încearcă să creeze o lume a lor din cauză că se simt prea strivite de lumea largă.

Râsetele şi glumele Azizei nu se mai terminau şi nici telefonul ei care avea ca sonerie o melodie a lui Asi el-Hallani. Suad, în schimb, tăcea răbdătoare ca o statuie, şi mă urmărea în continuu

nedumerită, simţind că sunt neliniştită. Nadin şi Mirna au plecat devreme, pretextând că se duc la o expoziţie de artă despre care au tot vorbit. Şi apoi, se pare că nu le-a prea plăcut petrecerea, căci s-au arătat destul de stinghere.

Chipurile invitatelor Azizei care stăteau în fotolii semănau cu feţele unor păpuşi cu obrajii rotunzi. Aveau buzele umflate, căci cu trecerea anilor şi-au pierdut vigoarea muşchilor şi au început să atârne, îndeosebi la colţuri. Păreau lipsite de viaţă din pricina operaţiilor estetice care le-au diminuat expresivitatea şi mobilitatea.

M-am simţit şi eu de mai multe ori ispitită să fac cu chipul meu ceea ce făcuseră ele, obsedată de dorinţa de a-mi recăpăta pielea întinsă şi prospeţimea tinereţii pe care am pierdut-o. Simţeam că mi se pune un nod în gât când observam că nu se mai întorc capetele după mine, ca şi cum aş fi ieşit din ringul vieţii şi m-aş afla pe marginea lui.

Dorinţa de a proceda la fel ca ele îmi sporea înainte de a mă întâlni cu Hani, dar mă răzgândeam numaidecât şi-mi trecea prin minte întrebarea pe care o alungam de fiecare dată când se ivea, zicându-mi: „Nu este Hani prezent în tot trupul meu, indiferent daca pielea lui este întinsă ori cu riduri? Nu-i oferă el dragostea, oricât de mult s-ar schimba trăsăturile lui?“. După ce m-am întâlnit cu el, m-am gândit de asemenea la gâtul lui cu pielea lăsată, pe care l-am îndrăgit atât de mult în tinereţe când era neted, împreună cu cele trei aluniţe.

Când doamnele au început să vorbească despre relaţiile lor intime cu soţii şi despre trupurile lor, m-am simţit copleşită de un val de căldură şi m-am întrebat în sinea mea dacă ele au cunoscut vreodată iubirea.

Au început să-şi răsucească buzele care dansau parcă din pricina eforturilor de a slăbi, în vreme ce le bârfeau pe femeile cunoscute din Beirut: cine îşi înşală soţul şi cu cine, care dintre ele au fost părăsite de soţi, fie pentru că au divorţat de ele, fie pentru că s-au căsătorit cu o altă femeie. Gulerele lor atârnate lăsau să li se vadă sânii rotunjiţi de silicoane, în vreme ce o

calomniau pe una sau pe alta că exagerează îmbrăcând rochii subţiri sau vaporoase, nepotrivite pentru vârsta lor. Din trupurile, privirile şi vorbele lor transpărea dorinţa de a fi curtate şi iubite, numai că ele erau incapabile să intre într-o astfel de experienţă din cauza fricii şi se răzbunau pentru viaţa lor, trecându-le prin malaxor pe celelalte femei.

Nu-mi dau seama de ce am încercat să fiu sinceră cu ele şi să le vorbesc deschis despre nedumerirea mea, când m-am trezit întrebându-le:

— Ştiţi, data trecută când mă întorceam cu maşina după întâlnirea noastră, m-am întrebat ce ne uneşte pe noi toate de fapt.

— Şi noi ne-am întrebat..., mi-au răspuns ele într-un glas.

— Şi la ce concluzie aţi ajuns? am încercat eu să le trag de limbă.

Răspunsul lor a fost evaziv, total diferit de ceea ce mă aşteptam să aud. Mi-au explicat această apropiere prin faptul că noi semănăm una cu alta şi de aceea li se pare firesc să ne întâlnim.

M-am mulţumit doar să zâmbesc. Mi-am dat seama că n-avea rost să insist asupra acestei idei de vreme ce nimeni nu poate şti până unde poate ajunge sinceritatea între prieteni.

Şi după ce-au schimbat subiectul şi au vorbit despre regimul alimentar care le obsedează, dar nu fac nimic ca să-l respecte, au adus din nou vorba despre relaţiile dintre bărbaţi şi soţiile lor.

— Ce-i cu voi? De ce nu recunoaşteţi că doar bărbatul îmbătrâneşte? Ce neplăcut este să te prefaci că nu vezi bătrâneţea! Noaptea sforăit, ziua scuipat şi băşit... Nu-ţi doreşti decât să fugi şi să dormi în altă cameră..., a zis o prietenă a Hodei.

— Şi soţul tău cum se prezintă? a tras-o de limbă alta.

— Ce vrei să ştii mai precis? a răspuns ea tot cu o întrebare.

— Adică în pat... vreau să zic...

— Târâş-grăpiş... Precum melcul ori şarpele... Închipuie-ţi! I-am recomandat să ia Viagra aia despre care vorbesc atâta bărbaţii. Şi ce credeţi că mi-a răspuns? „Ce, vrei să mă omori?

Dacă nu-ţi place, foloseşte-şi degetul!...“ Auziţi neruşinare! Cei care mai ştiau de ruşine au murit de mult!...

— Când ai adus vorba de deget, mi-a venit în minte răposatul..., s-a amestecat Aziza în vorbă. Am ajuns să-mi urăsc degetul la cât de mult l-am folosit în zilele lui...

Suad, care doar rareori se amesteca în vorbă, s-a entuziasmat când a venit vorba de subiectul acesta şi a zis cu glas tremurat, care nu se prea potrivea cu privirile ei:

— Ieri seară am luat un somnifer. Când m-am trezit dimineaţa, m-am simţit lipicioasă şi l-am întrebat pe soţul meu dacă mi-a făcut ceva în timpul nopţii şi ce credeţi că mi-a zis? „Da, m-am trezit cu ea sculată şi, excitat peste măsură, ţi-am tras-o pe la spate...“ „Cum ai putut să faci aşa ceva?“ La care, ce-mi răspunde el? „Mulţumeşte-i lui Allah că am făcut-o fără să-ţi văd mutra!... Altfel n-aş fi fost în stare...“

O prietenă a Azizei, trecută de cincizeci de ani, care s-a îndrăgostit de un tânăr mai mic decât ea cu douăzeci de ani şi pe care-l plăteşte, a stârnit stupoare pe chipurile lor când a început să le povestească:

— Da, se poate... Bărbatul meu nu ştie de prezervativ... Nu ştie nimic... Da, da... În schimb eu i-l pun prietenului meu...

Şi-a muşcat buza, a clătinat mâna şi a continuat:

— Oo! ce minunat este amorul! Doamne, ce-mi mai face când ne întâlnim! Lucruri pe care nu le-am făcut niciodată cu soţul meu!... Da, da, acum pot spune că am cunoscut ce este plăcerea!...

— Nu, nu! Nu-mi spune mie aşa ceva! a protestat o prietenă a Hodei, ridicând mâna. Eu sunt moartă după soţul meu... Acum a ajuns să facă dializă, dar eu simt că înnebunesc de gelozie până şi pe infirmiere...

Apoi s-a amestecat în vorbă o altă invitată, încercând să schimbe subiectul:

— Nu mi se pare normal ce fac femeile astea cu ele însele şi cum se joacă fără să le pese de chipul lor... Cum aud de o nouă operaţie estetică, se întrec să şi-o facă şi ele...

Apoi a bătut câmpii despre cât de frumoasă era ea în tinereţe

şi a scos o fotografie din poşetă şi ne-a arătat-o zicând:

— Ia uitaţi cât de frumoasă am fost!...

În vreme ce ascultam balivernele lor, mă gândeam la cât de bine se potriveşte trupul meu cu cel al lui Hani. Mă cuprindea o amorţeală şi o beţie plăcută când stăteam întinsă în pat lângă el. Culegeam plăcerea treptat de fiecare dată când făceam amor. Adesea stăteam de vorbă despre fel de fel de lucruri şi ne amuzam... O singură dată nu a râs şi a schimbat subiectul.

— De ce, Hani, noi femeile simţim orgasmul de mai multe ori, în vreme ce voi nu puteţi?

A fost singura întrebare la care nu mi-a răspuns şi a fost singura dată când a căpătat o mină diabolică de încordare.

Am părăsit casa Azizei împreună cu Suad şi am mers la mine, pentru ca ea să tragă câteva fumuri din narghileaua aşezată în balcon – un obicei destul de recent. I-am spus cât de preocupată sunt eu din pricina lui Hani şi ea mi-a promis că se va interesa de el la Universitate în ziua următoare. Am început să-i povestesc ce am simţit reluând relaţia cu el la această vârstă, în vreme ce Suad mă asculta trăgând din narghilea şi adunând în minte secretele mele, aşa cum făcea de fiecare dată.

I-am spus că plăcerea este esenţa iubirii, că sunt convinsă că n-am cules-o numai dintre coapsele lui. Plăcerea nu este limitată la o anumită zonă a trupului, ci am cules-o îndelung din fiecare părticică din el, din prezenţa lui, din atingerile lui, din vorbele lui, din tăcerea lui, din gândurile lui, din privirile lui, din mersul lui şi din căldura care-mi umple inima în prezenţa lui. I-am explicat că excitarea mea are acum nevoie de mai mult timp şi ia mai mult ca să mă simt udă. Dar pasiunea mea pentru el nu s-a oprit şi nici sentimentul de dorinţă şi de plăcere.

I-am vorbit despre prima noastră întâlnire după ce-am reluat din nou relaţia cu el.

Noi nu mai aveam acum trupurile noastre de demult. Sărutul avea un gust specific care-mi stăruie şi acum în gură şi sub limbă. Este adevărat că el nu a mai fost aşa de lung ca în trecut, dar îl

simţeam plăcut pe buzele lui, chiar mai plăcut decât în zilele tinereţii, când sărutările noastre se zbăteau uneori pe buze ca nişte valuri violente, iar alteori deveneau ca şi cum rafalele de vânt s-ar fi năpustit peste ele gata să le smulgă, însă gustul lui deosebit, cu căldura lui nu-l puteam uita.

„Când îmbătrânim, Suad, înaintează în vârstă şi iubirea noastră, care devine matură, iar gustul ei devine plăcut şi dulce ca mierea, nu mai este crud. La vârsta asta, parcă şi spiritul îşi redobândeşte locul în iubire şi în sex, îşi reocupă locul de care l-a privat în zilele tinereţii impetuozitatea simţurilor, împingându-l în lături. Era ca şi cum punctul excitaţiei s-ar fi aflat în vârful clitorisului care nu suporta să fie atins. Doar pregătirea pentru atingerea lui era suficientă pentru explozia dorinţei. Dar la mijlocul vieţii se pare că dorinţa a coborât din aceste locuri în alte locuri mai adânci, sălaşul ei fiind în interior. Parcă vârfurile trupului au devenit puncte doar ale simţirii pure, în vreme ce văile sau punctele adânci au devenit adevăratele lăcaşuri în care explodează dorinţa. Dar şi dorinţa senzuală nu mai erupe ca un vulcan, ci se aprinde şi arde mocnit, degajând o căldură plăcută, ca şi cum această plăcere şi-ar fi încetinit mersul şi asta nu pentru că ea s-ar fi stins, ar fi slăbit ori s-ar fi ofilit, ci pentru că a devenit mai echilibrată şi mai matură.“

Am întrebat-o pe Suad în ziua aceea dacă, în opinia ei, pasiunea noastră a devenit o „pasiune a fricii“ sau dacă era o încercare de a ţine departe de noi moartea, pentru că nu mai era o pasiune a trupului şi a vieţii ca în tinereţe. I-am mai spus că atunci când îmbătrânim, orice atingere seamănă cu un contract de a pleca din această lume împreună, probabil datorită absenţei nebuniei în cazul îndrăgostiţilor mai vârstnici.

„Pasiunea noastră, Suad“, i-am spus în continuare, „este ca un tăciune care a rămas mocnind, după ce la început a ars cu vâlvătăi, strălucitor şi ambiţios ca vieţile noastre, ca tinereţea noastră. Treptat a început apoi să degaje o căldură blândă, aşa că pasiunea noastră nu ne-a mai ars cu flăcările plăcerii sexuale, ci cu căldura ei – o plăcere care n-a mai fost produsă de întâlnirea a

două trupuri, ci s-a născut din îmbrăţişarea în timpul căreia unul îşi adânceşte capul în pieptul celuilalt cu ochii închişi, inhalează mirosul lui, ascultă muzica glasului răsuflărilor lui şi-i spune în şoaptă celuilalt: «Tu eşti liniştea şi seninătatea mea».“

15

Casa era învăluită de o perdea de melancolie. Totul mi-a devenit străin înainte de a pleca spre aeroport, de unde trebuia să iau avionul spre Paris ca să mă întâlnesc cu Hani. Fotografia atârnată în salon, care mă înfăţişa pe mine alături de soţ în ziua nunţii mi s-a părut a fi a unei alte femei pe care am văzut-o într-un film cu mult timp în urmă sau a unei femei care a trecut prin viaţa mea în fugă, fără să-mi pot aminti unde şi când ne-am întâlnit.

Totul în casă părea rupt de mine, părea că nu-mi aparţine sau că nu-mi mai aparţine şi că a devenit străin. Până şi mobila care-mi păruse familiară cu câteva clipe în urmă îmi devenise acum străină. Când am ieşit în stradă, am simţit că sunt singură, că n-a mai rămas nici urmă din locuitorii blocului meu şi ai celorlalte case din cartier.

Nu-mi aduc aminte numărul camerei rezervate la etajul al treilea al hotelului, dar mi-a rămas întipărit în minte numărul 903 al camerei lui Hani de la etajul al nouălea.

De îndată ce am ajuns la hotel, i-am telefonat, m-am asigurat că mă aşteaptă în camera lui şi am urcat la el. Am rămas înăuntru lângă uşă preţ de câteva clipe îmbrăţişaţi. Aproape că-mi venea să izbucnesc în lacrimi – atât de mult îl iubeam şi-l doream. M-a tras în pat numaidecât, dar l-am întrebat încă o dată dacă-i este permis să facă dragoste şi mi-a confirmat, zâmbind mândru că doctorul nu i-a interzis aşa ceva.

Suad a suspinat în vreme ce-mi relata ce i-a povestit Nahla despre întâlnirea ei cu Hani la Paris. Mi-a redat povestirea ei cuvânt cu cuvânt, iar eu am reprodus aici ce i-a spus Nahla cu gura ei:

Înainte să-i cer eu şi să-i spun cât de mult doresc să fac amor cu el, să descoperim plăcerea aşa cum a descoperit-o omul prima oară, să-i simt trupul deasupra mea învăluindu-mă, el era deja întins peste mine.

I-am zis: „Vreau să ne întoarcem la începuturi, Hani. Aş vrea să încerc să le retrăiesc împreună cu tine de data aceasta, din nou şi într-un mod nou. Probabil pentru a mă încredinţa că sunt în stare să răstorn timpul, că timpul este încă sub stăpânirea mea şi-l domin sau că este în puterea mea să fac începutul nostru de fiecare dată mai frumos. Fă dragoste cu mine, Hani, ca şi cum eu aş fi prima femeie pe care ai cunoscut-o, ca şi cum trupul meu ar fi primul care a trezit trupul tău şi l-a învăţat ce este plăcerea. Dorinţa pentru tine, dragul meu, este atât de puternică încât nu o mai pot suporta. Lasă-mă să-mi potolesc foamea de plăcere şi să-mi potolesc setea cu trupul tău. Înalţă cortul tău deasupra mea şi fii stăpân peste mine cu totul. Acoperă-mă şi pătrunde în mine pentru a revărsa în mine seva universului, ca să rămân grea cu tine şi să te aduc pe lume aşa cum te-am adus de atâtea ori. Contopeşte-te cu mine până ce eu voi ajunge să trăiesc în tine şi tu vei ajunge să trăieşti în mine şi trupurile noastre vor deveni unul singur şi nu vor mai putea fi dezlipite unul de celălalt. Hani, aş vrea să freamăt şi să mă cufund în tine, să fiu beată de fericire şi să zbor în înalturi“.

În clipa aceea, faţa Nahlei s-a aprins, aruncând licăriri de jăratic. Glasul ei a tremurat şi şi-a pierdut puţin din tărie. Plină de încordare, i-a cerut să continue şi ea a urmat:

Mi-am închipuit, Suad, că vorbele mele izvorâte din dorinţa arzătoare îi vor aprinde trupul care a devenit brusc apatic şi rece. La fel şi penisul lui părea lipsit de viaţă. Buzele lui continuau să alerge însă pe trupul meu pe ritmul mâinilor încordate care au încercat să mă pătrundă. Erau atât de

ţepene încât am gemut şi am ţipat de durere. Atunci mâinile lui s-au oprit şi a încetat orice mişcare, dar a rămas şi cu ochii închişi, ceea ce mi-a stârnit teamă şi nelinişte. Niciodată nu mi se mai întâmplase, Suad, ca Hani să închidă ochii când făcea amor cu mine. Dimpotrivă, insista să mă privească în ochi. Îmi prindea faţa cu mâinile, o întorcea către el şi-şi cufunda ochii în ai mei. M-au năpădit gânduri tulburătoare şi pentru o clipă am crezut că nu mă mai doreşte… adică nu mă mai iubeşte, Suad. Mi-am închipuit că se întâmplă din vina mea, că am îmbătrânit şi am devenit respingătoare. Atunci m-am speriat… M-am speriat şi am simţit că-mi pierd minţile. Am avut impresia că am murit sau că am dispărut şi nu mai exist. Dar Hani era iubirea vieţii mele, Suad. Pierderea lui echivala cu pierderea vieţii mele. Am încercat să zic ceva, dar mi-am simţit limba uscată ca iasca. Am rămas nemişcată unde mă aflam, întinsă în pat, şi l-am urmărit cum s-a târât şi s-a aşezat pe canapea cu capul plecat – capul lui atât de frumos încât de nenumărate ori l-am comparat cu al unui zeu grec – şi cu trupul ghemuit, ca şi când ar fi încercat să şi-l ascundă, să-l facă să dispară. Trupul lui pe care îl iubeam cu toată fiinţa mea părea învins şi uscat. Ţinea mâinile împreunate peste pubis, probabil pentru a-şi ascunde penisul flasc pe care eu l-am poreclit încă de la prima noastră întâlnire *Mawlaya,* adică „Domnul meu“ sau „Stăpânul meu“. În prima clipă n-am îndrăznit să mă apropii de el. Mi-a fost teamă că dacă aş fi făcut-o, el m-ar fi respins închipuindu-şi că aş intenţiona să-l atrag disperată din nou în pat pentru a ajunge la orgasmul neîmplinit. Apoi, sentimentul de vină şi teama pentru el mi-au învins dorinţa şi n-am vrut să mai încerce a doua oară, fiindu-mi de-ajuns faptul că mă aflam împreună cu el. Mi-au trecut prin cap multe lucruri şi nu-mi dădeam seama cum ar fi fost mai bine să procedez. M-am simţit complet paralizată şi n-am mai fost în stare să schiţez nici un gest. Doar gândurile mele au pornit să alerge cu viteza luminii, dobândind parcă ochi să vadă şi urechi să audă. L-am fixat pe Hani şi am ascultat cu

toate simţurile mele murmurul gândurilor lui şi am avut impresia că el spune aceleaşi vorbe pe care eram obişnuită să le aud întotdeauna din gura lui:
„Ochii tăi uimitori, Nahla, sunt în stare să audă, să pipăie, să miroase şi chiar să guste. De câte ori nu mi-ai înţeles sufletul dintr-o singură privire, Nahla? N-am fost niciodată în stare să ascund ceva de tine sau să te mint. Întotdeauna m-ai descoperit şi ai aflat ceea ce am încercat uneori să ţin ascuns ori să trec sub tăcere. Cum aş putea să fac aşa ceva acum? Cum ţi-aş putea justifica ceea ce se întâmplă cu mine şi să ascund de tine ruşinea pe care o simt, când dezamăgirea şi umilinţa transpiră prin toţi porii trupului meu şi mă pot da de gol? Sudoarea, Nahla, îmi este la fel de rece ca şi dorinţa. Acum mă simt ca un bărbat tradiţional care a pierdut bătălia la examenul virilităţii, care şi-a pierdut sentimentul bărbăţiei, precum şi respectul faţă de sine. Mă simt la fel de slab şi de neînsemnat ca propriul mădular. La fel ca el sunt şi eu acum: contractat, şters şi neputincios. Bietul meu organ care nu m-a mai dezamăgit niciodată până acum! O să mă răzbun pe el de îndată: am să fiu aspru cu el, căci îl urăsc şi mi-e ruşine de el, îl socotesc motivul slăbiciunii şi înfrângerii mele şi-mi voi absolvi trupul de ruşinea pe care o încerc ca şi cum n-ar fi parte din el, ca şi cum ar fi un simplu instrument sexual pe care-l pun în mişcare când voiesc, iar el îmi răspunde şi îmi satisface instinctul animalic. Şi uit de câţi armăsari ai sexului mi-am bătut joc, comparându-le virilitatea cu cea a animalelor. Vai, ce ruşine! Acum am ajuns şi eu asemenea lor, gândesc la fel ca ei. Ba sunt chiar mai jalnic decât ei. Mă consider cu defecte, slab, perdant, lipsit de consideraţie numai pentru că organul meu sexual m-a trădat refuzând să se trezească. O să mă accepţi, Nahla, aşa ca pe un bărbat incomplet? O să mai iubeşti un bărbat cu penisul fleşcăit care s-a urcat pe tine, dar a fost ca un munte de gelatină? Vai mie, Doamne, m-au copleşit închipuirile şi n-am bănuit că eu nu am nici mintea, nici trupul armăsarului. De astăzi înainte n-o să

mă mai crezi niciodată, Nahla! Nu voi mai fi pentru Nahla care mă cunoaşte şi mă citeşte cavalerul patului ei doar pentru că eu sunt stăpân peste inima ei. Doamne! Am pierdut inima, am pierdut patul, am pierdut-o pe Nahla şi totul s-a sfârşit!“.

Multe alte lucruri a spus Hani în sinea lui şi eu le-am intuit, Suad. Lucruri care mi-au smuls inima din locul ei şi m-au umplut de durere. Dar văzându-l tremurând dinaintea mea ca o pasăre care s-a prăbuşit dintr-odată la pământ cu aripile frânte m-a făcut să-mi pierd şi bruma de raţiune care-mi mai rămăsese. Am sărit din pat bezmetică şi m-am aşezat între picioarele lui, i-am prins mâinile reci şi am început să i le sărut şi să i le încălzesc cu mâinile mele, însă el evita să se uite în ochii mei.

În clipa aceea, faţa lui mi s-a părut străină. Era un chip pe care nu-l mai văzusem până atunci. Nu, nu era nici palid, nici întunecat, nici slab, nici trist, dar ceva din el mi-a stârnit spaima. Chipul lui pe care îl adorasem mi s-a părut inexpresiv. Acesta este cuvântul cel mai potrivit pentru a-l caracteriza. M-am pomenit aproprindu-mi faţa de a lui, atingându-i nasul cu nasul meu, lipindu-mi obrazul de obrazul lui şi mângâindu-l cu buzele peste frunte şi ochi. „Întoarce-ţi faţa către mine, Hani“, am murmurat eu. „Întoarce-ţi ochii spre mine, căci mi-e teamă că nu voi mai vedea în ei cerul, soarele, marea, luna, stelele, lumina şi luncile întregii lumi. Ochii tăi sunt universul. Nu lăsa universul să mă părăsească!“

Am dat să intru în baie, dar i-am auzit glasul chemându-mă. M-am întors în grabă şi l-am auzit rugându-mă cu glasul aproape sugrumat: „Acoperă-mă, Nahla! Nu mi-e bine…“. Am tras cuvertura de pe pat, i-am învelit trupul cu ea şi-am început să-i sărut palmele şi genunchii. Apoi mi-am lipit obrazul de faţa lui şi i-am şoptit la ureche. Nu, n-am şoptit, Suad, ci m-am rugat pentru el în genunchi: „Tu eşti bărbatul meu, Hani… Tu eşti stăpânul meu şi vei rămâne astfel chiar dac-ar fi să se usuce totul în tine… Te voi iubi orice ţi s-ar întâmpla, Hani… Tu şi numai tu vei rămâne veşnic sufletul

meu, lumea mea şi Paradisul meu… Nu-ţi face griji, Hani, şi nu exagera!… Este o stare trecătoare, fără doar şi poate… Şi apoi nu trebuie să uiţi de medicamentele tale care pot să-l facă neputincios şi pe un cămiloi… Ridică faţa spre mine, căci e de-ajuns să privesc la tine, să stau dinaintea ta sau să mă atingă ochii tăi pentru a ajunge la orgasmul pe care nici un bărbat nu este în stare să i-l provoace vreunei femei… Iubirea noastră nu este trecătoare, Hani… nu este o exaltare accidentală şi nici o pasiune care se consumă în pat… Ridică-te, ridică-te, iubirea mea!… Hai să ieşim la plimbare pe Bulevardul Saint-Germain… Nu mi-ai promis că…“.

Dar n-am apucat să închei întrebarea, Suad… Nu mi-a lăsat timp s-o fac… Mi-a prins pe neaşteptate capul între palme, m-a ridicat în picioare şi m-a strâns în braţe, apoi m-a îndepărtat puţin, mi-a cerut să rămân aşa goală cum eram şi m-a măsurat din creştetul capului până în tălpile picioarelor. Nu-ţi poţi închipui, Suad, cum ochii lui şi-au recăpătat brusc strălucirea şi s-a ivit din nou dorinţa fierbinte în ei. Chipul lui frumos nu mai părea un văl uzat şi zdrenţăros atârnat în jos… Iar trupul lui… Nu, n-o să-ţi vină să crezi, Suad… Trupul lui care doar cu câteva clipe în urmă fusese un morman de carne ghemuit într-o cochilie s-a îndreptat redobândindu-şi tăria şi strălucirea. Şi odată cu el, fireşte, şi *Mawlaya* şi-a redobândit învârtoşarea. Hani a ţinut neapărat, Suad, să mă uit la el cum îşi revine, ba mai mult decât atât, m-a îndemnat să-l prind cu mâna, să-l salut cu porecla lui cunoscută înainte de a se aşeza pe mine, în timp ce el murmura că nu există o altă femeie ca mine şi nici iubire ca iubirea noastră. „Beţia mea… Paradisul meu…“, fredona el în vreme ce mierea buzelor lui aluneca pe buzele mele.

M-am uitat în ochii lui şi am zâmbit când mi-a zis cu mândrie după ce a pătruns în mine: „Vezi Nahla!… Doamne, este incredibil… Spune-mi: «Fii atent, Hani!… Încearcă! E posibil să nu poţi din pricina medicamentelor care distrug forţa…». Ai văzut, Nahla? Ai văzut cum iubirea învinge boala?“.

În ziua aceea, Suad, am înţeles multe lucruri despre mine şi despre el, cărora nu le-am dat atenţie până atunci. Am aflat, Suad, că iubirea poate fi cuprinsă de slăbiciune, la fel ca şi puterea. Dar în plan fizic, îndeosebi atunci când ne ajunge bătrâneţea sau ne oboseşte boala, dar asta nu înseamnă neapărat că iubirea s-a răcit şi cu atât mai puţin că ea s-ar fi stins.

În iubire, trupurile noastre învaţă să suporte şi să accepte, să fie mulţumite şi să ierte, să fie gentile, să nu-l uite şi să nu se arate nesupuse faţă de cel iubit. Numai astfel pot trupurile noastre să devină concentrarea iubirii curate. Numai astfel trupul ajunge la perfecţiune, devine puternic, încrezător şi nu se mai teme de nimeni. Nu numai un instrument sexual, pe care dorinţa clocotitoare îl excită şi-l face să erupă ca un vulcan, este singurul mod de exprimare a iubirii, căci în funcţionarea acestui instrument poate să apară o defecţiune care ne obligă să renunţăm la el şi să-l înlocuim cu altul care funcţionează perfect sub pretextul că vrem o iubire sănătoasă.

Mi-am dat seama că în noi toţi există o moştenire urâtă căreia îi rămânem prizonieri câtă vreme nu ni se arată şi nu o cunoaştem pentru a o depăşi, nu pentru a ne justifica prin ea. Moştenirea mea urâtă continuă să rămână latentă în mine şi să-mi stârnească spaima de obezitatea care m-a făcut să-mi pierd prospeţimea trupului şi graţia lui şi de ridurile care au devenit evidente şi care spun despre mine ceea ce nu accept nici la mine, nici la alţii. Înlăuntrul nostru, Suad, există un război şi un armistiţiu însă împăcarea continuă să rămână departe. Se poate ca noi femeile să ne supunem înfrângerii vârstei, să ne adaptăm la ea şi să ne obişnuim cu ea, chiar dacă nu vrem, dar cu condiţia ca ceilalţi să nu o observe. Închipuieţi că eu nu m-am speriat şi că nu mi-a fost ruşine de mărimea burţii mele care a ieşit şi mai tare în evidenţă atunci când m-am aplecat goală peste el, ca şi de moliciunea şi delăsarea sânilor mei. Am avut impresia la un moment dat că acestea au reprezentat adevăratul motiv al stingerii dorinţei lui.

Până atunci n-am făcut distincţie, Suad, între dorinţa şi posibilitatea exersării ei în pat cu cel pe care îl iubim. Nu m-am gândit, Suad, nici o clipă că el ar fi viclean, mincinos, ipocrit sau temător şi că ar fi reuşit să se excite din nou dintr-un singur motiv – închipuirea unei femei tinere care îl excita şi cu care ar fi vrut să se culce, însă am avut impresia la un moment dat că are în faţa ochilor trupul meu din perioada tinereţii. Am avut această impresie preţ de câteva clipe, dar pe urmă a revenit şi a văzut din nou trupul meu aşa cum era în momentul acela. Şi ca să-ţi spun tot adevărul, eu n-am reuşit să scap de toate obsesiile mele decât în clipa când i-am cerut să ţină ochii deschişi şi să privească fix la mine ca întotdeauna când făceam amor, insistând să mă strige pe nume o dată, de două ori, de patru ori... şi nu-mi mai aduc aminte de câte ori, Suad... Temerile de vârsta trupului în faţa iubitului mi s-au dezvăluit aşa cum ţi le dezvălui eu ţie, însă ochii iubirii au înfrumuseţat ceea ce a alterat vârsta sau poate că l-au văzut frumos pentru că el chiar aşa era. Dar când m-am întors în camera mea şi m-am întins în pat, nu mi-a dat pace întrebarea dacă este cu putinţă ca Hani să uite trupul meu, dacă apropierea noastră fizică se va sfârşi şi dacă este cu putinţă să-l elimine din memoria lui pentru că nu a fost în stare să pătrundă în mine şi nu pentru că iubirea noastră s-ar fi sfârşit. Ceea ce mi-a redat liniştea şi m-a ajutat să aţipesc a fost convingerea că iubirea noastră nu s-a sfârşit. Dimpotrivă, pasiunea mea pentru el are numeroase nume la care s-a adăugat astăzi unul nou datorită iubirii noastre fierbinţi din această zi – o iubire care a legat între noi o nouă punte a pasiunii şi al cărei nume nu-l pot defini încă, dar este îndeajuns că am simţit-o, convinsă fiind că în viitor îmi va spune ea singură numele său.

Suad, acum sunt convinsă că dorinţa de celălalt este înăuntrul nostru, chiar dacă nu mai suntem în stare s-o transformăm în act sexual.

Dacă m-ai fi văzut, Suad, cât de radioasă şi fericită păşeam de

mână cu el pe Bulevardul Saint-Germain, în vreme ce priveam când la el, când la mine şi simţeam că statura mi se înalţă maiestuoasă şi zveltă, iar capul meu devine mai uşor şi mai seducător!

Deschizătura bluzei lăsa să mi se vadă spaţiul dintre sâni şi zâmbeam cu îndrăzneala unei fete de douăzeci de ani, ispitită de convingerea că sunt mai puţin lăsaţi decât îmi închipuisem şi că dimensiunile burţii mele în anumite poziţii nu sunt aşa mari cât mi s-a părut mie mai devreme. Şi apoi, de ce mi-aş face griji? O voi preschimba pentru el în cea mai frumoasă, mai delicată şi mai plăcută pernă din acest univers! Şi paşii mei! Ah, paşii mei! Ciripeau încrezători, siguri, Suad, iar când călcam pe asfalt răsunau ca nişte chiote de fericire. M-am uitat înspre cer şi de bucurie am râs în gura mare, din toată inima.

***

Râsul Nahlei m-a pişcat, m-a smuls din tăcerea mea îndelungată şi-a început să răsune precum clopoţeii de sărbătoare, cu bucuria unei femei care chiar acum şi-a revenit după beţia orgasmului. M-a întrebat în glumă şi cu reproş în glas când o să binevoiesc să comentez în mod potrivit întâlnirea ei pasională extraordinară şi trupul meu a fost din nou cuprins de nelinişte – trupul meu stupid, tăcut, intrat de multă vreme în comă. Din când în când se trezea, dar iarăşi adormea, din nou se trezea şi iarăşi adormea. Şi de cele mai multe ori mi se părea cufundat la nesfârşit în experienţa morţii. Adesea aveam impresia că este o criptă deschisă care aşteaptă momentul morţii mele pentru a fi şi el înmormântat şi a scăpa de mine, pentru a nu mai fi după aceea constrâns să mă poarte şi să suporte răbdarea amară pe care-l fac s-o guste. Trupul meu indolent, taciturn şi frustrat era invidios pe Nahla. Povestirile despre pasiunea ei ardentă îl readucea preţ de câteva clipe la viaţă şi mă trezeam cu el înviorându-se şi mormăind acolo în mormântul lui, încercând să mă trezească şi mă readucă la el pentru a trăi împreună, aşa

cum trăiesc toţi oamenii împreună cu trupurile lor, pe care uneori le urăsc, dar cu care trăiesc de cele mai multe ori în pace. În ceea ce mă priveşte, doar foarte arareori eu şi trupul meu am cunoscut o stare de pace de când m-am căsătorit. Îl urăsc şi mă urăşte, mă muşcă şi îl muşc, mă pălmuieşte şi-l zgârii, ne adresăm unul celuilalt cele mai josnice injurii, îl califi cu cele mai murdare epitete, iar el îmi răspunde îndoit. Întotdeauna l-am învins, am ieşit victorioasă asupra lui, făcându-l să fugă de mine speriat şi să se întoarcă la fel ca un şoarece în cuibul lui săpat în pământ, aşteptând ca Nahla să-l stârnească din nou cu poveştile ei, să-l agite, să se enerveze şi să urle…

Nu înţeleg de ce trupul meu n-a cutezat să se revolte împotriva mea decât atunci când trupul Nahlei fremăta, când îmi vorbea despre pasiune şi când trupul ei fierbea, vorbele revărsându-se din gura ei ca spuma mării şi simţeam că Nahla şi trupul ei se ascundeau în spatele sărutărilor ca şi cum ar fi fost doi îndrăgostiţi care nu se despărţeau niciodată. Se iubeau unul pe altul şi culegeau tot ceea ce era cu putinţă din plăcerile pasiunii şi atunci mi se strecura invidia în suflet în vreme ce ascultam la plânsul lui aprins care-mi aducea aminte de zilele iubirii, de vremea când eram în pace, dragoste şi înţelegere cu el, de vremea când eu eram mândră de el şi el era mândru de mine, când nu-mi era ruşine de el şi nu-i era ruşine de mine, îl îmbrăcam şi mă îmbrăca, chiuia ori de câte ori chiuiam eu şi cânta când cântam eu… Doamne, cum se schimbă trupurile când ne schimbăm şi noi! Doar trupul Nahlei a rămas neschimbat, pentru că ea nu l-a părăsit şi nici el n-a părăsit-o, fiindcă ea nu l-a uitat niciodată şi a ţinut întotdeauna să-l mulţumească şi să-i dea ascultare. Nu l-a ţinut în frâu decât atunci când a fost gravidă şi a născut, iar el i s-a supus atunci răbdător, însă nu pentru vreme îndelungată.

Nahla îmi povestea cum s-a schimbat trupul ei şi mă întreba dacă şi eu am astfel de senzaţii. Îmi spunea că el a devenit mai matur şi mai raţional sau mai degrabă că a renunţat la încăpăţânarea şi la nebunia lui. Mai înainte, el era ţelul şi obsesia ei: a lui era toată lumea. Chiar şi în cele mai plăcute clipe ale

amorului cu Hani îşi închipuia că trupul ei este vulcanul plăcerii şi că din el îşi ia şi Hani partea lui. Îl socotea a fi o singură planetă în jurul căreia gravitau stelele dorinţei lui Hani pentru ca apoi să se contopească şi să devină o masă incandescentă de plăcere pură – o plăcere care nu se amesteca niciodată cu o altă senzaţie şi care nu lăsa loc pentru nimic altceva. Treptat a început să se ivească înăuntrul ei un sentiment nou pe care la început nu l-a putut defini, dar cu timpul şi-a dat seama că el aduce cu intimitatea.

„Când trupurile mai îmbătrânesc, Suad, încep să renunţe la prejudecăţi şi la aroganţă şi-şi pierd ceva din splendoarea şi autosuficienţa lor. Atunci fac loc acelei senzaţii plăcute care însoţeşte plăcerea, Suad. Aceasta este intimitatea, Suad – intimitatea delicată care acompaniază pasiunea odată cu înainterea în vârstă şi te ajută să te tămăduieşti şi să deschizi ochii spre universul vast şi minunat al trupului.“ Nahla vorbea şi din când în când suspina şi-şi muşca buza inferioară, ca şi cum s-ar fi recompensat pentru o descoperire care o priveşte sau poate pentru a exprima o tristeţe plăcută cu care a reuşit să compenseze timpul plăcerii pure.

Nahla avea o mâhnire a ei care-i oferea plăcere şi care-i menţinea trupul viu, pulsând de dorinţă şi răspunzând pasiunii, în vreme ce trupul meu avea mirosul unui şifonier mucegăit şi zgomotul unor oase care trosneau ca un schelet gol. Îl auzeam, tresăream şi-mi cercetam picioarele, braţele, umerii, coapsele şi şira spinării şi simţeam că oasele mele erau deosebit de fragile, uscate şi goale, şi mi-era teamă să nu se descompună şi să nu se desprindă de mine, dacă cumva aş fi fost tentantă să fac ceea ce făcea Nahla sau dacă doar mi-ar fi trecut prin cap să fac amor aşa cum făcea ea.

Încercam să fug de trupul meu şi-l uram şi de fiecare dată când mă chinuia sau încerca să scape de sub controlul meu, îl opream, reamintindu-i de fragilitatea şi hidoşenia lui. Când şedeam între Nahla, Aziza, Hoda şi Nadin, încercam să stau nemişcată ca un sfinx. Mă ghemuiam, îmi strângeam oasele şi mă uitam la corpurile lor flexibile care le dădeau ascultare, le

răspundeau graţioase, unduindu-se şi fandosindu-se pe ritmul unui cântec vesel sau al unei melodii de dans care se înălţa în cafeneaua unde obişnuiam să ne întâlnim. Mă uitam pe furiş când la una, când la alta, apoi ochii mei se opreau asupra trupului Nahlei care se unduia şi se mlădia uşor ca un fulg, plin de viaţă, beat de fericire, de parcă muzica ar fi avut nişte degete omeneşti care îl mângâiau şi-l răsfăţau, în vreme ce ea închidea ochii şi suspina cu braţele ridicate în aer, fără să-i pese de ochii curioşi. Trupul meu încerca să fugă în trecut, amintindu-şi de graţia, eleganţa şi zvelteţea de odinioară, de măiestria cu care dansa, dar eu îl luam în râs şi-i reaminteam de scârţâitul lui şi atunci se potolea şi se stingea din nou.

Doamne, cât de mult s-a schimbat trupul meu! Cât de hidos s-a făcut! Şi cât de greu îmi vine să-l port! De cât timp nu a mai avut parte de plăcere nu m-am mai bucurat împreună cu el aşa cum ar fi dorit şi cum doreşte încă? Nici n-am mai ţinut socoteala anilor. Probabil de la sfârşitul primei luni de la căsătorie. Nu, nici ce-am simţit în luna aceea nu poate fi numit plăcere. A fost mai degrabă o iluzie a plăcerii. Un miraj al unei false plăceri, care nu seamănă câtuşi de puţin cu ceea ce am încercat eu înainte. Din vremea aceea, trupul meu a început să moară cu fiecare zi care a trecut. Mi-e silă de el şi-l detest. Cred că ar fi prea mult pentru el dacă i-aş oferi chiar şi plăcerea masturbării sau a jocului fanteziei. Trupul meu are o poveste pe care nu îndrăznesc să o destăinui şi o realitate pe care prefer să o ţin ascunsă. Nimeni nu o cunoaşte în afară de Nahla. Dar sunt sigură că nici ea nu-i cunoaşte toate amănuntele sau poate că le cunoaşte şi nu vrea să le dea atenţie. Nahla mi-a arătat grijă şi m-a făcut uneori să cred că trupurile noastre merită iubirea, încrederea şi atenţia, oricât ar fi ele de urâte, bolnave şi chiar infirme. „Trupul este Paradisul“, zicea ea. „De ce să-l socotim a fi un sicriu?“ N-am avut câtuşi de puţin un corp care să fi meritat respectul şi iubirea de care a avut parte trupul ei. Ce bine ar fi fost dacă aş fi reuşit ca ea să-i arăt compasiune şi să-l accept aşa cum a fost!

De când a dispărut ea, mă scufund cu fiecare zi care trece. Mă scufund din ce în ce mai mult în mormânt şi încerc să mă apropii de trupul meu, să-i cer iertare, să mă confesez lui, să-l mângâi cu afecţiune şi să-l încurajez să reziste. Îl rog să mă accepte şi să mă înveţe să aştept cu răbdare.

Ia, ia hârtiile şi citeşte-le, Alawiya! Nahla n-a omis nimic. Cred că ştia despre mine mult mai multe lucruri decât mi-am închipuit eu. Ascultă, înainte să uit eu, ce mi-a spus Nahla cam cu o lună înainte să dispară:

> Sub rodiul de lângă casa noastră din sat am îngropat un teanc de hârtii… În mod ciudat, am scris în ele şi despre tine Suad… Am scris despre lucruri pe care nu le ştiam despre tine. Jur că nu le cunoşteam! O intuiţie ciudată m-a purtat către tine, m-a făcut să mă gândesc la tine şi să scriu ceea ce am scris. Tu crezi că scrisul ne ajută să cunoaştem unele lucruri înainte ca ele să se întâmple? Oare scrisul călătoreşte cu noi în viitor? Aah, Suad, oare va scrie cineva povestea mea şi va şti despre mine ceea ce eu însumi nu ştiu?
> Uit multe lucruri, Suad… Cum să mai ţin minte că ele sunt lucrurile mele, că ele sunt povestea mea? Doar dacă Alawiya m-a ascultat într-adevăr şi va scrie despre mine întocmai aşa cum eu i-am povestit din amintirile mele. Simt, Suad, că memoria mea devine din ce în ce mai slabă. Uit chipurile şi numele… Ba uneori uit şi cine sunt.

16

N-am vrut s-o ascund în roman şi să-i trasez acest destin.

Nimeni n-a ştiut nimic despre ea.

Nahla a dispărut cu câteva zile înainte de izbucnirea războiului din iulie, după ce Alzheimerul i-a distrus memoria. Atunci mi-am dat seama că ea mi-a relatat povestea ei fiindcă presimţea că-şi va pierde memoria.

Într-o dimineaţă, Selim s-a trezit şi n-a mai găsit-o în casă. A deschis uşa, a ieşit şi dusă a fost. N-a mai ştiut să se întoarcă sau poate că ea n-a mai vrut să se întoarcă. Încercările de a o găsi, căutările prin adăposturi, prin sat, prin alte locuri pe unde obişnuia să meargă n-au dat de nici o urmă. La început, soţul şi copiii ei au încercat să ascundă dispariţia ei, însă vestea s-a răspândit foarte curând. Suad a răscolit oraşul stradă cu stradă, n-a lăsat nescotocit nici un colţ din locurile în care o însoţise pe Nahla, dar fără nici un folos.

Tot Suad mi-a telefonat de mai multe ori ca să mă întrebe dacă am aflat ceva sau dacă Nahla mi-a dat cumva telefon. Într-o dimineaţă, m-am trezit cu ea în faţa uşii cu ochii plini de lacrimi, fără să scoată nici o vorbă. A mormăit nişte cuvinte neînţelese, a întors spatele şi a plecat. Apoi mi-a dat telefon, dar nu mi-a răspuns când am ridicat receptorul. M-am enervat, văzând că nu-mi răspunde, am repetat încă o dată întrebarea „Cine este?“, iar apoi i-am zis:

— Doamne, cine e la telefon? Sau îmi răspunzi, sau închid…

— Eu…, eu, Suad…, mi-a răspuns atunci cu glasul stins.

— Bună, Suad… Ce mai faci?

— Ce întrebare-i asta? Ce-ţi închipui c-aş putea face de vreme ce nu ştiu nimic despre Nahla… Spune-mi, tu unde crezi că ar fi putut dispărea? N-am lăsat nici un loc nescotocit. Tu eşti

scriitoare şi voi aveţi o imaginaţie mai bogată… Tu ce crezi? Şi ce-ai de gând să scrii?

— Nu ştiu…, i-am răspuns eu.

Nu m-am aşteptat să aibă o astfel de soartă. Este adevărat că ea mi-a vorbit mult despre uitare, iar după revenirea de la Paris a întrerupt contactele cu mine. Cu toate astea, dispariţia ei a fost pentru mine un şoc, iar Suad mi-a spus că şi Hani a avut un şoc atunci când a aflat de boala ei. „Nahla să aibă Alzheimer? E cu putinţă aşa ceva?“, a întrebat el. Apoi s-a trezit bombănind: „Stai liniştită, Nahla! Memoria ta este în mine, iar dragostea noastră nu va muri, nu va dispărea şi nu va fi uitată!…“.

Dacă ar avea un mormânt, m-aş duce la el, m-aş opri în picioare dinaintea lui, i-aş recita *Al-Fatiha* şi i-aş spune că povestea ei nu va dispărea aşa cum a dispărut ea şi cum au dispărut atâţia oameni sub dărâmături împreună cu poveştile lor. Aş întreba-o, de asemenea, dacă a luat vechile ei hârtii îngropate în ţărână sub rodiu cu ocazia ultimei vizite în sat, dacă au dispărut odată cu ea sau dacă le-a lăsat acolo, socotind că s-au descompus odată cu povestea copilăriei sale, a lui Suad, a lui Nadin şi a Azizei. Şi aş mai fi întrebat-o dacă a plecat în sat când îşi pierduse memoria şi nu s-a mai putut întoarce din pricina războiului, dispărând îngropată sub dărâmături, împreună cu vechile ei hârtii, în timpul bombardamentelor de artilerie.

Îmi amintesc că într-o zi mi-a mărturisit că scrisul este o scrutare a viitorului şi că în vechile ei hârtii a descris viaţa lui Suad încă de pe atunci. Realitatea este că eu nu ştiu dacă a scris şi despre povestea dispariţiei sale sau dacă o parte din mâinile ei au fost îngropate acolo împreună cu hârtiile cu mulţi ani în urmă şi nu au mai putut s-o scrie.

Într-o zi, în vreme ce-mi relata povestea ei şi am întrebat-o dacă se teme că s-ar putea să-l piardă pe Hani, mi-a răspuns întrebându-mă la rândul ei de ce nu mă tem eu de pierderea sinelui, căci această temere i s-ar părea de un milion de ori mai justificată.

Hani se simţea distrus. Când şi-a dat seama de dispariţia ei, s-a simţit de parcă el şi-ar fi pierdut memoria. Şi-a dat seama că de fapt era foarte slab şi că numai iubirea ei îl făcea puternic. Fragilitatea lui ce părea la început uşoară ca un fulg era în realitate în stare să dărâme munţii. Odată cu pierderea ei, a simţit că păsările şi-au pierdut glasul şi nu mai pot cânta, că marea a fost golită de apă şi de albastrul ei, că atmosfera şi-a pierdut transparenţa, că luna nu mai străluceşte şi că stelele au căzut de pe bolta cerului. Uneori avea senzaţia că se asfixiază, ca şi când ea ar fi sorbit tot aerul în piept, unde l-a închis şi a plecat cu el.

După ce s-a răspândit zvonul despre dispariţia Nahlei, Hani a intrat pentru prima oară în casa ei. Se adunaseră în salon membrii familiei, împreună cu o mulţime de prieteni şi cunoscuţi, toţi fiind dornici să afle ce s-a întâmplat cu ea şi ce pot face ca s-o ajute pe ea şi familia ei. Nadin, Aziza şi Hoda erau cufundate în tăcere şi consternare.

Hani a luat loc alături de Suad şi a întrebat-o în şoaptă dacă are vreo noutate despre Nahla, iar ea a clătinat din cap. Apoi şi-a plimbat privirile peste lucrurile şi mobilele din casă, ca şi când s-ar fi aşteptat s-o vadă ivindu-se de undeva. A pălit şi inima a pornit să-i bată când a dat cu ochii de fiica ei Fatin şi şi-a dat seama cât de mult seamănă cu Nahla când avea vârsta ei. I-a trecut prin cap că ea ar fi putut să fie fiica lui. A fost la fel de tulburat ca atunci când s-a întâlnit cu ea în faţa blocului şi au urcat împreună cu liftul. Durerea i-a paralizat genunchii şi ochii i s-au umplut de uimire când a văzut cât de mult seamănă cu maică-sa.

Apoi a început să înghită în sec în clipa când a descoperit fotografia Nahlei agăţată în salon, după ce şi-a petrecut ochii peste florile din balcon despre care-i vorbise de-atâtea ori. Acest tablou i-l dăruise chiar el când ea a împlinit patruzeci de ani, după reluarea relaţiei dintre ei şi după ce el a citit *Dragostea în vremea holerei*. I-a comandat unui pictor libanez cunoscut, prieten cu el, să-i facă tabloul acela după o fotografie. Zâmbetul ei din fotografie era mult mai delicat decât zâmbetul din realitate,

mult mai larg, cuprinzând câmpiile, sorii, lunile, păsările, pomii şi toate ţinuturile. Viaţa răzbătea din ochii ei minunată şi generoasă. Frumuseţea ei interioară licărea ca o stea, privirile şi trăsăturile ei lăsau să se vadă sinceritatea ei fantastică, iar iubirea ei părea marcată de o umbră de tristeţe.

Gulerul rochiei roşii îi descoperea umărul. Nahla regretase că Hani nu a văzut-o îmbrăcată în această rochie pe care o cumpărase cu o zi înainte de reluarea relaţiei lor ultima oară… Când boala începuse să-i afecteze mintea, i-a cerut lui Suad să deschidă şifonierul şi s-o ajute să se îmbrace cu ea pentru ca Hani să vadă cât de bine îi vine.

Hani a mai revenit la locuinţa ei încă o dată, dar de data aceasta nu era curent şi liftul nu funcţiona, aşa că a pornit către apartamentul de la etajul al unsprezecelea pe jos. Când a ajuns, era lac de sudoare şi inima-i bătea cu putere, stând să-i sară din piept. S-a oprit în faţa uşii preţ de câteva clipe şi a simţit că începe să tremure, aşa că a renunţat să mai intre şi a luat-o înapoi pe scară în jos. Şi Suad făcuse de mai multe ori lucrul ăsta, dar a renunţat să se mai ducă la Nahla acasă de când a intrat într-o dimineaţă în apartament şi l-a găsit pe soţul Nahlei parfumat puternic pentru prima dată după dispariţia soţiei. Era îmbrăcat într-un halat de casă peste pijama şi-şi bea cafeaua în salon împreună cu sora vecinei – o domnişoară bătrână cu un machiaj strident, îmbrăcată într-o fustă semănând cu cele purtate de Nahla. A văzut cu ochii ei interesul pe care el i-l arăta, aşa că s-a retras numaidecât cu chipul întristat. A simţit că i se frânge inima, gândindu-se că absenţa Nahlei vreme de câteva săptămâni este de ajuns pentru ca el să uite de ea, dar că nu se cuvine s-o uite nimeni înainte de a o uita ea.

Suferinţa lui Hani n-a fost mai mică decât durerea lui Suad când Alzheimerul a început s-o afecteze pe Nahla. Îl uita pe Hani, apoi uita şi de ea, iar când îşi revenea şi-şi aducea aminte, o cuprindea tristeţea şi izbucnea în plâns. Înainte de a-şi pierde memoria, i-a vorbit lui Suad despre copilăria ei şi din când în când îi striga pe mama şi pe tatăl ei şi chiar pe bunica Amina…

Apoi uita de ei şi-şi striga copiii. De mai multe ori a greşit numele soţului său, zicându-i Hani.

Cât de tare s-a schimbat Nahla înainte să-şi piardă memoria definitiv şi cât de îndurerat era Hani când se afla cu ea. Îşi ducea mâna la gură şi tăcea uimit, când îşi dădea seama că se uită la el, dar nu-l mai recunoaşte.

Hani a evitat să se mai întâlnească singur cu ea după ce s-au întors de la Paris, de teamă că l-ar putea dezamăgi propriul său corp, dar a rămas în contact permanent cu ea. În timpul bolii a simţit că-şi pierde minţile şi nu se mai întâlnea cu ea decât în compania lui Suad.

Nahla suferea cumplit. Îşi dădea seama că încet-încet îşi pierde personalitatea, că îşi uită amintirile şi trecutul, precum şi pe toţi aceia pe care-i iubise. Se simţea singură într-un spaţiu deschis – fără trecut, fără prezent şi fără viitor. Odată i-a spus lui Suad, zâmbind cu lacrimi în ochi, că-i e teamă să mai iasă din casă singură, să nu se rătăcească şi că s-a gândit să poarte în poşetă un bilet cu numerele ei de telefon, al lui Hani şi al fiicei sale, Fatin, cu mesajul de a fi apelat aceste numere dacă va uita cine este sau se va rătăci. Apoi a zâmbit, încercând să-şi ascundă tristeţea.

Din păcate n-a scris bileţelul acela, probabil de teamă că s-ar putea pierde cu adevărat.

Nahla îşi dădea seama că starea ei se deteriorează. După momentele de amnezie, când îi revenea memoria, uneori tăcea de teamă că nu se poate concentra suficient şi că s-ar putea să fie incoerentă. După ce a început să încurce lucrurile, avea momente când se comporta ca pe vremea când era studentă la Universitate şi avea doar douăzeci de ani: era plină de viaţă, optimism şi energie, trăind o iubire în care credea. Odată s-a trezit zicându-i lui Hani:

— Hai să mergem la Caffé Orange!... (o cafenea din vecinătatea Universităţii pe care o frecventaseră în anii ’70). Haide, că vreau să mă întâlnesc cu Suad şi cu Nadin care mă aşteaptă acolo!...

A insistat cu un entuziasm neobişnuit. Hani s-a uitat la ea şi a văzut-o pe studenta de care fusese îndrăgostit şi inima a început să-i bată cu putere. Şi-a dat seama că este rătăcită şi că-l împinge şi pe el în rătăcire, dar n-a vrut s-o dezamăgească şi probabil că s-a simţit şi el ispitit să retrăiască momentele acelea.

Aşa că a luat-o împreună cu Suad şi au mers la Caffé Orange unde totul părea schimbat: şi scaunele portocalii, şi mesele, şi numele cafenelei, şi ospătarii împreună cu şeful lor. Am intrat în cafeneaua înţesată de băieţi şi fete. Privirea lui Hani a fost atrasă de un cuplu care stătea la o masă dintr-un colţ, amuzându-se şi râzând. A avut impresia că cei doi trăiesc trecutul lui şi al Nahlei fără să ştie că într-o bună zi vor ajunge la fel ca ei şi că unul s-ar putea să fie lovit de Alzheimer. În ziua aceea, Nahla a râs fără nici un fel de reţinere, atrăgând atenţia studenţilor asupra ei, iar Hani şi Suad s-au simţit îndureraţi şi jenaţi din pricina ei.

Altădată a insistat să meargă la Facultatea de Pedagogie pentru a-i întâlni pe vechii prieteni. A luat-o înaintea lui Hani şi a lui Suad, coborând grăbită treptele de la intrarea în cafenea. Nahla simţea dorul acestor locuri de demult, ca şi cum în adâncul sufletului ar fi mistuit-o nostalgia acestui trecut îndepărtat.

— Unde-i As'ad? a întrebat ea în gura mare.

Hani şi-a adus numaidecât aminte de As'ad, de râsul lui clocotitor, de glumele lui îndrăzneţe şi de glasul lui înalt, dar mai ales de sandvişurile apetisante pe care le devorau când erau înfometaţi. I-a răsunat în urechi şi glasul cântăreţei Feiruz, care se înălţa în sala mare.

Nahla s-a comportat din nou ca o puştoaică şi a întrebat de George, vechiul proprietar al cafenelei, dar n-a mai găsit pe nimeni cu acest nume şi atunci entuziasmul i s-a stins, iar pe chip i se putea observa dezamăgirea. Hani a încercat s-o liniştească, dar ea s-a închis brusc în sine asemenea unei ţestoase temătoare şi prudente care se retrage în carapacea ei. După o îndelungă tăcere, şi-a redobândit memoria şi trăsăturile ei s-au schimbat brusc. S-a uitat la Suad cu tristeţe şi durere în ochi şi-a întrebat-o:

— Ce-i cu noi aici? *Please*, ridică-te şi du-mă acasă!...

Când Nahla avea o criză de amnezie, un nor i se aşternea peste ochi şi privirile ei deveneau neliniştite, tremura şi uneori plângea, iar Hani nu putea face altceva decât s-o strângă la piept cu putere şi cu dragoste, zdrobit de durere. Ultima oară când l-a văzut, l-a întrebat plângând dacă el crede că iubirea ei poate face miracole şi ochii lui s-au umezit de lacrimi. Apoi a renunţat să se mai întâlnească şi să-l mai vadă, iar când a simţit că starea ei a devenit critică, nu i-a mai răspuns nici la telefon şi a intrat într-un tunel al disperării şi tristeţii din care n-a mai ieşit. În momentele de amnezie, Suad îi citea poeziile intime pe care ea le scrisese pentru Hani şi scrisorile pe care el i le adresa, dar ea rămânea ca o stană şi privea în gol fără să scoată o vorbă. Când obosea, Suad se străduia s-o convingă să caute refugiu în credinţă, pentru a-şi redobândi liniştea sufletească şi pentru a regăsi speranţele pierdute.

***

Nahla a dispărut şi Suad a simţit că-şi pierde minţile. A căutat-o tot timpul războiului din iulie şi în săptămânile care au urmat, fără să-şi dea seama unde ar putea să o găsească.

„Unde eşti, Nahla? Unde te-aş putea găsi? Glasul tău îmi stăruie în urechi şi viaţa mea s-a stins odată cu dispariţia ta“, se lamenta Suad în sinea ei, rătăcind pe străzi fără nici o ţintă, oprindu-se la toate intersecţiile şi căutând-o cu ochii, dar fără nici un folos.

Săptămânile războiului s-au succedat şi Suad îşi dădea seama că a ajuns într-un impas: nu ştia unde ar mai putea s-o caute. A luat străzile şi uliţele Beirutului la rând, una după alta. Umbla îndurerată, cu broboanele de sudoare prelingându-i-se pe faţă, întrebându-se dacă nu cumva Nahla se află printre cei dispăruţi sub dărâmături sau într-unul din coşciugele pe care le-a văzut într-o seară pe micul ecran înşirate în piaţa din Tir. I-au stăruit îndelung în faţa ochilor glasul şi chipul femeii care bocea alături de aceste sicrie. Un jurnalist de la postul de televiziune El-Jazira a

întrebat-o dacă oamenii duc lipsă de alimente, de medicamente, de apă sau de altceva şi ea i-a răspuns:

— Nu ne lipsesc decât coşciugele… Să ne trimită cât mai multe…

Suad rătăcea fără să-şi mai dea seama pe ce stradă se află. Bărbaţii credeau că participă la ridicarea coşciugelor. Privirile absente păreau că ar căuta corpuri pierdute. Ochii nu mai erau vii, ci impregnaţi de mirosurile morţii, sângelui, pierderii şi orgoliului. În corpurile trecătorilor simţea miasme amestecate şi mirosul de sex. S-a întrebat de ce în timpul războiului mirosurile sexului sunt atât de pătrunzătoare. Îşi punea această întrebare privind la câţiva bărbaţi care treceau pe stradă seara devreme scărpinându-şi coaiele. Se întorcea şi se uita la cafenelele pline de lume de pe Bulevardul El-Hamra şi pretutindeni auzea repetându-se aceleaşi vorbe. Se oprea la toate cotiturile căutând-o cu ochii. Se holba la toţi trecătorii sperând s-o descopere printre ei. În vreme ce traversa strada, făcând slalom printre maşini, se gândea: „Oare oamenii ăştia or fi având o ţintă, or fi ştiind unde se duc sau or fi rătăcind în neştire ca şi mine?“. Străzile pe care le străbătea păreau să caute şi ele un adăpost şi din nou s-a întrebat: „Unde eşti tu, Nahla? Vorbeai despre străzi în zilele războiului, ziceai că ele se golesc de lume şi ajung să semene cu nişte schelete umane, iar trotuarele arată ca nişte trupuri goale… Strada, ca şi oamenii, se teme, geme şi se îndurerează. Spuneai că în vremea războiului simţi că ea este la fel ca tine – singură şi părăsită. Şi mai spuneai că strada aşteaptă să treacă pe ea Hani, să treacă pe ea îndrăgostiţii, pentru ca să se anime, să se înveselească şi să se joace…“.

Suad a intrat şi pe uliţele pline de corturile oamenilor care s-au refugiat în Beirut pentru a scăpa de nenorocirile războiului. Auzea vacarmul vocilor unora şi tăcerea celorlalţi. Iar când trecea pe o stradă pustie, boncănitul pantofilor şi paşii îi atrăgeau atenţia asupra pustiului interior şi presimţea că viaţa va reveni acolo. Probabil că zgomotul solitar al paşilor ei îi ţinea companie şi o înveselea. Apoi se ducea cu gândul la pământul de sub asfalt.

Oare sub asfalt o fi ţărână sau altceva? Toate lucrurile acoperite au ajuns să-i stârnească suspiciuni, o fac să se gândească la ceea ce s-ar putea afla sub ele de când a dispărut Nahla şi de când s-au adunat mormane de moloz de la clădirile distruse. Se uita cu atenţie la bucăţile de asfalt prăfuit care i se păreau a fi o lume în sine. Pe trotuarele încă întregi se împiedica de mormanele de cadavre ale trecătorilor.

Suad a mers şi în toate taberele în care s-au adunat evacuaţii. Şi-a zis în sinea ei că s-ar putea să dea peste ea acolo, că a uitat cum o cheamă şi nu mai ştia cine era şi ce căuta acolo. Şi-a făcut fel de fel de gânduri: s-ar putea să fie desculţă şi murdară, să emane un miros urât; sau poate că şi-a ascuns părul sub un bandaj şi umblă îmbrăcată ca cerşetorii… Când şi-a închipuit-o vagabondând, a simţit că lacrimile pe care le-a înghiţit semănau cu o funie înfăşurată în jurul gâtului ei, una care începe s-o sufoce. După ce i-a trecut prin minte că s-ar putea afla într-o asemenea situaţie, şi-a zis că gândurile ei au început s-o ia razna şi le-a poruncit să se concentreze la maximum. Dar lucrurile deveneau şi mai confuze în vreme ce-o căuta: de fiecare dată când vedea doi ochi în lacrimi, îşi închipuia că sunt ochii Nahlei; de fiecare dată când auzea un plâns sau un râs, le socotea a fi râsul sau plânsul ei, ca şi când ar fi văzut-o împărţită în toţi oamenii. S-a gândit că dacă Nahla ar mai trăi, ar întreba-o cine va scrie poveştile acelor oameni care au pierit sub dărâmături. Când a văzut un grup de tineri plimbându-se şi încercând să se apropie unii de alţii în ciuda tragediilor, a zâmbit trist pentru prima oară de la dispariţia Nahlei la gândul că viaţa merge înainte în pofida tuturor nenorocirilor.

Şi-a adus aminte, de asemenea, că soţul ei a făcut amor cu ea după ani de zile, în ciuda durerii provocate de pierderea Nahlei.

— A trebuit să aştept războiul ca să se culce cu mine şi să se excite animalul ăsta…, i-a zis Azizei, zâmbind trist.

Aziza, îndurerată de dispariţia Nahlei, a oftat. Era încordată, palidă şi se plângea de dureri de cap şi de o oboseală generală. Ea,

pe care n-o interesau politica şi războaiele, nu s-a dezlipit de televizor, urmărind ştirile şi ziua şi noaptea. Când i s-a plâns de suferinţa ei lui Suad, aceasta i-a recomandat să mai renunţe la scenele de război şi la ascultarea ştirilor, fiind sigură că acesta este motivul necazurilor şi durerii ei. Dar Aziza a luat-o prin surprindere pe Suad, răspunzându-i cu sprâncenele ridicate:

— Nu, Suad... Tu crezi că eu sunt bolnavă din pricină că urmăresc atâtea ştiri, dar să ştii că lucrurile nu stau deloc aşa... Ca să fiu sinceră, cred că aş avea nevoie de un bărbat ca să scap de deprimarea asta...

A rostit vorbele astea ducându-şi mâinile în zona pubiană. Seara când a golit un pahar de tărie şi-a pierdut minţile, aşa cum se întâmpla de fiecare dată când bea. A uitat de Nahla, de huruitul avioanelor şi de bubuiturile loviturilor de artilerie şi s-a răsturnat pe spate de râs când a întrebat-o pe Suad:

— Ştii care este lucrul cel mai plăcut la un bărbat?

— Care, Aziza?

— Lucrul cel mai plăcut este să aibă unul tare..., a zis ea făcând aluzie la mădular.

Suad s-a retras, lăsând-o singură.

Tot timpul războiului, Suad a continuat să rătăcească ziua pe străzi, căutând-o pe Nahla, iar noaptea nu se dezlipea de televizor, urmărind toate ştirile. De fiecare dată când cineva scotea ceva de sub dărâmături – fie că era vorba de obiecte de îmbrăcăminte sau membre omeneşti, fie că era vorba de vreunul dintre copii sau cei dragi ori simpli cunoscuţi – Suad sărea numaidecât în sus, închipuindu-şi că s-ar putea să fie vorba de Nahla. Apoi a văzut-o în toţi aceia care au pierit sub dărâmături şi se gândea că odată cu aducerea lor la suprafaţă era recuperat şi ceva din memoria pierdută a Nahlei. A ajuns să-şi închipuie că orice corp neînsufleţit scos de sub dărâmături s-ar putea să fie trupul Nahlei şi aştepta cu nerăbdare ivirea dimineţii ca să citească ziarele, în speranţa că va găsi numele şi fotografia ei printre victime. De multe ori îşi făcea reproşuri şi avea mustrări

de conştiinţă pentru că ea se gândea numai la Nahla, fără să-i pese de morţi, de refugiaţi şi de distrugeri în general. De cele mai multe ori avea senzaţia că este sfâşiată în mai multe părţi: pe de o parte era incapabilă să suporte gândul la victime şi la toţi aceia care erau asediaţi şi opuneau rezistenţă în sate, iar pe de altă parte îşi dădea seama că este inutil să se gândească la ei.

Odată chiar s-a întrebat cu glas tare: „Este cu putinţă să mă gândesc numai la soarta Nahlei când am în faţa ochilor atâtea destine tragice? Doamne, ar fi cu putinţă ca Nahla să întruchipeze toate victimele şi să fie pentru mine singurul câmp de luptă?“.

Era ca şi cum războiul din iulie a înglobat şi destinul Nahlei. De mai multe ori Suad a încercat să se liniştească, zicându-şi că realitatea, adică vieţile tuturor, era mai importantă decât viaţa Nahlei, şi s-a întrebat ce simte ea pentru aceştia, dar un glas lăuntric i-a şoptit că prietena ei Nahla i-a acaparat toate sentimentele.

***

Televizorul îi mâncase faţa lui Suad şi-i devorase şi ochii şi urechile, căci în tot timpul războiului din iulie urmărise zi şi noapte ştirile despre lupte. Într-o seară, după ce a colindat străzile căutând-o pe Nahla, s-a retras în casă şi l-a găsit pe soţul ei jucând cărţi cu nişte prieteni. S-a strecurat în dormitor cu intenţia să se odihnească şi, când a deschis dulapul ca să-şi ia pijamaua, privirea i-a căzut pe o rochie pe care i-o făcuse Nahla cadou cu ocazia zilei de naştere, înainte ca boala să i se agraveze. A intrat mai întâi în baie şi apoi s-a întins în pat, cu intenţia de a se odihni. A plâns îndelung şi când a încercat să-şi şteargă faţa, lacrimile i s-au amestecat cu picăturile de apă. A ieşit pe terasă scrutând cerul străbătut de avioanele israeliene care bombardau suburbiile de sud. Simţea că i se sfâşie măruntaiele de teama raidului şi de durere pentru Nahla. În noaptea aceea, luna plină îşi trimitea razele argintii, luminând întreaga casă. S-a gândit să intre în apartamentul vecinei, căci în vremea războiului era

obiceiul ca uşile să fie lăsate deschise pentru vecini, ca să-şi aline unii altora senzaţia de teamă şi să ţină departe fantoma morţii. A intrat în apartamentul vecinilor şi i-a găsit îngrămădiţi în sufragerie. Buletinele de ştiri sunau ca nişte bocete şi a avut impresia că lumea înnebuneşte ascultând listele cu numele victimelor, succedându-se unul după altul, şi ultimele veşti despre rezistenţa dârză în faţa trupelor israeliene care nu puteau înainta pe fronturi. Ţipetele şi glasurile femeilor care stăteau pe scaune semănau cu nişte izbituri în ecranul televizorului. Ochii parcă le ieşeau din orbite în vreme ce gesticulau şi se lamentau.

Dar când Domnul a început să predice au tăcut, gata pregătite să-l asculte. Clocotul din ochii lor s-a liniştit, iar privirile lor păreau că oftează la fel ca şi piepturile lor. Păreau vrăjite, topite. Când el a ridicat mâna, una dintre ele a remarcat că Domnul poartă întotdeauna o cămaşă cu nasturi închişi pe sub pelerina *abaya*[1] şi, a întrebat de ce se îmbracă aşa.

— De ce? a murmurat ea.

— Aşa e..., s-a grăbit să-i răspundă alta. Întotdeauna se îmbracă aşa şi-şi închide nasturii cămăşii... Ce ştiţi voi? Aşa se poartă bărbaţii adevăraţi...

Apoi au scos toate un suspin adânc, geloase pe femeia care ceruse *abaya* şi o primise de la el.

— Norocoasă femeie! au exclamat ele.

— De ce n-am avut noroc s-o miros aşa cum face ea? Trebuie să fie pătrunsă de parfumul lui... Norocoasă femeie!...

Când vecinul i-a cerut soţiei să aducă celor strânşi la el o cafea, i-a răspuns că ea nu se mişcă de pe scaun înainte ca Domnul să-şi termine vorba, dar bărbatul a ţipat la ea:

— Ce treabă ai tu cu Domnul? Du-te şi pregăteşte cafeaua pentru vecini.

A alergat în bucătărie de frica lui, mormăind în sinea ei: „Pe mine mă interesează Domnul, nu pe el... De ce nu mi se arată Domnul mereu în vis? Dac-ar şti cât îl ador eu şi cum îi număr degetele de la picioare şi de la mâini!... Pe mine mă interesează, nu pe el!...“.

După ce a plecat de la vecini, Suad a intrat direct în dormitor. Îşi simţea trupul rece, în ciuda căldurii de iulie, aşa că s-a învelit cu un şal subţire de lână. A simţit că respiră din greu, că se asfixiază sub dărâmături şi că ţărâna, praful, pulberea arsă a proiectilelor, fierul topit şi bucăţile de piatră sfărâmată amestecată cu moloz din casele în ruină, care stăruiau în atmosferă, îi umpleau pieptul, iar culoarea sângelui care i se prelingea din ochi îi făcea să semene cu doi tăciuni aprinşi. A deschis din nou televizorul ca să urmărească ştirile despre desfăşurarea luptelor, apoi a aţipit puţin delirând, vorbind singură, după ce-a văzut sate întregi în ruină, masacre, gropi comune şi răniţii strigând după ajutor de sub dărâmături.

Când a aţipit, l-a văzut în vis pe profetul Moise îmbrăcat într-o mantie, purtând în mână un toiag pe care-l flutura în dreapta şi în stânga, lovind cu el avioanele şi tancurile, apoi măturând cu el pământul în vreme ce străbătea munţii şi satele care se ridicau din nou în picioare, cu casele, pomii, oamenii şi păsările lor. Şi de fiecare dată când toiagul său atingea un mort, acesta revenea la viaţă.

Când s-a trezit din aţipeală, a mai văzut încă silueta profetului Moise din spate, în vreme ce se întorcea în cer. N-a fost în stare să plângă, cu toate că era foarte tulburată şi toate simţurile ei erau aprinse ca nişte vâlvătăi. I s-a prelins doar o singură lacrimă mută dintr-un ochi şi şi-a simţit trupul greu şi prăbuşit, în pofida furiei nestăpânite, după ce mai înainte închisese toate porţile mâniei. Dar visul cu Moise a mai liniştit-o, la fel cum mai înainte îi adusese liniştea în suflet visul cu Fecioara Maria, pe care l-a avut în urma măcelului din Zana. A văzut-o ţinându-l în braţe pe pruncul Iisus care-şi întindea mâna spre copiii zăcând întinşi pe pământ ca nişte cârpe, făcându-i să revină numaidecât la viaţă. Fecioara zâmbea, văzând cum copiii morţi îşi recapătă suflarea şi cum membrele amputate şi sfâşiate îşi recapătă simţirea. Dar s-a mirat văzând surâsul Fecioarei numai în ochii ei, în vreme ce buzele i-au rămas strânse, închise. A rămas nedumerită de taina

aceasta, întrebându-se cum poate zâmbi Fecioara dacă nu o face şi cu buzele. Cercetându-i chipul cu atenţie, şi-a dat seama că surâsul ei nu era unul obişnuit, că exprima doar sentimentul de mulţumire al mamei pentru fiul ei care reda copiilor viaţa.

Suad a urmărit în continuare televizorul, ziarele şi revistele vreme de câteva săptămâni şi după încetarea războiului, în speranţa că ar putea da de vreun semn al Nahlei printre dispăruţii şi victimele războiului descoperite sub dărâmături, dar n-a dat de nici o urmă.

***

Când şi-a dat seama că Nahla a dispărut, Suad a avut o senzaţie de vid total: cerul, pământul, totul în jurul ei era un gol. Într-o dimineaţă însorită de toamnă, scrutând văzduhul de pe terasa casei sale, s-a întrebat dacă dispariţia ei nu seamănă cu stingerea soarelui, a vântului, a apei, a pomilor, a cântecului, a muzicii şi a poeziei minunate pe care le-a iubit Nahla nespus de mult. Este oare cu putinţă ca ea să se fi ascuns în adierile vântului sau în vuietul valurilor, în strălucirea soarelui sau a lunii, în parfumul trandafirilor, în lacrimile îndrăgostiţilor sau în zâmbetele copiilor?

Oare s-a preschimbat într-o pasăre ori într-un pom, aşa cum a vrut să se întâmple de atâtea ori când era copilă?

E cu putinţă ca Nahla să se fi ascuns în pomii de care s-a simţit foarte legată pe la mijlocul vieţii? *Îi spunea lui Suad că o singură viaţă nu este de ajuns pentru a contempla un pom.* Când s-a dus ultima oară în satul ei, înainte ca boala să-i devoreze memoria cu totul, a contemplat îndelung pomii din câmpii şi dealuri, ca şi pe cei sădiţi în faţa celor mai multe case ori alături de băncile din grădini, iar când s-a oprit în faţa pomului de lângă banca bunicii ei Amina, a simţit că el păstrează ceva din sufletul ei şi din mirosul ei, mai ales că a stat alături de ea pe această bancă îndelung, ascultându-i flecărelile.

Pe drumul de întoarcere la Beirut, i-a atras atenţia imaginea a

doi pomi de pe marginea unui drum dintr-o zonă nelocuită. Unul dintre ei era mai înalt, cu o coroană mai mare şi cu crengile aplecate peste celălalt, ca şi cum ar fi întins o mână şi l-ar fi strâns la piept. Şi-a închipuit că cei doi pomi trăiesc o poveste de dragoste înflăcărată. Şi-a dorit în clipele acelea ca ea şi Hani să se preschimbe în doi pomi asemănători cu aceştia, să se iubească, să se îmbrăţişeze şi să se sărute la fel ca ei. Oamenii nu observă iubirea dintre pomi şi nu cred că pomii se pot îndrăgosti şi că prin uriaşa lor capacitate de a iubi adaugă pasiunii un nume pe care vocabularul omenesc nu-l cunoaşte. Ar fi vrut ca ea şi Hani să fie doi pomi care fac dragoste, ale căror rădăcini se întrepătrund sub pământ, sub care să crească ierburi care să le ţină companie, să se simtă bine, să vadă împreună cum izvorăşte primăvara în jurul lor, cum toamna le cad frunzele şi rămân goi, cum suferă împreună din pricina gerului iernii, având parte de aceeaşi soartă, cum ierburile de sub ei împart aceeaşi soartă…

S-ar putea ca Nahla să se fi preschimbat într-un pom sau poate că a devenit o stea.

Suad îşi aduce aminte ce i-a spus Hodei înainte de a se căsători, că atunci când priveşte spre cer se împrieteneşte cu stelele lui şi se simte bine în compania lor, dar că nu a încercat niciodată să le numere, fiind sigură că dacă ar fi încercat n-ar fi reuşit. De aceea prefera să numere doar stelele din faţa ferestrei sale. Dar nu s-a întâmplat niciodată să se simtă atât de bine în compania unei stele de pe cer aşa cum s-a întâmplat după dispariţia Nahlei.

De pe terasa salonului i-a atras atenţia o singură stea care se afla exact în faţa canapelei pe care obişnuia să şadă ea. A văzut-o nopţi în şir după dispariţia Nahlei şi a devenit convinsă că ea are o poziţie fixă în locul acela unde o poate vedea tot timpul. După ce i s-a părut că a luat diverse înfăţişări, în cele din urmă steaua a luat chipul Nahlei. După ce n-a mai avut nici o îndoială că este Nahla, s-a liniştit şi a ajuns să se simtă bine în compania ei. Dar după câteva zile, au apărut în jurul ei şi alte stele şi n-a mai reuşit s-o distingă. A încercat îndelung s-o regăsească, dar n-a mai

izbutit. Iar când stelele au dispărut toate, a avut senzaţia că cerul e părăsit, la fel ca pământul după dispariţia Nahlei.

„Oriunde se ducea Nahla, o urma şi iubirea“, mi-a zis Suad într-o zi când m-am întâlnit cu ea, după dispariţia Nahlei. Şi era adevărat, fiindcă energia extraordinară care emana din trupul ei făcea spaţiile mici şi închise din jurul ei să devină mai largi pentru a cuprinde bucuria stârnită de această energie.

Prezenţa Nahlei deschidea către lume uşile şi ferestrele închise. Nu era plină de viaţă doar pentru că iubea viaţa atât de mult, ci şi viaţa era plină de ea. Lua forma unor zâmbete nesfârşite şi a unor nenumărate expresii ale iubirii pe chipul ei. Era în stare să-şi facă prietenele să râdă sau să plângă cât ai clipi din ochi atunci când erau triste.

„Viaţa ei a fost poemul pe care l-a trăit şi nu l-a scris“, mi-a mai spus Suad într-o altă zi.

Toate textele pe care le-a scris fără dorinţa expresă de a fi publicate conţineau adevărul despre sine. Avea impresia că prin scris retrăieşte timpul, că se naşte şi îmbătrâneşte din nou. Din când în când, o copleşea sentimentul că aceste scrieri, cu toate că erau pline de viaţă, vor rămâne incomplete, deşi nu se gândea în vremea aceea la posibilitatea pierderii memoriei, la dispariţie sau la moarte. Gândea astfel pentru că toate lucrurile adevărate pe care le-a făcut cu sinceritate şi cu o voinţă fierbinte au dispărut ori s-au pierdut fără să le mai poată recupera sau au fost îngropate în pământ.

„Era ca şi cum pentru ea lucrurile adevărate rămâneau ciuntite, incomplete“, a adăugat Suad.

***

Nahla nu tăcea nici chiar atunci când nu rostea cuvinte. Stătea de vorbă cu toate lucrurile frumoase, dacă nu cu glasul, cel puţin cu ochii, cu mâinile şi cu inima. Când se uita la lucrurile frumoase din jur, pupilele îi licăreau neliniştite şi părea că ar vrea să le soarbă cu ochii. Suad a observat de mai multe ori această

nelinişte din ochii ei când stăteau pe terasa apartamentului şi ea îi vorbea despre Hani, despre nepoţi şi despre prietenele ei. Îşi ridica şuviţele de păr ce-i alunecau pe frunte, în vreme ce-şi plimba privirile între mare, canarii din colivie, florile din ghivece, tablourile atârnate în salon în faţa terasei şi splendidele ţesături populare aranjate prin colţurile încăperii.

„Cât de mult iubea Nahla tot ce era frumos şi cât de liberă putea fi!“, a mai murmurat Suad. Căsătoria ei a fost impusă de familie, dar ea şi-a trăit sentimentele pentru soţ, copii şi iubitul ei cu toată profunzimea şi sinceritatea. Se simţea atât de liberă încât îşi arăta trupul în toate stările lui şi avea o capacitate extraordinară de a iubi. Nu credea în obligaţii şi se socotea liberă de orice constrângeri, iar pe Hani îl iubea altfel decât pe copii şi pe soţ.

Îi spunea lui Suad că ea îl iubeşte pe Hani fiindcă „inima“ lui reprezenta optzeci la sută din el sau chiar mai mult, în vreme ce restul era reprezentat de oase, carne, sânge şi piele.

Suad avea impresia că îşi cunoaşte trupul, dar el o surprindea mereu, dezvăluindu-i noi secrete. Când Nahla i-a mărturisit pe la cincizeci de ani că este obsedată de trupul ei, Suad cerea detalii despre relaţia dintre ea şi propriul trup şi atunci i se risipeau bănuielile că ea s-ar purta nefiresc şi-şi dădea seama că dorinţa îi urca dinăuntrul trupului, că era prezentă acolo.

„Îi plăcea ca ceilalţi să înţeleagă cât de mult îşi iubea trupul“, mi-a spus Suad altădată.

„Doamne!“, a exclamat ea când şi-a adus aminte că Nahla a invitat-o la ea acasă foarte curând după căsătorie. A ajuns la ea cam pe la cinci după-amiază, aşa cum s-au înţeles, a apăsat pe sonerie şi s-a ivit în uşa casei o servitoare, zicându-i:

— *Madame* vă aşteaptă în dormitor… Aşa mi-a spus…

Suad a rămas pironită în locul unde se afla, pe faţa ei citindu-se uimirea. Cum să intre în dormitorul ei când vine pentru prima oară după căsătorie în vizită la ea? De ce o fi insistând s-o primească chiar în dormitor?

S-a trezit mergând automat în spatele cameristei pe un coridor

până ce-au ajuns în faţa uşii ei deschise. Nahla stătea în picioare în faţa oglinzii şi-şi aranja părul cu mâinile, întorcându-se când la dreapta, când la stânga. A văzut-o pe Suad în oglindă şi s-a întors spre ea, apoi s-a îndepărtat de toaleta pe care erau aşezate fardurile pentru a-i veni în întâmpinare, surâzând. Capotul deschis lăsa să i se vadă trupul gol pe care avea doar un sutien luxos din dantelă de culoarea vinului şi slipul de aceeaşi culoare. Suad a rămas stupefiată de comportarea ei, dar a înţeles numaidecât gestul ei copilăresc: voia să-i vadă sânii rotunzi, burta plată, picioarele musculoase cu pielea întinsă perfect şi pieptul cu decolteu larg. A deschis capotul în faţa lui Suad în mod intenţionat ca să-i vadă trupul. A făcut lucrul ăsta uitându-se la ea, zâmbindu-i cu ochii mari migdalaţi cu reflexe verzi şi întunecaţi cu gene negre care-i sporeau farmecul.

Atitudinea Nahlei n-a mai lăsat loc pentru ambiguitate pentru Suad, în pofida uimirii ei, nici chiar când au luat loc în sufragerie şi a început să-şi dea capotul la o parte câte puţin, din când în când, mângâindu-şi pulpele. Pentru Suad era limpede că Nahla voia să audă de la ea, ca de la orice altă persoană de altfel, vorbele de admiraţie pe care şi le spunea măgulindu-se sigură.

Suad nu s-a gândit nici o clipă că această atitudine ar trăda vreo atracţie spre femei, asemănătoare cu aceea pe care o descoperise în ochii lui Nadin în ziua când s-a întâlnit cu Mirna prima oară acasă la Nahla. Ochii lui Nadin lăsau se vadă, ba chiar rosteau dorinţa pentru cealaltă. Strălucirea lor era foarte intensă, ca şi când puterea tuturor simţurilor s-ar fi concentrat în ei. Mirosul dorinţei zbura şuierând din ochii ei, din care se întindeau nişte mâini nevăzute, mângâind trupul celeilalte. Iar când Mirna a părăsit această lume, strălucirea din ochii lui Nadin s-a stins. S-au înfundat în orbite ca şi cum ar fi aşteptat-o pe Mirna să-şi doarmă somnul cel de veci în ei. I-a spus lui Suad plângând amar că maladia aceasta a cancerului este ticăloasă. A devorat-o până a ajuns o mână de om. „Groaznică este boala asta, Suad. O fiară ciudată care sfâşie trupul cu dinţii şi-l înghite.“ Iar când Suad s-a dus la ea acasă pentru a-i prezenta condoleanţe, ochii ei erau

ficşi, ca şi cum ar fi privit spre ceva invizibil sau ar fi căutat să vadă moartea şi s-o descoase, unde stă ascunsă la pândă şi ce are de gând. Firul dintre viaţă şi moarte devenise pentru ea foarte slab şi după ce i-a fost răpită Mirna, Nadin nu-şi mai dădea prea bine seama în care din cele două stări se află. În ochii ei, din care s-a stins lumina, s-a adunat acum o tristeţe adâncă, amestecată cu uimire şi cu rătăcire, ce-i apăsa pe umeri şi-i îngreuna mersul, iar buzele ei se subţiaseră aproape să se stingă.

„Dacă Nahla, care are o inimă mult mai largă şi mai generoasă decât a mea când e vorba de iubire, ar fi văzut-o, cred că ar fi înnebunit“, mi-a zis Suad. De fapt ea s-a arătat de mai multe ori surprinsă de dragostea pe care Nahla o nutrea pentru soţia şi pentru copiii lui Hani, iar atunci când soţiei lui, Sawsan, i-a fost extirpat sânul, a suferit nespus. Înainte de operaţie i-a cerut lui Hani să i-l sărute şi să i-l mângâie cât poate de mult. Îl iubea pe Hani şi mai tare atunci când el vorbea cu dragoste despre soţia lui în faţa ei. Ciudat că nu era câtuşi de puţin geloasă pe ea, cu toate că datorită pasiunii pentru el şi dorinţei de a fi permanent lângă el, Nahla era geloasă pe toate lucrurile care se atingeau de el sau care se apropiau de el – era geloasă pe aerul pe care-l inhala, pe parfumul care se combina cu mirosul emanând din porii lui, pe lumina care-i atingea obrajii, pe cămaşa care-i atingea trupul şi chiar şi pe gulerul care-i cuprindea gâtul în locul mâinilor ei.

Şi cât de tare se minuna Suad când o vedea dând şi familiei lui Hani din proviziile care-i soseau de la ţară.

— Nahla, tu nu eşti geloasă pe Sawsan, soţia lui? a întrebat-o într-o doară.

— Nu! Câtuşi de puţin, Suad, crede-mă! Îl iubesc pe el şi-i iubesc şi soţia şi copiii şi sunt fericită să le ofer şi lor ceva din roadele pământului nostru.

Nahla a spus de mai multe ori că nu putem ţine toată viaţa suferinţele iubirii departe de inimă. „Nu cred că vom reuşi să facem aşa ceva, Suad…“ Dar Hani era permanent şi o suferinţă, şi o căldură în trupul ei. Suad îşi dădea seama că puţinele relaţii

pasagere pe care Nahla le-a întreţinut în grabă au apărut din faptul că ea nu s-a putut bucura pe deplin de singura ei iubire adevărată din viaţă. Cu toate astea, s-a întrebat de mai multe ori dacă Nahla găsea plăcere în mirosul bărbaţilor. Îşi punea această întrebare de fiecare dată când vedea cum trupul ei se stârnea ca o furtună când simţea mirosul unui bărbat. Dar ea era sigură că trupul nu se grăbea singur să-l dorească, ci închipuirile ei, că bărbaţii o doresc erau cele care-i stârneau dorinţele în trup. Însă lucrurile stăteau cu totul altfel în cazul lui Hani. Furtuna care se stârnea în glasul şi în ochii ei atunci când îi vorbea lui Suad despre un bărbat care i-ar fi făcut curte se liniştea atât în glasul ei, cât şi în trăsăturile feţei sale atunci când vorbea despre Hani. Atunci vocea ei părea că alege cuvintele dintr-o fântână a duioşiei din chiar inima ei şi părea că pluteşte pe un ocean nemărginit al unei iubiri foarte speciale, excepţionale, necondiţionate de un trup şi de o inimă.

I-a spus de mai multe ori lui Suad că pasiunea pentru Hani este destinul ei. Trupul ei îi cunoaşte trupul lui şi trupul lui i-l cunoaşte pe al ei. Şi cel mai mult îşi iubea trupul atunci când era împreună cu el. Odată i-a spus cu mândrie că Hani i-a recunoscut că el a simţit plăcere cu femeile cu care a avut legături, dar că plăcerea pe care a simţit-o cu ea a fost cea mai frumoasă şi cea mai desăvârşită.

Nahla îi povestea lui Suad despre toate dorinţele ei, dar Suad nu vorbea faţă de ea decât rareori despre dorinţele ei, cu toate că observa emoţia ei şi strălucirea din ochii ei când se apropia ospătarul de la City Caffe pentru a o întreba ce doreşte. Şi cam aceeaşi strălucire iradia din ochii lui Suad şi când uşierul de la Universitate alerga să-i pregătească o cafea de îndată ce intra în cancelarie.

De mai multe ori, Suad a decis în sinea ei să răspundă sentimentelor ascunse pe care le nutrea faţă de aceşti bărbaţi, însă momentele când a luat aceste decizii n-au fost decât nişte mici breşe de scurtă durată în zidul care o separa de trupul ei şi pe care se grăbea să le închidă cât mai repede. Singurul lucru

despre care nu i-a vorbit Nahlei a fost nevoia ei de iubire şi asta nu pentru că n-ar fi avut o astfel de dorinţă, ci pentru că nu voia să aibă sentimentul de inferioritate în această privinţă, îndeosebi după senzaţia de pângărire pe care a avut-o după ce şi-a tras-o cu vânzătorul de haine vechi. Dar după dispariţia Nahlei i-a părut rău că nu i-a vorbit despre toate dorinţele ei, mai ales că a observat că pentru ea nu existau nici un fel de oprelişti când venea vorba de amor.

***

Trecuse aproape o săptămână de la izbucnirea războiului din iulie când a dispărut Nahla. Senzaţia că este părăsită şi că totul este îngheţat jurul ei a împins-o pe Suad să treacă pe la Universitate, deşi era în vacanţă în perioada aceea. Nu şi-a dat seama care era motivul adevărat al acestei dorinţe însă, fără să-şi dea seama, ea miza pe atenuarea sentimentului de singurătate generat de dispariţie. Dar când a intrat în clădirea Universităţii, efectul a fost contrar celui scontat – senzaţia de singurătate i s-a accentuat brusc. Înainte de a intra în cancelarie, a stat puţin pe gânduri în faţa uşii, apoi a schiţat un zâmbet amar şi s-a hotărât să renunţe. În timp ce-şi conducea maşina, tot drumul către casă n-a făcut altceva decât să se gândească la fericirea de care a avut parte în zilele când studenţii veneau la orele ei fără s-o deranjeze câtuşi de puţin. S-a gândit de asemenea la faptul că zidul pe care-l ridicase între ea şi colegi era singurul lucru care o apăra. Stătea în cancelarie şi asculta discuţiile colegilor despre război fără să ia parte la ele, ca şi când nici n-ar fi fost prezentă. A adoptat această atitudine răspunzând sentimentelor proprii şi nu pentru că aceştia ar fi evitat-o. Şi-a adus aminte de atitudinea ei indiferentă când un coleg s-a apropiat de ea înainte de sfârşitul anului şcolar şi i-a zis în glumă, aproape şoptit:

— Dumneata, doctor Suad, eviţi să participi la discuţii de teamă să nu te îndrăgosteşti de cineva?

S-a gândit apoi la vorbele lui şi şi-a zis că probabil a avut

dreptate. Ea închisese uşa pentru a se izola şi n-a mai vrut s-o deschidă în faţa nimănui de teamă să nu cadă în mrejele cuiva.

A ajuns acasă, şi-a scos hainele şi a lăsat părul să-i coboare pe umeri în faţa oglinzii şi din timp în timp i se ivea câte o lacrimă în ochi. Şi-a zis în sinea ei, în vreme ce se uita în oglindă, că nimeni n-a fost mai iscusit decât ea în ratarea ocaziilor de a avea parte de o viaţă deplină. S-a gândit din nou la natura relaţiei dintre ea şi Nahla şi s-a întrebat – întinsă pe burtă în pat, ştergându-şi lacrimile cu perna şi frecându-şi faţa cu palmele – de ce a fost Nahla axa vieţii ei în permanenţă. Şi-a adus aminte de ziua aceea în care o însoţise Nahla acasă la bunica ei în El-Beqaa, în ziua nunţii vărului ei. A băgat de seamă cât de mult au ajuns să o intereseze toate locurile în care s-a aflat împreună cu Nahla şi faptul că nu putea rămâne indiferentă faţă de ele. S-a întrebat, frământându-se, de ce iubeşte toate lucrurile care au legătură cu Nahla şi de ce aceasta a fost singura ei fereastră prin care a privit spre lume, mai ales că Nahla a dus o viaţă plină cu adevărat, oferind sufletului său dreptul de a trăi aşa cum i-au fost dorinţele. S-a mai întrebat dacă ar mai putea exista o altă fiinţă în afară de ea, ale cărei dorinţe să se fi realizat printr-un intermediar cu care se află în relaţii de prietenie, în vreme ce dorinţele celeilalte persoane sunt diferite de dorinţele sale fundamentale. Este normal ca dorinţa celeilalte persoane să devină dorinţa sa, iar ea să nu obţină din această relaţie decât mulţumirea cu calitatea de spectator? „Mi-am realizat dorinţele indirect, participând la împlinirea lor ca spectator şi auditor pentru a-mi păstra puritatea?“, s-a întrebat ea. „Doamne, cât de încurcate au fost pentru mine lucrurile întotdeauna!“, a exclamat.

De multe ori privea în oglindă şi zicea: „Acest corp este al meu, nu al Nahlei; suspinele mele nu sunt suspinele ei; îndrăzneala mea nu este îndrăzneala ei!“.

Nahla a întrebat-o o dată în glumă, zâmbind fără nici un sentiment matern sau de tulburare:

— De ce eşti tu atât de ataşată de mine, Suad? Recunoaşte!… Fă şi tu un lucru de care să fii mândră că l-ai făcut tu singură!…

Nahla îi spunea întotdeauna că relaţia cu ea este foarte generoasă. Îi recunoştea că ea îi acaparează şi urechile şi timpul. Iar când mergeau în anumite locuri împreună şi se întâlneau şi cu alte persoane, Suad părea absentă şi de mai multe ori a întrebat-o:

— Vrei să-mi spui, Suad, de ce ai venit cu mine... de ce m-ai însoţit?

Uneori îi răspundea că nu ştie nici ea, în vreme ce alteori se mulţumea doar s-o mustre din priviri.

***

La câteva luni după dispariţia Nahlei, Suad a simţit că începe să-i slăbească vederea. Ochii i s-au tot micşorat până ce au ajuns ca două boabe de linte înfipte în faţa ei şi tot ce ţinea de fiinţa ei se reducea de la o zi la alta. După ce a renunţat disperată s-o mai caute pe Nahla, n-a mai vrut să vadă pe nimeni. Dar într-o zi s-a pomenit cu un telefon de la Fatin, fiica Nahlei.

— Tanti Suad, i-a zis ea, soţul meu este plecat, iar eu mă simt puţin obosită şi aş vrea să dorm la tata. Te rog, mi-e dor de dumneata... Vino şi dormi la mine!... Când eşti cu mine, mă simt ca atunci e mama lângă mine...

Ochii i s-au umplut de lacrimi din pricina emoţiei. S-a gândit să nu se ducă, dar în cele din urmă şi-a zis că nu se face s-o refuze pe Fatin.

În absenţa Nahlei, casa părea pustie şi îngheţată. De cum a intrat, i-au atras atenţia frunzele şi petalele uscate şi moarte ale florilor. Toate şi-au pierdut sufletul, aşa cum casa însăşi a rămas fără sufletul Nahlei. A fost surprinsă când a descoperit pe terasă grămezi risipite şi amestecate de frunze şi flori de busuioc, trandafiri, gardenii şi iasomie orientală, precum şi de alte plante, ca şi când, după ce-au plâns îndelung în absenţa degetelor şi glasului ei, au scâncit şi au căzut una după alta, adunându-se treptat în mormane. Suad şi-a dat seama că plantele au un mod de a vorbi mult mai sincer şi mai elocvent decât oamenii, pentru

că ele iubesc necondiţionat şi fără să primească nimic în schimb, fiindcă ştiu că existenţa lor depinde de prezenţa şi de grija omului. Absenţa grijii le îndurerează şi le întristează pe bietele plante şi le stârneşte cheful de a sta de vorbă unele cu altele, plângându-se de absenţa glasului stăpânei şi de mângâierile ei.

Suad a simţit îndeosebi absenţa parfumului de busuioc – cel mai pătrunzător dintre aromele plantelor de pe terasa Nahlei. „Unde s-au dus miresmele lor?“, s-a întrebat Suad. Parcă s-ar fi strâns într-o bocceluţă şi ar fi pornit în căutarea parfumului Nahlei.

A intrat în camera Nahlei ca să se culce. Totul rămăsese în ea întocmai aşa cum fusese; nici mirosul ei nu se stinsese încă sau cel puţin aceasta a fost impresia lui Suad. Dar noaptea aceea a fost cea mai cumplită din viaţa ei.

Lângă pat era fotografia Nahlei râzând. Părea să fie râsul pe care l-a avut când a început să-i relateze cum i-a făcut curte medicul neurolog care o consulta în ultima vreme.

„Pe cine să ascult şi cui să-i vorbesc în afara fotografiei care-mi vorbeşte?“, s-a întrebat Suad, ştergându-şi lacrimile. Pe urmă s-a ridicat, a deschis şifonierul şi a privit la hainele ei care continuau să stea agăţate, aşteptând-o ca totdeauna.

A simţit mirosul ei impregnat în ele, amestecat cu parfumul preferat ce stăruia vreme îndelungată pe pielea ei după ce-l folosea. A închis ochii şi i-a inhalat adânc mirosul, iar apoi a închis şifonierul. A revenit şi s-a întins pe pat, contemplând din nou fotografia. Trăsăturile ei păreau aspre, iar faţa privea absentă undeva departe, ca în timpul unei crize de amnezie. „Of, Nahla! De ce este chipul tău atât de aspru?!“ S-a uitat la fotografie insistent şi a avut impresia că trăsăturile ei au început să devină mai delicate, simţind că îi revine memoria. „Te-ai întors… Te-ai întors, Nahla… Pari că te-ai întors…“

Când a priceput că delirează, a simţit că se învârte casa cu ea şi a cuprins-o o stare de confuzie. Nu mai vedea chipul Nahlei în fotografie şi nu mai era sigură dacă se află în camera Nahlei sau în camera ei. Oare chipul pe care-l vedea acum în fotografie era

chipul Nahlei de dinaintea dispariţiei sau de după ce a survenit dispariţia ei? Oare Nahla din fotografie o întreabă dacă ea a căpătat un chip în timpul absenţei sau o întreabă despre chipul ei care a dispărut?

„Nahla şi-a pierdut şi chipul de când nu m-a mai văzut şi de când n-am mai auzit-o“, şi-a zis Suad. Apoi s-a prăbuşit pe pat şi a simţit că se pierde cu firea şi că ochii ei nu mai văd nimic altceva în afara chipului obsedant al Nahlei. A deschis sertarul noptierei de lângă pat şi a găsit în el medicamentul pe care-l lua Nahla împotriva pierderii memoriei. A deschis cutia şi a înghiţit o tabletă. A simţit numaidecât că o roade memoria ca un muşuroi de păduchi. Şi-a trecut mâna peste faţă şi, fără să vrea, i-a venit în minte Hani. Oare pentru că se culcase în patul Nahlei în care se întindeau trupul şi memoria ei sau pentru că ar fi vrut să o iubească un bărbat aşa cum a iubit-o Hani pe Nahla? Se poate să-l fi dorit vreodată când i-a vorbit Nahla despre el? Şi-a adus aminte de scrisoarea pe care Hani i-a trimis-o Nahlei prin ea, după ce-şi pierduse memoria, şi pe care o avea încă în poşetă. S-a ridicat, a deschis plicul şi a început să citească ceea ce îi scrisese: „Uitarea este chiar moartea, Nahla… Te rog să nu mori… Tu eşti memoria şi trupul meu… Ba eşti chiar viaţa mea. Uterul tău este casa mea şi vreau să mă întorc în uterul tău…“.

Suad îi citise Nahlei scrisoarea lui Hani înainte de dispariţia ei, însă ea se uita la Suad ca şi cum ar fi fost absentă, ca şi cum nici n-ar fi auzit, nici n-ar fi văzut şi nu ar fi ştiut cine vorbeşte cu ea şi ce-i spune.

Apoi, Suad a pus scrisoarea la loc în poşetă, s-a întins în pat şi a stins lumina.

Dimineaţa, Fatin a zgâlţâit-o şi a strigat-o, însă ea nu mai avea viaţă. Şi-a dormit ultimul somn în patul Nahlei şi n-a mai deschis niciodată ochii după aceea.

Suad murise.

Fiecare dintre prietenele ei uimite a spus altceva despre moartea ei.

Într-o zi, m-am întâlnit cu Aziza, Nadin şi Hoda la cafeneaua

El-Roşa. Lipseau scaunul Nahlei şi cel al lui Suad. Aziza le-a lăsat pe celelalte două şi a venit la mine. Am întrebat-o cine este şi mi-a spus că este Aziza, prietena Nahlei şi a lui Suad. Mi-a îndrugat multe: unele pe care le ştiam, altele în care am simţit izul de minciună. Dar singurul lucru în legătură cu care nu exista nici un dubiu era moartea lui Suad.

Am întrebat-o cu tristeţe în glas de ce şi cum a murit, iar ea mi-a răspuns:

— S-a topit ca o lumânare până ce s-a stins. În fiecare zi, venea la una dintre noi, se oprea la uşă, plângea şi apoi pleca, fără să intre în casă… Până în ziua când a murit în patul Nahlei…

— Bine, bine… Şi de ce-a murit?

— Nu ştiu… Fiecare dintre noi ştie altceva… Una a spus că ar fi vorba de povestea spiritelor, că sufletele lor au vrut să fie împreună; alta a zis că Nahla n-a putut să stea fără s-o aibă pe Suad lângă ea; alta a spus că ea ar fi dispărut odată cu Nahla, fiindcă n-ar fi putut să trăiască şi să simtă viaţa fără ea; alta a spus că ea a urmat-o ca să-şi continue conversaţia pe care n-o terminaseră…

1. Obiect vestimentar popular – un fel de manta lungă până la pământ şi foarte largă, deschisă în faţă, eventual cu broderii de mătase. Se îmbracă peste hainele obişnuite de zi. Purtată iniţial de beduini, *abaua* sau *abaya* a devenit cu timpul un obiect vestimentar tradiţional, fiind purtată mai ales de bărbaţi, inclusiv în mediul urban.

17

Nahla a dispărut.

Dacă aş fi ştiut unde se afla, m-aş fi dus la ea şi i-aş fi citit povestea. Cine ştie? Poate că-i revenea memoria când îi citeam ce-am scris despre ea. În acelaşi timp, mi-era teamă şi că nu m-ar fi cunoscut când m-aş fi întâlnit cu ea, că s-ar fi uitat la mine nedumerită, cu ochii rătăciţi şi goi în vreme ce i-aş fi spus propria poveste şi apoi şi-ar fi continuat drumul către uitare cu mintea rătăcită, fără să-şi dea seama că este vorba de povestea ei şi că o cheamă Nahla, nici că ea a adăugat pasiunii un nume nou, pe care n-a vrut să-l ia cu ea spre uitare.

Realitatea este că eu nu ştiu nici dacă Suad a vrut cu adevărat ca Nahla să fi murit sau să fi dispărut înainte de a fi plecat după ea.

A venit la mine odată după dispariţia Nahlei, la cafeneaua El-Roşa de pe faleză, unde stăteam şi scriam uneori. Avea o culoare aproape cadaverică şi emana un miros ciudat – un amestec de linişte rece şi lipicioasă, tăcere, solitudine şi confuzie. Am lăsat colile pe care scriam la o parte şi am salutat-o imediat ce-a sosit şi a luat loc la masă în faţa mea. M-a întrebat pe neaşteptate dacă dispariţia seamănă cu moartea şi care dintre ele este mai greu de suportat.

În primul moment n-am ştiut ce să-i răspund, însă cred că nici nu se aştepta la un răspuns din partea mea. Şi-a sprijinit obrazul în palmă, a apăsat cu cotul pe masă şi a zis tot ea: „Nu, moartea este punct şi s-a terminat, pe când absenţa lasă loc pentru toate posibilităţile, pentru toate semnele de punctuaţie: virgulă, puncte-puncte, semnul mirării şi semnul întrebării“.

După ce-a rostit vorbele astea, şi-a întors faţa de la mine şi a privit înspre mare, hoinărind cu ochii peste valuri. Pe chipul ei se

putea citi printre altele dorinţa puternică de a o urma pe Nahla. Mi-a spus că moartea naşte în sine şi lasă în urma ei uitarea care sporeşte cu trecerea timpului şi încet-încet îndepărtează durerea din piept semănând cu chinurile provocate de cioburile de sticlă pisată sau de spinii ascuţiţi. Iar gândul la moartea Nahlei o face să simtă că o parte din viaţa ei, dacă nu chiar toată viaţa, a plecat împreună cu ea. Dispariţia, în schimb, o zgâlţâie şi o ameţeşte fără încetare, nelăsând tristeţii posibilitatea de a se potoli sau de a se stinge.

Îmi aduc aminte că după ce a suspinat îndelung, a adăugat:

— Oof, cât de greu este ca cineva să-şi spună părerea despre un lucru care îl priveşte sau are impresia că-l priveşte…

Mi s-a părut ciudat că ea m-a întrebat pe mine despre Nahla şi despre legătura dintre ele. Apoi, m-a întrebat din nou dacă eu cred că Nahla a murit sau doar a dispărut, dar n-a aşteptat să-i dau răspunsul şi s-a îndepărtat.

Nu obişnuia să pună multe întrebări, însă când i se făcea dor de ea sau simţea nevoia să stea de vorbă cu ea, atunci deschidea uşa şi ieşea. Uneori rătăcea pe străzi, uitându-se în dreapta şi în stânga, ca şi cum ar fi căutat un lucru pierdut. Alteori se ducea la Aziza, la Nadin, la Jawad, fratele Nahlei, sau la Fatin, fiica ei. Dar de fiecare dată rămânea în faţa uşii până când îi deschidea cineva şi ochii i se umpleau de lacrimi, apoi se întorcea şi pleca fără să intre. Când toate ferestrele erau închise în faţa ei, nu-i rămânea decât să se gândească la fereastra Nahlei, prin care putea să privească la viaţă fără ezitare sau teamă şi să vadă. În clipele acelea depăşea opreliştile şi zidurile, nu mai făcea deosebire între ea şi între Nahla şi-i dispărea senzaţia de neputinţă şi de înfrângere. Avea impresia că a devenit mai puternică şi a redobândit acea energie pe care nu o avea decât atunci când Nahla i se afla alături. În clipele acelea nu se gândea decât la forţa şi la energia pe care ni le transmit cei pe care îi iubim. I se năzărea că atunci când i se făcea dor de ea tânjea de fapt după forţa pe care o pierduse. Nu se mai simţea în stare să suporte zidurile care se înălţau în faţa ochilor ei. De multe ori se trezea

închizând brusc ochii, nădăjduind că astfel dispar barierele şi zidurile ce se ridicau dinaintea ei. În momentele acelea, vedea ochii Nahlei întotdeauna surâzători, semănând cu o cascadă de nestăvilit în faţa căreia nu putea sta nimic. Doi ochi în stare să dea în lături toate perdelele şi toate zidurile. Şi atât de mult şi-a închis ochii după dispariţia Nahlei, încât a ajuns să se teamă că o să ajungă să trăiască în această lume cu ochii închişi.

I s-a părut că după dispariţia Nahlei i-a fost scris să nu mai vadă viaţa cu ochii deschişi, iar când i-a închis ultima oară a avut impresia că ar fi ochii Nahlei şi că ea vede viaţa cu ochii închişi.

Oare Suad a presimţit că este în pragul morţii sau Nahla a prezis în scrierile ei că se va întâmpla lucrul ăsta? De ce, atunci când mi-a predat hârtiile acelea, mi-a cerut să le citesc repede? În clipa aceea mi s-au ivit pe chip semne de întrebare.

— Şi de ce eşti aşa grăbită să le citesc? am încercat eu s-o trag de limbă.

— Pentru că nimeni nu ştie când..., a bâiguit ea şi a tăcut puţin. Aceste foi se referă la trecut şi nu întotdeauna oamenii se întorc în trecut şi nici nu pot să stea oricând faţă în faţă cu el...

Am asigurat-o că le voi citi şi n-a mai zis nimic înainte de a pleca, închizând uşa în spatele ei. Când a venit la mine acasă într-o zi, la sfârşitul războiului din iulie, eram preocupată de evenimente.

În ziua aceea, mi-a spus că mi-a adus foile Nahlei fiindcă ştia că ea nu mi-a povestit totul, ci doar ceea ce şi-a putut aduce aminte înainte de a-şi pierde memoria definitiv. Mi-a mai spus că poveştile oamenilor nu se relatează în acest mod, că eroul trebuie să-şi spună toată povestea şi că autorul, atunci când scrie despre eroii săi, trebuie să ştie totul despre ei.

Mi-a predat foile şi a plecat, dar de fiecare dată când îmi aduc aminte de privirile ei din clipa când mi le-a dat, mă cuprind şi mă urmăresc o serie de îndoieli şi întrebări. Este adevărat că mi-a mărturisit dorinţa ca eu să scriu povestea Nahlei, însă în acelaşi timp am citit în ochii ei o dorinţă ascunsă pe care n-am reuşit s-o descifrez.

Nu mi-a fost foarte uşor să citesc însemnările acelea, căci păreau scrise în momente de delir. Dar după ce am citit cu greutate însemnările şi fişele, mi-am dat seama că povestea Nahlei se îngemănează cu povestea lui Suad. Şi n-am putut să-mi dau seama cine a scris, dacă scrisul era al lui Suad sau al Nahlei. Ba în unele pagini erau chiar două scrisuri, însă nu-mi dădeam seama al cui era fiecare. E posibil să fi scris Nahla şi de aceea să-mi fi zis atunci când m-a zgâlţâit: „Chiar dacă m-ai cunoscut, cine îţi poate spune că ştii totul despre mine? Apucă-te şi scrie! Poate că aşa o să ajungi să mă cunoşti…“? O fi scris Suad ca să adauge lucruri pe care nu le-a spus Nahla sau o fi nutrit dorinţa ascunsă de a scrie pentru a concura cu Nahla care era mai ales poetă? O fi visat şi ea să scrie şi de aceea o asculta pe Nahla cu toată atenţia, ca să nu-i scape nici un amănunt? Şi-a imaginat Nahla şi destinul propriu şi destinul lui Suad, întrucât socotea că scrisul este un mod de a scruta viitorul?

Nu ştiu cine a scris. Nu ştiu nimic despre soarta Nahlei, nici dacă a dispărut sau a murit. Am început să mă îndoiesc de toate informaţiile. Aveam o presimţire că o voi găsi pe Nahla. S-ar putea ca ea să trăiască în linişte şi pace undeva, fără ca nimeni să ştie de ea. Dar eu a trebuit să-i dau crezare lui Suad înainte ca ea să moară, fiindcă ea a fost singura cu care am rămas în legătură după dispariţia Nahlei. În acelaşi timp, eu nu cred decât în ceea ce ştiu sigur şi nu scriu decât ceea ce vreau să fac cunoscut. Cred în ce mi-a spus Nahla: „Scrie şi o să ajungi să mă cunoşti!…“. Sunt convinsă că scrisul ne conduce la cunoaştere şi nu cunoaşterea ne conduce la scris. Suad mi-a spus că Nahla a dispărut şi acelaşi lucru se afirmă şi în foile primite. În aceleaşi foi se mai spune că Suad s-a dus la Nahla acasă pentru a dormi cu Fatin. S-a culcat în patul Nahlei şi a adormit, iar dimineaţă, când a văzut că întârzia, Fatin a intrat ca să o trezească şi a găsit-o în pat fără suflare.

***

„De ce nu se cunosc sau nu se scriu poveştile decât după

moartea sau după dispariţia eroilor acestora?“, m-a întrebat Nahla într-o zi în vreme ce-mi relata povestea ei.

Ea a vorbit pentru a sparge tiparele. A recunoscut dreptul ei de a-şi spune povestea şi a confirmat că a avut curajul s-o facă înainte de a o cuprinde definitiv uitarea. Mi-a spus că poetul palestinian Mahmud Darwiş a afirmat că acela care-şi spune propria poveste este stăpânul pământului care vorbeşte şi că ea vrea să aibă un pământ de unde să vorbească.

Autorul nu scrie multe lucruri despre eroii săi decât după moartea sau după dispariţia lor, pentru a nu le pricinui vreun necaz. Probabil că face acest lucru şi pentru a-şi redobândi ceva din libertatea lui în privinţa morţii eroilor săi şi pentru a le zugrăvi viaţa şi destinele după cum îi convine. Dar după dispariţia Nahlei am fost cu adevărat tristă, cu toate că eram deprimată şi din pricina războiului, simţind că-mi pierd minţile. Războiul m-a făcut să delirez şi să mă simt pierdută; scriam fără să-mi dau seama dacă am cunoscut într-adevăr o femeie cu numele Nahla sau dacă eu scriu povestea unei femei oarecare dispărută pur şi simplu sub dărâmături. Lucrurile se amestecau în capul meu aşa cum s-au amestecat şi în capul lui Suad. Când a pierdut orice speranţă de a o mai găsi pe Nahla, a început să-şi piardă simţul realităţii. Ultima dată când a venit la mine acasă, mi-a zis, uitându-se la mine ciudat, ca şi cum mi-ar fi cerut ajutorul:

— Fă aşa cum vrei tu! Povestea este în mâinile tale. Eu mi-am pierdut orice speranţă că aş mai putea da de ea. Tu eşti scriitoare şi tu ai făcut-o să dispară. Vezi cum poţi s-o găseşti în roman!...

Mi-a cerut s-o găsesc şi să hotărăsc în legătură cu destinul ei şi pe urmă a plecat şi n-am mai văzut-o.

M-am simţit atacată, dar nu i-am răspuns. Nu i-am spus că destinele au ajuns să mă incomodeze şi chiar să mă sperie. Pe mine mă interesează să scriu despre vieţi. Acest scris este ca înotul în viaţă, în vreme ce destinele mă aruncă peste malurile mării lui. Tot aşa, nu-mi place să joc rolul judecătorului sau să mă las supusă destinelor pe care mi le dictează eroii mei. Nu-mi place

să scriu fără să plonjez în viaţă eliberată de orice mi s-ar cere. Nu vreau să scriu despre destine predeterminate, căci ar fi arbitrar să procedez astfel, iar eu n-am considerat niciodată că libertatea scrisului s-ar realiza prin confiscarea destinelor celorlalţi şi că descrierea evenimentelor cu un început şi un sfârşit premeditate n-ar fi decât un dictat al autorului. Dar paradoxul este că autorul scrie şi-şi poate imagina pentru eroii săi vieţi care nu sunt ale lor. Ciudat este că el nu-şi pune întrebări în legătură cu gradul în care autoritatea pe care şi-o arogă şi pe care o exercită asupra eroilor săi intră în contradicţie cu convingerile sale şi le confiscă destinele şi le conduce către anumite pericole care le pot pune capăt vieţii sau să le pot provoca moartea.

Adevărul este că eu nu cunosc destinul Nahlei, nici dacă ea şi-a pierdut memoria, s-a pierdut, a dispărut sau a murit – toate astea sunt până la urmă feţe ale morţii. Dacă s-ar întoarce, ar apărea sau ar fi în viaţă, ea ar înţelege că eu fur vieţile eroilor, dar nu pentru a le scrie, ci pentru a-mi vedea capacitatea de a mă juca într-un fel sau altul cu destinele de care mă tem, şi atunci ar descoperi că, în pofida faptului că ea şi Suad se cunosc şi în pofida prieteniei lor intime, îndelungate, ele nu s-au cunoscut în realitate una pe alta şi acesta este lucrul care m-a speriat pe mine.

Ea mi-a zis: „Scrie şi mă vei cunoaşte!“.

O să aflu din povestea ei multe lucruri de care n-a avut habar în timpul vieţii.

Deşi sunt convinsă că viaţa uneia nu seamănă cu viaţa celeilalte, nu-mi dau seama ce am furat din viaţa fiecăreia şi am oferit celeilalte. Poate că am făcut lucrul ăsta pentru a descoperi ce se întâmplă dacă am inversa rolurile şi ce destin ar avea fiecare dintre ele.

Nahla mi-a zis într-o zi că scriitorul este un hoţ şi că scrisul seamănă cu un joc şi m-a avertizat să nu trişez în privinţa destinelor.

A dorit să nu-i schimb destinul, aşa cum am procedat în romanul *Dunya*. M-a întrebat dacă aş fugi de destinul ei pentru că mă tem de finaluri. Mi-a spus că ea o ştie pe Dunya şi-i cunoaşte

viaţa şi m-a întrebat de ce i-am născocit o altă viaţă când am scris cartea. Mi-a mai spus că şi Dunya a citit romanul şi a fost foarte derutată, nu şi-a mai dat seama dacă destinul ei era cel din roman sau cel pe care îl cunoştea şi îl trăia în realitate. Iar când a citit romanul, a plâns descoperind cât de crudă şi de cutremurătoare este viaţa, şi cât de slabă, neputincioasă şi paralizată este ea. A fugit de text pentru a se răzbuna pe destinul ei din roman. Dar când a ieşit din el nu-şi mai dădea seama de starea ei. A descoperit că ea se află într-o captivitate nouă, mult mai grea, din cauză că n-a ştiut să stea pe propriile picioare şi să trăiască viaţa în mod liber. I-am spus: „Încearcă şi te vei cunoaşte!“, însă ea s-a temut. A ajuns să-şi vadă destinul pe care şi l-a trasat singură, departe de viaţa ei pe care a refuzat să o vadă în roman. A fost ca un crochiu în care nu exista posibilitatea revigorării şi vieţii şi atunci s-a întors la text pentru a trăi şi pentru a se redescoperi.

Dunya a devenit dependentă peste măsură de antidepresive şi somnifere. A cerut divorţul în schimbul renunţării la copii şi l-a părăsit pe Malik şi casa în care locuiseră. S-a angajat la un salon de frizerie şi a învăţat arta cosmeticii ca să se machieze şi să le machieze şi pe celelalte femei, aşa cum vede ea chipurile prezentatoarelor de reclame pe micul ecran şi în reviste. În acest salon l-a cunoscut pe Joseph, care era mai tânăr decât ea, şi s-au îndrăgostit. I-a spus că este divorţată, dar nu i-a spus că are copii, ca să nu-şi dea seama de vârsta ei. Joseph a iubit-o, făcând să-şi simtă existenţa şi trupul şi să vadă lumea în alte culori, plină de bucurie. Când Joseph i-a cerut mâna, familia ei a înnebunit. N-a reuşit să-şi impună opinia, dar i-a fost teamă căci familia a ameninţat-o că va renunţa la ea la fel cum ea renunţase la copii.

Ca să poată scăpa de Joseph, a luat calea credinţei, căci nimic altceva în afara vălului şi întoarcerii la Islam nu l-ar fi putut descuraja să renunţe la ea, pentru că dacă s-ar fi căsătorit cu el în aceste condiţii ar fi avut parte de Iad pentru că ar fi fost *haram*.

A ieşit din salon şi i-a dat telefon, înţelegându-se cu el să se întâlnească într-o cafenea. S-a aranjat şi s-a fardat ca să-i lase o

amintire frumoasă. Joseph o aştepta stând ca pe jar la o masă dintr-un colţ al cafenelei, când s-a trezit cu ea îmbrăcată într-un văl gri şi machiată cu un fard gri-roz deschis. A rămas stupefiat când a văzut-o şi ochii i-au îngheţat în orbite. I-a spus că trebuie să se despartă întrucât ea s-a întors la văl, în timp ce el i-a mărturisit cu lacrimi în ochi că nu o poate dori întrucât seamănă cu Fecioara Maria.

Dunya a plâns când mi-a spus cum s-a sfârşit povestea ei cu Joseph, dar în mod ciudat, a mai adăugat la sfârşit:

— Dar el a fost nedrept cu mine, Nahla. El n-a văzut niciodată cât de frumoase sunt sfârcurile mele. Aş fi vrut să le vadă şi am rămas cu amărăciunea asta în suflet. Ce bine ar fi fost dacă i le-aş fi arătat înainte de a îmbrăca vălul!...

Dar şi mai ciudat a fost faptul că Dunya l-a vizitat pe Malik la spital înainte ca el să moară. L-a rugat s-o ierte că s-a despărţit de el, apoi l-a întrebat:

— Am şi eu o nedumerire pe suflet, Malik... *Please*, răspunde-mi la ea sincer.

— Ce nedumerire ai, Dunya? a întrebat-o clipind din ochi.

— M-ai înşelat vreodată cât timp am fost căsătoriţi? Sunt curioasă să ştiu... Spune-mi dacă m-ai înşelat...

— Nu, nu te-am înşelat niciodată..., a minţit el după un răstimp de tăcere, înainte de a închide ochii.

— Atunci iartă-mă pentru tot ceea ce-am făcut..., a şoptit ea.

Apoi a închis ochii pentru ultima oară, iar ea a oftat adânc. A vrut să audă din gura lui acest răspuns şi să se mintă singură, căci ea ştia că era înşelată tot timpul.

Apoi a mai citit romanul încă o dată după moartea lui şi a descoperit destinul pe care i l-a hotărât scriitoarea.

Mi-am adus aminte de sfârşitul romanului *Dunya* în vreme că mă apropiam de sfârşitul poveştii la al cărei punct final nu am vrut să ajung pentru că eu mă tem de destine şi de sfârşituri.

Când m-am apropiat de punctul final al poveştii, am avut impresia că mă sufoc. Simţeam în jurul gâtului mâinile Nahlei, şi

ale Azizei, ale lui Suad şi ale lui Nadin şi ale celorlalte personaje din roman. Eram aproape leşinată şi n-am mai fost în stare să stau la birou. Am lăsat colile şi am ieşit din casă. Am găsit liftul ocupat şi am luat-o pe scară în jos, nefiind în stare să-l mai aştept. M-am urcat în maşină şi m-am îndreptat către mare – aveam nevoie de aer şi de un orizont fără sfârşit.

În vreme ce goneam cu maşina, am simţit un vâjâit în cap. Era ora cinci după-amiază şi burniţa uşor ca la început de toamnă. În urechi mi se repeta ritmul regulat şi monoton al ştergătoarelor de parbriz. Continua să mă obsedeze întrebarea dacă am fost arbitrară în alegerea destinelor personajelor mele, fără să-mi dea voie să văd sau să aud nimic altceva. În mod ciudat, am simţit o fericire imensă pentru trasarea destinelor în linii mari, dar ceea ce nu-mi dădea totuşi pace era punctul final după care nu mai puteam schimba nimic în privinţa destinelor.

În clipa aceea mi-am adus aminte fără să vreau de vorbele lui Suad despre cruzimea pierderii şi a morţii şi despre deosebirea dintre ele. Gândurile îmi erau încâlcite, aşa cum îmi este părul acum când scriu. N-am simţit ceea ce simte cineva care a terminat de scris un roman şi nici că încheierea textului seamănă cu naşterea. Nu m-am trezit nici cântând, nici plângând fără motiv, aşa cum fac de obicei când termin de scris o carte. Pe scurt, eram zăpăcită. În jurul meu ţopăiau ochii personajelor când am coborât cu maşina spre cartierul El-Roşa şi am ajuns la o bifurcaţie care ducea spre două curbe. Am privit la dreapta şi la stânga şi am văzut un vapor pe mal, paralel cu strada ce părea că se împreună cu marea, fără trotuarul pe care îl ştiam şi fără balustrada care o separa de apa mării. Parcă ar fi fost un alt oraş, iar această stradă aveam impresia că am văzut-o într-o vedere din Beirutul de la începutul anilor ’40 ai veacului trecut. Din Baia Militară n-a mai rămas nici o urmă. O ridicaseră francezii în cartierul El-Zeituna, între Catedrala San-Giorgio şi Caffè Nancy Ajram. N-a mai rămas nici o urmă nici din farul care se înălţa pe colina Koraitem ce străjuia Collège Protestant. Am încurcat şi locurile şi timpul. M-am uitata la ceasul de la mână, dar stătuse,

aşa că nu ştiam nici ora, nici data. Dar în clipa când am privit spre prora vasului care era lipită de stradă şi am înaintat cu maşina spre ea, s-a întâmplat ceva fantastic, miraculos: am fost şocată când m-am trezit faţă în faţă cu o femeie îmbrăcată în roz care se uita spre mine surâzând. M-am uitat la ea îndelung, nevenindu-mi să-mi cred ochilor şi am rămas pe loc uluită: era chiar Nahla în carne şi oase. În clipa aceea am simţit efectiv că am plonjat în timp, în sens invers decât în clipa când scriu şi când mă întorc înapoi făcând asociaţii şi jucându-mă cu timpul. Am privit îndelung şi la ea şi de jur-împrejur. Apoi m-am uitat la maşină şi la veşmintele mele şi lucrurile au devenit şi mai confuze: „În ce timp mă aflu? Femeia pe care o văd dinaintea mea este într-adevăr Nahla? Nu cumva am citit episodul acesta în foile pe care mi le-a dat Suad? Mi-a telefonat Suad şi mi-a spus că Nahla va sosi cu vaporul? Sau Suad a murit într-adevăr şi eu am vedenii?“.

***

Văzând-o pe Nahla dinaintea mea, mi-am pus fel de fel de întrebări şi m-a copleşit mirarea. „Este cu putinţă să se întoarcă Nahla care a dispărut?“, m-am întrebat eu. „Jur pe Allah că este chiar Nahla! Sunt sigură că ea este! Dar de ce se întoarce tocmai în anii ’40? Doamne, cum de se întoarce cu trupul pe care l-a avut în anii tinereţii?“

Ochii mi-au alergat în direcţia ei ca să mă încredinţez că ea este şi că n-am halucinaţii. Ea este, fără cea mai mică îndoială. Mi-a fost teamă să cobor din maşină şi să mă apropii de ea. În acelaşi timp n-am avut curajul să-mi mişc capul nici un pic. Iar ea stătea în continuare lângă geamul maşinii, chiar alături de mine.

Mi se părea că Nahla seamănă cu femeile din anii ’40 – avea rochia lungă, iar machiajul şi coafura ei semănau cu cele ale lui Marilyn Monroe. La un moment dat s-a aplecat, ca şi când ar fi luat de jos ceva care-i picase din mână. Am avut impresia că a luat scrisoarea pe care i-o trimisese Hani după ce-şi pierduse

memoria, nişte poezii de dragoste şi alte scrieri nepublicate pe care i le-a dat lui Hani. Când s-a întors cu faţa către mare şi cu spatele spre mine, i-am văzut rochia fâlfâind la spate şi o trenă semănând cu două aripi care se târau în urma ei. Nu ştiu de ce mi s-a năzărit că Nahla poate să zboare şi chiar o va face. Dar ea s-a întors, s-a uitat la mine, a zâmbit şi pe neaşteptate i-am auzit şi glasul. Părea aproape, la doi paşi de mine, cu toate că era destulă distanţă între mine şi ea. La început a zis ceva în şoaptă, apoi din ce în ce mai tare, până ce am desluşit limpede ce zicea: „Doamne, câte ferestre se deschid către pasiune! Există fereastra afecţiunii, fereastra dragostei, fereastra iubirii aprinse, fereastra patimii, fereastra exaltării… Privesc spre tine prin toate ferestrele astea… Cât de multe ferestre are pasiunea şi cât de multe nume!… Dar eu împreună cu Hani am deschis o fereastră a noastră care nu se va mai închide niciodată!“. Apoi, am auzit-o vorbind despre dorinţă: „Eu mă aflu acum în miezul dorinţei, Alawiya, pricepi? Dorinţa mă ţine în viaţă, pentru că eu o trăiesc şi mă aflu în miezul ei. Eu nu o caut niciodată fiindcă nu am nevoie s-o caut. Când cauţi dorinţa, înseamnă că te îndoieşti de pasiune. Eu nu am o astfel de incertitudine. Eu sunt vie. V-aţi închipuit că eu am dispărut, în vreme ce eu eram cufundată în dorinţă. De ce atunci, când omul este cufundat în dorinţă, ceilalţi îşi închipuie că el a dispărut? Sau că a murit?… Sau că s-a sfârşit?… În orice caz, pentru tine nu contează dacă eu sunt moartă, absentă sau dispărută… Ştiu că tu fugi de destine şi că Suad a murit. Biata Suad! Şi-a închipuit că eu am murit şi s-a şi grăbit să se dezbrace de trupul ei pe care-l ura atât de tare! Şi a plecat după mine, acolo unde îşi închipuia că m-aş afla eu, sperând să se întâlnească în locul acela cu mine, de data aceasta îmbrăcată într-un corp nou, ca să nu mi se mai arate cu amărăciunea aceea pe care o citeam în ochii ei de fiecare dată când ne vedeam. S-a apropiat de mine ca să o aud şi să mă audă, cum zicea Aziza. Nu trebuie să te intereseze destinul meu sau destinul ei. Scrie doar povestea trupului meu şi ascultă-mă! O să-ţi spun ceva care o să ţi se pară ciudat: nu mă interesează dacă am trup de hurie sau de femeie, pentru că eu sunt în afara

trupului meu – o femeie fără memorie! Întotdeauna am remarcat fără sfială că trupul meu cunoaşte toate manifestările pasiunii, chiar dacă el i-a fost credincios şi devotat lui Hani, căci el m-a învăţat sau împreună cu el am învăţat ce înseamnă pasiunea.

Biata Suad! M-a urmat ca să mă asculte vorbindu-i despre pasiune. Ce bine ar fi să ştii despre ce vorbeşti. Oricât de multe lucruri ar şti scriitorul despre personajele sale şi oricât de informat ar fi el, rămân totuşi multe lucruri pe care nu le va cunoaşte sau, dacă le cunoaşte, nu va scrie despre ele. Împreună am stat de vorbă şi tot împreună retrăim întreaga viaţă. Împreună vom retrăi tot ceea ce a fost. Îi vorbesc şi-mi vorbeşte despre dispariţia noastră, despre foile tale şi despre visele tale. Râdem mult, dar uneori mai şi plângem. Iar plânsul nostru este ca înotul. Plânsul ne îmbată pentru că şi în dispariţia noastră presupusă de voi, noi suntem oameni şi trăim toate stările, iar în unele momente ale acestei absenţe apare o prezenţă pregnantă. Mă crezi că eu îl văd pe Hani, chiar dacă el nu mă vede?

Îi vorbesc la ureche şi are impresia că uneori merg în spatele lui, alteori în faţa lui şi cel mai des alături de el. Iar când mă uit la el, inhalează mirosul meu, îşi deschide palma şi simte că ea este jilavă din pricina năduşelii mele. Scrie, Alawiya! Scrie! Scrie despre pasiune! Şi crede-mă că atunci când o să povesteşti despre pasiunea mea, o să spui adevărul, n-o să spui poveşti!...“.

N-am cutezat să răspund. Eram într-o stare de stupoare ce mi se părea fără sfârşit. Şi nu mi-am crezut ochilor şi urechilor când am văzut-o şi am auzit-o. Era chiar ea. Ea a vorbit. Dar de ce s-a întors în anii ’40? S-o fi întors ca să hotărască asupra destinului său în roman sau aşa hotărâsem eu?

N-am izbutit să dau răspunsul şi nu am mai fost sigură de nimic. Am ştiut doar că era fericită. Părea mai tânără cu douăzeci de ani. N-am întrebat-o nimic, dar probabil că ea şi-a dat seama ce-mi trece prin cap, căci s-a întors, s-a uitat în ochii mei şi mi-a zis: „Vicleană ce eşti! Ai ştiut cum să mă readuci la viaţă, dar eu am fost şi mai şireată, căci am revenit la viaţă cu trupul meu aşa cum a fost şi aşa cum mi l-am trăit. Când scrii povestea cuiva, el

redevine copil şi începe să trăiască viaţa din nou. Ca şi cum el revine la viaţă ştiind cum trebuie s-o trăiască de data aceasta. Iar când scriitorul narează povestea personajelor sale este ca şi cum le-ar deschide o poartă către viaţă, iar poarta vieţii este largă dacă ştii să trăieşti cu pasiune.

Alawiya, nu ştiu cum să-ţi vorbesc. Am urmărit tot ceea ce ai scris. Am auzit totul. Am auzit glasul cernelii tale, neliniştea ta şi tulburarea ta. Am auzit glasul gândurilor tale în vreme ce scriai, fugind de război pentru a scrie povestea vieţii mele, ca să nu ajungi dispărută ca mine sau ca numele tău să ajungă să fie scris pe un sac de plastic printre victimele războiului, şi nu pe coperta unui roman. Am pariat că vei fi călăuzită către cunoaşterea memoriei şi vieţii mele. Un singur lucru nu-l vei cunoaşte. El are legătură cu ce se întâmplă acum. Tot ce ai scris poate să fie povestea mea sau povestea unei femei de sub dărâmături, n-are importanţă. Sigur te întrebi în sinea ta: «Cea care stă lângă prora vasului şi vorbeşte cu mine atât de aproape este adevărata Nahla sau este o Nahla a imaginaţiei şi închipuirilor mele?». Diferenţa nu este prea mare şi lucrul acesta nu este important. Acum, când te apropii de sfârşitul romanului, vreau să ştii că eu nu sunt sigură că s-a întâmplat tot ce se spune în el. S-ar putea ca ceea ce ţi-am povestit eu să fie inexact şi tu poţi să ai îndoieli în legătură cu tot ce ai scris. Dar singurul lucru asupra căruia nu am nici un dubiu, de care sunt sigură că s-a întâmplat, este ce am spus despre sentimentul numit pasiune“.

După ce-a spus asta, glasul ei a început să se stingă, iar când nu s-a mai auzit deloc, a dispărut şi chipul ei, ca şi când glasul i-ar fi dat înfăţişarea. Iar în privinţa apariţiei sale am început să am îndoieli şi m-am întrebat din nou în sinea mea: „Am văzut-o pe Nahla cu adevărat sau a fost doar o nălucă?“.

Doar gândul la destin mă frământa şi mă făcea să mă îndoiesc, şi cu toate astea eram ferm convinsă că am văzut-o cu adevărat.